

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပဏာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

ဗုဒ္ဓစာအုပ်ချုပ် စာရင်းစာ

သာသနာ - ၂၅၅၂

ကောဇာ - ၁၃၇၀

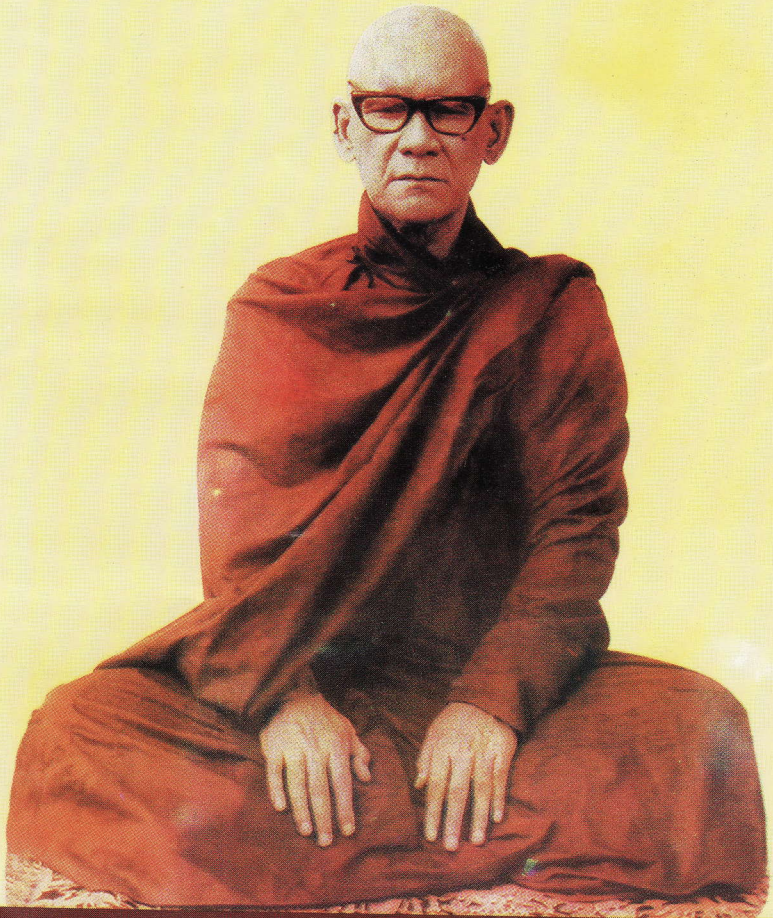
ခရစ် - ၂၀၀၉

ဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ဘယ်သို့သိမြင်၊ လေ့ကျင့်လျှင်၊ မည်တွင်သန္တခေါ်သနည်း။
- ၂။ မသေပျက်ခင်၊ တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင် မမှီ၊
နောက်ဆီ မမျှော်၊ မခေါ်ဝေါ်ရ၊ လယ်ဌာန၊ သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်။
- ၃။ အမျက်မပွား၊ မလန့်ငြားတည့်၊ မကြွေးဝါခြင်း၊ ကုက္ကုဇ်ကင်း၍၊
ဆိုလျှင်း ချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊ ခြောက်ဆင့် သူဂုဏ်ရည်။
- ၄။ တွန့်ဆုတ်သယောင်၊ ဟန်ဆောင်မပြ၊ မတောင့်တလျှင်း၊
ဝန်တိုကင်း၍၊ ကြမ်းခြင်းရွံ့ဖွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်၊
ချစ်ပြယ်စကား၊ မပြောကြား၊ ခုနစ်ပါး သူဂုဏ်ရည်။
- ၅။ သာယာဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊
ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ၊
ခြောက်ဖြာ သူဂုဏ်ရည်။
- ၆။ ရှုမှတ်အစဉ်၊ လျစ်လျူထင်၍၊ သုံးအင် မာန၊ ပယ်နိုင်မှ၊
သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်။

မဟာစည်ဆရာတော်

အနန္တကျေးဇူးတော်ရှင် ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
မဟာဓဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆာက, အဂ္ဂမဟာမဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

ဗုဒ္ဓဘေဒသုတ် တရားတော်

သာသနာ - ၂၅၉

ကောဇာ - ၁၃၆၇
(ဆဋ္ဌပဏ္ဍိတ)

ခရစ် - ၂၀၀၅

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၈၁၅၀၅၁၀
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် -

ဆဋ္ဌမအကြိမ်

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀

၂၀၀၅ - ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၊

မျက်နှာဖုံးရိုက်-

Star Empire Offset and Colour Repro

ဦးတင်ဝမ် (၂၄၈)၊ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်၊
အမှတ်-၁၆၊ သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊
ထုတ်ဝေ၍၊ ဦးအောင်မိုး (၀၇၆၅၁-မြ) Star Empire Offset
and Colour Repro၊ အမှတ်- ၂၈/၃၂၊ အခန်း အမှတ်-၂၊
၄၂-လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ပုံနှိပ်သည်။

ဖြန့်ချိရေး

မဟာစည်သာသနာရိပ်သာ

ဟိတေသီအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့၊

ဖုန်း - ၅၄၁၇၉၁ , ၅၄၅၉၁၈

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ

အလှူအားလုံးတို့တွင် တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိစွမ်းရည်များ ထင်ရှားထက်မြက်လှပါသည်။ မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြား တော်မူသော တရားဒေသနာနှင့်အညီ ကျမ်းစာအုပ်ပေါင်း(၈၀)ကျော် ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ကျမ်းစာအုပ်များသည် သာသနာတော်အတွက် အကျိုး ကျေးဇူးများလှပါသည်။

ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကို ချီးကျူးထောက်ပံ့လျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်က မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာအုပ်များကို ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိလျက်ရှိပါသည်။ ကျမ်းစာအုပ် များပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာ၌ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်ဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ထက် ကောင်းမွန်အောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

“သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ”ဟု ဘုရားဟောပါဠိလာရှိသည့် အမြတ်ဆုံးအလှူဖြစ်သော “တရားစာအုပ်များလှူဒါန်းလိုပါက” မဟာစည် တရားတော် ပြန့်ပွားရေး ထာဝရပဒေသာပင်တစ်ပင်လျှင် ကျပ် ၅၀၀၀/-ဖြင့် စိုက်ထူလှူဒါန်းနိုင်ပါသည်။ သီးသန့် ငွေပဒေသာပင်စိုက်ထူ၍ မိမိနှစ်သက်ရာ ကျမ်းစာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ်လှူဒါန်းလိုပါက (သို့မဟုတ်) အုပ်ရေ ၁၀၀-နှင့်အထက် လှူဒါန်းလိုပါက ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဆက်သွယ်လှူ ဒါန်းနိုင်ပါကြောင်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ
အမှတ်(၁၆) သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊
ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း ၅၄၁၉၇၁

**ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး**

**ဟောကြားရေးသားပြုစုတော်မူသောတရားစာအုပ်များနှင့်
ကျမ်းစာအုပ်များစာရင်း**

- ၁။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်း
- ၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏မှတ်တမ်း
- ၃။ ကမ္မဝါ
- ၄။ ကာမသုတ္တန်တရားတော်
- ၅။ ကမ္ဘာသာသနာပြုစာတမ်း
- ၆။ ကမ္ဘာသာသနာပြုတရားတော် (ပ)
- ၇။ ကမ္ဘာသာသနာပြုတရားတော် (ဒု)
- ၈။ ကမ္ဘာသာသနာပြုဓမ္မဒူတခရီး
- ၉။ ကျွန်တော်(သို့) ၃၃-နှစ် မဟာစည်
- ၁၀။ ငွေရတုတရားတော်
- ၁၁။ စူဠဝေဒလ္လသုတ်တရားတော်
- ၁၂။ တက္ကသိုလ်တရားတော်
- ၁၃။ တုဝဋ္ဌကသုတ်တရားတော်
- ၁၄။ ထေရဝုတ္တန္တဝိလာသိနီ (ပ)
- ၁၅။ ထေရဝုတ္တန္တဝိလာသိနီ (ဒု)

- ၁၆။ ဒုလ္လဘရဟန်းသစ်များသြဝါဒကထာ
၁၇။ မွေစကြာ
၁၈။ မွေဒါယာဒသုတ်တရားတော်
၁၉။ မွေဒေသနာဆောင်ပုဒ်များ
၂၀။ မွေဒေသနာစာစောင်များ (ပ)
၂၁။ မွေဒေသနာစာစောင်များ (ဒု)
၂၂။ မွေဒေသနာစာစောင်များ (တ)
၂၃။ မွေဒေသနာစာစောင်များ (စ)
၂၄။ နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာတရားတော်
၂၅။ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုခရီးအတွေ့အကြုံ
၂၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ပထမတွဲ)
၂၇။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ဒုတိယတွဲ)
၂၈။ ပဋိပတ္တိသာသနာ
၂၉။ ပုရာဇောဒသုတ်တရားတော်
၃၀။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော်
၃၁။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားတော်ကြီး
၃၂။ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော်
၃၃။ ဗောဇ္ဈင်သုတ်တရားတော်
၃၄။ ဘဝပြဿနာ
၃၅။ ဘာရသုတ္တန်တရားတော်
၃၆။ ဘုရားရှိခိုး

၃၇။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
(ပထမပိုင်း)

၃၈။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးခါတ်ပုံ (စက္ကူအထူ)

၃၉။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးခါတ်ပုံ (စက္ကူအပါး)

၄၀။ မဟာသမယသုတ်၊ (၃)သုတ်တရားတော်

၄၁။ မဟာသတိပဋ္ဌာန်(၃) စောင်တွဲ
(ဓမ္မစကြာ+အနတ္တ+မဟာသတိပဋ္ဌာန်)

၄၂။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိ နိဿယ

၄၃။ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာရှုနည်း (အကျဉ်း)

၄၄။ မာလုကျပုတ္တသုတ်တရားတော်

၄၅။ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်

၄၆။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပ)

၄၇။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု)

၄၈။ ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်

၄၉။ ဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း

၅၀။ ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်

၅၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (ပ)

၅၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (ဒု)

၅၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (တ)

၅၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မြန်မာပြန် (စ)

၅၅။ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ညှစ်စဉ်တရားတော် (ဆရာကိုင်း)

- ၅၆။ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ဉာဏ်စဉ်တရားတော်မှ ဆောင်ပုဒ်များ
၅၇။ ဝဇ္ဇိကသုတ်တရားတော်
၅၈။ ဝါကျာဝယ ဝဏ္ဏနာကျမ်း
၅၉။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယသင်္ဂဟကျမ်း
၆၀။ ဝတ်ရွတ်စဉ် (မဟာစည်)
၆၁။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းပါဠိသက်သက် (ပ)
၆၂။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းပါဠိသက်သက်(ဒု)
၆၃။ သက္ကပဉ္စသုတ်တရားတော်
၆၄။ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်
၆၅။ သီလဝန္တသုတ်တရားတော်
၆၆။ သလ္လေခသုတ်တရားတော် (ပ)
၆၇။ သလ္လေခသုတ်တရားတော် (ဒု)
၆၈။ သစ္စာလေးပါးတရားတော်
၆၉။ ဟေမဝတသုတ်တရားတော်
၇၀။ ဟောဇဉ်သုတ်
၇၁။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်
၇၂။ အရိယာဝါသ
၇၃။ အဘိဓမ္မာတရားတော်
၇၄။ အာသီဝိသောပမသုတ်
၇၅။ သြဝါဒအဓမ္မများ
၇၆။ သြဝါဒကထာပေါင်းချုပ်

၇၇။ လောကဓံတရားတော်

၇၈။ မဟာစည်နှစ်(၅၀)ရွှေရတုတရားညွန့်ပေါင်း (ပ)

၇၉။ မဟာစည်နှစ်(၅၀)ရွှေရတုတရားညွန့်ပေါင်း (ဒု)

၈၀။ မဟာစည်နှစ်(၅၀)ရွှေရတုသမိုင်းမှတ်တမ်း

၈၁။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး

၈၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ

၈၃။ ရာပြည့်မော်ကွန်း

၈၄။ အာဒိတ္တသုတ္တန်တရားတော်

နိဒါန်း

(က)

နိဒါန်း

ပုရောဘောဒမည်သော ဤသုတ်တရားတော် ဖြစ်ပေါ်လာ
ပုံမှာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန္တာငါးရာ

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလ
ဝတ်မြို့အနီး ဟိမဝန္တာနှင့် တစ်စပ်တည်းဖြစ်သော မဟာဝုန်တော
ကြီးအတွင်း၌ သီးတင်းသုံးနေတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်အခါ
မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူ၍ ထိုမဟာဝုန်တောကြီးအတွင်း၌
ပင် သစ်ပင်ရင်း တောင်ဝှမ်းစသော သင့်လျော်ရာအရပ်တို့၌
အသီးအသီးတရားအားထုတ်ကြလျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်
တော်မူပြီးခါစ ဖြစ်တော်မူကြသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်း
တော် ငါးရာတို့သည် မိမိတို့ရရှိပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်တရားထူး
ကို လျှောက်ထားရန် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ တစ်ပါးချင်း တစ်ပါးချင်း
ဆက်ကာဆက်ကာရောက်ရှိလာကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ထံ
တော်ပါး၌ ရှိသေစွာ ထိုင်လျက်ရှိကြလေသည်။

(၁)

နိဒ္ဒါ

မဟာသမယ-နတ်ဗြဟ္မာအစည်းအဝေးကြီး

ထိုအခါ၌ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးခါစဖြစ်သော ရဟန္တာငါးရာနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လာရောက်ကြရာ မဟာဝုန်တော ပတ်ဝန်းကျင်မှစ၍ ဤစကြဝဠာ တိုက်တစ်ခုလုံး အနှံ့အပြား ပြည့်နှက်လျက် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ကြီးစွာသော (မဟာသမယ)ခေါ် အစည်းအဝေးကြီးသည် မဖိတ်မခေါ် မနိုးဆော်ရဘဲ ဖြစ်မြဲဓမ္မတာအားဖြင့် အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

ကျွတ်ထိုက်သူနှင့် မကျွတ်ထိုက်သူ

ဤသို့ကြီးကျယ်လှစွာသော နတ်ဗြဟ္မာအစည်းအဝေးကြီးအလယ်၌ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ စံနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်တိုင်လည်း ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးဖြူစင်တော်မူသည့်ပြင် ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးဖြူစင်တော်မူကြသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးခါစ ရဟန္တာငါးရာတို့ဖြင့်လည်း ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွန်အလွန်ပင် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိလှပါပေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုဋေပေါင်းအရာအထောင်တို့ဖြင့် သော်လည်း မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားလှစွာသော ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ကို ဣန္ဒြိယပရော **ပရိယတ္တိ** (သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့အရ အနုအရင့်ကိုသိသော) ဉာဏ်အာသယာနုသယ (စိတ်၏ကိန်းဝပ်တည်ရာအလို အာသယနှင့် ဖြစ်ခွင့်ရှိသော အာသယတို့ကိုသိသော) ဉာဏ်ဟူသော (ဗုဒ္ဓစက္ခု) ခေါ်ဘုရားရှင်တို့၏ ဉာဏ်မျက်စိတို့ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူပြီးလျှင် ကျွတ်ထိုက်သူနှင့် မကျွတ်ထိုက်

သူအားဖြင့် နှစ်စုနှစ်ပုံခွဲခြားတော်မူလေသည်။

စရိုက် ၆-ပါးနှင့် ဒေသနာ ၆-ပါး

ကျွတ်ထိုက်သော နတ်ဗြဟ္မာအစုအပုံထဲမှလည်း

- (၁) ရာဂစရိတ-ရာဂများသောသူ တစ်စု၊
- (၂) ဒေါသစရိတ- ဒေါသများသောသူ တစ်စု၊
- (၃) မောဟစရိတ-မောဟများသောသူ တစ်စု၊
- (၄) ဝိတက္ကစရိတ-ဝိတက်များသောသူ တစ်စု၊
- (၅) သဒ္ဓါစရိတ-သဒ္ဓါများသောသူ တစ်စု၊

(၆) ဗုဒ္ဓိစရိတ-ပညာများသောသူ တစ်စုဟူ၍ စရိုက်အ
ပြားအားဖြင့် ခြောက်စုခြောက်ပုံ ခွဲခြားတော်မူပြန်လေသည်။ ထို
ခြောက်စုခြောက်ပုံတို့တွင်-

- (၁) ရာဂများသောသူတို့အတွက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်
ကိုဟောရန်၊
- (၂) ဒေါသများသောသူတို့အတွက် ကလဟဝိဝါဒ သုတ်
ကိုဟောရန်၊
- (၃) မောဟများသောသူတို့အတွက် မဟာဗျူဟသုတ်ကို
ဟောရန်၊
- (၄) ဝိတက်များသောသူတို့အတွက် စူဠဗျူဟသုတ်ကို
ဟောရန်၊
- (၅) သဒ္ဓါများသောသူတို့အတွက် တုဝဇ္ဇကသုတ်ကို ဟော
ရန်၊
- (၆) ပညာများသောသူတို့အတွက် ပုရာဘေဒသုတ်ကို
ဟောရန်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

(ဃ)

နိဗ္ဗာန်

ပုစ္ဆာဝသိက ဒေသနာ

ထိုသို့သတ်မှတ်တော်မူပြီးလျှင်

(၁) အတ္တဇ္ဈာသယ- မိမိအလိုတော်ဖြင့် ဟောသော
ဒေသနာ။

(၂) ပရဇ္ဈာသယ- တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော သူတစ်ပါး
အလိုဖြင့် ဟောသောဒေသနာ။

(၃) အတ္ထပ္ပတ္တိက- ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းအား
လျော်စွာ ဟောသောဒေသနာ။

(၄) ပုစ္ဆာဝသိက- အမေးပုစ္ဆာအားလျော်စွာ ဟောသော
ဒေသနာ-ဟူသော ဤဒေသနာ ၄-မျိုးတို့တွင် ပုစ္ဆာ

ဝသိက ဒေသနာဖြင့်သာလျှင် ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ သစ္စာ ၄-ပါးသိ
မြင်၍ ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ကြမည်ကို မြင်တော်မူလေသည်။

နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားတော် ဖန်ဆင်းခြင်း

ထိုသို့မြင်တော်မူသဖြင့် ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အလိုအဇ္ဈာ
သယ အားလျော်စွာ မေးမြန်းနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်
တော်မူသောအခါ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနန္တလောကဓာတ်တို့
၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ မမြင်တော်မူသောကြောင့် ကိုယ်နှင့်
ပုံတူဖြစ်သော နိဗ္ဗိတဘုရားတစ်ဆူကို ဈာန်အဘိညာဉ်တန်ခိုးတော်
အစွမ်းဖြင့် ဖန်ဆင်းတော်မူရလေသည်။

ထိုသို့ ဖန်ဆင်းအပ်သော နိဗ္ဗိတ ရုပ်ပွားပုံတူ ဘုရားသည်
အရှေ့လောကဓာတ် ကောင်းကင်အရပ်မှ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ
တောက်ပစွာဖြင့် ကြွလာတော်မူပြီးလျှင် သက်တော်ထင်ရှားပကတိ
မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့မှောက်၌ တင့်တယ်စွာ ထိုင်နေတော်မူလျက်

နိဒ္ဒန်း

(င)

သမ္မာပရိမ္မာဇနီယသုတ် စသည်တို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော မေးခွန်းပြဿနာတို့ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျ မေးမြန်းတော်မူလေသည်။ ထိုမေးခွန်းပြဿနာတို့ကို ပကတိမြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

ထိုစဉ်အခါက ကြားနာနေကြသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အခြားစကြာဉာဏ်မှကြွလာသော ဘုရားတစ်ဆူကမေး၍ မိမိတို့၏ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူသည်ဟု အာရုံပြုကာ အားရတက်ကြွစွာနှင့် နာယူကြလျက် အသင်္ချေပေါင်းများစွာပင် အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို ရရှိကြလေသည်။

ပုရာဘောဒသုတ်

ထိုသို့မေးဖြေသောအားဖြင့် ဟောကြားသော ၆-သုတ်တို့တွင် ဤပုရာဘောဒသုတ်ကို ပညာလွန်ကဲ၍ ပညာများသော ဗုဒ္ဓိစရိုက် ရှိသူတို့အတွက် နိမ္မိတဘုရားက “ကထံဒဿီ ကထံသီလော၊ ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတိ” စသည်ဖြင့်မေး၍ သက်တော်ထင်ရှား ပကတိမြတ်စွာဘုရားက “ဝီတတဏှော ပုရာဘောဒါ” စသည်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူလေသည်။

နက်နဲလှပါပေသည်

ဤပုရာဘောဒသုတ်သည် ပညာလွန်ကဲသော ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် ဟောထားသော သုတ်ဖြစ်သောကြောင့် သာမန်လူသားပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပါဠိလျှောက် အနက်အဓိပ္ပါယ်မျှကိုပင် ဖွင့်ပြရန် မလွယ်ကူဘဲ အလွန်ပင် နက်နဲလှပါပေသည်။ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ် ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဒေသနာနယ သဘာဝဖြင့် ဖွင့်ဟပြောပြရန်မလွယ်ကူဘဲ နက်နဲသည်မှာ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိ ဖြစ်

(၈)

နိဒ္ဒိန်း

ပါတော့သည်။

သို့ပင် နက်နဲလှငြားသော်လည်း နက်နဲသော ဒေသနာကိုအများသော ရဟန်းရှင်လူတို့အား အလွယ်တကူနှင့် သိနားလည်စေလိုသော သမ္မာဆန္ဒပြင်းပြထက်သန်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤပုရာဘေးဒသုတ်တရားတော်ကြီးကို အဋ္ဌကထာဋီကာစသော သံဝဏ္ဏနာ နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကြွယ်ဝများပြားသော မြန်မာဝေါဟာရနှင့် ဥပမာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တန်ဆာဆင်လျက် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဟောကြားဖွင့်ပြတော်မူပါပေသည်။

ဤပုံဤနယ် ဖွင့်ပြထားသည်

ထိုသို့ဟောကြားဖွင့်ပြရာ၌ မည်သို့နက်နဲ၍ မည်သို့ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်ကို “ဝီတတဏှော ပုရာဘေးဒါ” ဟူသော အပိုဒ်တစ်ခု၏ အဖွင့်မျှဖြင့်ပင် သိမြင်သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ ထိုအပိုဒ်၌ သဒ္ဓါနက်အားဖြင့် “ခန္ဓာပျက်ကြွေသေသည်မှ ရှေးဦးစွာ (ဝါ) မသေမီ တဏှာကင်းသောသူကို(ဥပသန္တ) ငြိမ်းအေးသောသူခေါ်သည်” ဟု ဤမျှသာအနက်အဓိပ္ပါယ်ရပေသည်။ သို့သော် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည်ကား ဤမျှသာမဟုတ်ပေ။ ထိုစဉ်ကာလက တရားနာလျက်ရှိကြသော ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ဤမျှသာနားလည်ကြသည်မဟုတ်ပေ။ အမှန်အားဖြင့်မူ “ထိုသို့တဏှာကင်းအောင် သီလကို ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ကျင့်ရမည်။ သမာဓိနှင့် ပညာကို ဘယ်ပုံဘယ်နည်းကျင့်ရမည်။ ထိုအကျင့်တရားသည် သန္တိဋ္ဌိကစသော ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့် မသေခင် မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် တဏှာကင်းခြင်း ဟူသော

အကျိုးကိုရစေနိုင်သည်” ဤသို့ စသည်ဖြင့်ကျယ်ဝန်းသော အနက် အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားက သိစေလိုတော်မူပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသော နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ထိုသို့သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို သိမြင်သဘောပေါက်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ထို ဒေသနာကို ကြားနာနေစဉ်မှာပင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကို ပြည့်စုံစေ၍ ကုဋေတစ်သိန်းမျှသော နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ အရဟတ္တဖိုလ် သို့ ရောက်ကြ၍ မရေမတွက်နိုင်သော နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့လည်း သောတာပတ္တိဖိုလ်စသည်သို့ ရောက်ကြပေသည်။ ထိုသို့ သိစေလို တော်မူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို ဤပုရာဇာဒေသုတ် တရားတော်ကြီး၌ ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားက ဟော ကြားဖွင့်ပြထားသည်ကို ထင်ရှားတွေ့ကြရပါလိမ့်မည်။

အထပ်ထပ်ဟောခြင်းအကြောင်း

တဏှာကင်းလျှင် ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်ဟု ဤမျှသော စကားဖြင့်ပင် မေးခွန်းပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းကိစ္စ ပြီးလောက်ပြီ ဖြစ်ပါလျက် ပုဗ္ဗမန္တမနိသီတော စသည်ကို အဘယ့်ကြောင့်ထပ်၍ ဟောရပါသနည်း စသည်ဖြင့် မေးမြန်းစိစစ်ဖွယ် ရှိသောကြောင့် ထိုသို့သော အချက်များကိုလည်း ဤပုရာဇာဒေသုတ်တရားတော် ကြီး၌ အားလုံးပင် ကျေနပ်လောက်အောင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားက ဖြေရှင်းထားပေသည်။

စာရင်းမဝင်အောင် ကျင့်ပုံ

ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော-ဟူသော အပိုဒ်၌ သဒ္ဓါနက်အား ဖြင့် “အလယ်ပိုင်း (ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်)၌ (တပ်မက်သူ စသည်ဖြင့်) မရေတွက်အပ်သောသူ” ဟုဤမျှသာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

(၈)

နိဒါန်း

သဘောပေါက်ရန်ခက်စွာ၊ ထိုအရာ၌လည်း “ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို ရှုသောအားဖြင့် (ရတ္တ-တပ်မက်သူ၊ ဒုဋ္ဌ-ပြစ်မှားစိတ်ဆိုးသူ) စသည် ဖြင့် စာရင်းမဝင်တော့ဘဲ စာရင်းရှင်းသွားပုံ စာရင်းပျောက်သွား ပုံ စသည်ကို ဤပုရာဘေဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြထားသည်မှာ မှတ်သားဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။

လျစ်လျူထင်ပုံ

ဥပေက္ခကော သဒါသတော-ဟူသော ဂါထာကို “ရှုမှတ် အစဉ်လျစ်လျူထင်၍” စသည်ဖြင့် မြန်မာပြန်ကာ ဆောင်ပုဒ်ပြု ၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် တိုင်အောင် သတိဖြင့် အစဉ်အတိုင်းရှုမှတ် သွားပုံ၊ ဉာဏ်စဉ် တက်သွားပုံများနှင့် လျစ်လျူရှုနိုင်ပုံများကို အထင် အရှား ဖော်ပြထားသည်မှာ ဝိပဿနာကို သဘာဝကျကျအားထုတ် ဖူးသူတို့မှာ မိမိတို့၏ အတွေ့နှင့်တိုက်၍ အားရဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကောင်းသည့်ပြင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို တကယ်အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက်လည်း အားကိုးဖွယ် နည်းယူဖွယ်ကောင်းလှပါပေ သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဤပုရာဘေဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ ထူးခြားသော မှတ်သားဖွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပေါက် တကယ်ရောက်အောင် အားထုတ်လိုသော သူတော်စင်တို့ အတွက် ရှုမှတ်ကျင့်သုံးဖွယ် နည်းလမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တစ် ခုပြီးတစ်ခု ဆင့်ကာဆင့်ကာ ဖွင့်ပြသွားသည်ကို စာရှုသူတို့ တွေ့ မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။

ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်လာပုံ

ဤမျှဖြင့်ပင် ဤပုရာဘေဒသုတ်တရားတော်ကြီး၏ ထူး

နိဒါန်း

(၅)

ခြားသော ဂုဏ်တို့ကို ရိပ်မိလောက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤတရား
တော်ကြီး ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်လာပုံကို ဖော်ပြပါတော့
မည်။

သို့ရာတွင် ဤပုရာဘေဒသုတ် တရားတော်ကြီး ကျမ်းစာ
အုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်လာပုံကို ဤနိဒါန်းစာရေးသူက အထူးဖော်
ပြရန်ပင်မလိုတော့ပါ။ အကြောင်းမူကား ရန်ကုန်မြို့၊ ပန်းတနော်
လမ်း၊ အမှတ် ၂၅၊ ဓမ္မဗျူဟာ စာစောင်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော
ဓမ္မဗျူဟာစာစောင် အတွဲ-၄၊ အမှတ် ၉၊ စာမျက်နှာ ၃-၌ သာသန
ဓဇသိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဖြစ်သော ဦးသံဝရ
အရှင် မြတ်က အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပြီး ရှိသောကြောင့်
ဖြစ်ပါ သည်။

ဓမ္မဗျူဟာ၌ ဖော်ပြချက်

ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သောမူသော မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးသည် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်မှစ၍ ရွှေဘိုမြို့၊ ဆိပ်ခွန်ရွာမဟာစည်
ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးလျက် မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန် ဒေသ
နာတော်ကြီးကို မူရင်းပဓာနပြု၍ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတရားတော်
ကိုလက်တွေ့ထင်ရှားအောင် ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူခဲ့ပေသည်။
ထိုသို့ဟောကြားညွှန်ပြနေစဉ်မှာပင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ
နဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီး၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနာ့
ရိပ်သာသို့ ကြွရောက်တော်မူကာ ၁၃၁၁-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်
နေ့မှစ၍ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတရားတော်များကို တစ်လလေးသီ
တင်းမှန်မှန်ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်မှာ ယခု၁၃၂၇-ခုနှစ်
တိုင် ရောက်သဖြင့် ၁၆-နှစ်ကျော်ခဲ့လေပြီ။

ထိုသို့ ဟောကြားတော်မူရာတွင် ဝိပဿနာလုပ်ငန်းဆိုင်

(ည)

နိဒါန်း

ရာ တရားတော်ကြီးများကို သုတ္တန်တစ်ခုခုမူတည်၍ ဟောဖော်
ညွှန်ပြတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဟောတော်မူခဲ့သော တရား
တော်ကြီးများထဲတွင် အလွန်ကြားနာရခဲသော ပုရာဇာဒသုတ္တန်
တရားတော်ကြီးကို ၁၃၂၂-ခု၊ ဝါဆိုလကွယ်နေ့မှစ၍ သုံးသီတင်း
တိုင်တိုင် ဆက်ပြီးဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုတရားတော်ကြီး
သည် အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် အလွန်ခက်ခဲနက်နဲသော်လည်း
အများနားလည်လွယ်သော စကားအသုံး အနှုန်း၊ ထင်ရှားပေါ်လွင်
သော ဥပမာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ ဟောကြားတော်မူသော
ကြောင့် ကြားနာရသော ရဟန်းရှင်လူ သူတော်စင်အပေါင်းတို့
သည် နှစ်ထောင်းအားရ သဘောကျလျက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိ
ပါမောဇ္ဇဖြစ်ကြရပါသည်။

တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ကြားနာရုံမျှဖြင့် အားရ တင်းတိမ်ခြင်း
မရှိဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ကြားနာမှတ်သားနိုင်ရန်အလို့ငှာ အချို့သော
ဒါယကာတို့က ထိုသို့ဟောစဉ်ကပင် အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူအ
သံသွင်းထားသောကြောင့် ထိုတရားတော်ကြီးကို ဦးပဉ္စင်းတို့လည်း
နာကြားရပြန်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးအထူးနှစ်သက် သဘော
ကျပြီးလျှင် ထိုပုရာဇာဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို မိမိကဲ့သို့ပင်
အများသော သူတော်စင်တို့အားလည်း နာကြားစေချင်သော သဒ္ဓါ
ဆန္ဒတက်ကြွသော ဓမ္မဒါနပြုလိုသော စိတ်စေတနာများ တဖွားဖွား
ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ဓမ္မဒါနပြုလိုသော စိတ်စေတနာ ပေါ်နေဆဲတွင်
ဓမ္မဗျူဟာ စာစောင်တိုက်မှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားတော်
များကို သူတို့၏စာစောင်၌ ထည့်သွင်း၍ တိုင်းပြည်သို့ဖြန့်ဝေကာ
ဓမ္မဒါနပြုလိုပါကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားသောကြောင့် စာအုပ်အ

နိဒ္ဒါ

(၄)

ဖြစ် မရှိကံရသေးသော ဤပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်ကြီးကို တိတ်ခွေမှတစ်ဆင့် ထုတ်ယူရေးကူးလျက် ကျေးဇူးပြုလိုက်ရပါ သည်။

ဦးသံဝရ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

အထက်ပါအတိုင်း ပလ္လင်ခံ၍ ဓမ္မဗျူဟာစာစောင်မှ တစ် ပိုင်းချင်း တစ်ပိုင်းချင်း အလီလီဖော်ပြထားသော ဤပုရာဘောဒ သုတ် တရားတော်ကြီးကို ဖတ်ရှုကြရသော ဓမ္မမာမကဖြစ်သူ ရဟန်းရှင်လူများစွာတို့သည် ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းနှင့် ဆက် စပ်၍ ဖတ်ရှုကြရသည်ကို အားမရနိုင်ဘဲ စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် တစ်လုံး တည်း၊ တစ်ဆက်တည်း ဖတ်ရှုရန်ထက်သန်ပြင်းပြသော အလိုဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်များစွာသော ရဟန်းရှင်လူတို့ ၏ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် အလိုငှာ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာ တော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ် သာ ဓမ္မဒေသနာဖြန့်ချိရေးစာပေတိုက်မှ အဆိုပါ ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို စာအုပ်အဖြစ်အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ရွက် ဆောင်ပုံနှိပ်၍ ဖြန့်ချိလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

စာရှုသူတို့ အလိုဆန္ဒပြည့်ဝ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ စွာနှင့် “မသေပျက်ခင် တဏှာစင်သော ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင်” ကျင့်ဆောင်ပွားများ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါ စေသောင့်။

ဦးလောတိပါလ

(နာယကဆရာတော်)

ကြာခတ်ပိုင်းကျောင်းတိုက်၊ ပဲခူးမြို့။

၁၃၂၈-ခုနှစ်

တပေါင်းလဆုတ် ၁၅-ရက်။

ဟတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

■ တရားပလ္လင်	၁
■ ရုပ်ပွားတော်၏အမေး	၂
■ တရားနာရတာ ငြိမ်းအေးဖို့ပဲ	၃
■ နားလည်စေချင်လို့ ထပ်ထပ်ပြီးပြောရတယ်	၅
■ မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေ	၆
■ မသေခင် တရားတွေ့ဖို့အရေးကြီးတယ်	၇
■ သန္နိဋ္ဌိတရား	၈
■ တရားတော်၏ဂုဏ်တော်	၈
■ မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့အကျိုးဖြစ်ပုံ	၉
■ မသေခင် တဏှာကင်းအောင် ကျင့်နည်း	၁၂
■ သီလဖြင့် ဝီတိတ္တမတဏှာကင်းပုံ	၁၅
■ သမာဓိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန်တဏှာကင်းပုံ	၁၆
■ ပညာဖြင့် အနုသယတဏှာ ကင်းပုံ	၁၇
■ အနုသယနှစ်မျိုး	၁၈
■ သီဟစစ်သူကြီး၏ ဝန်ခံချက်	၁၉
■ ဘယ်လိုငြိမ်းအေးသလဲ	၂၃
■ တဏှာကင်းအောင် ကျင့်ပုံ	၂၅
■ မသေခင် ယခုဘဝမှာကောင်းကျိုးပေါ်	၂၆
■ ရှုခိုက်၌ တဏှာကင်းပုံ	၂၇
■ ချက်ချင်းလက်ငင်းကိုယ်တိုင်တွေ့	၂၉
■ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ ရောက်အောင်ကျင့်ဆောင်ထား	၃၀

ဟထိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

■ ဘေးရန်တွေ့မှ စွမ်းရည်ထင်ရှားသည်	၃၁
■ ကိုယ်စားရင် ကိုယ်သာဝတာပဲ	၃၂
■ ရှေးအစွန်းကို မပီရ	၃၃
■ တဏှာဒိဋ္ဌိကိုမှီခြင်း	၃၄
■ နောင်ရေးကိုလည်း မမျှော်ရ	၄၀
■ အလယ်ပိုင်းမှာလည်း စာရင်းမဝင်စေနဲ့	၄၃
■ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အကြံ	၄၆
■ မဟောသဓာ ဉာဏ်ကြီးပုံ	၄၉
■ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့အတွေး	၅၁
■ စစ်ရှုံးဘေးကို ကြောက်လို့ပြေးကြတယ်	၅၂
■ ဘေဒဉပါယ်လုပ်ရန် စေလွှတ်တယ်	၅၃
■ စစ်ပွဲမှကျန်တဲ့အမွေ	၅၅
■ ဒီမှာပြောလိုရင်းကတော့	၅၆
■ စာရင်းဝင်တာ ကြောက်စရာပဲ	၅၇
■ စာရင်းရှင်းအောင် လုပ်နည်း	၅၈
■ ရဟန္တာဖြစ်မှ အကုန်စာရင်းရှင်းတယ်	၆၀
■ ဒုတိယပိုင်း	၆၆
■ အမျက်မထွက်ရဘူး	၆၇
■ ကြားရာမှ ဒေါသဖြစ်လွယ်တယ်	၆၈
■ အတွေ့အထိလည်း သည်းမခံတတ်ဘူး	၇၀
■ ဖားနှင့်တူတယ်	၇၂
■ ဆေးမရှိရင် ခံရတယ်၊ ဆေးရှိရင်သက်သာတယ်	၇၃

ဟတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

■ အာယာတဝတ္ထု ၉-ပါး	၇၄
■ စိတ်မဆိုးသင့်ရာ၌ စိတ်မဆိုခြင်း	၇၅
■ စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန်မစိုးရိမ်ရ	၇၈
■ ကြွားဝါခြင်းလည်း မရှိစေရ	၈၀
■ ကုက္ကုစ္ဆကင်းရမယ်	၈၂
■ ၁-လက်ခြေမငြိမ်တဲ့ကုက္ကုစ္ဆ	၈၃
■ ကန္တရက ကြည်ညိုပုံ	၈၄
■ ကောသလမင်းလျှောက်ပုံ	၈၆
■ ၂-ဝိနယကုက္ကုစ္ဆ	၈၉
■ ၃-နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်တဲ့ကုက္ကုစ္ဆ	၉၀
■ အရေးကြီးတဲ့ ကုက္ကုစ္ဆ	၉၂
■ ဂိလာန ရဟန်းငယ်ဝတ္ထု	၉၃
■ မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ ရည်မှန်းချက်	၉၅
■ သေခါနီးမှာ ဆောက်တည်ရာရှိဖို့အရေးကြီးတယ်	၉၆
■ စကားကိုလည်း ချင့်ချိန်ပြောရမယ်	၁၀၂
■ စိတ်မပျံ့လွင့်စေရ	၁၀၄
■ ကိလေသာဖြစ်ရေးမှာ တွန့်ဆုတ်ရမယ်	၁၀၈
■ အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်အောင် ဟန်မဆောင်ရ	၁၁၁
■ ၁-ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှု၌ ဟန်ဆောင်ခြင်း	၁၁၁
■ တရားထူးဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း	၁၁၂
■ ဣရိယာပုထ်နှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း	၁၁၃
■ အားကျပြီး မတောင့်တရ	၁၁၄

ဟထိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

■ ကောင်းတဲ့တောင့်တမှု	၁၁၄
■ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်လုပ်ပါ	၁၁၆
■ ကြမ်းတမ်းတာတွေကို ပယ်ရမယ်	၁၁၈
■ စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေလည်းပယ်ရမယ်	၁၂၀
■ တတိယပိုင်း	၁၂၇
■ သာယာဖွယ်အတွင်း စီးဆင်းပုံ	၁၃၀
■ ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးဆင်းသွားပုံ	၁၃၁
■ ငရဲသာယာသေးသလား	၁၃၆
■ မိတ္တဝိန္ဒကဝတ္ထု	၁၃၆
■ ငရဲပန်းရွှေပန်းထင်တယ်	၁၃၈
■ ပြိတ္တာဘုံကိုလည်း သာယာပါတယ်	၁၃၉
■ တိရစ္ဆာန်အဖြစ်ကိုလည်း သာယာတယ်	၁၄၀
■ အရူပဘုံကို နိဗ္ဗာန်ထင်တယ်	၁၄၂
■ အာဠာရနဲ့ ဥဒက	၁၄၃
■ ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်	၁၄၄
■ သူဌေးစိတ်ပေါက်နေတာနဲ့တူတယ်	၁၄၆
■ ဘယ်ကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ပွားသင့်တာချည်းပါပဲ	၁၄၇
■ ဂေါတြဘူကို သာယာနိုင်သေးတယ်	၁၅၀
■ (၇) နှစ် (၇)လ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတယ်	၁၅၁
■ သာယာဖွယ်ဆောင် ဟန်ဆောင်ပြီးနှိပ်စက်တယ်	၁၅၄
■ သေပြီး ပြိတ္တာဖြစ်နေမှ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို သိတယ်	၁၅၆

ဟထိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

■ မမေ့ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်	၁၅၆
■ ဝိပဿနာအမြင်နှင့်ဆိုလျှင် ဒုက္ခသစ္စာ	၁၅၇
■ သူတစ်ပါးကို အထင်မသေးနှင့်	၁၆၀
■ ချဉ်းကပ်သင့်သော ဒကာ၏ဂုဏ် ၉-ပါး	၁၆၂
■ သာကီဝင်တို့၏မာန	၁၆၃
■ ဝိဇ္ဇေတကို မထိမဲ့မြင်ပြုပုံ	၁၆၅
■ မာနကြောင့် သာကီဝင်မင်းတွေ ဘေးသင့်ပုံ	၁၆၆
■ ကိုယ်နှုတ်သိမ်မွေ့ပုံ	၁၇၀
■ စိတ်ဖြင့်သိမ်မွေ့ပုံ	၁၇၁
■ ထင်မြင်သဘောပေါက်လွယ်သော အသိဉာဏ်	၁၇၂
■ တရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်	၁၇၃
■ စာတွေ့နဲ့လွယ်သလောက်လက်တွေ့ကျတော့ မလွယ်ဘူး	၁၇၄
■ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်	၁၇၅
■ စာမတတ်ပေမယ့် တရားကိုသိတယ်	၁၇၆
■ ဖြစ်ပျက်ဆိုရုံနှင့် ဖြစ်ပျက်သိသလား	၁၇၇
■ သူတစ်ပါးအပြောကြောင့် ယုံတာမဟုတ်	၁၇၉
■ ယုံတာထက်သိတာက သာ၍မြင့်မြတ်သည်	၁၇၉
■ စိတ္တသူကြွယ်နှင့် နာဓုပုတ္တ	၁၈၆
■ ကိုယ်တိုင်သိနှင့် သူတစ်ပါးပြောလိုယုံတာ	၁၈၇
■ တပ်မက်ကင်းပြီး ဖြစ်စေရမယ်	၁၈၈
■ တပ်မက်မှုကင်းဆဲ	၁၈၉

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

■ တပ်မက်မှုကင်းဆဲမဟုတ်	၁၉၀
■ လာဘ်လာဘကြောင့် ကျင့်ခြင်းမဟုတ်	၁၉၀
■ အခါခပ်သိမ်း အမှတ်ရပုံ	၁၉၃
■ အမှတ်ရတယ်ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်ပဲ	၁၉၄
■ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ	၁၉၇
■ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံ	၁၉၈
■ သင်္ခါရပေက္ခာဖြင့် အညီအမျှရှုပုံ	၂၀၀
■ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ	၂၀၁
■ မာန ၃-မျိုး ကင်းရမယ်	၃၀၃
■ တရားတော်နိဂုံး	၂၁၃

(မာတိကာ ပြီး၏။)

ပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရားပလ္လင်

ဒီကနေ့ ဟောဖို့တရားကတော့ မဟာသမဃ နတ်ဗြဟ္မာ အစည်းအဝေးကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရား ၆-ပုဒ်ထဲက စရိုက်၆-ပါး အစဉ်အားဖြင့် နောက်ဆုံးတရားတော်ပါပဲ၊ အမည်ကတော့ ပုရာဘောဒသုတ်တဲ့။

ပုရာဘောဒဆိုရာမှာ ဘောဒက ပျက်စီးခြင်း၊ ပုရာကရှေးဦးစွာတဲ့၊ ဒါကြောင့်ပုရာဘောဒဆိုတာ ပျက်စီးသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ မပျက်စီးခင်၊မသေခင်လို့အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။ မပျက်စီးခင်၊ မသေခင် ပြည့်စုံရမည့် တွေ့ရမည့် တရားတွေကို ဟောထားလို့ ဒီသုတ်ကို ပုရာဘောဒသုတ်လို့ခေါ်ပါတယ်။

တရားသားတွေ ဟောသွားတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်တွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ဒီသုတ်ကို ဟောရာမှာလည်း သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်တုန်းကလိုပဲ မြတ်စွာဘုရားကဖန်ဆင်းထားတဲ့

နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်ဘုရားက မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်း ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိလို့ ပညာအဖြစ်များတဲ့ ပညာလွန်ကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက်မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလိုမေးမြန်းပါတယ်။

ရုပ်ပွားတော်၏အမေး

ကထံဒဿီ ကထံသီလော၊ ဥပသန္နောတိ ဝုစ္စတိ။

တံ မေ ဂေါတမ ပဗြူဟိ၊ ပုစ္ဆိတော ဥတ္တမံ နရံ-တဲ့။

ဂေါတမ- ဂေါတမနွယ်ဖွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၊ ကထံဒဿီ- အဘယ်ကဲ့သို့၊ မြင်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကထံသီလော-အဘယ်သို့သော အလေ့အကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္နောတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ခေါ်ဆိုရပါသ နည်း။ ဂေါတမ- ဂေါတမနွယ်ဖွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဥတ္တမံ နရံ-မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပုစ္ဆိတော- မေးမြန်းအပ်သော အရှင်ဘုရားသည်၊ တံ-ထိုအမေးကို၊ မေ- ငါအား၊ ပဗြူဟိ-ဟော ကြား ဖြေရှင်းတော်မူပါလော့။

ဒါကနိမ္မိတ ရုပ်ပွားတော်ဘုရားက ဘုရားအစစ်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားကိုမေးထားတဲ့ ဒီသုတ်မှာ နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်ဘုရား နှင့် ဘုရားအစစ်ဆိုတဲ့ ဒီဘုရားနှစ်ဆူ အပြန်အလှန်အမေးအဖြေ ပြုလုပ်တော်မူပါတယ်။ အမေးကတော့ ဒီတစ်ဂါထာပါပဲ။ အဖြေ ကတော့ ၁၃-ဂါထာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအဖြေဂါထာတွေကိုတော့ အချို့ဂါထာလောက်ပဲ အပြည့်အစုံ အကျယ်ဟောမယ်။ အချို့ကို တော့ အကျဉ်းချုပ်လောက်ပဲဟောမယ်။ အကြောင်းကတော့ အဲ ဒီအချို့ဂါထာတွေ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေကို အကုန်လုံး စေ့စေ့ငင လျှောက်ပြောနေရင် ပြောပြီးတာတွေ ထပ်ပြောနေတယ်လို့ တချို့

တရားနာရတာ ငြိမ်းအေးဖို့ပဲ

♦ ၃

တရားနာပရိသတ်တွေက ထင်လိမ့်မယ်။ အဲဒီဂါထာတွေထဲမှာ ထူးတာကလည်း နည်းနည်းလောက်ပဲရှိတယ်။ ခပ်ဇူတူဖြစ်နေတာတွေကပဲ များပါတယ်။ ဒါကြောင့်အချို့လောက်ပဲ ဘုန်းကြီးကအပြည့်အစုံဟောသွားမယ်။

တရားနာရတာ ငြိမ်းအေးဖို့ပဲ

အမေးဂါထာမှာဆိုလိုရင်းကတော့ ဘယ်လိုသီလအကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်လိုအသိအမြင်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရပါသလဲတဲ့။ ဒီတရားထဲမှာ ငြိမ်းအေးတယ်ဆိုတာက အစစအရာရာ ဆင်းရဲမှု၊ ပင်ပန်းမှုတွေ အကုန်လုံးဘာမှ မရှိဘဲ အပြီးတိုင် လုံးဝငြိမ်းအေးတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ယခုဒီမှာ တရားနာနေကြရတာ တရားအားထုတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီလို ငြိမ်းအေးတဲ့အဖြစ်မျိုးကို ရအောင်လို့ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရတာ ဟူသမျှဟာ ဒီလိုငြိမ်းအေးဖို့ချည်းပါပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်က ဘာသာတရားတွေမှာလည်း မျှော်လင့်ချက်အားဖြင့်တော့ ဒီလိုငြိမ်းအေးဖို့ချည်းပါပဲ။ ဘာသာတိုင်း၊ ဘာသာတိုင်း၊ ကိုယ့်တရားနဲ့ ကိုယ်ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြတာတွေဟာ ငြိမ်းအေးချင်ကြလို့ချည်းပါပဲ။ တကယ်ငြိမ်းတာနဲ့ မငြိမ်းတာလောက်ပဲ ကွဲပြားခြားနားပါတယ်။

ဒါကြောင့် လောကကြီးထဲမှာ ငြိမ်းအေးချမ်းသာပြီး နေရတယ်ဆိုတာကိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းက အလိုရှိနေကြပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာ ပြောဆိုနေကြတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ဆိုတာတွေကလည်း ငြိမ်းချမ်းချင်ကြလို့ပါပဲ။ သူတို့ကတော့ ကိုယ့်တစ်ကိုယ်အတွက်တောင် မဟုတ်သေးဘူး။ လူ့ပြည်တစ်လော

ကလုံးအတွက်တောင် ရည်ရွယ်ပြီးပြောနေကြပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီငြိမ်းချမ်းရေးတွေကတော့ အချင်းချင်း ရန်မဖြစ်ဖို့ လောက်ပါပဲ။ သိပ်မကျယ်ပြန့်လှပါဘူး။ ဒီတရားတော်က ငြိမ်းချမ်းရေးကတော့ အဲဒါမျိုးမဟုတ်ဘူး။ တကယ့်ငြိမ်းချမ်းရေးအစစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ပူပန်စရာတွေ ဘယ်တော့မှမပေါ်လာတော့ပဲ အကုန်လုံးငြိမ်းပြီး တစ်ခါတည်းငြိမ်းအေးသွားပါတယ်။ အဲဒီလိုငြိမ်းအေးသွားတဲ့သူကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဥပသန္တဆိုတာ ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုငြိမ်းအေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုအသိအမြင်နဲ့ ပြည့်စုံရပါမည်လဲ။ ဘယ်လိုအကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံရပါမည်လဲလို့ နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်ဘုရားက ဘုရားအစစ်ကို မေးပါသတဲ့။ ဒီမေးခွန်းကို လွယ်လွယ်နဲ့ မှတ်ထားရအောင်လို့ ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေးလုပ်ထားပါတယ်။

ဘယ်လိုသိမြင်၊ လေ့ကျင့်လျှင်၊ မည်တွင်သန္တ ခေါ်သနည်းတဲ့။

ကထံဒသီ- ဘယ်လိုသိမြင်လို့ရှိရင် ဘယ်လိုသိမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကထံသီလော- ဘယ်လို အလေ့အကျင့်ရှိနေတဲ့ ဘယ်လို သိမြင်ပြီး ဘယ်လို အလေ့အကျင့်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်မည်တွင်ပါသလဲ။ သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ဆိုရပါသလဲတဲ့။ အမေးဂါထာပါဠိမှာ ဥပသန္တောလို့ ရှိတယ်။ အဖြေဂါထာတွေကျတော့ သန္တောလို့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်ဥပသန္တနဲ့ သန္တဟာ အတူတူပါပဲ။ တိုတိုနဲ့ ပြီးလွယ်အောင် ဒီတရားဆောင်ပုဒ်ထဲမှာတော့ သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ပဲ ဆိုထားတယ်။ ငြိမ်းအေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုအသိအမြင်နဲ့ ဘယ်လိုအလေ့အကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံပါသလဲလို့မေးပါတယ်။ ကဲ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆိုကြရမယ်။

နားလည်စေချင်လို့ ထပ်ထပ်ပြီးပြောရတယ်

♦ ၅

ဘယ်လိုသိမြင်၊ လေ့ကျင့်လျှင်၊ မည်တွင်သန္တခေါ်
သနည်း။

(ဆို ၃-ခေါက်)

ဘယ်လို အသိမြင်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်လိုအလေ့အ
ကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သန္တပုဂ္ဂိုလ် ငြိမ်းအေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
လို့ခေါ်ဆိုရပါသလဲ။ ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုအ
ကျင့်သိလနဲ့ ပြည့်စုံရပါမည်လဲ ဘယ်လိုအသိအမြင်နဲ့ ပြည့်စုံ
အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရပါမည်လဲ လို့မေးပါတယ်။

ဒီလိုရုပ်ပွားတော်ဘုရားက မေးတော့ အရဟံ အစရှိသော
ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ သက်တော်ထင်
ရှားမြတ်စွာဘုရားက ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအဖြေဂါထာ
တွေကတော့ (၁၃)ဂါထာရှိပါတယ်။ ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တမည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
၏ဂုဏ်တွေကို ထုတ်ဖော်ပြီး ပြတဲ့ဂါထာတွေပါပဲ။ ဒီအဖြေတွေထဲ
မှာ တချို့စကားလုံးတွေက ခပ်တူတူဖြစ်နေတာလဲ ရှိပါတယ်။
ဒါပေမယ့် အဲဒီတုန်းက နတ်ဗြဟ္မာပရိသတ်ထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
အမျိုးမျိုးအစားစားကွဲပြားနေတယ်။ တချို့က ရွှေ့နားက ပြောခဲ့ပြီး
သား ဂုဏ်ပုဒ်တွေနဲ့ နားမလည်သေးဘူး။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်
နောက်နားကျတော့ တစ်မျိုးတစ်မည်လှည့်ပြီး ထပ်ကာထပ်ကာ
ဟောထားတဲ့ တရားတွေဖြစ်ပါတယ်။

နားလည်စေချင်လို့ထပ်ထပ်ပြီး ပြောရတယ်

ယခုဘုန်းကြီးတို့ တရားဟောတဲ့အခါလည်း ဒီလိုပါပဲ။
ရှေးနားကပြောခဲ့တဲ့ စကားကိုနားလည်ပုံမရသေးရင် နောက်နား
ကထပ်ထပ်ပြီးတော့ ပြောရပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ အတူတူ

ပါပဲ။ ဘာကြောင့် ဒီလိုထပ်ကာထပ်ကာ ပြောနေရသလဲဆိုတော့ နားမလည်ဘဲ ဖြစ်နေမှာစိုးလို့ နားလည်စေချင်လို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ပါပဲ ဒီသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟော်တောမူစဉ်အခါတုန်းက နတ် ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တွေက အလွန်ပဲများပါတယ်။ နတ်တွေကလည်း တစ်မျိုးတည်းမဟုတ်ဘူး။ ဗြဟ္မာတွေကလည်း တစ်မျိုးတည်းမဟုတ် ဘူး။ အမျိုးပေါင်းများစွာ ရှိနေကြပါတယ်။ လူ့ပြည်က တစ်နိုင်ငံ တည်းမှာတောင် မှ ဟိုအရပ်နဲ့ ဒီအရပ်က စကားချင်းမတူကြဘူး။ ဟိုနိုင်ငံနဲ့ ဒီနိုင်ငံဆိုတော့ စကားပြောလိုတောင် အများအားဖြင့် မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါလိုပါပဲ။ နတ်တွေမှာလည်း ဟိုနတ်ပြည်နဲ့ ဒီနတ်ပြည်ဟာ အသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရတွေ ကွဲပြားနေကြမှာပါပဲ။ အများအားဖြင့် အချင်းချင်းစကား ပြောလိုဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တချို့တချို့ အနက်အဓိပ္ပါယ် ခပ်တူ တူစကားတွေကို ထပ်ပြီးဟောထားတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးက တော့ အဲဒီအထပ်ထပ်ဟောထားတာတွေထဲက ယခုတရားနာနေ ကြတဲ့ ပရိသတ်တွေနဲ့ သင့်တော်လောက်တဲ့ ဂါထာများလောက်ပဲ ထုတ်ပြီး အကျယ်ဟောသွားမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အမေးအဖြေ

ဝိတတဏှော ပုရာဘေဒါ၊ ပုဗ္ဗမန္တသိတော။
 ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော၊ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။
 မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား ပေါ်တော်မူဘုရား၊ မုနိ- နိဗ္ဗိတ ရုပ်ပွား
 ဖြစ်သော အရှင်ရဟန်း၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုရာဘေဒါ-
 ခန္ဓာအိမ်ပျက်ကြွေ သေသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝါ-မသေခင်ရှေးဘဝအ
 ဖို့၌၊ ဝိတတဏှော ကင်းသော တဏှာရှိသည်၊ (ဝါ) တဏှာကင်းသည်။

မသေခင်တရားတွေဖို့ အရေးကြီးတယ်

♦ ၇

ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တံ-ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တာတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ အဟံ-ငါသည် ဗြုမိ-ဟောကြားပေ၏။

မသေခင် တရားတွေဖို့ အရေးကြီးတယ်

မသေခင်ရှေးအဖို့က တဏှာကင်းရမယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ငြိမ်းအေးတဲ့ ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ပါတယ်တဲ့။ ဆိုလိုတာကတော့ တဏှာကင်းစင်တဲ့ တရားကို မသေခင်မှာပင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ရမယ်။ ကိုယ်တိုင် သိရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတဏှာ ကင်းစင်ဖို့ ရာဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ပညာလွန်ကဲတဲ့ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်တယ်။ ဒီသုတ်တရားကလည်း အဲဒီ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောထားတဲ့တရားပဲ။ ဒါကြောင့် ယခုဒီအစဆုံးဖြစ်တဲ့ စကားကလေးတစ်လုံးကိုက ပညာရှိတွေအတွက် အင်မတန်လေးနက်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရှိနေပါတယ်။ လောကမှာ ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ ဘာသာတရားတွေဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိနေကြပါတယ်။ ဒီဘာသာရေးတရားတွေက အများအားဖြင့် သေပြီး နောက်ကာလကိုချည်း ညွှန်းထားကြတယ်။ သေပြီးနောက် ကျမှ ဘုရားသခင်က ဘယ်လိုကယ်တင်မယ်၊ ဘာဖြစ်မယ် ညာဖြစ်မယ် စသည်ဖြင့် သေပြီးတဲ့ နောက်ကာလကိုချည်း ပို့ထားကြတယ်။ အေး.. သေပြီးတဲ့ နောက်ကာလမှာ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်တာ တကယ်ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလားဆိုတာကို ဘယ်သူမှ သက်သေသက်ကာယနဲ့ လိုက်ပြီး စစ်ဆေးလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။

အရေးကြီးတာကတော့ မသေခင်က ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ကျင့်သင့်တဲ့ တရားကိုကျင့်ပြီး အဲဒီကျင့်တဲ့ ဘာသာတရားရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေကို မသေခင်အသက်ထင်

ရှားရှိနေတုန်း ဒီဘဝတွင်ပဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့သွားမှ သေချာတယ်။
ပညာရှိတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ဆိုရင် ဒီလိုမသေခင်မှာဘဲထင်ရှားတွေ့ရ
မှ သဘောကျကျေနပ်နိုင်မယ်။ ဒီလိုမှ သေသေချာချာစိတ်ချရ
တယ်။

သန္နိဋ္ဌိကတရား

ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက မိမိတရားကို ဒီလိုပဲချီးမွမ်း
ထားပါတယ်။

သန္နိဋ္ဌိကော- မျက်မှောက်ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်နိုင်တဲ့တရား
ပါတဲ့။

မျက်မှောက်ဘဝမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရသိမြင်ရတဲ့တရားပါ။
သေပြီးတဲ့နောက်ကာလကျမှ တွေ့ရမည့်တရားမဟုတ်ပါဘူး။ တ
ကယ်ကျင့်လို့ရှိရင် ဒီတရားကို ယခုမျက်မှောက်ဘဝတွင်ပင် ကိုယ်
တိုင်တွေ့နိုင်ပါတယ်တဲ့။

အချို့သော လူဝတ်ကြောင် ပညာရှိတွေ ပြာဟွဏခေါ်
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပညာရှိ ပရိဗိုဇ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလို
မေးကြတယ်။ “အရှင်ဘုရား သန္နိဋ္ဌိကတရား၊ သန္နိဋ္ဌိကတရားလို့
ပြောနေကြတယ်။ မျက်မှောက်လက်တွေ့တရား မျက်မှောက်လက်
တွေ့တရားလို့ပြောနေကြပါတယ်။ ဒီမျက်မှောက်လက်တွေ့တရား
ဆိုတာ အဘယ်မျှလောက် ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံလို့ ရှိရင် မျက်မှောက်
တွေ့တယ်လို့ဆိုနိုင်ပါသလဲ” လို့ဒီလိုမေးကြပါတယ်။

တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်

မြတ်စွာဘုရားက မိမိတရားကို “သန္နိဋ္ဌိကော-မျက်မှောက်
ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့တရား၊ အကာလိကော -အချိန်အခါ မဆိုင်ရ

မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ အကျိုးဖြစ်ပုံ

♦ ၉

ဘဲ ချက်ချင်းအကျိုးပေးသော တရား၊ ဟေပသိကော-လာကြည့် စမ်းပါဟု ဖိတ်ခေါ်ထိုက်သော တရား၊ သြပနေယျိကော-မိမိသန္တာန် ဌှိရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်သောတရား၊ ပစ္စတ္တံဝေဒိတဇ္ဇော- အသီးသီးကိုယ်စီကိုယ်င ခံစားရသောတရား” လို့ ဒီလိုချီးကျူးထား ပါတယ်။ အဲဒီဂုဏ်တွေကို မေးတာပါပဲ။ အဲဒီလိုမေးမြန်းကြတဲ့ ပညာရှိတွေကို မြတ်စွာဘုရားက ကျေနပ်အောင်ဖြေကြားတော်မူ ခဲ့ပါတယ်။ ဒီအမေးအဖြေတွေကတော့ ပုရာဇောဒသုတ်ထဲကမ ဟုတ်ပါဘူး။ မသေခင် တဏှာကင်းရမယ်ဆိုတာနဲ့ စပ်ဆိုင်နေလို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်သာပြီး ရှင်းသွားအောင် အခြားသုတ်တွေက ယူပြီး ပြောပါတယ်။

မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ အကျိုးဖြစ်ပုံ

သန္နိဋ္ဌိက မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားဖြေတော်မူပုံက ဒီလို ပါ။ ပုဏ္ဏား သင်စဉ်းစားကြည့်၊ ရာဂရှိတဲ့သူဟာ ရာဂကလွမ်းမိုး နှိပ်စက်ပြီး တိုက်တွန်းစေခိုင်းတဲ့အတွက် ကိုယ့်အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လည်း လုပ်တတ်တယ်။ သူတစ်ပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လည်း လုပ် တတ်တယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဒုစရိုက်အမှုတွေကိုလည်း ပြုတတ်တယ်။ ရာဂကင်းသွားပြီဆိုရင်တော့ ကိုယ့်အကျိုးမဲ့ကိုလည်း မပြုတော့ဘူး။ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ကိုလည်း မပြုတော့ဘူး။ ကာယ ကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဒုစရိုက်အမှုတွေကိုလည်း မပြုတော့ဘူး။ ဒီ တော့ ရာဂကင်းသွားတာရယ်၊ ရာဂကင်းသွားတဲ့အတွက် အကျိုး မဲ့တွေကို မပြုတာရယ်၊ ဒါတွေဟာ မျက်မှောက်တွင်တွေ့ရတဲ့ တရား မဟုတ်လားလို့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီမေးလာတဲ့သူတွေကို ပြန်ပြီး မေးပါတယ်။ စဉ်းစားဆင်ခြင်စေပါတယ်။ ဒီတော့ မေးလာတဲ့သူ

တွေက နားလည်သဘောပေါက်သွားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုမေးလာတဲ့သူတွေက ဒီလိုကြားနာရုံနဲ့ အကုန်လုံးရာဂကင်းသွားကြတာတော့မဟုတ်ပါဘူး။ တချို့လည်း သဘာပေါက်နားလည်ရုံလောက်ပါပဲ။

အဲဒီမေးခွန်းမှာ ဆိုလိုတာကတော့ ရာဂကင်းအောင်ကျင့်ရမယ်။ ယခုမျက်မှောက်တွင်ပဲ ရာဂကင်းဖို့လိုတယ်။ ရာဂရှိနေရင် ကိုယ်ကျိုးမဲ့ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တတ်တယ်။ ဒီလိုအကျိုးမဲ့ပြုတာဟာ ဒေါသကြောင့် မောဟကြောင့် ပြုတာလည်းရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုအကျိုးမဲ့ပြုတာတွေထဲမှာ ရာဂကြောင့် ပြုတာက တစ်ပုံပါနေတယ်။ ဘယ်လိုလည်းဆိုရင် ရာဂရှိတဲ့သူတွေဟာ လိုချင်နှစ်သက်မှု မက်မောမှုတွေနဲ့ သူတစ်ပါးဘယ်နှယ်နေနေ ငဲ့အကျိုးပြီးရင် ပြီးရောဆိုတဲ့အနေနဲ့ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ကိစ္စပြီးအောင် ဇွတ်တရွတ်လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးတာ လုယက်တိုက်ခိုက်တာတွေလည်းရှိပါတယ်။ မတော်မတရား ပြုတာတွေလည်းရှိတယ်။ အဲဒီလိုပြုတာတွေဟာ ဘာကြောင့်လည်းဆိုရင် ရာဂကြောင့်ပါပဲ။

အဲဒီလိုပြုလုပ်တဲ့အတွက် မိမိအကျိုးမဲ့လည်းဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့လည်းဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ အကုသိုလ် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဒုစရိုက်အမှုတွေကိုလည်း ဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ အဲဒါဟာ ရာဂအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေပဲ။ ထို့အတူ ဒေါသအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေလည်းရှိပါတယ်။ မောဟအကြောင်းပြုပြီးဖြစ်တာတွေလည်းရှိပါတယ်။ မာနအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေလည်းရှိပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးတဲ့ မာနနဲ့သူများကို အထင်သေးပြီး မသင့်မလျော်တာတွေကို ပြုတတ်ပြောတတ်တယ်။

မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့ အကျိုးဖြစ်ပုံ

◆ ၁၀

ဒိဋ္ဌိအကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တာတွေလည်းရှိတယ်။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ မှားတဲ့ အယူတွေကို မှန်တယ်ထင်ပြီး စွဲလမ်းယူဆထားတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီမှားတဲ့အယူကို အားကိုးပြီး မသင့်လျော်တာတွေ ပြုလုပ်တတ်ကြတယ်။ အယူမတူတဲ့ သူတစ်ပါးတွေကို အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လည်း ပြုလုပ်တတ်တယ်။ အဲဒီ ဘာသာအယူအမှားကို ထားလိုက်ပါဦးတော့။ လောကမှာ ဟောပြောနေကြတဲ့ ဝါဒတွေတောင်မှ ကိုယ့် ဝါဒနဲ့မကိုက်ရင် အတိုက်အခံ ဆန့်ကျင်ဘက်တွေ လုပ်တတ်ကြသေးတာပဲ။ ဒီလိုပြုလုပ်နေကြတာတွေဟာ လောဘ၊ **ဒေါသ၊မောဟ၊** မာန၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဒီတရားဆိုးတွေကြောင့်ပါပဲ။ သူတို့ကြောင့် ကိုယ့် အကျိုးရော သူများအကျိုးရော ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း မကောင်းမှုတွေကို ပြုလုပ်နေကြတာပဲ။

ဒါတွေကတော့ မျက်မှောက်တွင် တွေ့ကြုံရတဲ့ အကျိုးတွေပါ။ နောက်တမလွန်ကျတော့ တွေ့ကြုံရမည့် အကျိုးတွေက သာပြီးများပါတယ်။ အဲဒီမကောင်းမှုတွေအတွက် တွေ့ကြုံခံစားရတဲ့ ဒီ အကျိုးမဲ့ဒုက္ခတွေဟာ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ ဒီရာဂကလေး လုံးလုံး မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဒီဒေါသ၊ ဒီမောဟ၊ ဒီမာန၊ ဒီဒိဋ္ဌိကလေးတွေ လုံးလုံးမရှိတော့ဘူးဆိုရင် (အဲဒါတွေဟာ) ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီအကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မကောင်းမှုတွေကို မလုပ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရာဂ ဒေါသအစရှိတဲ့ ဒီတရားဆိုးတွေ ကင်းအောင်ကျင့်ဖို့ နည်းလည်းရှိတယ်။ အဲဒီနည်းအတိုင်းကျင့်ရင် အဲဒီအကျိုးမဲ့တွေ ကင်းတဲ့အကျိုးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်။ အဲဒါဟာ သန္နိဋ္ဌိက တရားပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလိုဖြေရှင်းပြလိုက်တော့ မေးလာတဲ့သူတွေက သဘောပေါက်နားလည်သွားကြပါတယ်။ ဒီလိုကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်တွေ့ရတယ်ဆိုတာကို ဗုဒ္ဓသာသနာအမြင်ဘက်က ဘာသာ

တရားတွေက ဝန်မခံနိုင်ဘူး။ သေပြီးတဲ့နောက်ကျမှ ကုဿရခေါ်
 တဲ့ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်မယ်။ ကောင်းကင်ဘုံကို ရောက်မယ်၊
 ဘာဖြစ်မယ်၊ ညာဖြစ်မယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုသာဝန်ခံကြပါတယ်။
 အဲဒါတွေက မသေချာဘူး။ မျက်မှောက်ဘဝ မသေခင်တွေ့ရမှ
 သေချာပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီမျက်မှောက်ကိုယ်
 တိုင်တွေတရားကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒီလိုဟောတော်မူပါတယ်။

ပုရာဏေဒါ ခန္ဓာအိမ်ပျက်ကြွေသေသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ငါ
 မသေမီကာလ၊ မသေခင်ရှေးအဖို့က၊ ဝီတတဏှော ကင်းသော
 တဏှာရှိသည်၊ (ဝါ) တဏှာကင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ မသေခင်ကပဲ
 တဏှာကင်းရမယ်တဲ့။ အဲဒီလို တဏှာကင်းရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပ
 သန္ဓေတိ -ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ခေါ်ဆိုရတယ်လို့
 ဒီလိုဟောတော်မူပါတယ်။

မသေခင် တဏှာကင်းဖောင်ကျင့်နည်း

အဲဒီလို မသေခင် တဏှာကင်းဖောင် ကျင့်နည်းကတော့
 မဂ္ဂင်နဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ရှစ်ပါးရှိတယ်။ အကျင့်သိက္ခာနဲ့ပြောမယ်
 ဆိုရင်တော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ ဒီတရားသုံးပါးပါပဲ။ ဒါ
 ကြောင့် သီလကိုကျင့်ရမယ်။ သမာဓိကို ကျင့်ရမယ်။ ပညာကို
 ကျင့်ရမယ်။

သီလက ကာယကံ ဝစီကံမြောက် လွန်ကျူးတဲ့ ဝီတိက္ကမ
 ကိလေသာကိုပယ်တယ်။

သမာဓိက စိတ်သန္တာန်၌ ထကြွဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်
 ခေါ်တဲ့စိတ်ကူးကိလေသာကိုပယ်တယ်။

ပညာက အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ အနုသယကိ

မသေခင် တဏှာကင်းအောင် ကျင့်နည်း

◆ ၁၃

လေသာကိုပယ်တယ်။

ဒါကြောင့် သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမနယ်က အကြမ်းစား တဏှာကို ပယ်ရမယ်။ သမာဓိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန်နယ်က အလတ်စားတဏှာကို ပယ်ရမယ်။ ပညာဖြင့် အနုသယနယ်က အနုစားတဏှာကို ပယ်ရမယ်။

တဏှာဆိုတာ အာရုံ ၆-ပါးနဲ့ခွဲရင် ၆-မျိုးရှိတယ်။

အဆင်းကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အသံကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အနံ့ကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အရသာကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ အတွေ့ကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ၊ သဘောအာရုံကို တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာ အဲဒီလို ၆-မျိုးရှိပါတယ်။ အကျဉ်းချုပ်ပြောရမှာပဲ။

အကျယ်ပွားလိုက်ရင်တော့ ဒီတဏှာက အများကြီးပါပဲ။ အဆင်းတစ်မျိုးတည်းမှာပဲ မျက်စိနဲ့မြင်ပြီး သာယာနှစ်သက်ဖွယ်တွေက အများကြီးရှိနေပါတယ်။ ကိုယ်တွင်းကရော ကိုယ်ပကရော အများကြီးပါပဲ။ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်က မိမိရဲ့မျက်နှာရုပ်ရည် လက်ခြေရဲ့ အဆင်းသဏ္ဌာန်တွေကို နှစ်သက်သာယာနေတာလည်း တဏှာပဲ။ ယခု လှပတင့်တယ်သလို နောင်အခါ နောင်ဘဝတွေမှာလည်း လှပတင့်တယ်ချင်တယ်။ သာပြီးတော့လည်း လှပတင့်တယ်ချင်တယ်။ ဒါလည်း တဏှာပဲ။ ယခုမပြည့်စုံသေးလို့ရှိရင် နောင်အခါမှာပြည့်စုံချင်တယ်။ လှပချင်တယ်။ လူချောလူလှ နတ်ချောနတ်လှဖြစ်ချင်တယ်။ ဒါလည်းတဏှာပဲ။ ဒါကကိုယ်တွင်းသန္တာန်က အဆင်းနဲ့စပ်ပြီး တဏှာဖြစ်နေပုံပါပဲ။

ဒီတဏှာက သူများသန္တာန်က အဆင်းကိုလည်း တပ်မက်သာယာတယ်။ အိမ်သူအိမ်သားမှစပြီး ကိုယ့်အခြွေအရံပရိသတ်

၁၄ ♦

ပုရာဏအသုတ် တရားစက်

ဆိုရင် လှလှပပ တင့်တင့်တယ်တယ် ကလေးတွေကိုမှ သူကလိုချင်တယ်။ အဝတ်အစား အဆင်တန်ဆာ အသုံးအဆောင်တွေလည်း လှလှပပတွေကိုမှ သူကလိုချင်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ မတွေ့မမြင်ရသေးခင်ကပဲ စိတ်ကူးနဲ့ လိုချင်နေတတ်တယ်။ တကယ်တွေ့မြင်ရတဲ့ အခါမှာလည်း အဲဒီလှပတဲ့ဟာတွေကို လိုချင်တာပဲ။ ဟိုဟာမြင်လိုချင်၊ ဒီဟာမြင်လိုချင်နဲ့ ဒီလို လိုချင်တာတွေက အလွန်များပါတယ်။ ရလာပြန်ရင်လည်း အဲဒီလှပတာကလေးတွေကို တပ်မက်သာယာနေပြန်တယ်။

အဝတ်အထည်တွေမှာဆိုရင် အဖြူ၊ အဝါ၊ အပြာ၊ အနီ စသည်ဖြင့် အသွေးအရောင်အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ အဲဒီအရောင်အမျိုးမျိုးကိုလည်း သာယာနှစ်သက်တာပဲ။ အိမ်တွေ၊ တိုက်တွေ၊ နေရာထိုင်ခင်းတွေ၊ ထီး၊ ဖိနပ်တွေ ယာဉ်ရထားတွေ စသည်ဖြင့် အသုံးအဆောင်အမျိုးမျိုးကိုလည်း သာယာနှစ်သက်တာပဲ။ လှတယ်ကောင်းတယ်ထင်တဲ့ဟာတွေဆိုရင် တဏှာကသာယာနှစ်သက်တာချည်းပဲ။ ရပြီးတာကိုလည်းသာယာတာပဲ။ မရသေးတာကိုလည်း လိုချင်တာပဲ။ ကောင်းတာတွေဆိုရင် အကုန်လုံးသာယာနှစ်သက်တာချည်းပဲ။

လှပတဲ့အဆင်းကို သာယာသလိုပဲ သာယာတဲ့အသံ၊ ကောင်းတဲ့အသံ၊ ကောင်းတဲ့အနံ့၊ ကောင်းတဲ့အရသာ၊ ကောင်းတဲ့အတွေ့အာရုံတွေကိုလည်း နှစ်သက်သာယာတာပဲ။ အဲဒါတွေကို တော့သဒ္ဓတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ တဏှာတွေလို ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေကလည်း ကျယ်ဝန်းများပြားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်ကူးသက်သက်နဲ့ စဉ်းစားကြံစည်ပြီးတော့လည်း သာယာတောင့်တနေတယ်။ အဲဒါကတော့ ဓမ္မတဏှာတဲ့ အဲဒီဒွါရ

သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမတဏှာကင်းပုံ

◆ ၁၅

၆-ပါးမှာဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့နှစ်သက်သာယာမှုဆိုတဲ့ တဏှာတွေကင်းရမှာ၊ ဒီတဏှာတွေဟာ သီလကိုလုံလုံခြုံခြုံစောင့်ရှောက်နေရင် ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကာယကံမြောက် ဝစီကံ မြောက် လွန်ကျူးခြင်းမရှိတဲ့အတွက် ဝီတိက္ကမ နယ်ကကင်းသွားတယ်။

သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမ တဏှာကင်းပုံ

ဥပမာ သီလကို မရှိမသေတဲ့သူဟာ လှပတဲ့အဆင်းအစရှိတဲ့ အာရုံဝတ္ထုတစ်ခုခုလိုချင်ရင် အဲဒါကိုရအောင် လိမ်တန်ရင် လိမ်လိမ့်မယ်။ ခိုးတန်ရင် ခိုးလိမ့်မယ်။ သတ်တန်ရင် သတ်လိမ့်မယ်။ ဒီလိုလိမ်ရင်၊ ခိုးရင်၊ သတ်ရင်သီလပျက်သွားပြီ။ ဝီတိက္ကမ တဏှာဖြစ်သွားပြီ။ သီလကို ရှိသေတဲ့သူကတော့ လိုချင်ပေမယ့်လို့ လိုချင်တဲ့တဏှာရဲ့ အလိုကိုလိုက်ပြီး မလိမ်ဘူး၊ မခိုးဘူး၊ သတ်မှုကိုလွန်ကျူးအောင် တိုက်တွန်းနိုင်တဲ့ ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေတယ်။ ဒါဟာ သီလအကျင့်နဲ့ ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေပုံပါပဲ။

ရဟန်းတော်များမှာ မပြုကောင်း မပြောကောင်းတာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီမပြုကောင်း မပြောကောင်းတာတွေကို ပြုချင် ပြောချင်ပေမယ့် မပြုဘဲ မပြောဘဲကြဉ်ရှောင်ရတယ်။ ဒီလို ကြဉ်ရှောင်နေရင် ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေတာပဲ။ ပေးလှူချင်အောင်လို့ရယ်ရွယ်ပြီး မပြောကောင်းတာတွေ မတောင်းကောင်းတာတွေရှိတယ်။ ပစ္စည်းတွေလိုချင်ပေမယ့်လို့ အဲဒီလိုရည်ရွယ်ပြီး မပြောရဘူး။ တိုက်ရိုက်လည်းမတောင်းရ၊ အလှူမခံရဘူး။ လှူချင်အောင်ရည်ရွယ်ပြီးပြောရင် တောင်းရင် အလှူမခံရင် ပစ္စည်းကို ရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ၊ အဲဒီသီလသိက္ခာပုဒ်နဲ့စပ်ပြီး သီလမစင်ကြယ်ဘဲပျက်သွားတယ်။ မပြောဘဲ မတောင်းဘဲ အလှူမခံဘဲ

နေတဲ့ရဟန်းမှာ အဲဒီသိက္ခာပုဒ်သီလမပျက်ဘဲ စင်ကြယ်နေတယ်။ ဒါလည်း သီလဖြင့် ဝီတိက္ကမတဏှာ ကင်းနေပုံပါပဲ။

အတိုချုပ်အားဖြင့်ဆိုရင် ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ အကျိုးကိစ္စပြီး အောင်လို့ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ လိမ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ကာယကံမြောက် ဝစီကံမြောက် ပြုလုပ်ပြောဆိုရင် ဝီတိက္ကမတဏှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီ လိုမပြုဘဲ မပြောဘဲ စောင့်စည်းနေရင် ဝီတိက္ကမတဏှာကင်းတယ်။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ဝီတိက္ကမဆိုတဲ့ ဒီအကြမ်းစားတဏှာ ကင်းငြိမ်းအောင်ကျင့်ရတယ်။

သမာဓိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန် တဏှာကင်းပုံ

သို့သော်လည်း ဒီသီလအကျင့်နဲ့ တဏှာငြိမ်းပုံကိုတော့ သိပ်မထင်ရှားသေးဘူး။ သမာဓိဘာဝနာအရာကျမှ သာပြီးထင်ရှား တယ်။ သမာဓိဘာဝနာဆိုတာ ကသိုဏ်းအစရှိတဲ့ သမာဓိအာရုံ တစ်ခုခုကို စူးစိုက်ပြီး မပြတ်နှလုံးသွင်းနေရတယ်။ ဒီလိုမပြတ် နှလုံးသွင်းနေတော့ စိတ်ဟာ တခြားတစ်ပါးဘယ်မှမသွားရတော့ ဘူး။ တစ်ရံတစ်ခါသွားပြန်ရင်လည်း စိတ်ကိုကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံထဲပြန် သွင်းထားရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုသမာဓိဘာဝနာပွားနေခိုက်မှာ အဆင်းအာရုံ၊ အသံအာရုံအစရှိတဲ့ ဒီလိုအာရုံတွေကို စိတ်ကူးကြံ စည်ပြီး လိုချင်နှစ်သက်နေတဲ့ တဏှာဟာ မဖြစ်ဘဲကင်းနေတယ်။ အဲဒါသမာဓိအကျင့်နဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်တဏှာကင်းပုံပါပဲ။

ပညာဖြင့် အနုသယတဏှာကင်းပုံ

ဒီသမာဓိကလည်း ရှုနေတုန်းအခိုက်အတန့် လောက်သာ တဏှာကင်းတယ်။ မရှုတဲ့အခါတော့ မကင်းဘူး။ ဖြစ်နိုင်သေးတာ

ယုတ္တဖြင့် အနုဿ တဏှာကင်းပုံ

◆ ၁၇

ပဲ။ ဒါကြောင့် တဏှာကို အမြစ်ပြတ် လုံးလုံးကင်းစေချင်လို့ရှိရင် ပညာဘာဝနာကို ပွားများရတယ်။ ပညာဘာဝနာဆိုတာ ဝိပဿနာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း၊ မြင်တိုင်းလည်း၊ ရှုရတယ်။ ကြားတိုင်း ကြားတိုင်းလည်း ရှုရတယ်။ နံတိုင်းနံတိုင်းလည်း ရှုရတယ်။ စားတိုင်း တွေ့ထိတိုင်းလည်း ရှုရတယ်။ သွားတိုင်း၊ ရပ်တိုင်း၊ ထိုင်တိုင်း၊ လျောင်းတိုင်းလည်း ရှုရတယ်။ ကွေးတိုင်း၊ ဆန့်တိုင်း၊ လှုပ်ရှားတိုင်းလည်း ရှုရတယ်။ စိတ်ကူးကြစည်တိုင်းလည်း ရှုရတယ်။ အတိုချုပ်အားဖြင့်တော့ ဒွါရ ၆-ပါးကထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို အကုန်လုံး လိုက်ပြီးရှုရတော့တာပါပဲ။ အဲဒီလို အကုန်လုံးလိုက်ပြီးရှုတော့ ဒီမြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ တွေ့ရာ၊ သိရာတွေမှာ သာယာနှစ်သက်ဖွယ် မထင်တဲ့အတွက် သာယာနှစ်သက်တဲ့တဏှာဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

ရှုမှတ်ခြင်းမရှိတဲ့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကောင်းတာတွေကို၊ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရလို့ရှိရင် အဲဒါတွေကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာဖြစ်တယ်။ မကောင်းတာတွေကို မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရပြန်ရင်လည်း ကောင်းတာကို တောင့်တတဲ့တဏှာဖြစ်တယ်။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်းကို မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ အဲဒီပေါ်လာသမျှတွေဟာ ကောင်းတဲ့အနေနဲ့ လည်းမထင်ဘူး။ မကောင်းတဲ့အနေနဲ့ လည်းမထင်ဘူး။ ပေါ်ပြီး ချက်ချင်းပျောက်ပျောက်သွားတဲ့အနေနဲ့သာ ထင်တယ်။ (ဒါက ဘင်္ဂဉာဏ်လောက်ထိအောင် ဉာဏ်ရင့်နေတဲ့အခါ ထင်ပုံကို ပြောတာ အဲဒီလိုပျောက်ပျောက်သွားတဲ့အနေနဲ့သာ ထင်တဲ့အတွက် မမြဲဘူးလို့လည်းသိမြင်တယ်။ ဆင်းရဲပဲလို့လည်းသိမြင်တယ်။ သူ့သဘောအတိုင်းဖြစ်ပျက်နေတဲ့သဘောတရားပဲလို့ သိမြင်တယ်။

ဒီလို သိနေတဲ့အတွက် အဲဒီမြင်မှု၊ ကြားမှု၊ တွေ့မှု၊ သိမှုတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ သာယာနှစ်သက်တဲ့တဏှာမဖြစ်ဘူး၊ ရှုမိတဲ့ အာရုံတိုင်း မှာ တဏှာငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ အနုသယတဏှာ ကင်းငြိမ်း တာပါပဲ။

အနုသယနှစ်မျိုး

အနုသယဆိုတာ အာရမ္မဏာနုသယကတစ်မျိုး၊ သန္တာနာ နုသယကတစ်မျိုး၊ ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိတယ်။

အာရမ္မဏာနုသယဆိုတာ ဝိပဿနာမရှုမိတဲ့ အာရုံတွေ ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာမရာဂစသည်ကို ခေါ်တယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်လောက်ထိအောင် ဉာဏ်ရင့်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ မြင် တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်းကို အကုန်လုံး ရှုမိတယ်။ ရှု တိုင်းပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ချက်ချင်းပဲ ပျောက်ပျောက် သွားတဲ့ အနေနဲ့သာထင်တယ်။ ဒါကြောင့်ယောဂီက အဲဒါတွေကို မမြဲဘူး ဆင်းရဲမျှပဲ၊ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲလို့ သိမြင်သွား တယ်။ ဒီလိုသိမြင်တဲ့အတွက် အဲဒါတွေကို မြဲတဲ့အနေ ကောင်းတဲ့ အနေ အနတ္တအနေနဲ့ ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာဟာ လုံးလုံးကိုမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဖြင့် အာရမ္မဏာနုသယလို့ခေါ်တဲ့ အနုစားတဏှာ ကင်းသွားပုံပါပဲ။

သန္တာနာနုသယဆိုတာကတော့ ပုထုဇဉ်သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေ သန္တာန်မှာ အရိယမဂ်နဲ့ မပယ်ရသေးတဲ့အတွက် အကြောင်းညီ ညွတ်ရင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာမရာဂ စသည်ကို ခေါ်တယ်။ ဒီသန္တာနာနု ပယကိုတော့ အရိယမဂ်ကသာ ပယ်နိုင်တယ်။

ပယ်ပုံကတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ခဏမစဲ တစ်ပျက်တည်းပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုနေ

သီဟစစ်သူကြီး၏ ဝန်ခံချက်

◆ ၁၇

ရင်း ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အဲဒီဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ အကုန်လုံးဆိတ်သုဉ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ကို သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ တွေ့မြင်ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ် ဖြစ်သွားရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ ဒီသန္တာနာနုသယ ၂-ပါးဟာ လုံးဝကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ ဝိပဿနာ ရှုသည်ဖြစ်စေ မရှုသည်ဖြစ်စေ ဘယ်အာရုံနဲ့မှစပ်ပြီး ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ကာမရာဂဆိုတဲ့ တဏှာကတော့ သောတာပန်မှာ မကင်းသေးဘူး။ ဒါပေမယ့် အပါယ်ကျစေနိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ပုထုဇဉ် တဏှာမျိုးကတော့ ကင်းသွားပြီ။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်း ဥစ္စာကို တွယ်တာတဲ့ တဏှာကြောင့် ဖြစ်စေ၊ သားမယားစသည်ကို ချစ်တဲ့တဏှာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်နဲ့ အသက်ကို ဝဲကွက်တဲ့ တဏှာကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ လိမ်လည်ပြောခြင်း အစရှိတဲ့ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ မကောင်းမှုမျိုးကိုတော့ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မပြုလုပ်တော့ဘူး။

ဒီအချက်နဲ့စပ်ပြီးတော့ ပါဠိတော်သာကေစကားတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ အထူးစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတာကတော့ သောတာပန်အစစ်ဖြစ်တဲ့ သီဟစစ်သူကြီး၏ ကိုယ်တိုင် ဝန်ခံချက်စကားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါက အင်္ဂုတ္တရပါဠိအဋ္ဌကနိပါတ်မှာ ဒီလိုရှိနေပါတယ်။

သီဟစစ်သူကြီး၏ ဝန်ခံချက်

န စ မယံ ဒီဝိတဟေတုပိ သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဒီဝိတာ ဝေါရော ပေယျာမ-တဲ့။

အနက်ကတော့ မယံ-ငါတို့သည်၊ ဇီဝိတဟေတုပိ-
အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (၁) ကိုယ့်အသက်
သေရမည်မှ ကာကွယ်လိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပါဏံသတ္တဝါ
ကို သဗ္ဗိစ္စ-သေစေလိုသောစေတနာဖြင့် အားထုတ်၍ ဇီဝိတာ
နစ ဝေါရောပေယျာမ -အသက်မှ မချနိုင်ပါကုန် ဝါ-မသတ်နိုင်ပါ
ကုန်-တဲ့။

ဒါဟာ တစ်စုံတစ်ယောက်က အတွေးနဲ့ ရေးထားတဲ့စ
ကား မဟုတ်ပါဘူး။ သီဟစစ်သူကြီးဆိုတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်က
သူ့ကိုယ်တွေ့စိတ်နေသဘောထားကို ဝန်ခံထားတဲ့ စကားဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒီအထဲမှာ ဇီဝိတဟေတုပိ ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို အထူးသတိပြုကြ
မယ်။ အချို့က သောတာပန်ဟာ လောဘ၊ ဒေါသမကင်းသေးတဲ့
အတွက် အသက်အန္တရာယ်ပြုမည့်ရန်သူကို တွေ့ရင် ကိုယ့်မှာလက်
နက်ကလည်း အဆင်သင့်ရှိနေမယ်ဆိုရင် အသေတော့မခံနိုင်ပေ
ဘူး၊ သတ်မိဦးမှာပဲလို့ အတ္တနောမတိနဲ့ ကြံဆတတ်တယ်။ ယခု
သီဟစစ်သူကြီးအဆိုကတော့ ကိုယ့်အသက်အတွက်တောင် သူတစ်
ပါးကိုမသတ်နိုင်ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါဟာ ဘုရားဟောတရားတော်အား
လုံးနဲ့ညီပါပေတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ ကာမတဏှာလုံးဝ
မကင်းသေးပေမယ့် သတ်ခြင်းခိုးခြင်း အစရှိတဲ့ အပါယ်ကျလောက်
တဲ့ ဝိတိက္ကမတဏှာကတော့ ကင်းနေပြီလို့မှတ်ရမယ်။

သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် တဏှာရာဂကို တစ်စွန်းတစ်စမှ
မပယ်ရသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အားကြီးပြင်းထန်တဲ့
တဏှာရာဂက တိုက်တွန်းတဲ့အတွက် အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့
မကောင်းမှုတွေကိုလည်း ပြုတာပဲ။ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်း၊
သူတစ်ပါးဥစ္စာကိုခိုးခြင်း၊ အစရှိတဲ့အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှု

သီဟစစ်သူကြီး၏ ဝန်ခံချက်

♦ ၂၈

တွေကိုလည်းပြုတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ တဏှာရာဂက အားမလျော့သေးဘဲ အားကောင်းနေလို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ပုထုဇဉ်တွေထဲမှာလည်း တချို့ကတော့ အဲဒီလိုမကောင်းမှုတွေကို မပြုရဲတာတွေလည်းရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ သူတော်ကောင်းတရားတွေကို ကြားနာရပြီး ယောနိသောမနသိကာရနဲ့ သူတော်ကောင်းစိတ်ဝင်နေတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒါက စိတ်မချရသေးပါဘူး။ သူယုတ်မာနဲ့ပေါင်းမိပြီး လူမိုက်စကားကို ကြားနာရဖန်များလာရင် ယခုဘဝမှာပဲဖြစ်ဖြစ် နောက်ဘဝတွေမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဖောက်ပြန်နိုင်ပါသေးတယ်။

သောတာပန်ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အရင်းအမြစ် တဏှာရာဂက တကယ်ကိုအားနည်းသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့်ဒီဘဝမှာသာမဟုတ်ဘူး။ နောက်ဘဝတွေမှာလည်း အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ အဲဒီလိုမကောင်းမှုတွေကိုမပြုနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ တဏှာကင်းတဲ့သဘောပါပဲ။

သောတာပန်က ဝိပဿနာရှုပြီး သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရောက်တဲ့အခါ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမရာဂ တဏှာနဲ့ ဗျာပါဒ ဒေါသဆိုတာ ထပ်ပြီးကင်းသွားပြန်တယ်။

အနာဂါမိမဂ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ကာမရာဂနဲ့ဗျာပါဒဟာအကုန်လုံးကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ကာမတဏှာကင်းနေတဲ့အတွက် ကာမဂုဏ်ကိစ္စနဲ့စပ်ပြီး ငြိမ်းအေးနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဘဝနဲ့စပ်ပြီးသာယာနေသေးတဲ့အတွက် လုံးဝငြိမ်းအေးပြီးလို့တော့မဆိုရသေးဘူး။ အဲဒီတဏှာဘဝက အရဟတ္တမဂ်ရောက်တဲ့အခါကျမှ ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာတော့ သာယာတပ်မက်တတ်တဲ့ တဏှာဟူသမျှ အကုန်ကင်းငြိမ်း

သွားတယ်။ တဏှာကင်းရင် ဒေါသ မောဟ မာနအစရှိသော ကိလေသာတွေလည်း အကုန်လုံးကင်းသွားတယ်။ ကိလေသာ အပူတွေ ကိလေသာဆင်းရဲတွေအကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွားတာပဲ။ အဲဒါဟာသေပြီးတဲ့နောက်ဘဝကျမှ တွေ့ရမှာမဟုတ်ဘူး။ မသေခင် ယခုဘဝမှာပဲ တွေ့ရမှာ၊ ဒါကြောင့်ဒီလိုတဏှာကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တ ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ဟောထားတာ။

ဒီလိုတဏှာကင်းလို့ ဥပသန္တမည်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိဖြင့် သေသွားတဲ့အခါကျတော့ ရုပ်-နာမ်ခန္ဓာအသစ်တွေ ဘာမှ မဖြစ်ပေါ်တော့ဘူး။ အဲဒီတော့မှ အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံ အမြဲတမ်းငြိမ်းအေးသွားတယ်။ အဲဒါကို အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံသွားတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ မသေပျက်ခင် တဏှာစင်တဲ့ ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သဥပဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဖြင့်ငြိမ်းအေးနေပါတယ်။

ဘယ်လိုငြိမ်းအေးသလဲ

ဘယ်လိုလဲဆိုရင် တဏှာကင်းတဲ့ ရဟန္တာမှာလည်း ရုပ်-နာမ်ခန္ဓာတွေက ဖြစ်မြဲဖြစ်ပြီး ရှိမြဲရှိနေသေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေလည်း မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ တွေ့ရ၊ သိရသေးတာပဲ။ အထူးအားဖြင့် ကိုယ်မှာ အပူအအေးနဲ့တွေ့တဲ့အခါ အပူဒဏ် အအေးဒဏ်တွေကိုခံရတာပဲ။ ဓာတ်ချောက်ချားတဲ့အခါ ညောင်းညာ၊ နာကျင်၊ ကိုက်ခဲတာတွေလည်း ခံရတာပဲ။ ဖျားနာပြီး နေမကောင်းထိုင်မသာဖြစ်သေးတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ထူးခြားတာကတော့ အဲဒီလိုမခံသာတာ မကောင်းတာတွေကို တွေ့ရပေမယ့် ရဟန္တာမှာ စိတ်ဆင်းရဲကတော့ မရှိဘူး။ စိတ်ကတော့ ကြည်လင်ချမ်းသာနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အင်မတန်သက်သာနေပါတယ်။

ဘယ်လိုငြိမ်းအေးသလဲ

♦ JR

အင်မတန် ငြိမ်းအေးနေပါတယ်။

တဏှာမကင်းသေးတဲ့ ပုထုဇဉ် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ မကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့ အခါမှာ မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေကို ခံစားရလို့ဆင်းရဲတာက တစ်မျိုး၊ အဲဒါ ကိုစဉ်းစားပြီး သည်းမခံနိုင်လို့ စိတ်မချမ်းသာတာ၊ စိတ်ဆင်းရဲ တာက တစ်မျိုး၊ ဒီလိုဆင်းရဲမျိုး နှစ်မျိုးဖြစ်နေတယ်။ ဥပမာအား ဖြင့် ဆူးနှစ်ချောင်းဒဏ်ကို ခံနေရတာနဲ့တူတယ်။ အခန့်မသင့်လို့ ခြေထောက်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ လက်မှာဖြစ်ဖြစ် ဆူးငြောင့်စူးတယ်ဆိုပါ တော့ အဲဒီဆူးငြောင့်ကို အခြားဆူးနဲ့ထိုးပြီး ထွင်ထုတ်တဲ့အခါမှာ အဲဒီထွင်တဲ့ ဆူးကလည်းအသားထဲမှာ ကျိုးပြီးကျန်နေတယ်ဆိုရင် ပထမဆူးငြောင့်က တစ်နာ၊ ထွင်တဲ့ဆူးက တစ်နာ၊ ဒီလို နှစ်နာ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါလိုပဲ သာမန်လူပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အာရုံဆိုးနဲ့ တွေ့ ရလို့ ခံစားရတဲ့ ဆင်းရဲက တစ်မျိုး နောက်ကလိုက်ပြီး စိတ်မချမ်း သာတဲ့ ဆင်းရဲက တစ်မျိုး ဒီလိုဆင်းရဲနှစ်မျိုးကို ခံစားနေကြရတယ်။

ယခုပြောနေတဲ့ မသေပျက်ခင် တဏှာစင်နေတဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အာရုံဆိုးတွေကို မတွေ့ရတဲ့ အခါကပဲများ နေပါ တယ်။ အာရုံဆိုးအတွက် တွေ့တဲ့အခါမှာလည်း စိတ်မချမ်းသာမှု ဆိုတာကတော့ နောက်ကလိုက်မလာတော့ဘူး။ စိတ်ကတော့ အမြဲ တမ်း ကြည်ကြည်လင်လင် ချမ်းချမ်းသာသာချည်းဖြစ်နေပါတယ်။ အမြဲတမ်းကောင်းနေပါတယ်။ ဒီလိုစိတ်ဆင်းရဲကင်းရှုံ့မျှတွင် မဟုတ် သေးဘူး။ ဒေါသ မောဟ မာနအစရှိသော ကိလေသာ အညစ်အ ကြေးတွေလည်း အကုန်လုံးပဲ ကင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်လို ကောင်းတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရပေမယ့်လို့လည်း နှစ်သက်သာယာ ပြီး တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိဘူး။ အခါခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးကြည်လင်နေ

တယ်။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အခါမှာ နောက်ထပ်ရုပ် နာမ်ခန္ဓာ အသစ်တွေ ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး။ တစ်ခါတည်း အမြဲတမ်းငြိမ်းအေး သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ဆိုပါတယ်။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၊ ပုရာဘေဒါ-ခန္ဓာ ပျက်ကြွေ သေသည်မှ ရှေးအဖို့ကာလ၌၊ ဝါ-မသေမီ၊ ဝီတတဏှော- ကင်း သောတဏှာရှိသည်။ ဝါ-တဏှာကင်းသည် ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ပုပ္ဖံ အန္တိ-ရှေးအဖို့၊ ရှေးအစွန်းကို၊ အနိဿိတောစ-မမှီ သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ရှေးအဖို့၊ ရှေးအစွန်းကိုလည်း မမှီရ ဘူးတဲ့။

ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်ပိုင်း၌၊ န ဥပသင်္ခေယျောစ- မရေတွက် အပ် မခေါ်ဝေါ်အပ်သည်လည်း ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တောတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ အယံ-ငါသည် ဗြူမိ-ဟောကြားပေ၏။

ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုကြဦးစို့။

မသေပျက်ခင်၊ တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင်မမှီ၊ နောက်ဆီမ မျှော်၊ မခေါ်ဝေါ်ရ၊ လယ်ဌာန၊ သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်။ (ဆို)

ပုရာဘေဒါ- မသေပျက်ခင်၊ ဝီတတဏှော- တဏှာကင်း စင်ရမယ်တဲ့။ ဒီပုရာဘေဒါဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကိုစွဲမှီပြီး ဒီသုတ်ကို ပုရာ ဘေဒသုတ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒီပထမစာပိုဒ်အရက မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်ရမယ်။ ဆင်းရဲကလွတ်မြောက်ဖို့ အကျင့်ကို ကျင့် တဲ့သူဟာ တဏှာကင်းငြိမ်းတဲ့အကျိုးကို မသေခင်မှာပဲ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်တွေ့ရမယ်။ ဒီလိုတဏှာကင်းရင် ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ် မည် တယ်လို့ဆိုပါတယ်။

တဏှာကင်းအောင်ကျင့်ပုံ

◆ ၂၅

ဒီတော့ တဏှာကင်းတယ်ဆိုရင် ရှေးအဖို့၊ နောက်အဖို့ အလယ်ပိုင်းတွေမှာလည်း စွဲမှီခြင်း ကင်းနေပြီမဟုတ်ပါလား။ ဒီလို ဆိုရင် “ပုဗ္ဗမန္တ မနိဿိတော” စသည်ကို ဘာကြောင့်ထပ်ပြီး ဟော ရပါသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အကျဉ်းချုပ်မျှ ဖြစ်တဲ့ရှေးစကားနဲ့ နားမလည်သေးတဲ့ဗြဟ္မာတွေအတွက် အသေးစိတ် အကျယ်ဖွင့်ပြီး ဟောတယ်လို့ မှတ်သင့်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းကို တရားအစပိုင်း ကတည်းကလည်း ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ နောက်လည်း ထပ်ကာထပ်ကာ ဟောတာတွေဟာ ဒီနည်းချည်းပါပဲ။

တဏှာကင်းအောင်ကျင့်ပုံ

မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်အောင် ဘယ်လိုကျင့်ရသ လဲဆိုတာကို ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော စသည်ဖြင့် ဒီလိုဖွင့်ပြပါတယ်။ ရှေးအဖို့ကိုလည်း မမှီမတွယ်မိအောင် ကျင့်ရမယ်။ နောက်အဖို့ ကိုလည်း မမျှော်မိမတောင့်တမိအောင် ကျင့်ရမယ်။ အလယ်ပိုင်း ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း အရေအတွက်စာရင်း မဝင်အောင်ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါလည်း နားလည်ဖို့ရာ မလွယ်လှသေးပါဘူး။

ဒါပေမယ့် ဒီသုတ်က ပညာလွန်ကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောတယ်ဆိုတာကို အစနားကတည်းက ပြောခဲ့ပြီး သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် တွေက နားမလည်ပေမယ့် ပညာလွန်ကဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ နားလည်နိုင်ပါတယ်။ ပညာရှိတွေအတွက်ဆိုတော့ တွေးစရာ ကလေးတွေလည်း ပါဖို့လိုတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်မှာစကတည်း ကိုက မသေပျက်ခင် တဏှာကင်းစင်ရမယ်ဆိုတာက စပြီးဟော ထားပါတယ်။

မသေခင်ယခုဘဝမှာ ကောင်းကျိုးပေါ်

အဲဒါဟာ ပညာရှိတွေအတွက် စိတ်ဝင်စားစရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ဘာသာတရားကို ကျင့်ရတာဟာမသေခင် အကျိုးပေါ်မှ စိတ်ချရတယ်။ သေပြီးမှဆိုရင် စိတ်မချရဘူး။

ဥပမာ အနာရောဂါရှိလို့ ဆေးကုတယ်ဆိုရင် ယခုဘဝတွင်ပျောက်မှ ဆေးကုရကျိုးနပ်မယ်။ နောက်ဘဝကျမှ ပျောက်မယ်ဆိုရင် ဘယ်သူမှကုချင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ခုဘဝတွင်တောင် လပိုင်းရက်ပိုင်းအတွင်း မြန်မြန်ပျောက်မှကောင်းတယ်။ နာရီပိုင်း မိနစ်ပိုင်းအတွင်း တစ်ခဏအတွင်း ပျောက်ရင် သာပြီးကောင်းတာပဲ။ အဲဒါလိုပါပဲ၊ ယခုဘဝတွင် မသေခင်တဏှာကင်းစင်ပြီး ငြိမ်းအေးတဲ့အကျိုးကိုရမယ်ဆိုတာ အင်မတန်ကျေနပ်စရာကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကို ကျေနပ်သဘောကျပြီး တကယ်ကျင့်ရင် မသေခင် ယခုဘဝမှာပဲ တဏှာကင်းတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားရင် ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၉-ခုမြောက်အဖြေဂါထာမှာ တံ ဗြူမိ ဥပသန္တောတိ-လို့ ဆိုထားပါတယ်။

တံ- ထိုသို့ တဏှာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တောတိ- ငြိမ်းအေးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗြူမိ- ဟောကြားပေ၏။ တဲ့။ ပြီးတော့ နောက်ဆုံးဂါထာမှာလည်း သဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ-လို့ ဟောထားသေးတယ်။

သသော-ထိုသို့ တဏှာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊ သန္တောတိ-ငြိမ်းအေးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ခေါ်ဆိုအပ်၏။တဲ့ ရှေးဂါထာတွေက ဆိုခဲ့သမျှ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကို ဒီစာပိုဒ် ၂-ခုထဲက တစ်ခုခုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး အဆုံးသတ်ရတယ်။

ရှုခိုက်၌ တဏှာကင်းပုံ

♦ ၂၇

ဒါကြောင့် မသေပျက်ခင် တဏှာ ကင်းစင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ် သန္တပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ရတယ်လို့တို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ မသေပျက်ခင် တဏှာစင်အောင် ကျင့်ပုံကိုလည်း သီလနဲ့ရော၊ သမာဓိနဲ့ရော၊ ပညာနဲ့ရောပြောခဲ့တာတော်တော်စုံသွားပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာ ရှုခိုက်မှာ တဏှာစင်ပြီး ငြိမ်းအေးပုံကို နည်းနည်းထပ်ပြီး ပြောလိုက်ဦးမယ်။

ရှုခိုက်၌ တဏှာကင်းပုံ

ဝိပဿနာဆိုတာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးကပေါ်လာသမျှတွေကို မပြတ်ရှုနေရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေတာဟာ တဏှာစင်အောင်လုပ်နေတာပဲ။ ရှုမိတဲ့အာရုံတိုင်းမှာ တဒဏ်အားဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းတယ်။ တဏှာကင်းစင်တယ်။ နည်းနည်းရှုနိုင်ရင် ကိလေသာငြိမ်းတာတဏှာကင်းစင်တာကို နည်းနည်းတော့သိရပါတယ်။ များများရှုနိုင်ရင် များများသိလာတယ်။ ကြာကြာရှုဖန်များလာပြီဆိုတော့ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းသိပ်မဖြစ်တော့ဘူး။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိလေသာတွေ အလျင်ကလို ပြန်ပြီးမဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလေလားလို့ ထင်ရအောင်ငြိမ်းနေတဲ့ဟာတွေလည်းရှိပါတယ်။ ဒီလိုငြိမ်းနေတယ်ဆိုတာမှာ အားထုတ်နေဆဲမှာ ငြိမ်းတာကိုပြောတာပါ။ အရိယမဂ်ရောက်ပြီး ငြိမ်းတာကို ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီလိုငြိမ်းနေတဲ့ အတွက် ကိလေသာကင်းနေပြီလို့တောင် အထင်ရောက်တတ်သေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အရိယမဂ်မရောက်သေးရင် တကယ်ငြိမ်းတာတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဝိပဿနာအလုပ်ကိုလွှတ်ပြီး ရပ်နားနေရင် ရက်ပေါင်းအတော်ကြာလာတော့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ တစ်ဖြည်း

ဖြည်းနဲ့ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေဆဲမှာ တဏှာ ငြိမ်းနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလိုငြိမ်းအေးရတာဟာ မသေ ခင်ရတဲ့ အကျိုးပါပဲ။

သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပိုပြီးသိသာ ပါတယ်။ သာယာနှစ်သက်မှုကလေးဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒါကို တစ် ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်လောက် ရှုမှတ်ရုံနဲ့ ပျောက်သွားတယ်။ နောက်ထပ် မဖြစ်လာတော့ဘူး။ ဒီလိုတဏှာငြိမ်းတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ သမာဓိ ဉာဏ်အလွန်ကောင်းနေတဲ့အခါမှာဆိုရင် သာယာနှစ်သက်မှု တောင်မဖြစ်ဘဲနဲ့ငြိမ်းနေတယ်။ သာယာနှစ်သက်ဖွယ်အာရုံကိုတွေ့ ရပေမယ့် အဲဒါကိုရှုမှတ်နေတာနဲ့ သာယာနှစ်သက်ဖွယ်မထင်ဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်နေတဲ့ သဘောမျှသာထင်တယ်။ ဒါကြောင့် သာယာနှစ်သက်မှုလုံးဝမဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာရှုခိုက်မှာ တဏှာကင်းစင်နေပုံပါပဲ။ မသေပျက်ခင် တွေ့ ရတဲ့ အကျိုးပါပဲ။

အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေလို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့် စုံတဲ့အခါမှာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ အရိယမဂ်ကို ရောက်သွားတယ်။ ဒီလိုရောက်သွားတော့ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့တဏှာတွေ လုံးဝမဖြစ် နိုင်တော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်။ ဒါလည်း မသေခင် တဏှာကင်းတာကို တွေ့ရတာပါပဲ။

သာယာနှစ်သက်မှုဟူသမျှ အကုန်လုံးကင်းစင်တာကို တော့ အရဟတ္တမဂ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှ တွေ့ရမယ်။ အဲဒါကတော့ မသေခင် တဏှာစင်တာ အစစ်ပဲ။

ချက်ချင်းလက်ငင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့

♦ ၂၉

ချက်ချင်းလက်ငင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့.

ဒါကြောင့် ရဟန္တာမှာတဏှာတွေ လုံးလုံးမဖြစ်တော့ဘူး၊ အကုန်လုံးငြိမ်းနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုတွေ့ရတာဟာ သန္တတိကတရား၊ အကာလိကော-အချိန်အခါမဆိုင်းလင့်ဘဲ လက်ငင်းတွေ့ရတဲ့ တရားတဲ့။ ပြီးတော့ ဒီလိုမျက်မှောက်လက်ငင်းကောင်းကျိုးတွေကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ဧဟိပဿိကော-လာကြည့်လှည့်စမ်းပါ။ ကျင့်ကြည့်လှည့်စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းဖိတ်ခေါ် ထိုက်တဲ့တရားတဲ့၊ ဟုတ်တယ် ဒီတရားကျင့်ကြည့်စမ်းပါပြောလို့ အခြားသူတွေ ကျင့်ကြည့်တဲ့အခါ အကျိုးကျေးဇူးက တော်တော်နဲ့ မပေါ်လာရင် တယ်နေရာမကျဘူး။ အကျိုးကျေးဇူးက မကြာခင် ချက်ချင်းလက်ငင်း ပေါ်လာမှ နေရာကျတယ်။ တိုက်တွန်းတဲ့ သူကိုကျေးဇူးတင်တယ်၊ ဥပမာရောဂါ ဖြစ်နေတဲ့လူကို အခြားလူတစ်ယောက်က ဟောဒီဆေးကိုမှီဝဲ ကြည့်စမ်းပါလို့ဆိုတဲ့အတွက် အဲဒီရောဂါသည်က မှီဝဲကြည့်တဲ့အခါ ရောဂါက ရုတ်တရက်မသက်သာဘူး မပျောက်နိုင်ဘူးဆိုရင် ဆေးကိုရော ဆေးပေးတဲ့လူကိုရော မယုံမကြည်ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီ ဆေးကိုမှီဝဲလို့ နေ့ချင်းညချင်း သက်သာမှုရပြီး ရောဂါပျောက် ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုရင်တော့ ဆေးကိုလည်း ယုံကြည်တယ်။ ဆေးပေးတဲ့သူ တိုက်တွန်းတဲ့သူကိုလည်း ကျေးဇူးတင်တယ်။ ဒီလိုဆေးဟာ မှီဝဲကြည့်စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းထိုက်တယ်။ ဒါလိုပဲမြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကလည်း ဧဟိပဿိကော-လာကြည့်စမ်းပါ။ ကျင့်ကြည့် စမ်းပါလို့ ဖိတ်ခေါ်တိုက်တွန်းထိုက်တဲ့တရားဖြစ်ပါတယ်။ ဖိတ်ခေါ်တိုက်တွန်းတဲ့ အတိုင်းတကယ်ကျင့်လို့ ရှိရင် မသေခင် မျက်မှောက်ဘဝမှာပဲ၊ ကိလေသာတဏှာကင်းတဲ့ အကျိုးကို လက်ငင်းတွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုတွေ့ပြီး တိုက်တွန်းတဲ့သူ

များကိုလည်း အများကြီး ကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်။

ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထား

ပြီးတော့ သြပနေယျိကော- ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်တဲ့တရားပါတဲ့။ ရောဂါပျောက်စေတတ်တဲ့ဆေးတွေ ခွန်အားဗလတိုးစေတတ်တဲ့ဆေးတွေ အစားအစားတွေကို ကိုယ်ထဲရောက်အောင်စားရတယ် ထိုးရတယ်လိမ်းရတယ်။ အဲဒီလို စားလို့၊ ထိုးလို့၊ လိမ်းလို့ ကိုယ်ထဲရောက်ပြီး၊ အဲဒီဆေးတွေ အာဟာရဓာတ်တွေ ပျံ့နှံ့သွားရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကျန်းမာမှုဖြစ်တယ်။ ခွန်အားဗလတွေ တိုးလာတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဒီတရားကလည်း သြပနေယျိကော-ကိုယ်ထဲ ရောက်အောင်ကျင့်ဆောင်ထိုက်တဲ့တရားပါတဲ့။ ကိုယ်ထဲရောက်အောင်ကျင့်ထားရင် အာရုံအကောင်းအဆိုးအညွှတ်တွေကို ခံနိုင်ရည်ရှိတယ်။ ကိလေသာရောဂါတွေ ပျောက်ကင်းတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ကိလေသာဖြစ်ဖွယ် အာရုံကို တွေ့တဲ့အခါ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်လိုက်ရင် ကောင်းတဲ့အာရုံပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆိုးတဲ့အာရုံပဲဖြစ်ဖြစ် ရိပ်ကနဲ ရိပ်ကနဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် သာယာနှစ်သက်တဲ့တဏှာလည်းမဖြစ်ဘူး။ အကယ်၍ နှစ်သက်မှု စိတ်ဆိုးမှု ဖြစ်လာရင်လည်း စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်လိုက်ရင် ချက်ချင်းပဲ ပျောက်သွားတယ်။ ဒီလိုပျောက်သွားတာဟာ စိတ်ချမ်းသာတဲ့အခါ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ တရားတော့အားထုတ်ထားပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့် ဒီလိုစိတ်မချမ်းသာမှု ကလေးတွေကိုရှုမှတ်ပြီး မပယ်နိုင်သေးဘူးဆိုရင် အဲဒီလူ တရားအားထုတ်ထားတာဟာ နေရာမကျသေးလို့ဘဲ သူ့ကိုယ်ထဲမှာ တရားဓာတ်ခံ သတ္တိမပြည့်စုံသေးလို့

ဘေးရန်တွေ့မှ စွမ်းရည်ထင်ရှားသည်

◆ ၃၈

ဘဲလိုသာ မှတ်ရမယ်။

ဘေးရန်တွေ့မှ စွမ်းရည်ထင်ရှားသည်

အာပဒါသူ ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ အာပဒါသူ- ဘေးရန် အန္တရာယ်တို့ ဆိုက်ရောက်လာသောအခါ ကာလတို့၌၊ ထာမော- ပုဂ္ဂိုလ်၏ စွမ်းရည်သတ္တိကို ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိရမည်၊ ဆုံးဖြတ်ရမည် တဲ့။ အကြောင်းမရှိသေးခင်က ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုအရည်အချင်း စွမ်းရည်သတ္တိရှိတယ်လို့ ချီးမွမ်းနေကြပေမယ့် ကေန့် မဆုံးဖြတ် နိုင်သေးဘူး ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနဲ့တွေ့လို့ သည်းခံနိုင်မှ ကေန့်ဟုတ်ပြီးလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။

လောကမှာ ဘေးရန်အန္တရာယ်မရှိတဲ့အခါ လူ့စွမ်းကောင်း ကြီးလုပ်ပြီး ပြောဆိုနေပေမယ့်လို့ စိတ်မချရသေးဘူး။ တကယ့် ဘေးအန္တရာယ်နဲ့တွေ့ရလို့ သူနိုင်ကိုယ်နိုင် အပြိုင်အဆိုင်ခုခံ တိုက်ခိုက်ရတဲ့အခါကျမှ မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ခုခံ တိုက်ခိုက်တတ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီလူကို တကယ်စွမ်းရည်ရှိပေတယ် လို့ကေန့်မှတ်ယူရမယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ တရားဘက်မှာလည်း တရား တွေကျင့်ကြံအားထုတ်ထားလို့ တရားတွေ ပြည့်စုံနေပါပြီ၊ သိမ်မွေ့ နေပါပြီလို့ဆိုပေမယ့်လို့ ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းနဲ့ မတွေ့သေး လို့ ရှိရင်သိပ်မသေချာဘူး။ ကေန့်ဟုတ်ပြီလို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေး ဘူး။ ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းအန္တရာယ်တွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ သည်းခံနိုင်တယ်။ ရာဂဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရပေမယ့် ရာဂ ထင်ထင်ရှားရှားမဖြစ်ဘူး။ ဒေါသဖြစ်စရာအာရုံတွေနဲ့ တွေ့ရပေ မယ့် ဒေါသထင်ထင်ရှားရှားမဖြစ်ဘူး။ သောကအာရုံတွေနဲ့ တွေ့ ရပေမယ့် သောကထင်ထင်ရှားရှား မဖြစ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို

သည်းခံနိုင်ရည် ရှိပေတယ်လို့ ချီးမွမ်းရလိမ့်မယ်။

ဒီတရားက ကိုယ်ထဲမှာ နည်းနည်းရောက်လာရင် နည်းနည်းတော့ သည်းခံနိုင်တာပဲ။ များများကြီးရောက်နေလို့ရှိရင် များများကြီးသည်းခံနိုင်တယ်။ တရားတွေ အကုန်လုံးပြည့်စုံနေပြီဆိုရင် ဖြင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေဟာ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ဘယ်ကလာလာ အကုန်လုံးသည်းခံနိုင်ရည်ရှိသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဩပနေယျိကော- မိမိကိုယ်ထဲက စိတ်ထဲရောက်အောင် ကျင့်ဆောင်ထိုက်တဲ့ တရားပါတဲ့။

ပြီးတော့ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညဟိတဲ့။ ဒီတရားက ကိုယ်ကျင့်မှ ကိုယ်ရတယ်။ သူများကျင့်နေတာနဲ့ ကိုယ်မရနိုင်ဘူး။ ကိုယ်ကျင့်ထားတဲ့တရားကို သူများပေးလို့လည်း မဖြစ်ဘူး။ ဆရာကလည်း တပည့်ပေးလို့ မဖြစ်ဘူး။ မိဘကလည်း သားသမီးကို ပေးလို့မဖြစ်ဘူး။ သားသမီးကလည်း မိဘကိုပေးလို့မဖြစ်ဘူး။ ချစ်ကျွမ်းဝင်တဲ့သူ အချင်းချင်းလည်း ဝေငှပေးလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။

ကိုယ်စားရင် ကိုယ်သာဝတာပဲ

လောကမှာတောင် ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ့်ကိစ္စ ပြီးပါတယ်။ ထမင်းကိုတောင် ကိုယ်စားရင် ကိုယ်သာဝတာပဲ။ အခြားလူ ဝ၊ မသွားဘူး။ အိပ်ချင်ရင် ကိုယ်တိုင်အိပ်မှပဲ။ သူ့ကိုယ်တိုင်အိပ်ရေး ဝတယ်။ အခြားလူတစ်ယောက်အိပ်တာနဲ့ အခြားလူတစ်ယောက် မှာ အိပ်ရေး ဝ၊မသွားဘူး။ ကိုယ့်သဏ္ဌာန်မှာ တကယ့်ဖြစ်ရမယ့် ကိစ္စဆိုရင် သူတစ်ပါးကို ကိုယ်စားလှယ်ခိုင်းလို့မရဘူး။ အဲဒါလိုပဲ တရားကလည်း ကိုယ်ကျင့်မှ ကိုယ်သဏ္ဌာန်မှာပြည့်စုံတယ်။ ဒါ

ရှေးအစွန်းကို မမှီရ

♦ ၃၃

ကြောင့် ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ကျင့်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာသာ အသီး
အသီး ကိုယ်တိုင်ခံစားရတဲ့ တရားပါတဲ့။ အဲဒီ သန္နိဋ္ဌိက အစရှိတဲ့
သဘောတွေကို ပေါ်လွင်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားကဒီလိုဟော
ထားပါတယ်။

ပုရာဘေဒါ- ခန္ဓာအိမ်ပျက်ကြွေသေသည်မှ ရှေးဦးစွာ
ဝါမသေခင် ဝိတတဏှော-ကင်းသော တဏှာရှိသည်။ ဝါ-တဏှာ
ကင်းသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဒီအပိုဒ်က စပြီး ဟောထားပါတယ်။
နောက်အပိုဒ်တွေကတော့ ဒီအပိုဒ်ရဲ့ အသေးစိတ်အကျယ် အဖွင့်
များဖြစ်တဲ့အကြောင်း ရှေးကပြောခဲ့ပါပြီ။

ဒါကြောင့် အဓိပ္ပါယ် ထင်တူဖြစ်နေတယ်လို့တော့ စဉ်း
စားဖွယ်မရှိပါ။ အဲဒီနောက်အပိုဒ်တွေကို ဟောကြစို့။

ရှေးအစွန်းကို မမှီရ

ပုဗ္ဗံ အန္တံ- ရှေးအစွန်းကို ၊ အနိဿိတော မမှီသည်။ ဟော
တိ-ဖြစ်၏။ ရှေးအစွန်းကို မမှီရဘူးတဲ့။ ရှေးအစွန်းဆိုတာ ရှေးအဖို့
ပဲ။ ရှေးအဖို့ဆိုတာ ဘဝနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် လွန်ခဲ့ပြီးတဲ့ ရှေးဘဝ
တွေပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လူထဲကတော့ အဲဒီရှေးဘဝတွေကို သိနိုင်တဲ့
သူကရှားပါတယ်။ လူဝင်စားခေါ်တဲ့ ဇာတိဿရဉာဏ်ရတဲ့သူ
အနည်းငယ်နဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဉ် ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အနည်း
ငယ်လောက်ပဲရှိပါတယ်။ အခြားလူများစုတွေမှာ ရှေးဘဝကိုမသိ
တာနဲ့ ဒီအပိုဒ်အရ ကျင့်ဖို့ရာမရှိဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ရှေးအစွန်း ရှေးအဖို့အရ ယခုလောလောဆယ်ဆယ်အချိန်မှ ရှေး
ဖြစ်တဲ့ကာလတွေကို အကုန်လုံးယူရမယ်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်တွေ ၊
လတွေ၊ ရက်တွေ၊ အချိန်၊ နာရီ၊ မိနစ်၊ စက္ကန့်တွေဟာ အကုန်လုံး

၃၄ ♦

ပုရာဏေသုတ် တရားတော်

ရှေးအစွန်း ရှေးအဖို့တွေချည်းပါပဲ။ ယခုဘုရားဟောနေတဲ့ အချိန် ကပြန်ကြည့်ရင် နံနက်ပိုင်း နေ့လယ်ပိုင်းက မြင်ခဲ့၊ ကြားခဲ့၊ သိခဲ့၊ တွေ့ခဲ့တာတွေဟာ ရှေးအဖို့တွေပေါ့။ ယခုပြောနေတဲ့ စကားလုံး တွေထဲမှာတောင် ပြောပြီးကြားပြီး စကားလုံးတွေဟာ ရှေးအဖို့ တွေဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပြောဆဲ ကြားဆဲကတော့ ပစ္စုပ္ပန်။ ပြောမည့် ကြား ရမည့်စကားလုံးတွေကတော့ အနာဂတ်တဲ့။ ဒီမှာတော့ လွန်ခဲ့ပြီး ကာလက မြင်ခဲ့၊ ကြားခဲ့၊ တွေ့ခဲ့၊ သိခဲ့တာတွေကို ရှေးအဖို့လို့ ဆို ပါတယ်။ အဲဒါတွေကို မမှီရဘူးတဲ့။

တဏှာဒိဋ္ဌိကို မှီခြင်း

မှီတယ်ဆိုတာ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိပဲ။ အေး-ဒီတဏှာဒိဋ္ဌိအ ကြောင်းတွေကတော့ ဘုန်းကြီးက ခဏခဏ ထပ်ကာထပ်ကာ ဟောနေလို့ ဒကာဒကာမတွေမှာ ရိုးနေလောက်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဟောဖို့အခွင့်က ရောက်လာတော့ ထပ်ပြီး ဟောရပြန်တာပဲ။ ဟောဖို့ရာ အခွင့်ရောက်နေပါလျက်နဲ့ မဟောပဲ ချန်ထားရင် ဒီ နေရာမှာ ဟာကွက်တစ်ခုဖြစ်နေမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ မှီရာကို ထပ်ပြီးဟောရဦးမယ်။ ဘယ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘုရား ဟောတဲ့ ဒေသနာတိုင်းမှာ မှီတယ်ဆိုရင် ဒီတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိချည်းပါပဲ။ ဒီတရား ၂-မျိုးကိုပဲ ရည်ပြီးတော့ နိဿိတောမှီသည်။ အနိဿိတော မမှီဘူး။ နိဿာယ-မှီ၍၊ အနိဿိတော-မမှီမူ၍လို့ ဤသို့စသည် ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်။ အာရုံတစ်ခုခုကို နှစ်သက် သာယာနေရင် အဲဒီအာရုံကို မှီတွယ်နေတာပဲ။ အယူမှား အမြင်မှား ပြီး စွဲလမ်းနေရင်လည်း အဲဒီအာရုံကို ဒိဋ္ဌိနဲ့ လက်မလွှတ်ပဲ တွယ် ကပ်ပြီး မှီနေတဲ့သဘောပဲ။

အတိတ်အကြောင်းတွေကို ပြန်ပြီးနှစ်သက်နေရင် တဏှာနဲ့မှီနေတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ဥပမာ နံရံကပ်ပြီး ထိုင်နေရင် နံရံကိုမှီနေတာပဲ။ နံရံကို အားပြုပြီး မှီနေတာပဲ။ တိုင်ကိုကပ်ပြီး ထိုင်နေရင် တိုင်ကိုမှီနေတာပဲ။ တိုင်ကို အားပြုပြီး မှီနေတာပဲ။ မြေကြီးပေါ်မှာ ထိုင်နေရင် မြေကြီးကိုမှီနေတာပဲ။ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာထိုင်နေရင် ကြမ်းပြင်ကိုမှီနေတာပဲ။ အဲဒီလိုပါပဲ။ တဏှာကလည်း ရှေးက တွေ့ခဲ့ပြီး အာရုံတွေကို ထပ်တလဲလဲဆင်ခြင်ပြီး နှစ်သက်သာယာလျက် မှီတွယ်နေပါတယ်။ ရှေးကမြင်ခဲ့ဖူးတဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေ ကြားခဲ့ဖူးတဲ့၊ နံခဲ့ဖူးတဲ့၊ စားခဲ့ဖူးတဲ့၊ တွေ့ထိခဲ့ဖူးတဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို စိတ်ကူးစဉ်းစားလိုက် နှစ်သက်သာယာလိုက်နဲ့ ဖြစ်နေတာတွေဟာ တဏှာနဲ့မှီနေတာပဲ။ ရှေးဘဝဟောင်းက အကြောင်းအရာတွေ သိနိုင်တဲ့ သူတွေအဖို့ဆိုရင် အဲဒီရှေးဘဝဟောင်းက အကြောင်းအရာတွေ ပြန်လည်သတိရလာပြီး သာယာနေတာလည်း တဏှာနဲ့မှီနေတာပဲ။ လူထဲက ဆိုရင်တော့ ဒီလိုရှေးဘဝအကြောင်းကို သိတဲ့လူကနည်းပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒီသုတ်က မဟာသမယနတ်ဗြဟ္မာအစည်းအဝေးမှာ ဟောတဲ့သုတ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီတုန်းက နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကတော့ ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို သိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ အဲဒီလို ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို သိနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဲဒီရှေးဘဝဟောင်းတွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး သာယာနေရင် တဏှာနဲ့ မှီနေတာပဲ။ လူတွေကတော့ ရှေးဘဝလို့မပြောနဲ့၊ ယခုဘဝတွင် တောင်သုံးလေးနှစ်အရွယ်အတွင်းက အကြောင်းအရာဆိုရင် သတိရခဲ့ပါတယ်။ သတိရတောင်မှ အဲဒီလို ကလေးသူငယ်ဘဝက အကြောင်းအရာတွေဟာ သာယာစွဲလမ်းဖွယ်ဖြစ်လောက်မယ်မဟုတ်

ပါဘူး။ အရေးကြီးတာကတော့ တော်တော်ကြီးရင့်လာတဲ့အချိန်က စပြီး အကြောင်းအရာတွေကို ပြန်လည်ပြီးတော့လည်း ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ သာယာစွဲလမ်းဖွယ်တွေလည်း ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဘယ်လိုဟာတွေလည်းဆိုရင် အဲဒီရှေးကာလက နေထိုင်ခဲ့တာတွေ၊ စားသောက်ခဲ့တာတွေ၊ သုံးဆောင်ခဲ့တာတွေ၊ အပေါင်းအဖော်တွေနဲ့ ပျော်ပါးခဲ့တာတွေ၊ သွားလာလုပ်ကိုင်ကြစည်ခဲ့တာတွေ အဲဒီလိုဟာတွေပါပဲ။ အဲဒါတွေကို ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး သာယာနေတတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ အဲဒီလို ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေက အထူးမစဉ်းစားရဘဲနဲ့လည်း စိတ်ကူးထဲမှာ အလိုလိုပေါ်နေတတ်သေးတယ်။ အဲဒီလိုရှေးဟောင်းတွေကို ပြန်လည်သတိရပြီး နှစ်သက်သာယာနေတာဟာ ရှေးအဖို့ကို မှီနေတာပါပဲ။ အဲဒီလို ရှေးအဖို့ကိုမှီဖို့မရှိစေရဘူးတဲ့။ ပထမအပိုဒ်က ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း တဏှာကင်းတယ်ဆိုရင် ဒီတဏှာအမှီလည်း မရှိတော့ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် ရှေးအဖို့ကို မမှီရဘူးဆိုတဲ့ ဒီအပိုဒ်ဟာ ပိုသလိုဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပထမအပိုဒ်က တဏှာကင်းတယ်ဆိုတာက အကျဉ်းချုပ်စကားဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအကျဉ်းချုပ်လောက်နဲ့ မသိနိုင်သေးတဲ့လူတွေအတွက် ရှေးအဖို့ကို မမှီရဘူးစသည်ဖြင့် အသေးစိတ် အကျယ်ချဲ့ပြီး ဟောတော်မူထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ တရားအားထုတ်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ တရားအားထုတ်နေဆဲမှာ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး သာယာနေလို့ရှိရင် ရှေးကို မှီနေတာပဲ။ အဲဒီလို အမှီမရှိစေရဘူး။ ဒီအမှီကလေးပေါ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ခဲ့ဖူးတာကိုပြန်ပြီး ဆင်ခြင်မိရင် အဲဒါကိုရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ကြားခဲ့ဖူးတာ၊ သုံးဆောင်ခဲ့ဖူး

တဏှာဒိဋ္ဌိကို ပို့ခြင်း

◆ ၃၇

တာ ပျော်ရွှင်ခဲ့ဖူးတာ ဒီလိုဟာတွေကို ပြန်ပြီးစဉ်းစားမိရင် ချက်ချင်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်ကလေး စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာလျှင်လာချင်း ရှုမှတ်နိုင်ရင်တော့ နှစ်သက်သာယာတယ် ဆိုတဲ့ အမှီကလေးတောင် မဖြစ်ရတော့ဘူး။ အမှီလုံးလုံးကင်းသွား တယ်။

ဒီနေရာမှာ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် ဆိုပေမယ်လို့ သိပ် ရှေးမကျတာတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ မနေ့က အကြောင်းအရာတွေ လည်း ပါပါတယ်။ မိနစ်စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းက မြင်ပြီးခါစ ကြားပြီး ခါစ တွေ့ပြီးခါစတွေလည်း ပါပါတယ်။ ဒီအနီးကပ် ရှေးအဖို့တွေက ထင်ရှားနေလို့ သာပြီးအရေးကြီးပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ မနေ့တစ် နေ့ကနံနက်ပိုင်းနေ့လယ်ပိုင်းက မိနစ်စက္ကန့်အတွင်းက ဆိုတာ တွေကတော့ အထူးမစဉ်းစားရတော့ပဲ စိတ်ကူးထဲမှာ အလိုလို ပေါ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီအနီးကပ်ရှေးအဖို့တွေကို ပိုပြီးဂရုစိုက်ရ မယ်။ အဲဒီအနီးကပ်အာရုံတွေပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ် ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒါဟာဘာကျာဖြင့် မှီနေတာကို ပယ်ပုံပါပဲ။

ဒိဋ္ဌိဖြင့် မှီနေတာကလည်း ဒီလိုပါပဲ။ ရှေးက မြင်သိ၊ ကြား သိ၊ တွေ့သိခဲ့တာတွေဟာ ငါပဲ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ သိရတာကလည်း ဘယ်သူပဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေပဲ စသည်ဖြင့် သတ္တဝါအနေနဲ့ ပြန် ပြီးစဉ်းစားနေတယ်။ အဲဒီလို သတ္တဝါကောင်အနေနဲ့ ဆင်ခြင်စဉ်း စားတာက ဒိဋ္ဌိနဲ့မှီတာတဲ့။ အဲဒါက ဘာဒိဋ္ဌိလဲဆိုရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိနဲ့ ပြန်ပြီးစဉ်းစားနေတာတဲ့။ အဲဒီလို စဉ်းစားနေမိရင် လည်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “မသေပျက် ခင် တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင်မမှီ”လို့ဆိုထားတယ်။ ရှေးတွင်မမှီဆို ရာမှာ ရှေးကိုမမှီလို့ဆိုရင် မြန်မာသဒ္ဒါနည်းအရ ပိုကောင်းပါ

တယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေးစာပိုဒ်တွေက ခင်- စင်တို့နဲ့ ကာရန်ကိုက်
အောင် ရှေးတွင်လို့ပဲစီရင်လိုက်တယ်။ ရှေးတွင်မမှီဆိုတာ လိုရင်း
ကတော့ ရှေးဌမမှီ ရှေးကိုမမှီ ရှေးအဖို့ကိုမမှီလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

အဲဒီမှာ ရှေးအဖို့ဆိုတာက လွန်ခဲ့ပြီးတဲ့ ရှေးကာလ
အတိတ်ကာလက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ တွေ့ကြုံခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေ
ကိုပြန်တွေးပြီး တဏှာနဲ့ မသာယာနေရဘူး။ ဒီလိုသာယာပြီး စဉ်း
စားဆင်ခြင်တဲ့ စိတ်ကလေးပေါ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒီ
လိုရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်ဆိုတဲ့ နည်းဟာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။
တရားအားထုတ်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီလုပ်ငန်းစဉ်က အလွန်ရှားပါးပါ
တယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကိုမှတ်လိုက်ရင် အဲဒီစိတ်ကလေး
ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီစိတ်ကလေးဟာ
အလျင်ကရှိနေတာမဟုတ်ဘူး။ ယခုပဲဖြစ်ပြီး ယခုပဲပျောက်သွားလို့
မမြဲဘူး။ မမြဲတဲ့တရားဆိုတာလည်း ထင်ရှားသိရတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါမဟုတ်ဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ သဘော
တရားပဲဆိုတာကိုလည်း ထင်ရှားသိရတယ်။ ဒီလိုသိရတဲ့အတွက်
သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာလည်းမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ငါ့ကောင်
သတ္တဝါကောင်ထင်မှတ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိလည်းမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့်
ဒီလိုရှုမှတ်တာဟာ ရှေးအဖို့ကိုမှီပြီးဖြစ်မည့် တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်
မဲ့နည်းပဲ။ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ ရှေးအဖို့နဲ့စပ်ပြီး ပေါ်လာ
သမျှ စိတ်ကူးတွေကို ဒီနည်းအတိုင်းရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမယ်။

ဒီလိုရှုမှတ်ပြီးပယ်သွားရင် နောက်ဆုံးကျတော့ အရဟတ္တ
မဂ်ဖိုလ်ရောက်သွားမယ်။ အဲဒီလို ရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ ရှေး
အဖို့ကို မှီတွယ်တတ်တဲ့ ဒီတဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိဟာ လုံးဝကင်းသွားမယ်။
ဒါကြောင့် ဒီလိုတဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့လုံးဝကင်းဖို့အတွက် ပုထုဇဉ်အဖြစ်

နောင်ရေးကိုလည်း မမျှော်ရ

♦ ၃၉

ကစပြီး လေ့ကျင့်ရတာ။ ဒီလိုမလေ့ကျင့်ပဲနဲ့တော့ ဒီတဏှာနဲ့ဒိဋ္ဌိကိုမပယ်နိုင်ဘူး။ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကစပြီး လေ့ကျင့်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရောက်ပြီးသောတာပန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ အပါယ်ကျလောက်တဲ့ တဏှာဆိုတဲ့ အမှီအတွယ်ကင်းသွားတယ်။ သောတာပန်ကဆက်ပြီး လေ့ကျင့်တော့ သကဒါဂါမ်ဖြစ်တယ်။ သကဒါဂါမ်ဆက်ပြီး ဆက်ပြီး လေ့ကျင့်တော့ အနာဂါမ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ကာမဂုဏ်နဲ့စပ်တဲ့ အမှီအတွယ်တွေ လုံးဝကင်းသွားတယ်။ အနာဂါမ်က ဆက်ပြီး လေ့ကျင့်တော့ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ အမှီအတွယ်တွေ လုံးဝကင်းသွားတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဒိဋ္ဌိအမှီအတွယ်ဆိုတာကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်ကတည်းကကင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သောတာပန်သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ငါအနေနဲ့ထောင်လွှားတတ်တဲ့မာနကတော့ ငါကောင်တကယ်ရှိတယ်လို့ မစွဲလမ်းပေမယ့် သူရဲ့ဖြစ်ပုံက ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံနဲ့ ခပ်တူတူပါပဲ။ အတ္တယောင်ယောင် ငါယောင်ယောင်နဲ့ပဲသူကထောင်လွှားပြီးဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ဒိဋ္ဌိကိုယ်စားလှယ်သဘောရှိနေတဲ့အတွက် အသွိမာန ဒိဋ္ဌိမာနလို့ခေါ်ပါတယ်။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်အနာဂါမ်တို့၏ ဝိပဿနာနဲ့ အထက်မဂ် ၃-ပါးက ဒီဒိဋ္ဌိမာနဆိုတဲ့ အမှီအတွယ်ကိုလည်း ပယ်သွားပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ တဏှာရယ်၊ ဒိဋ္ဌိရယ်၊ မာနရယ်၊ ဒီအမှီအတွယ်တွေ အကုန်လုံးကင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီလို ရှေးအဖို့နဲ့ စပ်ပြီးဖြစ်မည့် အမှီအတွယ်တွေလုံးဝကင်းသွားအောင် ကျင့်ဖို့ရာရည်ရွယ်ပြီး ပုဗ္ဗ အန္တ ရှေးအဖို့ရှေးအစွန်းကို၊ အနိဿိတော-မရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏

လို့ဟောတော်မူပါတယ်။

နောင်ရေးကိုလည်း မမျှော်ရ

ရှေးတွင်မရှိ၊ နောက်ဆီမမျှော် -ဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်အရ ရှေးအဖို့ကို မမှီပုံပြောပြီးတော့ နောက် အနာဂတ် မမျှော်ပုံကို ပြောကြစို့။ အဲဒါက ဂါထာမှာ စတုတ္ထအပိုဒ်အဖြစ်နဲ့ ဟောထားပါတယ်။ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ-တဲ့။

တဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုရက္ခတံ- နောင်ရေးကို ရှေးရှုပြုခြင်း၊ နောင်ကာလကို မျှော်၍တောင့်တခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့ပေ။ ဒီနေရာမှာ ရှေးရှုပြုတယ်ဆိုတာ ကိုယ်သွားမည့်လမ်းဆီကို ရှေးရှုဦးတမ်းပြီး မျှော်လိုက်တာမျိုးပါပဲ။ ဥပမာ- မီးရထားဖြင့် ခရီးသွားမယ်ဆိုရင် ဘူတာရုံကိုဘယ်လိုသွားရမယ်။ လက်မှတ်ရအောင်ယူရမယ်။ နေရာရအောင်ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်စသည်ဖြင့် အစစအရာရာ ချောချောမောမောဖြစ်အောင် ကြိုတင်ပြီးစဉ်းစားရတယ်။ ကိုယ်သွားရာအရပ်ရောက်တော့လည်း ဘယ်သူနဲ့တွေ့ရမယ်။ ဘယ်သွားရမယ်။ ဘာလုပ်ရမလဲစသည်ဖြင့် စောစောကတည်းကအစီအစဉ်တွေ စဉ်းစားထားရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ခရီးသွားခြင်းနဲ့စပ်ပြီး ပုရက္ခတံ-ရှေးရှုပြုမှုတွေပါပဲ။ ယခုတရားထဲမှာလည်း ဒီလိုပဲ။ သတ္တဝါတွေဟာ သံသရာခရီးသွားတွေပဲ။ သံသရာခရီးသွားတွေ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီဘဝကသေပြီး နောက်ဘဝကျတော့ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာလေးတွေကို ရှေးရှုဦးတည်ပြီး မျှော်လင့်တောင့်တနေကြတယ်။ လူ့လောကမှာဆိုရင် မင်းမျိုး သူဌေးမျိုး အထက်တန်းကျတဲ့ အမျိုးတွေဖြစ်ဖို့၊ အရုပ်အဆင်းလှဖို့၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါများဖို့၊ အခြွေအရံများဖို့ စသည်ဖြင့် မျှော်လင့်တောင့်တ

နောင်ရေးကိုလည်း မမျှော်ရ

◆ ၄၁

ကြတယ်။ နတ်လောကမှာဆိုရင် တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်မျိုးဖြစ်ဖို့ စသည်ဖြင့် မျှော်လင့်တောင့်တကြတယ်။ ယခုဘဝတွင်လည်း အသက်ရှည်ဖို့၊ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းဖို့၊ စီးပွားဥစ္စာတိုးတက်ဖို့၊ အခြွေအရံများဖို့ စသည်ဖြင့် မျှော်လင့်တောင့်တနေကြတယ်။ ဒါတွေဟာရှေးရှုပြီး တောင့်တတာတွေပါပဲ။

ရှေးရှုပြုတယ်ဆိုတာ နောက်ဘက်ကိုပြန်လှည့်ကြည့်တာ မျိုးတော့မဟုတ်ဘူး။ ရှေးခရီးစဉ်မှာ ဖြစ်ရမည့်၊ တွေ့ရမည့်အချိန် ကာလ အရာဝတ္ထုတွေဆီကို မျှော်လင့်တဲ့သဘော အနာဂတ်ကို တောင့်တတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီအနာဂတ်ကို နောက်ကာလနောက် ကာလလို့လည်းခေါ်တယ်။ အတိတ်ကာလကိုရည်ပြီး ရှေးတွင်မပို့ လို့ ဆောင်ပုဒ်တတ်ယအပိုဒ်မှာ ဆိုခဲ့တဲ့အတွက် ဒီမှာအနာဂတ်ကို နောက်ဆီမမျှော်လို့ဆိုထားပါတယ်။ နောက်ဆီဆိုတာ အနာဂတ် နောင်ရေးလို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်နောင်ရေးအတွက် မျှော်တွေး ကြစည်တောင့်တမနေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီနောင်ရေးတွေ ကို ကြမိ၊ တောင့်တမိရင် အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရမယ်။

ဒါကလည်း တရားအားထုတ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်ပြောတာပါ။ တရားအားမထုတ်ဘဲ အိမ်မှာ အလွတ်နေသူတွေ၊ အိမ်ကိစ္စဆောင် ရွက်နေတဲ့သူတွေမှာ ဒီလိုကြံစည်တောင့်တမှုတွေကို ရှုမှတ်လို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေရင်လည်း လောကီကိစ္စတွေ ဘာ မှလုပ်လို့ဖြစ်မှာမဟုတ်တော့ဘူး။ တရားအားထုတ်နေဆဲမှာသာ အရေးကြီးပါတယ်။ နာရီပိုင်းနဲ့ ဖြစ်စေ၊ နေ့ရောညပါဖြစ်စေ မပြတ်အားထုတ်နေတဲ့အခါမှာတော့ ရှုမှတ်မှုဟာ သူ့အလုပ်ပဲ။ ဒါကြောင့် နောင်ရေးကို တွေးမိကြမိရင် မှတ်ရမယ်။

ရှုမှတ်စရာတွေကတော့ အင်မတန်များပါတယ်။ နောင်

ရေးကိုစဉ်းစားမိရင် အဲဒီစဉ်းစားတဲ့၊ စိတ်ကူးတောင့်တတဲ့ စိတ်ကူးကိုမှတ်ရမယ်။ ယခုဘဝတွင် ကိုယ်အလိုရှိတာကလေးတွေကိုရဖို့ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်းဖြစ်ဖို့ ကြံစည်တောင့်တနေတတ်တယ်။ မိမိပြုကျင့်ထားတဲ့ သီလစသည်ကိုအကြောင်းပြုပြီး လူချမ်းသာဖြစ်ဖို့၊ နတ်ချမ်းသာဖြစ်ဖို့ စသည်ဖြင့်လည်း ကြံစည်တောင့်တနေတတ်တယ်။ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။ ပဋိပတ္တိသာသနာပြုဖို့လည်း ကြံစည်နေတတ်တယ်။ ဒါကတော့ကောင်းတဲ့အကြံအစည်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒါကို အကြာကြီးကြနေရင် ရှုမှတ်တဲ့ ဘာဝနာအလုပ်ပျက်နေတယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေမဖြစ်ဘဲ ပျက်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဉာဏ်ကမတက်ဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီလိုကောင်းတဲ့ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုကိုလည်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ သမာဓိဉာဏ်တိုးတက်ဖို့ရာလည်း ကြံစည်နေတတ်တယ်။ အဲဒါကလည်း လွန်လွန်ကဲကဲ ကြံစည်နေရင် ရှုမှတ်ပျက်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ကြံစည်မှုတွေကိုလည်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။

ဒီလိုနောင်ရေးကြတွေ့မိ၊ တောင့်တမိသမျှတွေကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်သွားရင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်း တိုးတက်ပြီး အရိယမဂ်ဖိုလ်တွေ ရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ဒီလိုနောင်ရေးနဲ့ စပ်ပြီး မျှော်လင့်တောင့်တမှုတွေ လုံးလုံးမရှိတော့ဘဲ ကင်းသွားပါလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ရဟန္တာမှာ နောင်ဘဝအတွက် တောင့်တမှု၊ တွယ်တာမှုတဏှာလည်း လုံးဝမရှိတော့တဲ့အတွက် ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိနောင်ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဘာမျှမဖြစ်ပေါ်လာတော့ပဲ လုံးဝငြိမ်းအေးသွားတယ်။ ပုထုဇဉ်သေကွပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တောင့်တမှုတဏှာက

အလယ်ပိုင်းမှာလည်း စာရင်းမဝင်စေနဲ့

♦ ၈၃

ရှိနေတဲ့အတွက် သေခါနီးမှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့ ကံကမ္မနိမိတ် ကတိ
နိမိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံတစ်ခုခုကို မလွှတ်ပဲ တွယ်တာစွဲလမ်းနေတယ်။
ဒါကြောင့် စုတိ၏ အခြားမဲ့မှာ အဲဒီအာရုံကိုပဲ အာရုံပြုပြီး ပဋိသန္ဓေ
ခန္ဓာတွေဖြစ်ရတယ်။ အဲဒီလို ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေ ခန္ဓာတွေဖြစ်ပေါ်
သွားတော့ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊အစရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ရဖို့လမ်းစ
ပွင့်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုဒုက္ခတွေ မရောက်ရအောင် “ရှေး
တွင်မမှီ၊ နောက်ဆီမမျှော်” လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း လွန်ခဲ့ပြီးရှေးကာလက
ဖြစ်ခဲ့၊ တွေခဲ့တာတွေလည်း ပြန်ပြီးစဉ်းစားမနေနဲ့။ နောက်အခါ
ကျမှ ဖြစ်ရ၊ တွေ့ရမှာလည်းမျှော်မနေနဲ့။ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ပါတဲ့။

အလယ်ပိုင်းမှာလည်း စာရင်းမဝင်စေနဲ့.

ပြီးတော့ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်ပိုင်း၌၊ န ဥပသင်္ခေယျာ-
မခေါ်ဝေါ်အပ် မရေတွက်အပ်သည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တဲ့၊အလယ်
ပိုင်းမှာ မခေါ်ဝေါ်ရ၊ မရေတွက်ရတဲ့ အခြေအနေမျိုး ရောက်စေရ
မယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလည်း ဆိုရင်ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တပ်မက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊
သာယာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ဒီလိုလည်း အခေါ်အဝေါ်မခံရစေရ
ဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ဒီလိုလည်း အခေါ်ဝေါ်မခံရစေဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်
ဟာ မောဟဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ မသိမလိမ္မာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ဒီလိုလည်း
အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မာနကြီးတဲ့၊ အထင်ကြီးတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ဒီလိုလည်း အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
ယုံမှားတွေးတောနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာမကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့
ဒီလိုအခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေ
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ စိတ်ဆိုးစိတ်သွမ်းတွေများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ဒီလိုလည်း
အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူး။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘဝကတိတွေ ရောက်ဖို့

ရာအသင့်ရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ ဖြစ်ဦးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊ လူဖြစ်ဦးမည့်၊ နတ်ဖြစ်ဦးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ဒီလိုလည်း အခေါ်ဝေါ်မခံရစေရဘူးတဲ့။ အဲဒီလိုမခေါ်ထိုက်တဲ့ စာရင်းမဝင်တဲ့ အခြေအနေရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်တဲ့။

ဒီဂါထာမှာ “ရှေးကိုလည်း မမှီနဲ့၊ နောက်ကိုလည်း မမျှော်နဲ့” ဆိုတာတွေဟာ ဟိုရှေးခေတ်တုန်းက သုံးခဲ့တဲ့ ဝေါဟာရစကားတွေပါ။ ယခုခေတ်မှာဆိုရင် နားလည်ဖို့ တော်တော်ခဲယဉ်းနေပါပြီ။ ပြီးတော့ဒီတရားက အဲဒီရှေးခေတ်တုန်းကတောင် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပညာရှိတွေအတွက် ဟောတဲ့တရားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်ပညာထူးကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ နားလည်လွယ်မယ်။ နောက်ပြီးတော့ နုပသခေ်ယျော-အခေါ်အဝေါ် မခံရစေဘူး၊ စာရင်းမဝင်စေရဘူးဆိုတာက သာပြီးနက်နဲသေးတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီးရှင်းပြရဦးမယ်။

ဝေမဇ္ဈေ နုပသခေ်ယျော- အလယ်ပိုင်း၌ မခေါ်အပ်သူ၊ မခေါ်ထိုက်သူ၊ စာရင်းမဝင်သူဖြစ်စေရမယ်တဲ့။ အလယ်ပိုင်းဆိုတာ ယခုမြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်၊ နံခိုက်၊ စားခိုက်၊ တွေ့ထိခိုက်၊ ကြည့်ခိုက်မှာ ဒွါရ ၆-ပါးကဖြစ်ပေါ်ဆဲ သဘောတရားတွေကို ဆိုပါတယ်။ အဲဒီအလယ်ပိုင်း သဘောအာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ တပ်မက်နေတဲ့သူ၊ စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူစသည်ဖြင့် အခေါ်မခံစေရဘူး။ စာရင်းမဝင်စေရဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ မြင်ရတဲ့အာရုံကို သာယာတပ်မက်နေလို့ ဆိုရင် တပ်မက်နေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ကြားသိရတဲ့အာရုံတွေကို သာယာတပ်မက်နေရင် တပ်မက်နေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ပြီးတော့ မြင်ရတဲ့အာရုံနဲ့ စပ်ပြီးဒေါသဖြစ်နေရင် စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ကြားရ၊ တွေ့ရသိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီး

အလယ်ပိုင်းမှာလည်း စာရင်းမဝင်စေနဲ့

♦ ၄၅

ဒေါသဖြစ်နေရင် စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ပြီးတော့ မြင်ရကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရတဲ့ အာရုံတွေကို အမှန်အတိုင်း မသိရင် မောဟဖြစ်နေတဲ့ တွေဝေနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။

ထို့အတူ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ ကြံသိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဂုဏ်ယူနေရင်၊ အထင်ကြီးနေရင်၊ မာနထောင်နေတဲ့သူ အထင်ကြီးနေတဲ့သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ မြင်တာဟာ ငါကောင်ပဲ ငါကောင်ကပဲ မြင်တယ်စသည်ဖြင့် ထင်မြင်နေရင် ဒိဋ္ဌိဖြစ်နေတဲ့ သူလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ မြင်မှု၊ ကြားမှုစသည်နှင့် စပ်ပြီးတော့ အကုသိုလ် တွေဖြစ်နေရင်၊ သို့မဟုတ် မရှုမိလို့ အကုသိုလ် ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိနေရင် အပါယ်ရောက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ကုသိုလ် တွေ ဖြစ်နေရင်၊ သို့မဟုတ် ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ရှိနေရင် လူဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ နတ်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ ဒီလိုမခေါ်ရအောင်၊ မခေါ်ထိုက်အောင်၊ စာရင်းမဝင်အောင် လုပ်ရမယ်။ ဘယ်လိုလုပ် ရမလဲဆိုရင် ရှုမှတ်ရမှာပဲ။ ဘာတွေကို ရှုမှတ်ရမလဲဆိုရင် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ် တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း သိအောင် ရှုမှတ်ရမည်။ ဒီလို ရှုမှတ် လို့ “ရုပ်နာမ်မျှပဲ၊ ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်းပဲ ပျောက်သွားတယ်။ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တသဘောတရားမျှပဲ” ဆိုတာကို အမှန်အတိုင်း သိသွားရင် သာယာစရာမရှိတော့ဘူး။ သာယာမှုလည်း မဖြစ်နိုင် တော့ မြင်တာကြားတာကလေးတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဓာတ်ပုံရိုက်ထား သလိုပဲ စိတ်ထဲမှာ စွဲကျန်နေတယ်။ အဲဒီစွဲကျန်နေတဲ့ ရုပ်ပုံကလေး ကို ပြန်လည်စဉ်းစားပြီးတော့ နှစ်သက်စရာဆိုရင် နှစ်သက်သာ ယာမှုတွေ အထပ်ထပ်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒီနှစ်သက်မှု၊ စိတ်ဆိုးမှု၊ ဖြစ်ပုံ ကိုတော့ ပြောခဲ့ဖူးပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ယခုစိတ်ဆိုးမှုဖြစ်ပုံကလေး

ကို ပြောရဦးမယ်။ အဲဒါက မဟောသခဏဇာတ်တော်မှာ ရှိပါတယ်။

ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အကြံ

မဟောသခဏ ဇာတ်တော်မှာ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးက“
 အရှင်မင်းကြီး.. အကျွန်ုပ် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း လုပ်ရင်ဇမ္ဗူဒိပ်
 တစ်ကျွန်းလုံးမှာ အရှင်မင်းကြီးဟာ ကေရာင်မင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”
 လို့ညွှန်ကြားတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ရမှာလည်းဆိုတော့ ‘အရှင်မင်းကြီး
 ဒါကတော့ သိပ်မခက်ပါဘူး၊ လွယ်ပါတယ်။ အရှင်မင်းကြီးရဲ့
 စစ်တပ်အင်အားကြီးနဲ့ ချီတက်ပြီးတော့ အင်အားနည်းတဲ့ ပြည်နီး
 ချင်းနိုင်ငံကလေးတွေကစပြီး သိမ်းသွင်းရမယ်” လို့ပြောပါတယ်။
 “ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးပြောတာ ဟုတ်တယ်” အင်အားကြီးတဲ့နိုင်ငံ
 က အင်အားသေးတဲ့နိုင်ငံကလေးတွေကို၊ သွားပြီးသိမ်းတယ်ဆိုတာ
 လွယ်လွယ်ပေါ့။ လွယ်ပုံကတော့ ဒီလိုပါ။ စစ်တပ်အင်အားပြပြီး
 မြိမ်းခြောက်ရမယ်တဲ့။ သင်တို့ဟာ ငါတို့လက်အောက်ခံလုပ်လို့
 ရှိရင်တော့ နေမြဲအတိုင်း သင်တို့တိုင်းပြည်နဲ့ သင်တို့အား ထားမြဲ
 ထားမယ်။ သင်တို့ဟာ ငါတို့နောက်လိုက်လုပ်ရမယ်လို့ ဒီလိုပြော
 လိုက်တော့ အားငယ်တဲ့ နိုင်ငံကလေးတွေက ကြောက်ရွံ့ပြီး လိုက်
 နာကြမှာပဲ။ အဲဒီလိုသိမ်းပြီးတော့ အားငယ်တဲ့ နိုင်ငံကလေးတွေက
 လိုက်နာလို့ တော်တော်များလာပြီးဆိုရင်အားကြီးတဲ့ နိုင်ငံတွေကို
 လည်း ဒီလိုပဲ အကြပ်ကိုင်ရမယ်။ အဲဒီလို အကြပ်ကိုင်ရင် အဲဒီနိုင်
 ငံတွေကိုလည်း ဒီလိုပဲ အကြပ်ကိုင်ရမယ် ။အဲဒီလိုအကြပ်ကိုင်ရင်
 အဲဒီနိုင်ငံတွေကိုလည်း ဒီလိုလိုက်ကြရမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီနည်းဖြင့်
 အကုန်လုံးလျှောက်ပြီး သိမ်းရမယ်လို့ အရှင်ပုဏ္ဏားကြီးက ညွှန်
 ကြားသတဲ့။

ကောဝိဒ်ပုဏ္ဏားကြီးဟာ မညံ့ဘူး။ အတော်အကြံဉာဏ်
 ကောင်းတယ်။ အကြံကောင်းဆိုတာ အင်အားရှိရင် ကြံကြတာပဲ။
 အင်အားမရှိရင် မကြနိုင်ဘူးပေါ့။ ယခုခေတ်မှာလည်း နယ်ချဲ့သ
 မားတွေက ဒီလိုလုပ်နေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း
 ကြီးကလည်း ကောဝိဒ်၏ နည်းနဲ့လိုက်ပြီး နယ်ချဲ့တယ်။ ကောဝိ
 ပုဏ္ဏားပြောတဲ့အတိုင်းပဲ အောင်မြင်တယ်။ နိုင်ငံကြီးတစ်ခုက
 စစ်တပ်အင်အားတွေနဲ့ ချီတက်ပြီးတော့ နိုင်ငံငယ်ကလေးတစ်ခု
 ကို ခြိမ်းခြောက်လိုက်ရင် သူ့ခမျာမှာကြောက်ရွံ့ပြီး သြဇာခံ-
 အညံ့ခံရတော့တာပေါ့။ သြဇာမခံရင် ဒုက္ခရောက်သွားမှာပါပဲ။
 ဗြဟ္မဒတ်မင်းက အဲဒီနည်းနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ပြီး သိမ်းလိုက်တာ နိုင်ငံ
 ကလေးတွေရော၊ တော်တော်ကြီးတဲ့ နိုင်ငံတွေရော သူ့နောက်ကို
 ချည်း လိုက်ကြရတယ်။ ဒီလိုလိုက်ကြလို့ တော်တော် အင်အားစုမိတဲ့
 အခါကျတော့ နိုင်ငံကြီးတွေလည်း မခံနိုင်တော့ဘူး။ ကြာတော့
 တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဘယ်ရောက်လာတုန်းဆိုတော့ မဟောသဓာတို့၊
 နေရာဖြစ်တဲ့ ဝိဒေဟတိုင်းရောက်လာတယ်။ ဒီဝိဒေဟတိုင်းဆိုတာ
 လည်း သိပ်မကြီးပါဘူး။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။
မာဂတိုင်းရဲ့ မြောက်ဘက်ကပ်ပြီးတော့ ဂင်္ဂါမြစ်ရဲ့ မြောက်ဘက်
 လည်းကျတယ်။ ရှေးကခေါ်ကြတဲ့ တိုင်းကြီး သောဠသ တို့ဘာတို့
 ဆိုတာတွေဟာ သိပ်ပြီးမကြီးပါဘူး။ တိုင်းကြီးတစ်ခုဟာ မြန်မာ
 ပြည်လောက် ကျယ်ချင်မှ ကျယ်မှာပါ တချို့တိုင်းကြီးဆိုတာ က
 တော်ရုံသင့်ရုံပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျမ်းစာတွေထဲမှာတော့ အင်မတန်
 ကျယ်နေပါတယ်။ ဝိဒေဟနိုင်ငံကတော့ သိပ်မကြီးပေမယ့် မဟော
 သဓာရှိနေတဲ့အတွက် ကောဝိဒ်က ချန်ထားတယ်။ အခြားနိုင်ငံတွေ
 အကုန်သိမ်းပြီးတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီအင်အားစုကြီးနဲ့ ဝိဒေဟတိုင်း

ကို ချီတက်လာပါရော။

ဒီလို ချီတက်လာပြီး ဝိဒေဟတိုင်းကလေးရောက်လာတော့ ကေဝဋ်တို့လူစုက အက္ခောဘိဏီတပ်ကြီး ၁၈-တပ်နဲ့ ဝိုင်းထားတယ်လို့ ကျမ်းစာကဆိုပါတယ်။ စာဆိုအရ ဆိုရင်တော့ အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်တပ်ကြီးတွေပေါ့။ ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် ကြီးကျယ်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်တုန်းကတော့ ဓားနဲ့ လှံနဲ့ လေးနဲ့ ဒီလက်နက်မျိုးတွေလောက်နဲ့ စစ်တိုက်ကြပါတယ်။ ယခုကာလလို လက်နက်ကောင်းကြီးတွေက မရှိသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူအင်အားများတဲ့ဘက်က နိုင်ဖို့များပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဝိဒေဟတိုင်းရဲ့ မြို့တော်ဖြစ်တဲ့ မိထိလာမြို့ကို အက္ခောဘိဏီကြီး ၁၈-တပ်နဲ့ လေးဘက်လေးတန်က ပတ်ပတ်လည်ဝိုင်းထားလိုက်တာ အကုန်လုံး ဘယ်မှမထွက်နိုင်ကြဘူး။ ဒီလိုဝိုင်းထားပြီးတော့ ရာဇသံပေးလိုက်တယ်။ ဟေ့... မင်းတို့ လက်နက်ချမှာလား မချဘူးလားလို့ ဒီလို မေးလိုက်တယ်။ အဲဒီတော့ ဝိဒေဟပြည့်ရှင်မင်းကြီးက “ဘယ့်နှယ် လုပ်ကြမလဲ”လို့ မဟောသဓာကို မေးမြန်းတိုင်ပင်ပါတယ်။

မဟောသဓာ ဉာဏ်ကြီးပုံ

တစ်နေ့ကျရင် ကေဝဋ်တို့လူစုက ဒီလိုလာပြီးဝိုင်းလိမ့်မယ်ဆိုတာကို မဟောသဓာက စောစောကတည်းကပဲ သိထားတယ်။ ဒါကြောင့် မြို့အပြင်ဘက်က စစ်တပ်တွေ ဝိုင်းထားရင် အပြင်မထွက်ဘဲနဲ့ မြို့တွင်းမှာပင် စားသောက်သုံးဆောင်ရေး ပြည့်စုံအောင်လို့ အကုန်လုံး စီမံထားတယ်။ ရေမြောင်းတွေ ရေကန်တွေ အသင့်စီမံထားတယ်။ မြို့တွင်းမှာပင် လယ်ယာကောက်ပဲတွေ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်အောင်လို့ ရေကို လုံလုံလောက်လောက်ရနိုင်

အောင် စီမံထားပါတယ်။ ပြီးတော့ ထင်းအစရှိတဲ့ စားနပ်ရိက္ခာ အသုံးအဆောင်တွေကိုလည်း အကုန်လုံးပြည့်စုံအောင် လုပ်ထားတယ်။ သူ့လျှို့ဝှက်ကိုလည်း ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံတွေမှာ အကုန်လုံး လွှတ်ထားတယ်။ ဒီလိုလွှတ်ထားတဲ့ မဟောသဓာရဲ့ လူတွေကလည်း ကေဝဋ်တို့၊ အုပ်စုထဲမှာ ကိုယ့်လူသူ့ဘက်သားအဖြစ်နဲ့ ပါနေတယ်။ အဲဒီလူတွေက အစစအရာရာမှာလျှို့ဝှက်ချက်သတင်းတွေကို မဟောသဓာထံပို့ပေးတယ်။ ပြီးတော့ အတွင်းမှာ အစားအစာပြည့်စုံကြောင်းသူတို့က ဝါဒဖြန့်ကြတယ်။ အဲဒီလို အပြင်ကလည်း ဝါဒဖြန့်အတွင်းကလည်း စားပင်သောက်ပင် စပါးတွေကို အပြင်လူတွေ မြင်အောင်ထုတ်ပြပြီး ရေပေါကြောင်းသက်သေအဖြစ်နဲ့ ကြာပန်းရိုးတံတွေနုတ်ပြီး အပြင်ဘက်ကို ပစ်လိုက်တယ်။ ဒီကြာပန်းကလည်း ဝါးလုံးထဲမှာ ထည့်စိုက်ထားတော့ ဝါးလုံးရှည်သဏ္ဍာန်ရှည်နေသတဲ့။ ဒီအထဲမှာ အတောင် ၆၀-လောက်ရှည်တဲ့ ကြာပင်ကို ထုတ်ပြရင် အပြင်သူလျှို့ဝှက်တွေက အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိတယ်လို့ ပိုပြီးတော့လည်း ဝါဒဖြန့်ကြသေးသတဲ့။ ဒီတော့ကေဝဋ်တို့က ဒီလိုဝိုင်းထားရုံနဲ့တော့ မဖြစ်သေးဘူး။ ဒီတော့ တစ်နည်းနည်းနဲ့ လုပ်ဦးမှာပဲဆိုပြီး အကြယူကြတယ်။

သူတို့ အကြံကတော့ ဒီလိုတဲ့။ ပညာရှိချင်း ပညာစစ်စကားစစ်ထိုးမယ်။ စကားစစ်ထိုးလို့နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရှုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အညံ့ခံရမယ်လို့ ဒီလိုစကားစစ်ထိုးဖို့ စီမံကြသတဲ့။ ဒီတော့ မဟောသဓာက အဲဒါကို ကောင်းပြီလို့လက်ခံလိုက်ပါတယ်။ နောက်တစ်နေ့နံနက် နေထွက်ချိန်မှာ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာနှင့်တကွ ကျွန်ုပ်အနောက်တံခါးက ထွက်လာပြီးစကားပြောပါမည်။ အသင်တို့ စောင့်သာစောင့်မျှော်ကြပါတော့လို့ ပြန်ကြားလိုက်ပါတယ်။

ကေဝဋ်တို့လူစုက အကြီးအကျယ်တပ်ခင်းပြီး စောင့်နေကြတယ်။ အနောက်တံခါးကစောင့်ရတယ်ဆိုတော့ သူတို့မျက်နှာတွေ နေပူခံ နေရတာပေါ့။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ နေကလည်း အလွန်ပူတယ်။ သူတို့ မှာ မဟောသဓာလာနိုး၊ လာနိုးနဲ့ နေဆီကို မျှော်ကြည့်ရင်း စောင့် နေကြတယ်။ နေက တော်တော်မြင့်မားလာပြီ။ ဒါပေမယ့် မလာ သေးဘူး။ ဘာကြောင့် မလာသေးတာလဲဆိုရင် သူတို့တတွေ နေပူ ပြီး ပင်ပန်းအောင်လို့ တမင်သက်သက်နေလှန်းထားတာတဲ့။ ပညာ ရှိနိုင်စက်နည်းပေါ့။ ဒီလိုနေပူလှန်းထားသော ကေဝဋ်တို့ လူစု မှာနေနဲ့ ရင်ဆိုင်ဖြစ်ပြီး ချွေးတလုံးလုံးနဲ့ ဒုက္ခတွေရောက်လို့ အရှေ့ဘက်ကိုသာ မျှော်မျှော်ပြီး ကြည့်နေကြရတယ်။ အင်မတန် ကြီး နေမြင့်လှမှ မဟောသဓာတို့က လာကြတယ်။ လာခါကျတော့ ကေဝဋ်က “အဆွေတော် မဟောသဓာသုခမိန် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးဟာ ပညာရှိ သုခမိန်တွေပဲ။ ပညာရှိအချင်းချင်းဟာ အလေးပြုသင့်ပါ တယ်အသင် မဟောသဓာတို့ကို အားကိုးပြီး ကျွန်ုပ်တို့ ဒီမှာ ရောက်နေကြတဟာ ရက်အတန်ကြာလာခဲ့ပါပြီ။ ယနေ့အထိ အဆွေတော်တို့ထံမှလက်ဆောင် တစ်ခါမျှမပေးခဲ့ဖူးပါကလား”လို့ မိတ်ဆက်စကား သွယ်ဝိုက်ပြီးပြောပါတယ်။ ဒီတော့ မဟောသဓာ က အဆွေတော်ပြောတဲ့အတိုင်း လက်ဆောင်မပေးရသေးတာက တော့ အဆွေတို့နဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ပစ္စည်းကို စဉ်းစားနေရတဲ့အတွက် ကြန့်ကြာနေခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုဟောဒီမှာ အဖိုးအတိုင်းမသိ ထိုက်တန်တဲ့ပစ္စည်း ရတနာတို့ကို လက်ဆောင်အဖြစ်ယူခဲ့ပါ တယ်။ အဲဒါကို အဆွေတော်လက်ခံယူပါလို့ဆိုပြီး ပစ္စည်းကို ပုဏ္ဏားကြီးဆီ လှမ်းပေးဟန်ပြုလိုက်ပါတယ်။

ကေဝုပ္ပဏ္ဏာကြီးရဲ့ အတွေး

♦ ၅၁

ကေဝုပ္ပဏ္ဏာကြီးရဲ့ အတွေး

ဒီတော့ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုအတွေးအခေါ်တွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ အင်း-မဟောသဓာက အဖိုးတန်ပတ္တမြားကို လက်ဆောင်ပေးတယ်ဆိုတော့ သူကငါ့ကိုပူဇော်တဲ့သဘောပဲ။ ပူဇော်လျှင် ရှိခိုးရာရောက်တယ်။ အရှုံးပေးရာရောက်တယ်။ ငါက အနိုင်ရတဲ့ သဘောပဲလို့ ဒီလိုကြံတွေးပြီးတော့ အားရပါးရ ဝမ်းပန်း တသာနဲ့ အဆောတလျှင်လက်ကို ဖြန့်ခံလိုက်ပါတယ်။ မဟောသ ဓာက ပတ္တမြားကိုနောက်ဘက် လျှောကျသွားအောင် ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လက်ဖျားပေါ်မှာ ချပေးလိုက်တယ်။ ပတ္တမြားကလည်း လေးတဲ့အ တွက် ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လက်ဖျားမှ မဟောသဓာရဲ့ ခြေနှစ်ဘက်အ ကြားကို လျှောကျသွားတယ်။ ဒီတော့ ကေဝုပ္ပဏ္ဏားကြီးက အင်မ တန်မက်မောနေတဲ့အတွက် လောဘတကြီးနဲ့ အတင်းရှေ့ကိုတိုးပြီး ကောက်ယူဖို့ အားထုတ်လိုက်တယ်။ ဒီအခါမှာ မဟောသဓာက ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လည်ဂုတ်ကိုကိုင်ပြီး ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ နဖူးကို မြေနှင့် ပွတ်တိုက်ရင်း “အရှင်ပုဏ္ဏားကြီး ကျွန်ုပ်ကယ်ပါတယ်။ အရှင် ပုဏ္ဏားကြီးက ရှိခိုးတာဟာ မသင့်တော်ပါဘူး” လို့ဒီလိုကျယ် လောင်စွာ ဟစ်အော်ပြီး ပြောဆိုပါတယ်။

အမှန်ကတော့ ပုဏ္ဏားကြီးက ကန်တော့တာမဟုတ်ရှာပါ ဘူး။ လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ရှေ့တိုးပြီး ပတ္တမြားကို ကောက်လိုက်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘေးကအမြင်နဲ့ဆိုတော့ ကန်တော့တာနဲ့တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဟောသဓာကပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ လည်ဂုတ်ကို လက်တစ် ဖက်ကကိုင်၊ အခြားတစ်ဖက်က ခါးပုံကိုင်ပြီးပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ နဖူးနဲ့ မြေကြီးကိုပွတ်တိုက်ရင်း “ဆရာကြီးထပါထပါ။ ကျွန်ုပ်က အလွန် ကယ်ပါတယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ မြေးလောက်ပဲရှိပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ကို မရှိခိုး

ပါနဲ့” လို့ကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုပြီး ပုဏ္ဏားကြီးကို ဆွဲရမ်းပြီး ပစ်လိုက်သတဲ့။

ဒီအခါမှာ ကေဝဋ်ရဲ့ အခြွေအရံထဲက မဟောသမာရဲ့ သူလျှိုရဲဘော်တွေက “တို့ဆရာပုဏ္ဏားကြီးက စကားရှုံးလို့ မဟော သမာကိုရှိခိုးနေပြီ။ တို့ဆရာပုဏ္ဏားကြီးက မဟော သမာကိုရှိခိုးနေ ပြီ။”လို့ ကြွေးကြော်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကြွေးကြော်တဲ့ အသံတွေကို ကြားရတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးရဲ့ ၁၈-အကွောဘိဏီတပ်ကြီးဟာ ဖရိုဖရဲဖြစ်ပြီး ခြေဦးတည်ရာ ထွက်ပြေးကုန်ပါရောတဲ့။ ဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီးလည်း ရုတ်တရက်ဆိုတော့ ကြောက်လန့်ပြီးထွက်ပြေး တယ်။ ဆင်တပ်၊ မြင်းတပ်၊ ရထား တပ်တွေရော ဒီလို ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရ ထွက်ပြေးကြတယ်ဆိုတော့ အချင်းချင်းတိုက်မိနင်းမိပြီး သေကျေပျက်စီးတာတွေလည်း အတော်များပါလိမ့်မယ်။ လူတွေ ဟာ ကြောက်မိပြီးဆိုမှဖြင့် ဟန်ဆောင်ချုပ်တည်းမနေနိုင်ကြတော့ ဘူး။ အသက်လူပြီး ခြေဦးတည်ရာပြေးတတ်ကြတာပဲ။ ဘာကြောင့် ဒီလောက်ကြောက်ကြရတာလဲ ဆိုရင်စစ်ပွဲဆိုတာဟာ ရှုံးပြီဆိုရင် အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ ကမ္ဘာ့တရားဥပဒေတွေ မထွန်းကားသေးတဲ့ အဲဒီလို ရှေးခေတ်တုန်းကဆိုရင် သာပြီး ကြောက်စရာကောင်းပါသေးတယ်။

စစ်ရှုံးဘေးကို ကြောက်လို့ပြေးကြတယ်

စစ်ရှုံးတဲ့နိုင်ငံက ပစ္စည်းတွေကို စစ်နိုင်တဲ့သူတွေက သူ တို့အလိုရှိတိုင်း လုပ်တတ်ကြတယ်။ သက်မဲ့သက်ရှိပစ္စည်းတွေကို အကုန်လုံးသိမ်းယူတတ်ကြတယ်။ မြို့တွေရွာတွေကိုလည်း မီးရှို့ ဖျက်ဆီးတတ်ကြတယ်။ လူတွေကိုလည်း ဖမ်းပြီးသတ်ချင်လည်း

ဘေးဒုပါယ်လုပ်ရန် စေလွှတ်တယ်

♦ ၅၃

သတ်ပစ်ကြတယ်။ သုံ့ပန်းအဖြစ်နဲ့ရင်လည်း ခေါ်ဆောင်သွားပြီး ကျွန်ပြုလုပ်ထားကြတယ်။ မူလက ကိုယ့်နိုင်ငံနဲ့ ကိုယ့်လူမျိုးနဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေအဆင့်အတန်း အလွန်မြင့်နေတဲ့ လှပေမယ့် စစ်နိုင်တဲ့လူတွေရဲ့ လက်အောက်မှာ ကျွန်သဘောကံတွေဖြစ်ပြီး သူတို့ကျွေးသမျှကိုစားလို့ သူတို့ထားရာမှာနေကြရတယ်။ သူတို့ခိုင်းသမျှကိုလည်း မညည်းမညူပဲ လုပ်ကိုင်နေကြရတယ်။ ဒီလို ကျွန်ခံနေရကြတဲ့ အထဲမှာ သူတို့က မယုံကြည်ရင် သတ်ချင်လည်း သတ်ပစ်တတ်ကြသေးတယ်။ အင်မတန်ကို ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗြဟ္မဒတ်မင်းနှင့်တကွ ၁၈-အက္ခောဘိဏီတပ်က လူတွေက စစ်ရှုံးပြီလို့ ထင်တာနဲ့စစ်ရှုံးဘေးဒဏ်ကိုကြောက်လို့ လန့်ပြီးပြေးကြတာပါပဲ။

ဒီလိုပြေးကုန်တော့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားက ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး နောက်ကိုအမှီလိုက်ပြီးတော့ တားမြစ်တယ်။ အရှင်မင်းကြီး မပြေးပါနဲ့။ စစ်မရှုံးသေးပါဘူး။ ကျွန်ုပ်က ကန်တော့တယ်ဆိုတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ စကားစစ်တောင်မထိုးရသေးပါဘူး။ မဟောသခဏက ပတ္တမြားပြပြီး ကျွန်ုပ်တို့ကို လှည့်စားညစ်ပတ်တာပါ စသည်ဖြင့် အကြောင်းစုံရှင်းပြပြီး ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးကို တားမြစ်တယ်။ ဒီတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးကလည်း ကေဝဋ်ပြောတဲ့အတိုင်းနားလည်ပြီး စစ်တပ်တွေကိုပြန်လည်စုရုံးပြီး တစ်ခါပြန်လာကြပြန်တယ်။ အခိုင်အလုံ စစ်တပ်တွေစွဲပြီး မိတ္ထိလာမြို့ကို အကြပ်ကိုင်ပိတ်ဆို့ နေကြပြန်သတဲ့။

ဘေးဒုပါယ်လုပ်ရန် စေလွှတ်တယ်

ဒါပေမယ့် မဟောသခဏပညာရှိက အနုကေဝဋ်ဆိုတဲ့

ပုဏ္ဏားကို ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးယောင်ဟန်ဆောင်ပြီး ဘောဒုဉ္ဇပါယ်လုပ်ရန် စေလွှတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီအနုကေဝဋ်က ဗြဟ္မဒတ်မင်းအား သူ့ပုရောဟိတ် ကေဝဋ်နှင့်တကွ အခြားမင်းတွေအပေါ်မှာရော၊ မိမိရဲ့ စစ်တပ်တွေ အပေါ်မှာရော မယုံသင်္ကာဖြစ်အောင် စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ပူးကပ်ပြီးဆောင်ရွက်တယ်။ တိုတိုပြောရမယ်ဆိုရင် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးဟာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းကြည့်တဲ့အခါ ကေဝဋ်ထံမှာရော၊ စစ်သူကြီးတွေ စစ်သူရဲတွေထံမှာရော မဟောသခာရဲ့ အမှတ်အသားနဲ့ လက်နက်တွေ လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေကို မျက်မြင်တွေ့ရတဲ့အတွက် ဘယ်သူ့ကိုမှ မယုံကြည်တော့ဘူး။ မဟောသခာရဲ့ ဘက်တော်သားတွေပဲလို့ ထင်မြင်ပြီး အလွန်ကြောက်လာတယ်။ ဒါနဲ့ တစ်ညသောအခါမှာ မဟောသခာရဲ့ သူလျှို အနုကေဝဋ်ရဲ့ စီမံညွှန်ကြားချက်ဖြင့် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးဟာ မြင်းကိုစီးပြီး အနုကေဝဋ်နှင့်အတူ သန်းခေါင်ယံအချိန်မှာ တိတ်တဆိတ် ထွက်ပြေးပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မဟောသခာရဲ့ သူလျှိုတော်တွေက ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးတိတ်တဆိတ် ထွက်ပြေးကြောင်း အနံ့အပြားကြွေး ကြော်ကြပါတယ်။ ဒီတော့ ၁၈-အက္ခော ဘိဏီတပ်ကြီးဟာ အလန့် တကြားအိပ်ရာက ကတိုက်ကရိုက်ထပြီး ကိုယ်လွတ်လက်လွတ် အကုန်လုံးထွက်ပြေးပါရောတဲ့။ ယခုခေတ်အနေနဲ့ ကြည့်ရင် ဒါကို တချို့က ယုတ္တိမရှိဘူးလို့ ထင်ကောင်းထင်ကြပေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် မဟောသခာရဲ့ ပညာအစွမ်းနဲ့ ဘုန်းကံကိုထောက်ဆ ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ စဉ်းစားဉာဏ်အလွန်မတိုးတက်သေးတဲ့ အဲဒီခေတ်အခါကဖြစ်ပုံဟာ ယုတ္တိရှိပါတယ်။ မြန်မာရာဇဝင်ထဲမှာ တောင်မှ ဒီလိုအကြောက်လွန်ပြီး စစ်အရှုံးအနိုင်တွေရှိခဲ့ဖူးသေးတာပဲ။

စစ်ပွဲမှ ကျန်တဲ့အမွေ

အဲဒီစစ်ပွဲကြီးမှ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးမှာ အမွေကျန်ရစ်တာက ဘာလဲဆိုတော့ သူ့နဖူးမှာ အနာတရဖြစ်ပြီးတော့ အမာရွတ်ကြီးထင်နေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီးမှာ မှန်ကြည့်တိုင်း ကြည့်တိုင်း အဲဒီအမာရွတ်ကို မြင်ပြီးတော့နောက်ကြောင်းတွေက ပြန်ပြန်ပြီးပေါ်လာသတဲ့။ ယခင်က ကြုံတွေ့ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာတွေဟာ စိတ်ထဲအသစ်လိုဖြစ်ပြီး ပြန်ပေါ်လာတဲ့သဘောပါပဲ။ အင်း မဟောသဓာဟာ တော်တော်ဆိုးညစ်တဲ့အကောင်ပဲ။ ငါ့ကိုအများကြီး ဒုက္ခပေးခဲ့တယ်။ အရှက်ကွဲအောင်လုပ်ခဲ့တယ်။ ဒီအကောင်တော့ တစ်နေ့ကျရင် သိစေရမယ်လို့ ဒီလိုကြုံးဝါးပြီး ဒေါသတွေဖြစ်နေသတဲ့။ ဒါကြောင့် “အမာရွတ်မြင်လေလေ မဟောသဓာကိုမုန်းလေလေ”ဆိုတဲ့ စကားပုံတောင်တွင်နေတာပဲ။

အဲဒီလိုအမာရွတ်ကို ကြည့်ပြီး ပြန်တွေးမိတိုင်း “အင်းမဟောသဓာဟာ ငါ့ကို ပတ္တမြားနဲ့ ဖြားယောင်းပြီးတော့ ဒုက္ခပေးတယ်။ သူ့ပတ္တမြားကိုလည်း ငါမရဘူး။ နဖူးအမာရွတ်ထင်တာပဲ ငါ့မှာအဖတ်တင်တယ်။ ငါ့ကို တစ်ပတ်ချိတ်ပြီးလိမ်တယ်။ နှိပ်စက်တယ်။ သူ့ကိုတစ်နည်းနည်းနဲ့တော့ ငါချေပဦးမယ်။ နှိပ်စက်ဦးမယ်” လို့ဒီလိုစဉ်းစားရင်း အကြံထုတ်နေသတဲ့။ အဲဒီလိုအကြံထုတ်ပြီးတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းရဲ့ သမီးတော်နဲ့ ဝိဒေဟမင်းကြီးအားလက်ထက်ပြီးတော့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းရဲ့ သမီးတော်နဲ့ ဝိဒေဟမင်းကြီးအားလက်ထက်မင်္ဂလာပြုမယ်ဆိုပြီး ဝိဒေဟမင်းကြီးကို ဆက်သွယ်ဖိတ်ကြားပါတယ်။ ယုံကြည်ပြီးအမှတ်တမဲ့ လာတဲ့အခါမှာ ဝိဒေဟမင်းကြီးရော၊ မဟောသဓာတို့လူစုရော အလွယ်တကူနဲ့ဖမ်းမိပြီး သတ်

ပစ်ဖို့ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မဟောသဓာက သူတို့ရဲ့ အကြံတွေကို အကုန်သိပြီးတော့ အကာအကွယ်အလုံအလောက်နဲ့ သွားပြီးချုပ် ကိုင်လိုက်တဲ့အတွက် အဲဒီအကြဟာလည်း အကုန်လုံးပျက်သွားပါတယ်။

ဒီမှာ ပြောလိုရင်းကတော့

ယခုဒီမှာ ပြောလိုရင်းကတော့ နောက်ကြောင်းကလေးတွေကိုပြန်တွေးပြီး ဒေါသဖြစ်ပုံလေးပါပဲ။ အမာရွတ်ကို ကြည့်ကြည့်ပြီး ဒေါသထွက်နေပုံပါပဲ။ အဲဒါက အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဟိုးရှေးတုန်းက မဟောသဓာနဲ့ ပညာစကားစစ်ထိုးဖို့ချိန်းဆိုခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက မဟောသဓာဟာ ငါ့ကိုပတ္တမြားပေးမည့် အယောင်ဆောင်ပြီး ငါနဖူး မြေကြီးနဲ့တိုက်ခဲ့တယ်။ နှိပ်စက်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအမာရွတ်ကြီးထင်ရတယ်။ အရှက်တကွဖြစ်ရတယ် စသည်ဖြင့် အဲဒီနောက်ကြောင်းတွေဟာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပုဏ္ဏားကြီးမှာ ထပ်တလဲလဲပေါ်နေတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ဓာတ်ပုံရိုက်ထားသလိုပဲ ထင်ပေါ်နေပါတယ်။ အကယ်၍သာ ပုဏ္ဏားကြီးမှာ အမာရွတ်ကလည်း မရှိလို့ ဟိုတုန်းက အကြောင်းအရာတွေကို အကုန်လုံး မေ့ကုန်မယ်ဆိုရင် မဟောသဓာပေါ်မှာ စိတ်ဆိုးစရာ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာဘာကြောင့်လည်း စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ငါဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါနဖူးက အမာရွတ်ဆိုတဲ့ ပညတ်နဲ့ မဟောသဓာဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ပညတ်တွေရှိနေလို့ပါပဲ။ တရားသဘောအရဆိုရင်တော့ ငါဆိုတာလည်းမရှိဘူး။ ငါ့အမာရွတ်ဆိုတာလည်း မရှိဘူး။ မဟောသဓာဆိုတာလည်း မရှိဘူး။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားမျှသာရှိတယ်။ အဲဒီလိုသာအမှန်အတိုင်း သိနေမယ်ဆိုရင်ဘာမှ စိတ်ဆိုးစရာမရှိတော့ဘူးပေါ့။ အခုတော့ ကေဝဋ်ဆိုတဲ့

စာရင်းဝင်တာ ကြောက်စရာပဲ

◆ ၅၇

ငါကလည်း သူ့မှာရှိနေတယ်။ အမာရွတ်ကလည်းရှိနေတယ်။ မဟောသစာဆိုတာကလည်း ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် “သူကငါ့ကို နှိပ်စက်ခဲ့တယ်။ သူဟာအခုလည်း မိတ္ထိလာမြို့မှာ ရှိနေတယ်”စသည်ဖြင့် စားမြုံ့ပြန်ပြန်ပြီး ဒေါသတွေဖြစ်နေတာပါပဲ။

အဲဒီကေဝဋ်ရဲ့ ဖြစ်ပုံလိုပါပဲ။ စိတ်ထဲမှာ အာရုံတစ်ခုခု စွဲကျန်နေရင် အဲဒါကို ဆင်ခြင်ပြီးပြန်တွေးနေတာဟာ လောဘဖြစ်ဖို့၊ ဒေါသဖြစ်ဖို့၊ မောဟဖြစ်ဖို့၊ မာနဖြစ်ဖို့၊ ကိလေသာဖြစ်ဖို့ အရင်းခံအကြောင်းပါပဲ။ အဲဒီလိုစွဲလမ်းစရာ အာရုံတွေဟာ ဘယ်ကရလာသလဲဆိုရင် မြင်ရာ၊ ကြားရာတွေ့သိရာကရလာတယ်။ အဲဒါတွေကို မြင်စဉ်ကြားစဉ် တွေ့သိစဉ်မှာ မရှုမမှတ်နိုင်ရင် လောဘလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနစသည်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

စာရင်းဝင်တာ ကြောက်စရာပဲ

အဲဒါဟာ အိတ်ထဲက ပစ္စည်းကလေးကိုထုတ်ထုတ်ပြီး ကြည့်နေတာနဲ့လည်းတူပါတယ်။ မြင်ခဲ့၊ ကြားခဲ့တာတွေ သိခဲ့တာတွေကို ပြန်တွေးပြီး လောဘ၊ ဒေါသစသည်တွေ ထပ်ခါထပ်ခါ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ခိုက်စသည်မှာ မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ သူဟာ အဲဒီမြင်စဉ်၊ ကြားစဉ်၊ တွေ့သိစဉ်အခါကာလကတည်းက သူ့မှာလောဘဖြစ်နေတယ်။ လောဘဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း ဆိုရတယ်။ ဒီအထဲမှာ အကုသိုလ်ကံတွေဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့စာရင်းဝင်နေတဲ့ အတွက် ငရဲသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း စာရင်းဝင်နေပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပြိတ္တာဖြစ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း စာရင်းဝင်နေပါတယ်။ အင်း-ဒီလိုဆိုတော့ ကြောက်စရာပဲ။

စာရင်းရှင်းအောင် လုပ်နည်း

ဆိုလိုတာကတော့မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်မှာ မရှုမိရင် အဲဒီမြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ တွေ့သိရာကနေပြီးတော့ လောဘ ဒေါသ စသည်ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလောဘ၊ ဒေါသစသည်က အားကောင်း လာတဲ့အခါမှာ အကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ကံတစ်ခုခုကို ပြုမိတယ်။ ပြုမိတော့ အကုသိုလ်ကံအကျိုးပေးရင် အပါယ်ဘုံမှာ ဖြစ်ရမယ်။ ဒီတော့ ငရဲကျဖို့ရာ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ဖို့ရာ ပြိတ္တာဖြစ်ဖို့ရာ စာရင်းဝင် နေပါတယ်။

ပြီးတော့ လောဘ၊ ဒေါသကိုအကြောင်းပြုပြီး ကုသိုလ် လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့သိရ တဲ့အာရုံမျိုးကို လိုချင်တဲ့အတွက် ယခုဘဝမှာ မရနိုင်တောင်မှ နောက်ဘဝကျတော့ ရအောင်ဆိုပြီးတော့ ပေးလှူတယ်။ သီလ စောင့်တယ်။ ဒါဟာလောဘအရင်းခံပြီး ကုသိုလ်ဖြစ်တာပါပဲ။ ဒေါသနဲ့ စိတ်ဆိုးပြီးတော့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် တောင့် တပြီး ကုသိုလ်တွေကို ပြုလုပ်လို့ရှိရင် အဲဒါဒေါသအရင်းခံပြီး ကု သိုလ်ဖြစ်တာပါပဲ။ ဒီလိုကုသိုလ်ဖြစ်ပြန်လို့ရှိရင်လည်း အဲဒီကုသိုလ် က လူ့အဖြစ်ကို အကျိုးပေးမယ်။ နတ်အဖြစ်ကိုအကျိုးပေးမယ်။ ဈာန်ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရင် ဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုလည်း အကျိုးပေးမယ်။ ဒီလိုကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးကိုပေးတဲ့ ကံတွေ ဟာ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာဖြစ်ပွားနေပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဘယ်က လာသလဲဆိုရင်မြင်စဉ်၊ ကြားစဉ်၊ တွေ့သိစဉ်ကတည်းက စာရင်း ဝင်လာခဲ့တာတွေပါပဲ။ အဲဒီလို စာရင်းမဝင်အောင်လို့ကျင့်ရမှာ။

ဘယ်လိုလဲဆိုရင် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့သိတိုင်း ခွါရ ခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကိုမပြတ်ရှုနေရုံပါပဲ။ ဒီလို

စာရင်းရှင်းအောင်လုပ်နည်း

♦ ၅၉

ရှုပြီးတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတာကိုသိရမယ်။ သိပုံကတော့ မြင်တဲ့အခါ ရှုမှတ်လိုက်ရင်မြင်ပြီး ပျောက်သွားတယ်လို့ သိတယ်။ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတယ်လို့လည်းသိတယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စ-မမြဲဘူးလို့လည်း ထင်ရှားတယ်။ ကြားတာကိုလည်း ရှုမှတ်လိုက်ရင် ကြားပြီးပျောက်သွားတယ်။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတယ်။ အနိစ္စတရားပဲလို့ ဒီလိုသိသွားတယ်။ တွေ့တာ၊ သိတာကိုလည်း ရှုမှတ်လိုက်ရင် တွေ့သိပြီး ပျောက်သွားတယ်။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတယ်။ အနိစ္စတရားပဲလို့ သိတယ်။ ဒီလိုသိရင် အလယ်ဗိုင်းမှာ လောဘရှိသူ၊ ဒေါသရှိသူ၊ မောဟရှိသူဆိုတဲ့ စာရင်းမဝင်တော့ဘူး။ လောဘရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ တပ်မက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ ဒေါသ၊ မောဟဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ မာနဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ ကိလေသာဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ အကုသိုလ်ဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ ကုသိုလ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ အကုသိုလ်နှင့်ကုသိုလ်က အကျိုးပေးပြီးတော့ ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂ္ဂတိဘုံတွေမှာ ဖြစ်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း စာရင်းမဝင်တော့ဘူး။ အဲဒီလိုပေါ်လာသမျှ အာရုံတိုင်းမှာ စာရင်းမဝင်အောင်လို့ ကျင့်ရမယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့အာရုံတိုင်းမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် မပြတ်ရှုမှတ်သွားဖို့ပါပဲ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ မဖြစ်ရင် အကုသိုလ်ကံလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘဝအကျိုးကိုပေးမယ့် ကုသိုလ်ကံလည်း မဖြစ်ဘူး။ ကံမဖြစ်တော့ ကံကပစ်ချမည့် ဘဝအကျိုးလည်း ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုမှတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း စာရင်းတွေရှင်းပြီးသားဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်မှ အကုန်စာရင်းရှင်းတယ်

ဒါပေမယ့် ဒီစာရင်းတွေက ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှပဲ အကုန်လုံးရှင်းသွားပါတယ်။ အနာဂါမ်မှာလည်း ကောင်းကောင်း မရှင်းသေးဘူး။ ပုထုဇဉ်တွေမှာတော့ ဒီစာရင်းကအရှုပ်ဆုံးပဲ။ နေရာတိုင်းနေရာတိုင်း သူ့မှာစာရင်းတွေ ရှိနေတာ ဘယ်လိုစာရင်းတွေလည်းဆိုရင် လူဖြစ်ဖို့ရာ၊ နတ်ဖြစ်ဖို့ရာ၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဖြစ်ဖို့ရာ စာရင်းတွေပါပဲ။ ပုထုဇဉ်မှာ ဒီစာရင်းတွေ အကုန်လုံးရှိနေတယ်။ သောတာပန်ကျတော့ ပုထုဇဉ်လောက် စာရင်းမရှိဘူး။ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဖြစ်ဖို့ ဒီစာရင်း မရှိတော့ဘူး။ လူဖြစ်ဖို့၊ နတ်ဖြစ်ဖို့၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့ဆိုတဲ့ စာရင်းတွေလောက်ပဲရှိတော့တယ်။ ပြီးတော့ သကဒါဂါမ်မှာလည်း သောတာပန်လိုပဲ စာရင်းရှိတယ်။ အနာဂါမ်ကျတော့ စာရင်းက အတော်ရှင်းနေပါပြီ။ လူဖြစ်ဖို့၊ နတ်ဖြစ်ဖို့၊ စာရင်းတောင်မရှိတော့ပါဘူး။ ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့၊ လောက်ပဲစာရင်းက ရှိတော့တယ်။ နောက်ဆုံးရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့အခါကျတော့ ဘာစာရင်းမှ မရှိတော့ဘူး။ အကုန်လုံး ရှင်းသွားတယ်။ အဲဒါလို စာရင်းရှင်းသွားအောင် အားထုတ်ရမှာ၊ ဒီနေရာမှာတောတော်ကို နက်နက်နဲနဲ ဟောထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့ ပညာရှိတွေကတော့ နားလည်နိုင်ပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်မှာ မခေါ်ဝေါ်ရ လယ်ဌာန-တဲ့။ အလယ်ဌာနမှာမခေါ်ဝေါ်ရအောင်ကျင့်ရမယ်။ အဲဒါကိုထပ်ပြီး ရှင်းလိုက်ဦးမယ်။ အလယ်ဌာနဆိုတာဘာလဲ၊ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် တွေ့သိခိုက်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေပဲ။ ယခုယောဂီတွေ ရှုနေတဲ့ဟာတွေပါပဲ။ ယခု ယောဂီတွေဟာ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက်ကို ရှုနေရတယ်။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်တွေရှုနေရ

တယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျင်တာကိုက်ခဲတာ ဒီလိုဝေဒ နာတွေကို ရှုနေရတယ်။ အဲဒီလိုရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အလယ်ဌာနမှာ ကိလေသာမဖြစ်ရအောင်လို့၊ “ရာဂဒေါသ မောဟဖြစ်နေတယ်” ဆိုတဲ့ စာရင်းမဝင်အောင်လို့၊ သုဂတိဒုဂ္ဂတိဘုံတွေရောက်မည့် အနေအားဖြင့် စာရင်းမဝင်ရအောင်လို့၊ သံသရာဘဝထဲဖြစ်မည့် အနေအားဖြင့် စာရင်းမဝင်ရအောင်လို့၊ ဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီးနေရတာတဲ့။ အဲဒီလိုရှုမှတ်လို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ အခါကျတော့ စာရင်းတွေ အကုန်လုံးရှင်းပြီးသွားတဲ့ အခါကျတော့ စာရင်းတွေ အကုန်လုံးရှင်းပြီးဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအတိုင်းပြည့်စုံပြီး စာရင်းရှင်းသွားလို့ ရှိရင် သန္တပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ၊ အဲဒါငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ၊ ကဲ-ဆောင်ပုဒ်ကလေး ဆိုကြဦးစို့။

မသေပျက်ခင်၊ တဏှာစင်၍၊ ရှေးတွင်မမှီ၊ နောက်ဆီမ
မျှော်၊ မခေါ်ဝေါ်ရ၊ လယ်ဌာန၊ သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်၊ ဝီတ
တဏှာ ပုရာဘေဒါ၊ ပုဗ္ဗမန္တ မနိဿိတော။

ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော၊ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုရာဘေဒါ-ခန္ဓာပျက်ကြွေ
သည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ရှေးအဖို့၌ပင်လျှင်၊ ဝါ-မသေခင်မျက်မှောက်
ဘဝ၌ပင်လျှင်၊ ဝီတတဏှာ- ကင်းသောတဏှာရှိသည်။ ဝါ-
တဏှာကင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗ အန္တ-ရှေးအဖို့၊ ရှေးအစွန်း
ကို၊ အနိဿိတော-စ-မမှီသည်လည်း၊ ဟောတိ ဖြစ်၏။ ဝေမဇ္ဈေ
-အလယ်ပိုင်းဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလတရားအစု၌၊ န ဥပသင်္ခေ
ယော စ-တပ်မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်ဖြင့် မခေါ်ဝေါ်အပ် မရေ
တွက်အပ်သည်လည်း၊ ဟောတိဖြစ်၏။ တဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝေ-
စင်စစ်၊ သန္တောတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ခေါ်ဆိုအပ်

ပါသတည်း။

အဲဒါ မြတ်စွာဘုရားကဖြေတဲ့ ပထမဆုံးဂါထာပဲ။ အဲဒီက နောက် အဖြေဂါထာတွေ ရှိပါသေးတယ်။ သို့သော်အချိန်ကလည်း တော်တော်ကြာသွားပြီ။ ဒီကနေ့တော့ ဒီတွင်ပဲ တရားသိမ်းကြစို့။ ဒီဂါထာတစ်ပုဒ်နဲ့ တရားကတော့ လုံလောက်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် လို့ ဒီသုတ်တရားကို ဟောစဉ်အခါတုန်းက တရားနာတဲ့ နတ်၊ ဗြဟ္မာတွေထဲမှာ တချို့ကသာ ဒီပထမဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို သဘောပေါက်တယ်၊ တချို့က သဘောမပေါက်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီသဘောမပေါက်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သဘောပေါက်ပြီး၊ မဂ်ဖိုလ်တရားနှင့် ပြည့်စုံသွားအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဆက် လက်ပြီးတော့ နောက်ထပ် တစ်ဆယ့်နှစ်ဂါထာကို ဟောတော်မူပြန် ပါတယ်။ အဲဒီဂါထာတွေကိုတော့ လာမည့်သီတင်းကျမှ ဆက်လက် ပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဒီကနေ့ကတော့ တရားသိမ်းကြဦးစို့။

ဤ ပုရာဏေဒသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာခံမှတ် သားရသော ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၏ အစွမ်းအာနုဘော် ကြောင့် တရားနာ ပရိသတ် အပေါင်းသူတော်ကောင်း တို့သည် မိမိတို့သန္တာန်၌ အနမတဂ္ဂသံသရာဘဝ အဆက်ဆက်က ပါလာ ခဲ့သော တဏှာတည်းဟူသောသမုဒယသစ္စာတရားကို မသေမီ ယခု မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် ကင်းငြိမ်းနိုင်လောက်အောင် ပါရမီ အစွမ်း သတ္တိရှိသမျှ အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ရှေးအဖို့ကိုမှီတဲ့ တဏှာဒိဋ္ဌိလည်း ကင်းအောင် နောင်အဖို့ကိုမျှော်လင့်တောင့်တတဲ့ တဏှာလည်း ကင်းအောင်၊ အလယ်ပိုင်း ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်နှင့် စပ်ပြီးတော့လည်း ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသည်ကင်းလျက် စာရင်းရှင်းအောင် အားထုတ်ရှုမှတ်နိုင်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်

ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာမြတ်ကြီးကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်
၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု... သာဓု... သာဓု... ။

ဒုတိယပိုင်း

ပြီးခဲ့တဲ့ သီတင်းနေ့က ပုရာဘောဒသုတ်ကို စပြီးတော့
ဟောခဲ့တယ်။ အမေးဂါထာနဲ့ အဖြေဂါထာပဲ ပြီးသေးတယ်။ ဒီသုတ်
မှာ အမေးတစ်ဂါထာနဲ့ အဖြေက ၁၃-ဂါထာရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲ
မှာ မသေခင်က တဏှာကင်းစင်တယ်ဆိုရင် ရဟန္တာဖြစ်နေပါပြီ။

ပြီးတော့ အတိတ်လည်း မမို့၊ အနာဂတ်လည်းမမျှော်၊
အလယ်ပိုင်း ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း ကိလေသာရှိသူလို့ မခေါ်ထိုက်ဘူး
ဆိုရင်လည်း ရဟန္တာဖြစ်နေပါပြီ။

ရဟန္တာဖြစ်ပြီးနောက်မှာ ကျင့်စရာမလိုပါဘူး။ ဒါကြောင့်
အဲဒီ ပထမဂါထာဖြင့်လည်း တရားကပြည့်စုံနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့်
အဲဒီအခါတုန်းက တချို့နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေက ဒါလောက်နဲ့ နား
လည်မှာ မဟုတ်သေးလို့ မြတ်စွာဘုရားက အသေးစိတ်အနေနဲ့
ဆက်လက်ပြီးတော့ ရှင်းလင်းဟောပြတော်မူပြန်ပါတယ်။

အက္ခောဓနော အသန္တာသီ၊ အဝိကတ္ထိ အကုက္ကုစော။

မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတော၊ ဘဝေဝါစာယတော မုနိ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အက္ခောဓနော စ- အမျက်
ထွက်လေ့မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (အမျက်ထွက်ခြင်း

လည်း ကင်းရမယ်တဲ့၊) အသန္တာသီ စ-ပုပန်စိုးရိမ်ခြင်းလည်း ကင်းရမယ်တဲ့။) အဝိကတ္တိ ကြွားဝါခြင်း မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။(ဒါကတော့ ရှင်းနေပါပြီ) အကုက္ကုစော စ-စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာ ဖွယ်ဖြစ်သော မကောင်းသောကိုယ်၊ နှုတ်ကိုယ်အမူအရာမရှိသည်လည်း၊ ဟောတိဖြစ်၏။ မကောင်းတဲ့ မလိုလားအပ်တဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရွံ့ရှာဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာ၊ ကုက္ကုစွတွေကင်းရမယ်တဲ့) မန္တဘာဏီ-ပညာဖြင့်ချင့်ချိန်၍ ပြောဆိုလေ့ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိဖြစ်၏။ အနုဒ္ဓတော-စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သသောမုနိ-ထိုကဲ့သို့သောရဟန်းသည်၊ ဝါစာယတော-နှုတ်စကားကို စောင့်စည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တံ-ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တောတိ-(ဥပသန္တ)ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဗြုမိ- ငါဟော၏-တဲ့။

ဒါက ဥပသန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေပဲ။ ကဲ မှတ်မိအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေးကစပြီးဆိုကြရမယ်။ ဒါပေမယ့် အနက်အဓိပ္ပါယ် အတော်အတန်သိပြီး ဆိုနိုင်အောင်နည်းနည်းရှင်းပြဦးမယ်။

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်၊ မကြွားဝါခြင်း၊ ကုက္ကုစ် ကင်း၍တဲ့။

ကုက္ကုစ်ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကိုမြန်မာလိုတိုတိုကလေး ပြန်လို့မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုတော့ ပါဠိအတိုင်းပဲ ကုက္ကုစ်ကင်း၍လို့ စီထားတယ်။ ပြီးတော့ဆိုလျှင် ချိန်ချင့်တဲ့၊ ပြောဆိုရင်ဉာဏ်ဖြင့်ချိန်ချင့်ပြီး ပြောရမယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့်ဆိုလျှင် “ချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊ ခြောက်ဆင့် သူ့ဂုဏ်ရည်”တဲ့။ ကဲလိုက်ဆိုကြ။

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်၊ မကြွားဝါခြင်း၊ ကုက္ကုစ်ကင်း၍၊ ဆိုလျှင်းချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊ ခြောက်ဆင့်သူ့ ဂုဏ်ရည်။

အမျက်မထွက်ရဘူး

◆ ၆၇

အဲဒါဟာ သန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေပဲ။ ဒီအလင်္ကာကလေးကဆိုရတာ နည်းနည်းခက်တယ်။ အပိုဒ်တွေက တစ်ပုဒ်နဲ့တစ်ပုဒ်မစပ်တဲ့ဂုဏ်တွေချည်းပဲ။ ဒါကြောင့်မြန်မာလိုချောချောကလေးဆိုဖို့ရာ တော်တော်ကိုမလွယ်ဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ပါဠိနဲ့ဆိုတော့ နားလည်မှာမဟုတ်လို့ မြန်မာနှင့် လင်္ကာကလေးကိုဆောင်ထားရအောင်လို့ သင့်တော်သလိုပဲစီထားရမယ်။

အမျက်မထွက်ရဘူး

အကြောနေော- အမျက်ထွက်လေ့မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အမျက်ထွက်လေ့ မရှိဘူးတဲ့။ လောကမှာ အနာဂါမ်ရဟန္တာ မဟုတ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အမျက်ဒေါသဆိုတာ ဖြစ်ကြတာပါပဲ။ အလိုမရှိအပ်တဲ့ မုန်းစရာ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါအမျက်ထွက်တတ်ကြတယ်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်တွေမှာတောင် ဒေါသကရှိသေးတယ်။ အနာဂါမ်ကျမှ ဒေါသကင်းတာ။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်တွေမှာလည်း အနိဋ္ဌာရုံနဲ့တွေ့ရင် ဒီဒေါသက ထွက်လာနိုင်သေးတာပဲ။ အနည်းနဲ့ အများလောက်သာ ကွာခြားပါတယ်။

ဒေါသဆိုတာ ကြမ်းတမ်းခြင်းသဘောရှိတယ်။ နူးနူးညံ့ညံ့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ မဟုတ်ဘူး။ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ မြွေဟောက်နဲ့တူတယ်လို့ဆိုထားတယ်။ မြွေဟောက်ကို သွားပြီးတော့ တို့လိုက်ရင် တစ်ခါတည်း သူက ရှုးကနဲမှုတ်ပြီးပါးပျဉ်းကြီးနဲ့ ထောင်ထလာတယ်။ ဒေါသကလည်း အဲဒီမြွေဟောက်ကြီးလိုပဲ သူ့ကိုသွားမတို့လိုက်နဲ့။ တို့လိုက်ရင် သူကရှုးကနဲဆို ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရထလာတတ်တယ်။ ငါ့ကိုမထိနဲ့ မီးပွင့်သွားမယ်ဆိုတာလိုပဲ သူကဘာမှအ

ထိအတို့မခံဘူး။ တချို့များစကားကလေးတစ်လုံးတောင် အပြော
မခံဘူး။ စကားတစ်လုံးပြောလိုက်ရင် တစ်ခါတည်းထောင်ပြီးထလာ
တာပဲ။ မြွေဟောက်ကြီးလိုပဲ သူကတရားရှားရှား တရဲရဲနဲ့ဖြစ်လာတယ်။
လောဘနှင့်ဒေါသဆိုတာအပြိုင်ယှဉ်ဘက် တရားတွေပဲ။ ဒါပေမယ့်
လို့ လောဘက နူးနူးညံ့ညံ့ဆိုတော့ သိပ်မထင်ရှားဘူး။ ဒေါသက
တော့ ကြမ်းတမ်းလို့ သူကပိုပြီးထင်ရှားတယ်။ ဒေါသကပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့
အခြေအနေကို အစီရင်ခံသလိုပါပဲ။ အလိုမရှိအပ်တဲ့ မကြိုက်တဲ့
အာရုံကလေးနဲ့တွေ့လို့ရှိရင်ဖြင့် ဒီဒေါသက ဗြုန်းကန်ထလာတော့
“ဟာ ဒီလူကြီးက စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ လူကြီးပဲ ဒေါသထိန်းသိမ်းမှုမရှိ
တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ” လို့ဖော်ပြသလိုပဲ။ သူကအစီရင်ခံပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ဒေါသကို ကြမ်းတမ်းတယ်လို့ သိရတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အခြေအနေ
ကိုလည်း ထင်ထင်ရှားရှားကြီးပြတတ်တယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီ
ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဒေါသကင်းအောင်ကျင့်ဖို့ပါပဲ။

ကြားရာမှာ ဒေါသဖြစ်လွယ်တယ်

ဒီဒေါသက ဘယ်လိုအခါဖြစ်တတ်သလဲဆိုရင် မကောင်း
တဲ့ အာရုံ၊ မုန်းစရာအာရုံတွေ့တဲ့အခါ ဖြစ်တတ်တယ်။ မကောင်း
တဲ့အာရုံကိုတွေ့ရင် တွေ့တွေ့ချင်းသူက ဖြစ်တော့တာပဲ။ ဒေါသ
ကအကြွေးမထားဘူး။ မျက်စိထဲအမြင်မတော်ဘူး။ ထင်ရင်လည်း
မြင်မြင်ချင်းဒေါသကဖြစ်တာပဲ။ ကြားကြားချင်းလည်း အကြားမ
တော်ဘူးဆိုရင် သူကဖြစ်တော့တာပဲ။ အထူးအားဖြင့် ဒေါသက
မြင်ရာမှာထက် ကြားရာမှာပိုပြီးတော့ဖြစ်တတ်တယ်။ မြင်ရုံနဲ့တော့
အမြင်ကပ်စရာတွေ ဖြစ်ပေမယ့်လို့ သိပ်ပြီးတော့ ဒေါသမဖြစ်လှ
ဘူး။ မြင်ရာမှာတော့ နည်းနည်းသည်းခံနိုင်ပါသေးတယ်။ ချုပ်

ကြားရာမှာ ဒေါသဖြစ်လွယ်တယ်

♦ ၆၉

တည်းလို့ရပါသေးတယ်။ ကြားရာမှာတော့ ချုပ်တည်းလို့တယ်မရဘူး။ တစ်စုံတစ်ယောက်က ကဲ့ရဲ့တဲ့ စကားကလေးတစ်လုံးလောက် ပြောလိုက်တယ် ဆိုရင် တစ်ခါတည်းဒေါသထွက်လာတော့တာပဲ။ စကားတစ်ခွန်းလောက်ဆဲဆိုလိုက်ရင်တော့ ဘယ်ပြောစရာရှိတော့မလဲ။ ဒေါသတွေက အလှိုင်းတကြီးထွက်လာတတ်တယ်။

ဒါပေမယ့်လို့ပြောလိုက်တဲ့ စကားကလေးကတော့ အပြောခံရတဲ့သူနဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ ထိခိုက်ပြီးပွန်းပဲ့ သွားစေတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူ့ဟာသူပြောပြီး အသံကလေးမြည်လာရုံမျှပါပဲ။ ကိုယ်မှာလာပြီးတော့ တိုက်ခိုက်သွားတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ နာကျင်သွားစေတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်ထဲမှာ ဘာမှ ဖြစ်မသွားပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီစကားကလေးကို မခံချိမခံသာ အင်မတန်ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်ထိအောင် မခံချိုမခံသာ ဖြစ်သလဲဆိုရင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသတ်ဖြတ်သည့်တိုင် အောင်ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စကားပြောမတည့်ရာကစပြီး လူတွေဟာ ရန်ဖြစ်ကြပြီး ရိုက်ကြ သတ်ကြနဲ့ ရာဇဝတ်မှုကြီးလည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အဲဒါတွေဟာ ဘယ်ကလာသလဲဆိုတော့ ကြားရတဲ့အသံကလေးကစပြီး ဖြစ်လာတာပဲ။ တစ်နိုင်ငံနဲ့တစ်နိုင်ငံစစ်ကြီးတွေ ဖြစ်ကြတာ ကမ္ဘာစစ်ကြီးတွေ ဖြစ်ကြတာတွေလည်း ဒီလိုအပြောအဆိုနေရာမကျရာကစပြီး ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအသံဟာ တော်တော်ကို ဒုက္ခပေးတတ်ပါတယ်။

ပြီးတော့ မကောင်းတာကို နံရာကစပြီး ဒေါသဖြစ်တတ်သေးတယ်။ သူများအိမ်က ညောင်နံ့တို့ မီးရိုးနံ့တို့ ဒီလိုအနံ့တွေ နံတဲ့အခါမျိုးမှာလည်း ဖြစ်တတ်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တယ်လည်း

မများဘူး။ တယ်လည်း မထင်ရှားတတ်ပါဘူး။ စားသောက်ရာက
လည်း မကောင်းတာ မကြိုက်တာတွေကို စားရတဲ့အတွက် ဒေါသ
ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ဒါလည်း တယ်လည်း မများလှဘူး။ တယ်
လည်း မထင်ရှားလှတတ်ပါဘူး။ သို့ပေမယ့် ဒီစာကြောင်တဲ့သူဆို
ရင်တော့ သူစားချင်တဲ့အစားကို မစားရတဲ့အတွက် လင်နဲ့မယား
စကားများပြီးရန်ဖြစ်တာတွေလည်း ရှိတတ်ပါသေးတယ်။ ဒါလည်း
အလွန်နည်းပါတယ်။

အတွေ့အထိလည်း သည်းမခံနိုင်တတ်ဘူး

ပြီးတော့ အတွေ့အထိမှာလည်း သည်းမခံနိုင်တတ်ကြ
ဘူး။ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိနဲ့ တွေ့ထိရလို့ရှိရင်လည်း စိတ်ဆိုး
တတ်ကြတယ်။ ခြင်တို့၊ ပရွက်ဆိတ်တို့အစရှိတဲ့ ဒီလိုအကောင်
ကလေးတွေလာကိုက်ရင် စိတ်ဆိုးတတ်ကြတယ်။ သွားရင်းလာရင်း
ခလုတ်တိုက်မိတာတောင် တချို့စိတ်ဆိုးတတ်ကြသေးတာပဲ။
ခလုတ်က သူနေမြဲနေရာမှာနေတာကို ကိုယ်ကဝင်တိုက်ပြီး စိတ်ဆိုး
တာကတော့ တော်တော်ကို နေရာမကျတာပဲ။ ဥပမာ လူတစ်
ယောက်က လာတိုက်လို့စိတ်ဆိုးတယ်ဆိုရင် တော်ပါသေးတယ်။
ကိုယ့်ကိုလာပြီး တမင်ရှိက်တယ်ဆိုရင်တော့ ဘယ်ပြောစရာရှိတော့
မှာလဲ။ ပိုပြီးစိတ်ဆိုးတော့တာပဲ။ အဲဒါဒေါသတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်
ပုံပါပဲ။

ဒီဒေါသဟာ မူလဖြစ်ခါစတုန်းကတော့ သိပ်ပြီးမကြီး
ကျယ်သေးဘဲ စိတ်ထဲတွင်ပဲ နောက်ကျကျဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။
ကိုယ်မကြိုက်တဲ့စကားကို လူတစ်ယောက်ကလာပြီးပြောတယ်ဆိုရင်
ကြားခါစမှာ သိပ်ပြီးမထိခိုက်သေးပေမယ့် ထပ်ပြီးတွေးလိုက်တဲ့

အတွေ့အထိလည်း သည်းမခံနိုင်တတ်ဘူး

♦ ၇၀

အခါမှာ စကားတစ်ခွန်းတည်းပေမယ့် နာကြည်းစရာတွေ ဖြစ်ပြီး တော့ ဒေါသတစ်ခါတည်း ထလာတတ်တယ်။ နည်းနည်းသည်းခံ တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တစ်ခွန်းလောက်တော့ တယ်ကိစ္စမရှိသေးဘူး။ စိတ်ထဲမှာ မကြည်မသာဖြစ်ရုံလောက်ပဲရှိပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ခွန်းက နှစ်ခွန်း၊ နှစ်ခွန်းကသုံးခွန်းထပ်ပြီးကြားရင်တော့ စိတ် ထဲတွင် မကတော့ဘူး။ မျက်နှာအမူအရာကလေးတွေပါ ပြောင်းလဲ သွားတတ်တယ်။ မျက်နှာတစ်မျိုးဖြစ်လာတတ်တယ်။ အောက်သိုး သိုးနဲ့ မျက်စိမျက်နှာထား မကြည်မလင်တဲ့အနေနဲ့ ကြည့်တာကို ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်တောင်မြင်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလူစိတ် ဆိုးနေပြီဆိုတာကို အကဲခတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကသိသွားပါတယ်။ အဲဒီ ကနောက် ဒေါသကအားကောင်းလာရင် နှုတ်ခမ်းကလေးတွေက ချစ်ချစ်နဲ့ ပြောမယ်လို့ ဆိုမယ်လို့ လှုပ်ရှားလာတယ်။ နောက်တော့ တကယ်ပြောဖြစ်လာတယ်။ ဘာတွေပြောသလဲဆိုတော့ မတော်တဲ့ စကားတွေပြောလာတယ်။ တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ်အမူအရာ တွေ လှုပ်ရှားလာတယ်။ ပြောရုံနဲ့ အားမရတော့ ရိုက်ဖို့နှက်ဖို့ အားထုတ်ပြုပြင်လာတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ သတ် ဖြတ်ခြင်းတွေ ထိအောင် ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ဘယ်ကျအောင် ပြု လုပ်တတ်သလဲဆိုရင် သူတစ်ပါးကိုတောင် သတ်ဖြတ်ပြီးတော့ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုလည်း သတ်ဖြတ်တဲ့အထိတောင်ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါက တော့ အလွန်ကြီးတဲ့ဒေါသ အကြီးဆုံးဒေါသလို့ဆိုရမှာပေါ့။ ဒေါသ ဟာမစောင့်ထိန်းနိုင်ရင် ဒီလိုတစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တိုးတက်လာ ပြီးတော့ ကြီးပွားလာပါတယ်။

ဖားနှင့် တူတယ်

ဝဇ္ဇိကသုတ်မှာတော့ ဒီဒေါသကို ဥဇ္ဈမာယိက ဖားနှင့်တူတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီဖားက လက်နဲ့တုတ်နဲ့တို့ပေးရင် တို့တိုင်းတို့တိုင်းကြီးကြီးလာတယ်။ ရွှေဘိုနယ်မှာတော့ အဲဒီဖားကို ဖားအုံးလို့ခေါ်တယ်။ တချို့ကလည်း ဖားခုံညင်းလို့လည်း ခေါ်ကြတယ်။ တချို့အရပ်က ဖားပြုပ်လို့ခေါ်သတဲ့။ ဖားပြုပ်ဆိုတာက အဆိပ်ရှိတယ်။ ဒီဖားကတော့ အဆိပ်ရှိတဲ့ဖားမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ တို့တိုင်းကြီးတဲ့ဖားလို့ခေါ်ရင် အားလုံးပဲနားလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒီဖားက အမှိုက်တွေအကြား သစ်ပင်ခြေရင်း သစ်ရွက်ဟောင်းတွေ အကြားစသည်မှာ နေတတ်ပါတယ်။ မြေကြီးထဲမှာလည်း ဝင်နေတတ်တယ်။ ဒီဖားက သူ့ကိုတို့ပေးလိုက်ရင် ကြီးကြီးလာတယ်။ တဖြည်းဖြည်းတို့ရင်း ကြီးရင်းတို့ရင်း ကြီးရင်းနဲ့ ကြာတော့ မသွားနိုင်တော့ဘူး။ ပက်လက်လန်နေလို့ရှိရင် ပြန်ပြီးမှောက်တောင် မမှောက်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို မပြေးနိုင် မသွားနိုင်တော့ ကျီးတွေ ငှက်တွေ ရန်သူတွေလာပေမယ့်လို့ မပြေးနိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ ကျီးစာငှက်စာဖြစ်သွားတာပေါ့။

ဒေါသကလည်း အဲဒီဖားလိုပါပဲတဲ့။ မကောင်းတဲ့အာရုံတွေတွေ့ရင် မကြားချင်တဲ့ စကားတွေကြားရရင် ဒီဒေါသကထလာတယ်။ ထပ်ခါထပ်ခါ တိုက်ခိုက်မိရင် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့်ကြီးကြီးလာတယ်။ ဒါကြောင့် မပြောသင့်တဲ့စကားကို ပြောမိတတ်တယ်။ မပြောသင့်တဲ့အမှုကိုလည်း ပြုမိတတ်တယ်။ အလွန်အကျွံဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ သူတစ်ပါးကိုလည်း သတ်ပြီး မိမိကိုယ်ကိုတောင် သတ်သေသည်အထိ ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။

ဆေးမရှိရင် ခံရတယ်၊ ဆေးရှိရင် သက်သာတယ်

◆ ၇၃

ဆေးမရှိရင် ခံရတယ်၊ ဆေးရှိရင် သက်သာတယ်

ဒါကြောင့် ဒီဒေါသဖြစ်ပေါ်လာရင် ဖြစ်လာစကတည်းက သူ့ကိုရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ပယ်ဖို့ရာ ရှုမှတ်နည်းမရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာတော့ ဘယ်နှယ့်မှမတတ်နိုင်ဘူး။ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိရင် ဒီ အတိုင်းခံနေရတာပဲ။ ဆေးမရှိတဲ့လူမှာ အဖျားတက်လာရင် ကြိတ် မှိတ်ပြီးခံနေရသလိုပေါ့။ ဆေးရှိတဲ့လူဆိုရင်တော့ ရောဂါဖြစ်လာရင် သင့်တော်တဲ့ဆေးကို ချက်ချင်းပဲသုံးဆောင်ပြီး သက်သာခွင့်ရသွား တယ်။ ရောဂါပျောက်ငြိမ်းပြီးတော့ ကျန်းမာချမ်းသာသွားနိုင်ပါ တယ်။ အဲဒီလိုပဲ တရားလက်ကိုင်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီဒေါသဖြစ် လာရင် ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး။ ဒေါသကြီးတာ မကောင်းမှန်းသိပေ မယ့် မပယ်ဖျောက်နိုင်ဘူး။ ဒေါသကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲတာကို ခံနေ ရတာပဲ။ တချို့ကတော့ သူများမှာ ဒေါသဖြစ်နေလို့ ဒေါသအ လျောက်ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတာကို မြင်ရရင်မကောင်းဘူးဆိုတာ သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မိမိကိုယ်တိုင်မှာ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့အခါကျ တော့ မကောင်းဘူးလို့မသိပဲရှိနေတတ်သေးတယ်။ ဒေါသဖြစ်ပြီး နေရတာကိုက အရသာရှိသလိုဖြစ်နေတတ်တယ်။ “သူကတစ်ခွန်း ပြောရင် ငါကနှစ်ခွန်းပြောတယ်” စသည်ဖြင့် အဲဒီဒေါသကို သာ ယာပြီးနေတတ်တယ်။ ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်တွေက “တော်ပါ တန်ပါ သည်းခံပါ” စသည်ဖြင့် စိတ်မဆိုးဖို့ ပြောဆိုလို့ရှိရင်လည်း အဲဒီဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတောင် စိတ်ဆိုးတတ်သေးတယ်။ သူက ဒေါသငြိမ်း တာကို တယ်မကြိုက်ချင်ဘူး။ ဒေါသဆိုတဲ့ တရားဟာ ဒီလိုပဲဖြစ် တတ်ပါတယ်။ တရားလက်ကိုင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆိုရင်တော့ ဒီဒေါသကလေး ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ရှုမှတ်လိုက်ရုံပါပဲ။ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖျောက်ပစ်ရမယ်။

အာယာတဝတ္ထု ၉-ပါး

အဲဒီ ဒေါသက အားကြီးလာလို့ရှိရင် အာယာတဆိုတဲ့ ရန်ငြိုးတွေ ဖြစ်တတ်တယ်။ အာယာတဆိုတဲ့ ရန်ငြိုးတွေ ဖြစ်ပုံတွေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကိုးမျိုးရှိပါတယ်။ အဲဒါကို အာယာတ ဝတ္ထု ၉-ပါးလို့ခေါ်တယ်။

လူတစ်ယောက်က လူတစ်ယောက်အပေါ်မှာ မကျေမနပ် ဖြစ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ဘယ်လိုဖွဲ့တယ်ဆိုရင် ဒီလူဟာ ငါအကျိုးမဲ့တွေကို ပြုခဲ့လှပြီဆိုပြီး ရှေးကအကျိုးမဲ့ပြုခဲ့တာတွေကို ပြန်လည် စဉ်းစားတွေးတောပြီးတော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ တစ်နေ့ကျရင် သူ့ကိုတော့ ငါတစ်နည်းနည်းနဲ့ လက်စားချေမယ်လို့ ဒီလိုငြိုးထားတဲ့ သဘောပါပဲ။ ပြီးတော့ နောက်တစ်ခုက ယခုလောလောဆယ်ဆယ်မှာလည်း ဒီလူဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ပြုနေတယ် ဆိုပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်မှာ အကျိုးမဲ့ပြုတာ အကြောင်းပြုပြီးတော့လည်း ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ရှေ့လျှောက်ပြီးတော့လည်း ငါ့အကျိုးမဲ့ကို ပြုသွားမှာပဲလို့ တွေးပြီးတော့လည်း ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ဒါက ကာလသုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ဒါက ကာလသုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့ပုံ သုံးပါးတဲ့။

ဒါဟာ လူအချင်းချင်းသာမဟုတ်ဘူး။ အခြားသတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာလည်း ရန်ငြိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ခြင်တို့၊ ကြမ်းဝိုးတို့၊ ပုရွက်ဆိတ်တို့က စပြီးတော့ရန်ငြိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီအကောင်တွေဟာ အလျင်ကလည်း ငါ့ကိုဒုက္ခပေးခဲ့ပြီး ယခုလည်း ဒုက္ခပေးတုန်းပဲ။ နောင်လည်း ဒုက္ခပေးဦးမှာဆိုပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်။ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး တရားသာမစောင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ ဒီသတ္တဝါကလေးတွေကို သတ်ဖြတ်ပြီး ပစ်ကုန်မှာပဲ။ ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားပြီး ဆိုမှဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်တစ်ကောင်တစ်လေသာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ပြုံလုံးကိုလည်း

စိတ်မဆိုးသင့်ရာ၌ စိတ်ဆိုးခြင်း

♦ ၇၅

သတ်တတ်တယ်။ ခွေးအပေါ်မှာသာ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သေးတယ်။
ဒီခွေးဟာ အလျင်ကလည်း ငါ့ကိုကိုက်ဖူးတယ်။ ဟောင်ဖူးတယ်။
အခုလည်း ငါ့ကိုကိုက်ပြန်ပြီး ဟောင်ပြန်ပြီး။ နောင်လည်း ငါ့ကို
ကိုက်ဦးမှာ ဟောင်ဦးမှာပဲလို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး နင်တော့ တစ်နေ့ကျရင်
သိရောပေါ့ဆိုပြီး ကြိမ်းဝါးတတ်တယ်။ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့တာတွေဟာ
နေရာတကာမှာ ရှိတတ်ပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ကို အလျင်ကလည်း သူပြု
ခဲ့တယ်။ ယခုလည်း ပြုနေတယ်။ နောင်လည်း ပြုဦးမှာပဲလို့ ကာလ
သုံးပါးနဲ့စပ်ပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့ပုံ သုံးပါးတဲ့။ အဲဒါကိုတော့ နားလည်
လောက်ပါပြီ။

ပြီးတော့ ကိုယ်ချစ်ခင် ကိုယ်ကြည်ညိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့စပ်ပြီး
တော့လည်း ရန်ငြိုးဖွဲ့တာက သုံးပါးရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ငါချစ်
တဲ့သူရဲ့အကျိုးမဲ့ကို အလျင်ကလည်း သူပြုခဲ့တယ်။ အခုလည်းပြု
တယ်။ နောင်လည်း ပြုဦးမယ်ဆိုပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တာ သုံးပါးပဲ။ ပြီး
တော့ ကိုယ်မုန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့စပ်ပြီးတော့လည်း ငါမုန်းနေတဲ့လူကို
ဒီလူက အကျိုးပြုအကူအညီပေးခဲ့တယ်။ အကူအညီပေးနေတယ်။
အကူအညီပေးဦးမယ်လို့ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့တာက သုံးပါးပေါင်းလိုက်
ရင် အာယာတဝတ္ထု ၉-ပါးဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်
တဲ့ ခလုပ်ဆူးငြောင့် နေပူမိုးရွာမှစပြီး စိတ်မဆိုးသင့်တဲ့အရာမှာ
စိတ်ဆိုးတာကလည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒါကိုတော့ အဋ္ဌာနကောပ
လို့ခေါ်တယ်။

စိတ်မဆိုးသင့်ရာ၌ စိတ်မဆိုးခြင်း

ဒီအဋ္ဌာနကောပဆိုတဲ့ အာယာတဝတ္ထုပါဆိုရင် အာယာ

၇၆ ♦

ပုရာဏာဒုတ် တရားတော်

တဝတ္ထု ၁၀-ပါးဖြစ်တယ်။ ဒီအဋ္ဌာနကောပ ဖြစ်ပုံကို နည်းနည်းချဲ့ ပြီးပြောဦးမယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် လူကအေးစေချင်တဲ့အခါမှာ နေက ပူနေလို့ရှိရင် နေကပူနေရမလားဆိုပြီး နေပူတာကို စိတ်ဆိုးတတ်တာပဲ။ လေမတိုက်စေချင်တဲ့အခါမှာ တိုက်ရင်လည်း စိတ်ဆိုးတတ်တာပဲ။ ပြီးတော့ ကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရောဂါဝေဒနာတွေ ဆိုတာလည်းရှိတယ်။ ဒီရောဂါဝေဒနာတွေကို စိတ်ဆိုးနေတတ်တယ်။ ရောဂါဝေဒနာတွေ မပျောက်နိုင်ရင် ပျောက်ခဲတယ်ဆိုပြီး တော့လည်း စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ ဒီလိုဟာတွေပေါ့လေ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်တဲ့သဘာဝ ဓမ္မတွေ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ၊ အဲဒါတွေကိုလည်း သည်းမခံနိုင်လို့စိတ်ဆိုးနေတာလည်းရှိတယ်။ ဒါတွေကို အဋ္ဌာနကောပလို့ခေါ်တယ်။ စိတ်ဆိုးသင့်တဲ့အရာ မဟုတ်တာကို စိတ်ဆိုးနေတာပေါ့။ တချို့ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လမ်းသွားရင်းလာရင်းနဲ့တောင် ခလုပတိုက်မိလို့ရှိရင် အဲဒီခလုတ်နဲ့စိတ်ဆိုးပြီးရန်ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ဒီငုတ်ဟာ ငါ့ကိုနှင်တိုက်ရမလားဆိုပြီး တချို့ကထပ်ပြီးတော့ တောင်တိုက်လိုက်သေးတယ်။ ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဆင်မသင့်လို့ မတော်တဆဖြစ်သွားတဲ့ကိစ္စကလေးတွေကိုလည်း လိုက်ပြီးစိတ်ဆိုးနေတာပဲ။ တွေ့ကရ စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ထစ်ကနဲရှိရင် စိတ်ဆိုးတော့တာပဲ။ အမျက်တွေပွားတော့တာပဲ။ တချို့က ရှုမှတ်လို့မကောင်းတာတောင် စိတ်ဆိုးတတ်သေးတယ်။ အဲဒီလိုအမျက်ဒေါသလေးတွေကို မဖြစ်အောင်သည်းခံရမယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လည်း မပွားရအောင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။

မမြင်ချင်တာတွေ မြင်တဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်ရမယ်။ မရှုမှတ်မိလို့ဒေါသတွေဖြစ်ပွားလာရင်လည်း ဒီဒေါသတွေကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်

စိတ်မဆိုးသင့်ရာ၌ စိတ်ဆိုးခြင်း

♦ ၇၇

လိုက်ရမယ်။ မကြားချင်တာတွေ၊ မနံ့ချင်တာတွေ၊ မစားချင်တာတွေ၊ မတွေ့ချင်တာတွေ၊ အဲဒီလိုအလိုမရှိအပ်တဲ့ အာရုံတွေဒွါရ ၆-ပါးက အသိစိတ်ထဲမှာ ကျရောက်လာလို့ ရှိရင် အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ မရှုမှတ်မိလို့ ဒေါသဖြစ်ပေါ်လာရင်လည်း အဲဒီဒေါသကို ဖြစ်စကတည်းက စပြီးတော့ စိတ်ထဲတွင်ငြိမ်းသွားအောင် ရှုမှတ်ပေးရမယ်။ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာတွေကို မရောက်ရအောင်လို့ ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်း ရှုမှတ်ပြီးတောင် ပယ်သွားရမယ်။ အဲဒီလိုပယ်သွားနိုင်လို့ ရှိရင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတဲ့ အခါကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ရောက်သွားနိုင်တယ်။ အရိယမဂ်ဉာဏ်လေးပါးထဲက သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ရောက်ရုံနဲ့တော့ ဒီဒေါသကအကုန်လုံးတော့ မကင်းသေးဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ အပါယ်ကျလောက်တဲ့ ဒေါသတွေတော့ ကင်းသွားပါတယ်။ ဒေါသအရင်းခံပြီးတော့ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်တယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုမျိုးကိုတော့ မပြုတော့ဘူး။ သူ့အသက်သတ်နိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ဒေါသကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မဖြစ်တော့ဘူးလို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒေါသကိုလွန်လွန်ကျူးကျူး မကြီးပွားရအောင် ထိန်းသိမ်းသွားနိုင်တယ်။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ စိတ်တော့ဆိုးဦးမှာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ သတ်နိုင်လောက်အောင်တော့ ဒေါသမကြီးတော့ဘူး။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူဖျက်ဆီးနိုင်လောက်အောင်တော့ ဒေါသမဖြစ်တော့ဘူး။ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်စေဖို့ လိမ်ပြောနိုင်လောက်အောင်တော့ ဒေါသမဖြစ်တော့ဘူး။ ဒီလိုမဖြစ်ရင်သက်သာသွားတယ်လို့ဆိုရတာပေါ့။ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရောက်တဲ့ အခါကာလကျတော့ ဒီဒေါသတွေဟာ အကုန်လုံးကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့

ဘယ်ပြောစရာရှိတော့မှာလည်း၊ အဲဒီအခါကျတော့ ဒေါသတွင် တောင်မကဘူး။ တခြားကိလေသာတွေပါ အကုန်လုံးငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အက္ခောဓနော- အမျက်ထွက်လေ့မရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏-တဲ့။ အဲဒီအမျက်ထွက်လေ့မရှိတဲ့ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒေါသကိလေသာနှင့်စပ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲတွေငြိမ်းနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ပဲတဲ့။

စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန်မစိုးရိမ်ရ

ပြီးတော့ အသန္တာသီစ ပူပန်စိုးရိမ်လေ့ မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ လောကမှာ အများအားဖြင့် မိမိအလိုရှိတဲ့အတိုင်း မပြည့်စုံရင် အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုစိုးရိမ်ပူပန်ပြီးစိတ်အားငယ်နေတာကိုပင် ဒီဂါထာမှာ သန္တာသလိုဆိုပါတယ်။ ရဟန်းတော်များဆိုလို့ ရှိလျှင် မိမိအားကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တဲ့ ဒကာဒကာမတွေနည်းပါးရင် အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်ကြတယ်။ စိတ်အားငယ်ပုံတော့ ငါ့မှာလျှင်ဒါနိုးထောက်ပုံမည့် သူနည်းတယ်။ နီးနီးကပ်ကပ်ပြုစုစောင့်ရှောက်မဲ့သူမရှိဘူး စသည်ဖြင့် ကြံတွေးပြီး စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ ဂိုဏ်းဂဏအပေါင်းအဖော်တွေကို မရလို့ရှိရင် အားကိုးစရာကင်းမဲ့ နေလို့ရှိရင်လည်း စိတ်အား ငယ်တတ်တယ်။

အချုပ်အားဖြင့်တော့ လောကဓံရှစ်ပါးထဲက အနိဋ္ဌဖြစ်တဲ့ လောကဓံတွေနဲ့ တွေ့ရင် စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ လာဘ်လာဘတွေကို မရရင် ငါ့မှာ လိုချင်တာကိုမရဘူး။ မပြည့်စုံဘူးလို့ တွေးတောပြီး စိတ်အားငယ်တတ်တယ်။ ပြီးတော့ အခြွေအရံမရှိရင်

စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန်မိုးရိပ်ရ

♦ ၇၉

ငါ့မှာသူများလို အခြွေအရံလည်း မပြည့်စုံဘူး။ ရှိတဲ့အခြွေအရံတွေလည်း ပျက်စီးကုန်တယ်။ နေမကောင်းထိုင်မသာရှိရင်၊ အရေးအကြောင်းကိစ္စ တစ်ခုခုဖြစ်လာရင် အားကိုးစရာမရှိဘူးလို့တွေးပြီး စိတ်အားငယ်နေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ လူဆိုတာ အချိုးမွမ်းသာခံချင်တယ်။ အကဲ့ရဲ့တော့ မခံချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အချိုးမွမ်းမခံရဘဲ သူများအကဲ့ရဲ့ခံရလို့ရှိရင် စိတ်အားငယ်နေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ ဆင်းရဲနဲ့ချမ်းသာနှစ်မျိုးထဲမှာလည်း ချမ်းသာကိုသာ တွေ့ချင်ကြတယ်။ ဆင်းရဲကိုတော့ မတွေ့ချင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အတိုင်း ကိုယ်ချမ်းသာစိတ်ချမ်းသာနဲ့ မပြည့်စုံဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကိုသာ တွေ့နေရလို့ရှိရင် ငါ့မှာကံမကောင်းဘူး။ အကျိုးပေးညံ့တယ်စသည်ဖြင့်တွေးပြီး စိတ်အားငယ် နေတတ်တယ်။

ဒါတွေဟာ မိမိအလိုရှိတိုင်း မပြည့်စုံတာ မဖြစ်တာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အားငယ်တာပါပဲ။ အဲဒီစိတ်အားငယ်မှုတွေလည်း မရှိစေရဘူး။ ကင်းစေရမယ်တဲ့။ ဆိုလိုရင်းကတော့ ကိုယ်အလိုရှိအပ်တဲ့ အသုံးအဆောင် အခြွေအရံအာရုံဝတ္ထုတွေ မပြည့်စုံခြင်း အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အားငယ်မှုကလေးများ ပေါ်လာ လို့ရှိရင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒီလိုမရှုမှတ်နိုင်ဘဲ စိတ်အားငယ်နေရုံမျှနှင့် အဲဒါတွေက ရလာမှာပြည့်စုံလာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာမှ စိတ်အားငယ်နေစရာမဟုတ်ဘူး။ တချို့များလေ သိပ်ပြီးစိတ်အား ငယ်တတ်တယ်။ အဲဒီ စိတ်အားငယ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘေးက နေပြီးတော့ စိတ်အားတက်ကြွလာအောင် အားပေးရမယ်။ တချို့ နေမကောင်း ထိုင်မကောင်းဖြစ်တဲ့အခါတွေမှာ သိပ်ပြီးစိတ်အား ငယ်နေတတ်တယ်။ တချို့ကတော့ စိတ်အားမငယ်တတ်ပါဘူး။ ဟယ်. . ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်သလိုနေရ

မှာပဲ။ သေချင်လည်း သေသွားပါစေဆိုပြီး စိတ်အားကို မလျှော့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရှိတယ်။ အမှန်ကတော့ ဘာပဲမပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်စေ၊ ရသည်ဖြစ်စေ၊ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်ပေစေတော့လို့ စိတ်အားမငယ်ဘဲနဲ့ နေနိုင်ရမယ် တဲ့။ အကယ်၍ စိတ်အားငယ်နေတာတွေပေါ်လာလို့ရှိရင် အဲဒါ တွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ကလေးက “အမျက်မပွား၊ မပူငြား နှင့်တဲ့၊ အမျက်ဒေါသမထွက်စေရဘူး၊ ထွက်လာလို့ရှိရင် ရှုမှတ်ပြီး တော့ ပယ်ရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ မပူရဘူးတဲ့။ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ အာရုံဝတ္ထုတွေ၊ အသုံးအဆောင်တွေ၊ အခြွေအရံတွေ မရခြင်း ကြောင့် စိတ်အားငယ်ပြီးနေခြင်းမျိုးကို မဖြစ်စေရဘူးတဲ့။ ဖြစ်လာ လို့ရှိရင်လည်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမယ်။ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျ တော့ ဒါတွေမရှိတော့ပါဘူး။ ငြိမ်းသွားပါပြီ။ အေးသွားပါပြီ။ ဘယ် အချိန်ကစပြီးမရှိတာလည်းဆိုတော့ အနာဂါမ်ဖြစ်တဲ့အချိန်ကစပြီး မရှိဘဲ ကင်းလာခဲ့တယ်။

ကြွားဝါခြင်းလည်းမရှိစေရ

အမျက်ထွက်တာ ထိတ်လန့်တာတွေ မရှိရုံတွင် မကဘူး။ အဝိကတ္ထ-ကြွားဝါခြင်းလည်း မရှိစေရဘူးတဲ့။

ယခုဟောထားတဲ့ ဒီဒေသနာတော်ဟာ အထူးအားဖြင့် တော့ ရဟန်းတော်တွေကိုရည်ရွယ်ပြီး ဟောတော်မူထားတာဖြစ် တယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတော်တွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝတွေကို အဋ္ဌကထာဆရာက ဖွင့်ပြပြီး ထားပါတယ်။ ရဟန်း တော်များမှာ ကြွားခြင်း ဝါခြင်းဆိုတာမရှိစေရဘူး။ ရှောင်ကြဉ်ရ

ကြားဝါခြင်းလည်း မရှိစေရ

◆ ၈၀

တယ်။ ဒါပေမယ့် တချို့က အဆွေအမျိုးနဲ့စပ်ပြီးတော့လည်း ဆွေ
 ကြီးမျိုးကြီးထဲက ဖြစ်လေယောင် ဟန်ဆောင်ဝါကြွားပြီး မဟုတ်ဘဲ
 နဲ့ ပြောတတ်တယ်။ အခြေအနေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လည်း မိမိက
 သီလမပြည့်စုံပါဘဲနဲ့ ပြည့်စုံလေဟန် ဝါကြွားပြောတတ်တယ်။
 ပြီးတော့မိမိက ပရိယတ်ကျမ်းဂန်တွေ မကျွမ်းကျင် မတတ်မြောက်
 ပါဘဲနဲ့ မသိပါဘဲနဲ့ တတ်ယောင်သိယောင်ဝါကြွားပြီးတော့ ပြော
 တတ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပဋိပတ်ဘက်ကလည်း ခူတင်အစရှိတဲ့
 ကျင့်ဝတ်တွေ မကျင့်ပါဘဲနဲ့ ကျင့်လေယောင်ဟန်ဆောင် ဝါကြွား
 ပြီးတော့ပြောတတ်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ဈာန်သမာပတ်တွေတိုင်
 အောင် ဝါကြွားပြီးပြောတတ်တယ်။ လောကုတ္တရာ တရားတွေတော့
 ဒီဒေသနာမှာမပါဘူး။ ဒါကြောင့် လောကီတရားတွေမိမိမှာ မပြည့်
 စုံဘဲနဲ့ ပြည့်စုံလေယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး ဝါကြွားပြောဆိုခြင်းမျိုး
 လည်း မရှိရဘူးတဲ့။

လူဆိုရင်လည်း လောကရေးရာတွေနဲ့ စီးပွားရေး၊ အခြေ
 အနေတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ဝါကြွားခြင်းမျိုးမရှိစေရဘူးတဲ့။ ပြီးတော့
 ဆွေမျိုး အခြံအရံပရိသတ်တွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဝါကြွားခြင်းလည်း
 မရှိရဘူးတဲ့။ ဒီလိုဝါကြွားခြင်း ဆိုတာဟာ တချို့ကတော့ ဝါသနာရှိ
 တယ်၊ ဝါကြွားတတ်တယ်၊ တချို့ကတော့ ပုထုဇဉ်ပေမယ့် မကြွားဝါ
 တတ်ပါဘူး၊ ရိုးသားပါတယ်။ အဲဒီလိုရိုးသားသူကတော့ တည့်တည့်
 ပဲ။ မရှိရင် မရှိဘူး၊ မဟုတ်ရင် မဟုတ်ဘူးဘဲ မတတ်ရင် မတတ်
 ဘူးဘဲ။ ဒီလိုဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ်ပဲ ပြောတတ်တယ်။ ယခုပုဂ္ဂိုလ်
 ကတော့ သူတော်ကောင်းတရားပွားများနေတာဖြစ်တဲ့အတွက်
 အကယ်၍ ကြွားဝါချင်တဲ့စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာရင်တော့ ရှုမှတ်
 ပြီးတော့ ပယ်ရမှာပဲ ဒီလိုကြွားဝါချင်တဲ့စိတ်မရှိဘဲနဲ့ ကင်းအောင်

ကျင့်နေရမှာတဲ့ ဒီလိုကြွားဝါချင်မှုကတော့ သောတာပန်ဆိုရင်ကို ကင်းနေရမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီကြွားဝါမှုတွေ ကင်းအောင်အားထုတ် ရမယ်။ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ကဲ-ဆောင်ပုဒ်ကလေးဆိုရ မယ်။

**အမျက်မပွား၊ မပူငြားနှင့်၊ မကြွားဝါခြင်း၊
ကုက္ကုဇ်ကင်း၍၊ ဆိုလျှင်းချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊
ခြောက်ဆင့်သူ၊ ဂုဏ်ရည်။**
အဲဒါ ခြောက်ခုရှိတယ်။

- (၁) အမျက်မထွက်ခြင်း။
- (၂) အလိုရှိတဲ့အာရုံတွေနဲ့ မပြည့်စုံလို့ စိတ်အားငယ်ပြီး မပူပန် မစိုးရိမ်ခြင်း။
- (၃) ပြောဆိုတဲ့အခါ မကြွားဝါခြင်း။
- (၄) ကုက္ကုဇ် ကင်းခြင်း။
- (၅) ပြောစရာရှိတဲ့အခါ ချိန်ချင့်ပြီးတော့ ပြောသင့်ပြော ထိုက်တဲ့စကားကိုသာပြောခြင်း၊ ပြီးတော့
- (၆) မပျံ့လွင့်ပဲ သမာဓိရပြီး စိတ်တည်ငြိမ်စွာနေခြင်း။
အားလုံးပေါင်း ဂုဏ်ခြောက်ခု။

ကုက္ကုဇ် ကင်းရမယ်

အဲဒီဂုဏ်ခြောက်ခုထဲက ယခုကုက္ကုဇ်ကို ပြောဖို့ရာ ရောက်လာပါပြီ။ ဒီကုက္ကုဇ်ကတော့ တော်တော်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောရမယ်။ မှတ်စရာလည်း ကောင်းပါတယ်။ လွယ်လွယ်ပြောရ မယ်ဆိုရင်တော့ ကုက္ကုဇ်ဆိုတာဟာ သုံးမျိုးရှိပါတယ်။

၁။ ဟတ္ထကုက္ကုဇ်နဲ့ ပါဒကုက္ကုဇ်က တစ်မျိုး။

၁။ လက်ခြေမငြိမ်တဲ့ ကုက္ကစ္စ

◆ ၈၃

၂။ ဝိနယကုက္ကစ္စက တစ်မျိုး။

၃။ ဝိပဋိသာရ ကုက္ကစ္စက တစ်မျိုး။

အဲဒီလို သုံးမျိုးရှိပါတယ်။ ကုက္ကစ္စဆိုတာ မကောင်းသော ပြုမူစက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ပြုမူတဲ့ မကောင်းသော အမူအရာစက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော အမူအရာတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ ရှိရင် အဲဒီအမူအရာကိုပြုတဲ့အတွက် ဘာအကျိုးမှမရှိဘူး။ အကျိုးမရှိတဲ့ အတွက် ဒီလိုအမူအရာမျိုးဟာ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမူအရာ မကောင်းတဲ့ အမူအရာသာ ဖြစ်တဲ့အမူလို့ဆိုရတယ်။

၁။ လက်ခြေမငြိမ်တဲ့ ကုက္ကစ္စ

ရှေးဦးစွာ ပြောရမှာက ဟတ္ထကုက္ကစ္စနဲ့ ပါဒကုက္ကစ္စတဲ့။ အဲဒါကတော့ လက်ခြေမငြိမ်တာပါဘဲ။ လက်မငြိမ်တာက ဟတ္ထကုက္ကစ္စတဲ့။ ခြေမငြိမ်တာက ပါဒကုက္ကစ္စတဲ့။ သတိ သမာဓိမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ လက်ခြေကမငြိမ်ဘူး။ ပါးစပ်ကလည်း ပြောချင်ရာ ပြောပြီး လက်တွေခြေတွေကလည်း လှုပ်ချင်တိုင်း လှုပ်နေတတ်တယ်။ တချို့ကတရားဟောနေရင်းလည်း သူ့လက်ခြေတွေက မငြိမ်ဘူး။ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ လှုပ်ရှားနေတတ်တယ်။ ကိုယ့်လက်ကိုယ့်ခြေတွေထဲမှာ သတိကင်းလွတ်နေတဲ့ သဘောပါပဲ။ အဲဒီဟာကို ဟတ္ထကုက္ကစ္စ ပါဒကုက္ကစ္စလို့ခေါ်ပါတယ်။ မြန်မာလိုတော့ လက်မငြိမ်ခြင်းလို့ပြန်ရမှာပဲ။ လက်ခြေသာမဟုတ်ဘူး။ ခေါင်းအမူအရာကိုယ်အမူအရာတွေ မငြိမ်တာကလည်း ကုက္ကစ္စပဲလို့ မှတ်ရမယ်။ အဲဒါတွေကို ကင်းစေရမယ်။ ဒါကတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကျမှ လုံးဝ ကင်းမှာပဲ။ သို့သော်လည်း ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ဒီကုက္ကစ္စတွေ ကင်းအောင်လို့ပဲ ကျင့်နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကင်းတန်သမျှ

သတိမရှိသူတွေထက်တောင် ငြိမ်သက်မှုရှိရမှာပေါ့။ အဲဒါ ကန္တရက သုတ်အရဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။

ကန္တရက ကြည်ညိုပုံ

တစ်ချိန်တုန်းက “ပေဿ”ဆိုတဲ့လူတစ်ယောက်နဲ့ “ကန္တရက”ဆိုတဲ့ ပရိပိုင်တစ်ယောက် (သာသနာပ ရသေ့ရဟန်းပေါ့လေ) ဒီပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအပါးမှာ ဆည်းကပ်ပြီးနေတဲ့ ရဟန်းသံဃာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ကန္တရက ပရိပိုင်က အဲဒီရဟန်းသံဃာတော်တွေကို လျှောက်ပြီးကြည့်တယ်။ အဲဒီမှာ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ အမြောက်အမြား ငြိမ်ပြီးထိုင်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဘယ်ကိုယ်တော်မှ လက်လှုပ်ခြင်း၊ ခြေလှုပ်ခြင်း၊ ခေါင်းလှုပ်ခြင်းမရှိဘူး။ စကားပြောခြင်း၊ ချောင်းဟန်ခြင်းလည်း မရှိဘူး။ ငြိမ်ဝပ်တိတ်ဆိတ်ပြီးတော့ သိမ်မွေ့နေတာကို တွေ့ရတယ်။

တုဏှီဘူတံ တုဏှီဘူတံ -လို့ ပါဠိမှာဆိုထားပါတယ်။ သံဃာတော်တွေဟာ အများကြီးပေမယ့် ဟိုဘက်ကိုကြည့်လိုက်လည်း တိတ်ဆိတ်လို့၊ ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့နေတာကိုချည်းတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ တိတ်ဆိတ်နေတာကိုမြင်ရတော့ သာသနာပ ပရိပိုင်ပေမယ့် ကြည်ညိုလာတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုတပည့်ရဟန်းတွေကို ဒီလိုသိမ်မွေ့နေအောင်လို့ သွန်သင်ဆုံးမထားတာဟာ သိပ်ပြီးအံ့ဩစရာကောင်းတာပဲ။ တယ်ကြည်ညိုစရာကောင်းတာပဲလို့ သူ့စိတ်ထဲမှာ သဒ္ဓါတရားဖြစ်လာတယ်။ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပြီးတော့ သူကမြတ်စွာဘုရားကိုလျှောက်တယ်။ အရှင်ဘုရားတဲ့၊ ရှေးရှေးက ပွင့်ခဲ့တဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားတွေဟာလည်း တပည့်သားတွေကို

ကန္တရက ကြည်ညိုပုံ

◆ ၈၅

ဆိတ်ငြိမ်အောင်၊ သိမ်မွေ့အောင်လို့ ဆုံးမတာဟာ ယခုအရှင် ဘုရား သွန်သင်ဆုံးမသလို ရှိမှာပဲတဲ့။ ရှေးဘုရားတွေရဲ့ ပရိသတ် ဟာလည်း ယခုတွေ့ရတဲ့ ဒီပရိသတ်မျိုးဖြစ်မှာပါပဲတဲ့။ နောင် အခါကာလမှာ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်မည့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား တွေဟာလည်း တပည့်သားတွေကို သွန်သင်ဆုံးမတာဟာ ယခု အရှင်ဘုရား သွန်သင်ဆုံးမသလိုပဲ ရှိမှာပါပဲ။ နောင်ဘုရားတွေရဲ့ ပရိသတ်ဟာလည်း ယခုတွေ့ရတဲ့ ပရိသတ်လိုရှိမှာပါတဲ့။ သိမ်သိမ် မွေ့မွေ့နဲ့ တယ်ကြည်ညိုစရာကောင်းပါတယ်လို့ သူကလျှောက် တာကိုး။

ဒီလို လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားကပြန်ပြီးဟောကြား တော်မူပါတယ်။ ကန္တရက သင်သိတာက ဒီပရိသတ်တွေငြိမ်နေတာ ကိုသာသိတယ်။ ဘာကြောင့်ငြိမ်နေသလဲဆိုတာကို ငါပြောပြမယ်။ ဒီပရိသတ်ထဲမှာတရားကျင့်သုံးပြီး ကိလေသာ အာသဝေါကုန်းခမ်း လို့ သတိသမ္ပဇဉ်နဲ့ အကုန်လုံးပြည့်စုံနေတဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိ တယ်လို့လည်း မိန့်တော်မူပါတယ်။ အဲဒီရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဆိုရင်တော့ ဘာမှပြောစရာမလိုဘူး။ ရဟန္တာတွေဆိုတော့ ဒွါရ ၆-ပါးကို အကုန်လုံးလိုက်ပြီးတော့ သတိက ထင်နေတယ်။ ဘယ်မှာ မကြည်ညိုဖွယ်အမူအရာ ဖြစ်နိုင်တော့မှာလဲ။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ချည်းဖြစ်နေတာပေါ့။ ပြီးတော့ သေက္ခခေါ်တဲ့ ကျင့်တုန်းကျင့်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန်၊ ကလျာဏ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သေက္ခလို့ခေါ်တယ်။ ကျင့်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ ဘာတွေကျင့်နေသလဲဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးကို ကျင့်နေကြပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်“စတုသုသတိပဋ္ဌာနေ သု သုပွတိဋ္ဌိတစိတ္တာ”လို့ဖော်ပြထားပါတယ်။

စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု- လေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ-ကောင်းစွာ တည်တံ့သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရန္တိ-နေကုန်၏တဲ့။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးမှာ စိတ်တည်တံ့ပြီးတော့ နေကြပါတယ်တဲ့။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဆိုတာ ယောဂီတွေ သိကြပြီးသားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ရှင်းသည်ထက်ရှင်းအောင် ပြောဦးမယ်။ အဲဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးထဲက တချို့က ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို အရင်းခံပြီး နှလုံးသွင်းနေကြတယ်။ တချို့က ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်။ တချို့က စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ တချို့က ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဒီတရားတွေကို အရင်းခံပြုပြီး နှလုံးသွင်းနေလို့ရှိရင် ငြိမ်သက်နေတော့တာပဲ သတိမရှိဘဲ ပြုပြင်တာမှ သူ့မှာမရှိဘဲဟာကိုး၊ ဒါကြောင့်ပြုပြင်တဲ့အခါလည်း သတိနဲ့ပြုပြင်တော့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ပဲ ဖြစ်နေတယ်။ ကိုးရိုးကားရားမဟုတ်ဘူး။ အမြင်မတော်အောင်မဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အမြဲတမ်း သတိကလိုက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့်အဲဒီပရိသတ်ဟာ လွန်စွာငြိမ်သက်နေတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူတယ်။

ကောသလမင်းလျှောက်ပုံ

ပဿေနဒီကောသလမင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားတာတစ်ခုရှိတယ်။ ဘယ်လိုလျှောက်ထားသလဲ ဆိုတော့ တပည့်တော်တို့ဟာ အာဇာနည်ပိုင်မင်းတွေပါဘုရား။ လူတို့ရဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေလည်း သိမ်းပြီးတော့ ဒဏ်ထားနိုင်ပါတယ်။ သတ်ပစ်မယ်ဆိုရင်လည်း သတ်ပစ်နိုင်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်နဲ့နိုင်ငံ

မှလည်း နှင်ထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုအာဏာတွေရှိပါတယ်ဘုရား။
 ဒီလိုလျှောက်ထားတယ်။ ဟုတ်တယ်။ အာဏာပိုင်မင်းတွေဆို တာ
 သူတို့လိုချင်တာကို လုပ်နိုင်တယ်။ ယခုခေတ်ကာလလို ဥပဒေ
 တွေနဲ့ ရုံးတင်ပြီးအမှုစစ်ဆေး၊ ရှေ့နေတွေနဲ့ လျှောက်လဲပြောဆိုပြီး
 ပြစ်မှုထင်ရှားရင် အပြစ်ပေး၊ မထင်ရှားရင် လွှတ်ပစ်၊ ဒီလိုမဟုတ်
 ဘူး။ ယခုကာလမှာ ဥပဒေအရဆိုတော့ မသေချာရင်လည်း လွှတ်
 ပစ်တယ်။ ဟိုတုန်းက အာဏာပိုင်ဘုရင်တွေကတော့ ယခုလိုမဟုတ်
 ဘူး။ သူတို့ရဲ့ နှုတ်ထဲမှာအာဏာရှိနေတယ်။ သတ်လိုက်ဆိုလို့ရှိ
 ရင်လည်း သတ်လိုက်ရတော့တာပဲ။ ဘာမှလျှောက်လဲလို့မရဘူး။
 ကိစ္စပြီးတော့တာပဲ။ ဒီလူကို တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုက်ဆိုရင်လည်း
 နှင်ထုတ်ရတော့တာပဲ။ ဘာမှ မကန့်ကွက်နိုင်ဘူး။ အမိန့်အာဏာ
 အတိုင်းပဲတည်ရတယ်။ ဒီလောက်အာဏာရှိနေပါတယ်တဲ့။ ဒီလို
 အာဏာရှိပြီး သက်ဦးဆံပိုင်ဖြစ်နေပေမယ့်လို့ တစ်ခါတစ်ရံမှာ
 မင်းကြီးစကားပြောနေတုန်း မျှူးကြီးမတ်ကြီးတွေက ထထပြီးစကား
 ပြောလို့ တော်တော်ကိုတောင်းပန်ယူရတယ်။ ဒါလည်း အခါခပ်
 သိမ်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံဖြစ်မှာပေါ့။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ
 ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်တွေက အားမရတာနဲ့ ဝင်ပြောတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။
 အဲဒီမရှိမသေနဲ့ ဝင်ဝင်ပြီးပြောတာလည်း ရှိပါတယ်တဲ့။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ပရိသတ်တွေဟာ အလွန်
 ပဲ သိမ်မွေ့ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ တပည့်ပရိသတ်တွေအပေါ်
 မှာ မင်းများလိုအာဏာနဲ့ ဆုံးမတာလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဘာမှခြိမ်း
 ခြောက်ခြင်းမရှိပဲနဲ့ သက်သက်အဆုံးအမဩဝါဒပေးထားရုံမျှပဲ
 ရှိပါတယ်။ ဒီလိုဩဝါဒအဆုံးအမပေးထားရုံမျှ ဖြစ်ပေမယ့်လို့ မြတ်
 စွာဘုရားရဲ့ တပည့်ပရိသတ်တွေဟာ အလွန်သိမ်မွေ့ပါတယ်တဲ့။

တစ်ခါကမြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေစဉ်မှာ တရားနာနေတဲ့ပရိသတ်ဟာ ဆိတ်ငြိမ်ပြီးတော့ အားလုံးရှိရှိသေသေနဲ့ တရားနာနေကြတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ရဟန်းတစ်ပါးက ချောင်းဟန်လိုက်တယ်။ ဒါလည်းပဲ သူ့မှာအလွန်မနေသာလို့ဖြစ်မှာပေါ့။ အောင့်တော့ အောင့်ထားရှာမှာပဲ။ နေမဖြစ်လို့ အဲဒီလိုချောင်းဟန်လိုက်တော့ အနီးအပါးရှိရဟန်းတော်တစ်ပါးက ဒူနဲ့ အသာကလေးတွေပြီးတော့ အရှင်ဘုရား တိတ်တိတ်ကလေးတရားနာပါ။ အသံပြုရင် အန္တရာယ်တွေဖြစ်ကုန်ပါလိမ့်မယ်။ ယခု မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောနေတယ်။ တရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အန္တရာယ်တွေဖြစ်ကုန်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်ကသတိပေးပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလိုလည်း တွေ့ကြုံရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ပရိသတ်တွေဟာ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စ-လက်၏လှုပ်ရှားခြင်း၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၊ ပါဒကုက္ကုစ္စ-ခြေ၏လှုပ်ရှားခြင်း၊ မငြိမ်သက်ခြင်း ပါးစပ်က တောင်တောင်မြောက်မြောက်တွေ ပြောဆိုနေခြင်း၊ ချောင်းဟန်နေခြင်း စသည်ဖြင့် ဒီလိုဟာတွေ မသိမ်မွေ့တဲ့ အမူအရာတွေ ကင်းနေကြပါပေတယ်လို့ ပဿေနဒီကောသလမင်းကြီးက လျှောက်ထားတယ်။

အဲဒီလိုပဲ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ သတိသမ္ပလှိုင်တရားတွေနဲ့ ကျင့်နေလို့ရှိရင် ဒီလိုသိမ်မွေ့ကြမှာပဲ။ ဒီလိုသိမ်မွေ့အောင် ကျင့်ရမယ်။ အားထုတ်ရမယ်။ ဒါပေမယ့် တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အဲဒီလို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့မနေနိုင်တော့ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့နေထိုင်တာကို ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုတတ်ကြသေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဟောဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တရားဟောတဲ့အခါကျရင် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ ဟန်ဆောင်ပြီးဟောနေတတ်တယ်။ ငါတို့က

၂။ ဝိနယကုက္ကုစ္စ

◆ ၈၉

တော့ ဟန်မဆောင်ပါဘူးဆိုပြီးတော့ ခူးလေးထောင်ပြီး ဟောလို ပြောလိုပြောလုပ်နေကြတယ်။ ဒီလိုပြောပြီးဟောတာကိုလည်း တချို့ ပရိသတ်က ကြိုက်နေတာလည်းရှိတယ်။ လောကမှာ လူတွေဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီဟတ္ထကုက္ကုစ္စ--ပါဒကုက္ကုစ္စ- တွေဆိုတဲ့ လက်မငြိမ် ခြေမငြိမ်ခေါင်းမငြိမ် ကိုယ်မငြိမ်နှုတ်ကလည်း တောင်တောင်မြောက်မြောက်တွေ လျှောက်ပြီးတော့ ပြောတယ် တိုတာတွေဟာ သတိသမ္ပလေ့မရှိတဲ့ သဘောတွေပဲ။ သတိသမ္ပလေ့ ရှိရင်လည်း ဒါမျိုးတွေဟာ ကင်းရမှာပဲ။ လုံးလုံးမကင်းတောင် နည်း ရမယ်။ နည်းအောင်လို့ကျင့်ရမယ်။ ဒါကြောင့် အကုက္ကုစ္စစော- ဟတ္ထကုက္ကုစ္စ ပါဒကုက္ကုစ္စတွေ ကင်းပါစေတဲ့။

၂-ဝိနယကုက္ကုစ္စ

နောက်ကုက္ကုစ္စတစ်ခုကတော့ ဝိနယကုက္ကုစ္စတဲ့။ ဝိနည်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အပ်စပ်တဲ့အရာဝတ္ထုကို အပ်စပ်တာမှ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ ယုံမှားဖြစ်တယ်။ မအပ်စပ်တာကို အပ်စပ်တာလေလားလို့ ယုံမှား ဖြစ်တယ်။ အချိန်ကာလ ဟုတ်လျက်သားနဲ့ အချိန်ကာလဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ ယုံမှားဖြစ်တယ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။ အပ် လေသလား မအပ်လေသလား၊ လုပ်ကောင်းလေသလား၊ မလုပ် ကောင်းလေသလား၊ သုံးဆောင်ကောင်းလေသလား၊ မသုံးဆောင် ကောင်းလေသလားလို့ ဒီလိုယုံမှားမှု ကုက္ကုစ္စဖြစ်နေတယ်။ ဒါ လောက်ကုက္ကုစ္စဖြစ်ရုံတော့ အပြစ်မရှိသေးဘူး။ ဒါမျိုးကတော့ ဝိနည်းနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ရမှာပဲ။ ဒီလိုကုက္ကုစ္စဖြစ်လာတာဟာ ရဟန်းတော်များရဲ့ ဂုဏ်တစ်ခုပဲ။ တချို့ကတော့ ဘာမှမဆင်ခြင် ဘူး။ ကုက္ကုစ္စမဖြစ်ဘူး။ ဒီလိုသံသယကုက္ကုစ္စမဖြစ်တော့ လုပ်ချင်

တာတွေလုပ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာမှလည်း မကြောက်ဘူး။ သုံးဆောင်ကောင်း မသုံးဆောင်ကောင်းလည်း မဆင်ခြင်ဘူး။ အကုန်လုံးတွေ့ကရ လျှောက်ပြီးတော့ သုံးဆောင်နေတာပဲ။ ဝိနည်းကို ဂရုမစိုက်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒီလိုဂရုမစိုက်ပြန်တော့လည်း ကဲရဲ့စရာတစ်မျိုးပဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဝိနယကုက္ကစ္စကတော့ ကင်း မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီကုက္ကစ္စကတော့ ဖြစ်သင့်တဲ့နေရာမှာ ဖြစ်ရမှာပဲ။ အပ်သလား မအပ်သလားဆိုတာတော့ ဆင်ခြင်ရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် စိတ်ထဲမှာ ယုံမှားသံသရှိလျက်သားနဲ့ အဲဒီယုံမှားရှိတဲ့ ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ရင်တော့ အာပတ်သင့်ရတယ်။ အဲဒီလိုကုက္ကစ္စကြောင့် အာပတ်သင့်မှုမျိုးကတော့ ကင်းရမယ်။ ယုံမှားကုက္ကစ္စရှိနေတာကို မသုံးဆောင်ဘဲ မပြုဘဲ ရှောင်ရမယ်။ ဒါပါပဲ။

၃-နောင်တ တဖန် ပူပန်တဲ့ကုက္ကစ္စ

နောက်ကုက္ကစ္စတစ်ခုကတော့ ဝိပုဋိသာရကုက္ကစ္စတဲ့။ နှလုံးမသာယာမှုဖြစ်တဲ့ ကုက္ကစ္စပေါ့။ ဒီလိုနှလုံးမသာယာမှု ကုက္ကစ္စကလည်း နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ပြုမှားမိသောကြောင့်လည်းဖြစ်တယ်။ မပြုမိတာကြောင့်လည်း ဖြစ်တယ်။ ပြုမှားမိတာဆိုတာကတော့ ဒုစရိုက်အမှုတွေပေါ့။ မတော်တဲ့ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက် အဲဒီဒုစရိုက်တွေကို ပြုမှားမိလို့ရှိရင် ဒီပြုမှားမိတာကို ပြန်လည်စဉ်းစားပြီးတော့ “ဪဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း ပြုမှပြုမိလေခြင်း”လို့ပြန်ပြီးတော့ စိတ်နှလုံးမသာယာ ပူပန်နေတတ်တယ်။ ငါဟာ ဒီလိုအမှုတွေကိုပြုမိတယ်။ ဒီလိုအပြောမျိုးတွေကို ပြောမိတယ်လို့ ကြံတွေးပြီး မိမိပြုခဲ့တဲ့ အပြုအမူအပြောအဆိုတွေ ပြန်လည်စဉ်းစားပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာတစ်အုံ နွေးနွေးနဲ့ နှလုံးမသာယာ ပူပန်ပြီးနေ

၃နောင်က တဖန် ပူပန်တဲ့ ကုက္ကစ္ဆ

◆ ၉၁

တတ်တယ်။ အဲဒါက ဝိပဋ္ဌိသာရ ကုက္ကစ္ဆခေါ်တယ်။ အဲဒီလိုကုက္ကစ္ဆ
 ကတော့ ကင်းရမှာပေါ့။ ဒါကတော့ မတော်မသင့်တဲ့ အမှုတွေ
 ပြုမိတာမရှိတဲ့အတွက် ကင်းနေတာလည်းရှိတယ်။ ဒီလိုကင်းနေရင်
 လည်းကောင်းတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီနည်းနဲ့တော့ လုံးလုံး
 ကင်းဖို့ရာ ခဲယဉ်းပါတယ်။ အမေ မွေးလာကတည်းက ယခုရောက်
 နေတဲ့အသက်အရွယ်ထိအောင် ဘာမှအမှားအယွင်းမပြုခဲ့ဘူး။
 စင်းလုံးချော စင်ကြယ်တယ်ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အင်မတန်ကို ရှား
 ပါလိမ့်မယ်။ ဒီပူပန်မှုကလေးတွေကသာ ဖြစ်၊ မဖြစ်ထူးခြားကြ
 မယ်။ အနည်းနဲ့အများ မှားမှုကတော့ ရှိကြမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီပူ
 ပန်မှုကလေးတွေက ပေါ်ချင်လည်းပေါ်လာမယ်။ ဒီလိုပေါ်လာတဲ့
 အခါမှာ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ဒီပြုမှားမှုတွေဟာ ရှေးကဖြစ်ပြီး
 သားတွေပဲ။ ယခုမှပြန်ပြီး တွေးပူနေလို့ အကျိုးမရှိတော့ဘူး။ ဒါ
 ကြောင့် နောင်အခါမှာ ဒါမျိုးတွေကို မလုပ်တော့ဘူးလို့ နှလုံးသွင်း
 ဆင်ခြင်ပြီးတော့ရင်လည်း ပယ်ရမယ်။ ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ပြီး
 တော့ရင်လည်း ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို ပယ်နိုင်ရင်တော့ အကောင်း
 ဆုံးပဲ။

ပြုသင့်တဲ့ အမှုကတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပဲ။ ဒါန
 သီလစသော ကောင်းမှုအကျင့်တွေပါပဲ။ ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ အဲဒီ
 ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို မပြုမိတဲ့အတွက်လည်း မပြုရဘူး စသည်
 ဖြင့် အဲဒီလိုပူပန်တတ်တယ်။ ဒီလိုပူပန်မှုတွေလည်း ကင်းရမယ်။
 ပြုသင့်တဲ့ သီလမှု ဒါနမှုတွေကို ကိုယ့်အင်အားနဲ့ကိုယ် တတ်နိုင်
 သလောက်ပြုရမယ်။ ဘုရားရှိခိုးချိန်တန်ရင် ရှိခိုးလို့ ဆရာသမား
 တွေ အရိုအသေပြုချိန်တန်ရင် အရိုအသေပြုလို့၊ အဲဒီလို ပြုသင့်
 ပြုထိုက်တာတွေကို မိမိစွမ်းအားရှိသလောက်ပြုထားလိုက်လို့ရှိရင်

ပူပန်စရာတွေမရှိပါဘူး။ ဒီလို မပူပန်ရအောင်လို့ ပြုသင့်ပြုထိုက်တာတွေကို အကုန်လုံးပြုသွားရမယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ အကယ်၍ မပြုမိဘဲ လိုနေတာ လစ်လပ်နေတာရှိရင် နောက်ကြောင်းပြန်တွေးပြီး စိတ်မအေးပဲ စိတ်ပူပန်တွေ တစ်ရံတစ်ခါ ဝင်လာလိမ့်မယ်။ “ငါဟာဟိုတုန်းက ဒီကုသိုလ်ကလေးတွေပြုမယ် ကြံစည်ထားတာပဲ မပြုလိုက်မိဘူး။ ငါ့ဆရာကြီးနဲ့တွေ့တုန်းက အရှိအသေပေးရမည့် ကိစ္စကို မပေးလိုက်မိဘူး” စသည်ဖြင့် ပူပန်မှုကလေးတွေ ဝင် လာတတ်တယ်။ ဒီလိုဝင်လာလို့ရှိရင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ နောင်အခါမှာဆိုရင် ဒီလိုမချွတ်ယွင်းစေရဘူး။ ပြုသင့်ပြုထိုက်တာကို အပြည့်အစုံပြုရမယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့လည်း ပယ်လိုက်ပါတဲ့။

အရေးကြီးတဲ့ ကုက္ကုစ္စ

ဒီ ကုက္ကုစ္စထဲမှာ အထူးအားဖြင့် အရေးကြီးတာကတော့ ငါဟာသီလတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မကျင့်ရသေးဘူးဆိုပြီးတော့ ပူပန်တတ်တယ်။ သမာဓိလုပ်ငန်းတွေကို မကျင့်ရသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လည်း ပူပန်တတ်တယ်။ ပညာလုပ်ငန်းတွေကို မကျင့်ရသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လည်း ပူပန်တတ်တယ်။ အနိယ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို မရသေးဘူး၊ မရောက်သေးဘူး၊ မပြည့်စုံသေးဘူး ဆိုပြီးတော့လည်း ပူပန်တတ်တယ်။ ငါ့မှာ ဘဝသံသရာထဲ ထောက်ရာတည်ရာ မပြည့်စုံသေးဘူးဆိုပြီးတော့လည်း ပူပန်တတ်တယ် အေး၊ ဒီပူပန်မှုတွေက အရေးကြီးတယ်။ ဒီပူပန်မှုတွေ မဖြစ်ရအောင်လို့ပဲ ယခုကျင့်နေတာ မဟုတ်လား။ ယခုတရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီပူပန်မှုတွေငြိမ်းအောင်လို့ အားထုတ်နေကြတာပဲ။ ကိုယ်က ပြည့်ပြည့်

ဝိလာနရဟန်းငယ် ဝတ္ထု

♦ ၉၃

စုံစုံတရားအားထုတ်ထားရင်တော့ ပူပန်စရာ ဘယ်ရှိတော့မလဲ။ မပူပန်တော့ဘူးပေါ့။ စိတ်အေးလက်အေးဖြစ်ပြီး ဝမ်းသာ အားရဖို့ ပဲရှိနေပါတယ်။ အရေးကြီးတာက တစ်ခြားအခါထက် သေခါနီးမှာ သာပြီး အရေးကြီးတယ်။ သေခါနီးကျလို့ရှိရင် ပြန်စဉ်းစားလိမ့် မယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ငါ့မှာဘဝ၏ ထောက်ရာတည်ရာ ကလေးများ ပြည့်စုံပြီလားလို့ ပြန်လှည့်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မပြည့် စုံသေးလို့ရှိရင် ပူပန်လာတော့မှာပဲ။ အဲဒီလို မပူပန်ရအောင်လို့ စောစောကတည်းက အားထုတ်ထားရတာပါပဲ။

ဝိလာနရဟန်းငယ် ဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်ကာလတုန်းက ဝိလာန ရဟန်းတော်တစ်ပါးရှိတယ်တဲ့။ ဒီလိုရဟန်းတော်တွေတစ်ပါးတော့ မကပါဘူး။ တော်တော်များများပဲရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မှတ်ရလွယ် အောင်လို့ တစ်ပါးပဲပြောရတယ်။ ဒီရဟန်းတော်တစ်ပါးဟာ မကျန်းမမာဖြစ်တာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားထံသွားပြီး အလျှောက်ခိုင်း တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ရဟန်းငယ်တစ်ပါး မကျန်းမမာ အသည်း အသန်ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ အညတရမထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေ ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်လေးထံကြွရောက်ပြီးတော့ တရားချီး မြင့်တော်မူပါလို့ အလျှောက်ခိုင်းလိုက်တယ်။

ခိုင်းလိုက်တဲ့အတိုင်း ရဟန်းတစ်ပါးက သွားပြီးလျှောက် ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းငယ်တစ်ပါး မကျန်းမမာ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာကြားရတာနဲ့ သနားတာကတစ်ကြောင်း၊ ပြီး တော့ မထင်မရှားအညတရဆိုတော့ ပြုစုမည့်သူမရှိပေဘူးလို့ နှလုံး သွင်းပြီးချီးမြှောက်လိုတာက တစ်ကြောင်း၊ ဒီအကြောင်းနှစ်ပါး

ကြောင့် ချီးမြှောက်မယ်ဆိုပြီး ဘုရားကိုယ်တိုင် ကြွတော်မူပါတယ်။

ကြွလာလို့ရောက်တဲ့အခါမှာ မေးတော်မူတယ်။ ချစ်သား သင့်ရောဂါဝေဒနာဘယ့်နှယ်နေသလဲ။ ယခုငါဘုရားကြွလာတုံး ဆုတ်ယုတ်ရဲ့လား၊ သက်သာရဲ့လား၊ ဘယ့်နှယ်နေတုံးလို့ မေးတော် မူပါတယ်။ ဒီတော့ ရဟန်းတော်ကလေးမှာ အားကိုးထားတဲ့ဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ကြွပြီးဒီလိုမေးတယ်ဆိုတော့ အားတက်ရှာမှာပေါ့ လေ။ ဒါပေမယ့်လို့ ရောဂါကမသက်သာဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက တပည့်တော်ရဲ့ရောဂါကမဆုတ်ယုတ်ပါဘူး။ တိုးတက်နေ ပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဒီလိုရောဂါတိုးနေတာကို သိပြီးဖြစ်ပေမယ့် မကျန်းမမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုစပြီးမေးလို့ရှိရင် ဒီလို မေးမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် လိုရင်းကတော့ မြတ်စွာဘုရားကြွလာတာ ဟာ တရားဟောဖို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဆက်လက် မေးမြန်းတော်မူပါတယ်။ ချစ်သား.. ဘယ့်နှယ်လဲ၊ သင်ရဲ့စိတ်မှာ စိတ်နှလုံးပူပန်မှု ကုက္ကုစ္စများရှိသေးလားလို့ မေးတော်မူတော့“မှန် လှပါမြတ်စွာဘုရား၊ တပည့်တော်မှာ စိတ်နှလုံးပူပန်မှုတွေ အများ ကြီးရှိနေပါတယ်ဘုရား”လို့ ဒီလိုလျှောက်တယ်။

အနပ္ပကံ ကုက္ကုစ္စ အနပ္ပကော ဝိပ္ပဋိသာရော-စိတ်နှလုံး ပူပန်မှုတွေအများကြီးဖြစ်နေပါတယ်ဘုရားလို့လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သား.. သင့်မှာသီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ စိတ် ပူပန်ရသလားလို့မေးတော်မူပါတယ်။ သီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ ဘာမှ ပူပန်စရာမရှိပါဘူးဘုရားလို့လျှောက်တယ်။ ရဟန်းတော်များမှာ အရေးကြီးတာက သီလနှင့်စပ်ပြီးတော့ ပူပန်မှုဖြစ်တတ်တယ်။ ငါ သီလမစင်ကြယ်ဘူး။ ဘယ်အာပတ်ကသင့်နေတယ် စသည်ဖြင့် စိတ်ပူပန်မှုဖြစ်တတ်တယ်။ ရဟန်းမှာအဲဒါကအရေးကြီးပါတယ်။

မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ ရည်မှန်းချက်

♦ ၉၅

လူမှာတော့အလွယ်သားပဲ။ လူမှာငါးပါးသီလပျက်နေတယ်ဆိုရင် ဒီငါးပါးသီလ ဆောက်တည်လိုက်ရုံနဲ့ စင်ကြယ်သွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် လူမှာတော့ဘာမှအခက်အခဲမရှိပါဘူး။ ရဟန်းမှာတော့ နည်းနည်းခက်တယ်။ တချို့အာပတ်တွေက ဒေသနာကြားရုံနဲ့ လည်းမပြီးသေးဘူး။ ပစ္စည်းတွေစွန့်ရ ပရိဝတ်မာနတ်ကို ဆောက်တည်ရနဲ့ တော်တော်ကိုကျပ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်သီလနဲ့စပ်ပြီး တော့ပူပန်တတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သီလနှင့် များစပ်ပြီး ပူပန်မှုရှိသလားလို့မေးတော့ ရဟန်းငယ်က သီလနှင့် စပ်ပြီးပူပန်မှုမရှိပါဘူးတဲ့။

မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ ရည်မှန်းချက်

ဒီတော့ သီလစင်ကြယ်နေလို့ရှိရင် သင်ရဟန်းမှာဘာပူစရာရှိသေးသလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားကထပ်ပြီး မေးတော်မူပြန်တယ်။ သူ့အမူကလေး ပေါ်လာအောင်လို့ မေးတာပါပဲ။ ဒီတော့ ရဟန်းငယ်ကလျှောက်တယ်။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သိနားလည်ထားတာကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ တရားဟာ သီလစင်ကြယ်ဖို့ရာလောက် ကျင့်ရတဲ့တရားမဟုတ်ဘူးလို့ နားလည်ထားပါတယ်။ ဘုရားသာသနာဟာ သီလစင်ကြယ်ဖို့လောက်အတွက် ကျင့်ရတာမဟုတ်ဘူးလို့ တပည့်တော် နားလည်ထားပါတယ်လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။

ချစ်သား.. သီလစင်ကြယ်ဖို့ရာလောက် မဟုတ်ရင် ဘယ့်အတွက်လို့ သင်နားလည်ထားသလဲလို့ မေးတော်မူတော့“ရာဂ ဝိရာရတ္ထံ-တပ်မက်သော ရာဂကင်းရန် အလိုငှာတပ်မက်သော ရာဂကင်းသော နိဗ္ဗာန်အလိုငှာ၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ-အစွဲအ

လမ်းမရှိ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရန်အလို့ငှာ ကျင့်ရမယ်လို့ ရှင်တော်
ဘုရားဟောကြားထားပါတယ်။ ဒီအတိုင်းတပည့်တော်နားလည်
ထားပါတယ်။ နားလည်သည့်အတိုင်း ရာဂတပ်မက်ခြင်းကင်း
အောင်၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်အောင်၊ စွဲလမ်းမှု
ကိလေသာတွေအကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းပြီးတော့ ဆင်းရဲတွေအကုန်လုံး
ငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်အောင်လို့ တပည့်တော်အားထုတ်နေပါ
တယ်။ သို့သော်လည်း အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို တပည့်တော်မရောက်သေးပါ
ဘူး။ ဒါကြောင့် တပည့်တော်မှာ စိတ်ပူပန်ခြင်းတွေ အများကြီး
ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား” လို့လျှောက်ထားတယ်။

သေခါနီးမှာ ထောက်တည်ရာရှိဖို့ အရေးကြီးတယ်

ဟုတ်တယ်။ ရဟန်းတော်ကလေးလျှောက်တာတော်တော်
သဘာဝကျတယ်။ အဲဒါကြောင့် စုတေခါနီး၊ သေခါနီးကျလို့ရှိရင်
အရေးအကြောင်းက ရှိလာတော့ ထောက်တည်ရာရှိဖို့ရာကအရေး
ကြီးတယ်။ တခြားအရေးကြီးတာထက်ဒီထောက်တည်ရာရှိဖို့ကသေ
ခါနီးမှာ ပိုပြီးအရေးကြီးတယ်။ ထောက်တည်ရာမရှိသေးရင် စိတ်နှ
လုံးပူပန်စရာတွေဖြစ်လာတတ်တယ်။ “ငါသီလ စင်ကြယ်နေတာပဲ၊
ငါဟာဒီဘဝက သေပြီးရင်နောက်ဘဝ နတ်ပြည်ရောက်မှာပဲ”လို့
နတ်ပြည်လောက်အာရုံပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ သီလစင်ကြယ်ရင်
ပူပန်စရာမရှိဘူးပေါ့။ နောက်ဘဝမှာ ကောင်းစားမှာပဲဆိုပြီး စိတ်ချ
နေမှာပေါ့။ ဒီရဟန်းကလေးမှာတော့ သူကနတ်ပြည် လောက်ရည်
ရွယ်တာမဟုတ်ဘဲကိုး။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ရည်ရွယ်ပြီးထားတော့
သူရည်ရွယ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို မရသေးလို့ သူ့မှာစိတ်ပူပန်မှုတွေ
ဖြစ်နေရှာတယ်။ အဲဒါဟာ ကုက္ကုစ္ဆပဲ၊ ဒီကုက္ကုစ္ဆမျိုးတွေ ကင်းသွား

သေခါနီးမှာ ထောက်တည်ရာရှိဖို့အရေးကြီးတယ်

♦ ၉၇

အောင်ကျင့်ရမှာပဲ။ အဲဒီလိုရဟန်းငယ်က လျှောက်တော့ ကုက္ကုစ္စ
တွေကင်းသွားအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရား ကတရားဟောတော်မူ
တယ်။ ချစ်သားရဟန်း သင်ကောင်းစွာနားထောင်တဲ့။

စက္ခု နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ-မျက်စိဆိုတာ မြသလား မမြဘူး
လား စသည်ဖြင့် ဒီကစပြီးတော့ ဟောတော်မူပါတယ်။ မျက်စိရုပ်
ဟာ မြသလား မမြဘူးလားလို့မေးတော်မူပါတယ်။ မမြပါဘူးလို့ဖြေ
တယ်။ ဒီလိုမေးခွန်းဟာ မေးသူရဲ့အဘော်ကိုလိုက်ပြီးတော့ သင့်
တော်သလိုဖြေရမယ်ဆိုရင်တော့ လွယ်လွယ်ကလေးပါပဲ။ မေးတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာအလိုရှိတယ်လို့မေးတယ်ဆိုတာ သိနေတော့ ယခုကာ
လ တရားပွဲတွေမှာ တရားနာပရိသတ်က တရားဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
၏ အရိပ်အခြည်ကြည့်ပြီးတော့ ဒီအမေးမျိုးကိုဖြေနေကြတယ်။
ယခုမြတ်စွာဘုရားမေးတာကတော့ သေသေချာချာသိပြီးမှ ဖြေဖို့
မေးပါတယ်။ ဒါကြောင့်ဒီအမေးကိုဖြေဖို့မလွယ်လှဘူး။ မျက်စိဟာ
မြသလား မမြဘူးလားဆိုတော့ သူ့ဉာဏ်ထဲမှာကို မမြတာတွေနေ
မှ ဖြေလို့ဖြစ်မှာ။ အကြမ်းအားဖြင့်တော့ သေတဲ့အခါကာလကျရင်
ဒီမျက်စိရုပ်ဟာ ပျက်စီးသွားတယ်။ ဒီလိုသဘောကျလို့ မမြဘူးလို့
ဖြေမယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီမျက်စိဟာ တစ်စုံ
တစ်ရာနဲ့ထိခိုက်မိလို့ရှိရင် ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မျက်
စိဟာမမြဘူးလို့ ဒီလိုဖြေမယ်ဆိုရင်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလို
ဖြေတာဟာအကြမ်းဖျင်းပဲ။ ဒီလောက်နဲ့တော့ ဘာဝနာဉာဏ်ဖြစ်
မှာမဟုတ်ဘူး။

ဘာဝနာဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့
ရှုပြီးနေမှဖြစ်မယ်။ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကိုရှုရာမှာ
မျက်စိက မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မြင်တယ်မြင်တယ်စသည်ဖြင့်ရှုတော့

အဲဒီမြင်ခိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့မျက်စိရုပ်ရော မြင်ရတဲ့အဆင်းရုပ်ရော မြင်သိတဲ့စိတ် ရှုမှတ်တဲ့စိတ်ရော ဒါကလေးတွေဟာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို ပျောက် ပျောက်သွားတာကလေးတွေကို သိထားမှဒီအမေးကို သေသေချာ ချာဖြေနိုင်မှာ။ ဒီရဟန်းတော်ကတော့ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတော်မို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အမေးကိုဖြေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မျက်စိဟာ မြသလား မမြဘူးလားလို့မေးတော့ မမြပါဘုရားတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့ မမြသလဲဆိုတော့ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မြင်ပြီးရင်းပျောက် သွားရင်း မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ဒီလိုသူကတွေ့နေလို့ပါ။ အဆင်းကတော့ မြသလား မမြဘူးလားလို့ မေးတော့ အဆင်းက လည်း မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း မြင်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း မို့မမြပါဘုရားလို့ဖြေတယ်။ မြင်သိတာကလေးကောလို့ဆိုတော့ စက္ခုဝိညာဏ်တဲ့ မြင်သိစိတ်ကလေးကလည်း မြင်ပြီးရင်ပျောက် သွားလို့ မမြပါဘုရားလို့ ဖြေတယ်။ မြင်တွေ့တာကလေးက ကောလို့ဆိုတော့ ဒီမြင်တွေ့တာကလေးကလဲ မြင်ပြီးရင် ပျောက် သွားလို့ မမြပါဘုရားလို့ဖြေတယ်။ မြင်တွေ့ပြီးကောင်းတာ မ ကောင်းတာကောလို့ မေးတော့ အဲဒါလည်း ကောင်းပြီး မကောင်း ပြီး ပျောက်သွားတဲ့ မမြပါဘုရားလို့ဖြေတယ်။ ဒီတရားတွေဟာ အကုန် လုံးမမြတဲ့ တရားတွေချည်းပဲ။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားက မမြတာတွေကိုပြောနေတာပဲ။

ကြားရာကနေပြီးတော့လည်း နားရယ်၊ ကြားတဲ့အသံရယ် ကြားသိတဲ့စိတ်ရယ် နားထဲမှာ အသံကိုတွေ့တာရယ် ကောင်းမ ကောင်းတဲ့ အသံကလေးတွေကို ကြားပြီးတော့ အဲဒီကောင်းမ ကောင်းတဲ့ အာရုံကိုခံစားမှုကလေးတွေရယ် ဒါကလေးတွေလည်း

သေခါနီးမှာ ထောက်တည်ရာရှိပြီးအရေးကြီးတယ်

♦ ၉၉

ကြားပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ကြားပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းမို့ မမြဲတဲ့တရားတွေချည်းဘဲ။

ထို့အတူ နံ့ခိုက်မှာရော စားခိုက်မှာရော တွေ့ထိခိုက်မှာ ရော မမြဲတာချည်းဘဲ။ အင်း တွေ့ထိခိုက်မှာတော့ ရှုရတာက အများ ဆုံးပဲ။ တွေ့ထိခိုက်မှာကိုယ်ထဲမှာ ကာယပသာဒလို့ခေါ်တဲ့ တွေ့ထိ ရာဌာန ကိုယ်ရပ်ရော၊ တွေ့ထိရတဲ့ အကောင်းအဆိုး အတွေ့အထိ ရော၊ တွေ့ပြီးတော့သိနေတာကလေးတွေရော၊ အဲဒီ တွေ့ထိရာမှာ တွေ့ပြီးတော့ သိနေတာကလေးတွေရော၊ အဲဒီတွေ့ထိရာမှာ ကောင်းတဲ့ဝေဒနာဆိုးတဲ့ ဝေဒနာတွေရော၊ ဒါတွေအကုန် လုံးသိပြီး ပျောက်သွားတာချည်းပဲ။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းထိတာလေးတွေဟာ ထိပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ထိပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ပျောက် သွားတာချည်းပဲ။

တွေးတယ်ဆန့်တယ်ဆိုတာလည်း အတွေ့အထိတွေပါပဲ။ တွေ့တယ်လို့ မှတ်လိုက်ရင်း ပျောက်သွားရင်း ဆန့်တယ်လို့မှတ် လိုက်ရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာက လေးတွေချည်းပဲ။ ပြီးတော့ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာပူတာ နာတာ ကိုက်ခဲတာ ဒါကလေးတွေကလည်း မှတ်ရင်းမှတ်ရင်း ပျောက် ပျောက်သွားတာချည်းပဲ။ ညောင်းတယ်မှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွား ပျောက်သွားတာပဲ။ ပူတယ် နာတယ် ကျင်တယ် ကိုက်တယ်ခဲတယ် ဒါကလေးတွေလည်း ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှတ် မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ပျောက်သွားတာချည်းပဲ။ ဒီတရားတွေဟာကိုယ်နှင့် တွေ့ထိတဲ့အခါ ကာလမှာထင်ရှားတဲ့တရားတွေပဲ။ တွေ့ထိပြီးတော့ ပျောက်သွား လိုက် တွေ့ထိပြီးတော့ ပျောက်သွားလိုက်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါတွေကို ယောဂီက ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်။

စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံစည်တဲ့အခါမှာလည်းစိတ်ရော၊ စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့အာရုံရော၊ အာရုံကိုသိတဲ့ စိတ်ရော၊ တွေ့ထိတဲ့ဖဿရော အကုန်လုံးပျောက်ပျောက်သွားကြတယ်။ စိတ်ကူးစဉ်းစားကြစည်ပြီးတော့ ဝမ်းသာနေတာလည်းရှိတယ်။ နှလုံးမသာယာဖြစ်နေတာလည်းရှိတယ်။ သာမန်လျစ်လျူခံစားမှုကလည်းရှိတယ်။ အဲဒီဝေဒနာတွေဟာလည်း မြဲသလားဆိုတော့ မမြဲဘူးတဲ့။ ဘာကြောင့် လည်းဆိုတော့ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားလို့ပါပဲ။

ယခုတရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလည်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်းကိုမှတ်၊ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်းပေါ်ပြီးရင် ပျောက်သွားတာချည်းပဲ။ ဘာမှတည်တဲ့နေတာမရှိဘူး။ ဒါတွေကို ယောဂီကကိုယ်တိုင်တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့်ဒီလိုပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့တရားတွေတဲ့။ မမြဲတဲ့အတွက် ဒါတွေဟာ ဆင်းရဲတာတွေပဲတဲ့။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်ဘူး။ သူ့အခိုက်အတန့်နဲ့ သူဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီတရားတွေကို အနိစ္စ- မမြဲတရား၊ ဒုက္ခဆင်းရဲတဲ့ တရား၊ အနတ္တ-အစိုးမရတဲ့ တရားတွေလို့ ရှုရမယ်တဲ့။

ဒုက္ခ ဆင်းရဲဆိုပေမယ့်လို့ အခံခက်နေတာရယ်လို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ နှစ်သက်သာယာဖွယ် အားကိုးဖွယ်မဟုတ်တဲ့ တရားလို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတရားတွေကဖြစ်ပြီးတော့ ချက်ချင်းပဲ ပျောက်ပျောက်သွားကြတယ်။ ဘယ်မှာအားကိုးရာရမလဲ။ အမှန်အားဖြင့် သူတို့ပျက်သွားတိုင်း သေနိုင်တဲ့အချိန်ချည်းပဲ။ ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်ပေါ်လာရင် သေဖို့ချည်းပဲ။ ဒါကြောင့်ကြောက်စရာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ ဒီလိုကြောက်စရာကောင်းတဲ့အတွက် ဒုက္ခဆင်းရဲလို့ဆိုပါတယ်။

သေခါနီးမှာ ထောက်တည်ရာရှိအရေးကြီးတယ်

♦ ၁၀၀

ပြီးတော့ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ တရားတဲ့။ အစိုးမရတဲ့အရာဟာ ကိုယ်ပိုင်အတ္တ ဘယ်ဟုတ်နိုင် မလဲ။ အနတ္တသာဟုတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ တရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုဖို့ ရာ ရဟန်းငယ်အားဟော ပါတယ်။

ဒီလိုအနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုမြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားတွေ ရဲ့ အပေါ်မှာ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-ပြီးငွေ့တယ်။

ပြီးငွေ့တော့ နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရုဇ္ဈတိ ပြီးငွေ့တဲ့ တရားတွေအပေါ် မှာ တပ်မက်တွယ်တာခြင်း ကင်းသွားတယ်။

အဲဒီတော့ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိတဲ့။ တပ်မက်တွယ်တာခြင်း ကင်းသွားလို့ ရှိရင် လွတ်မြောက်သွားတယ်။

အဲဒီလို လွတ်မြောက်သွားရင် ခိဏာ ဇာတိ ဝုဿိတံ ဗြဟ္မ စရိယံ စသည်နှင့် အညီ ဘဝသစ်ဖြစ်ရခြင်းကုန်သွားပြီ။ အကျင့် လမ်းဆုံးပြီ ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်တိုင်အောင် အဲဒီရဟန်းငယ် ကို ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒီတရားတော်ကိုနာနေရင်း ဂိလာနရဟန်းတော်ကလေး လည်း ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒီတော့ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ ဝိဗ္ဗုဒ္ဓိ သာရ ကုတ္တုစ္စဆိုတဲ့ နှလုံးမသာယာမှုတွေလည်း အကုန်လုံးကင်း သွားတာပေါ့။ ဒီလိုအကုန်လုံးကင်းသွားဖို့ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါ တယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စောစောပိုင်းက တရားမပြည့်စုံသေးပေမယ့်လို့ အားတော့မငယ်ကြ နဲ့။ ဒီဂိလာနရဟန်းငယ် ကလေးကို သေခါနီးမှာ မိမိအားထုတ်နေ ကျအတိုင်း နှလုံးသွင်းအားထုတ်ပြီးတော့ တရားထူးတွေကို ရသွား

နိုင်ပါတယ်။ အခု ဒီရဟန်းငယ်မှာ အောက်မဂ်အောက်ဖိုလ်လောက် မဟုတ်ဘဲ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ရောက်သွားတယ်။ ဒါလည်း အားတက်စရာတစ်ခုပဲ။ ပြီးတော့ သေခါနီးကာလမှာ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ကုက္ကုစ္စဆိုတဲ့ နှလုံးမသာယာမှု၊ စိတ်ပူပန်မှုတွေမဖြစ်ရအောင်လို့ မအိုမနာမသေမီ စောစောကတည်းက တရားအားထုတ်ထားဖို့ လည်း အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကုက္ကုစ္စဆိုတာ အနာဂါမ်ဖြစ်က တည်းက ကင်းသွားပါတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အထူးပြောစရာမ လိုတော့ပါဘူး။ အဲဒီလို ကုက္ကုစ္စကင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငြိမ်းအေး တဲ့သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်ပါတယ်တဲ့။

စကားကိုလည်း ချင့်ချိန်ပြောရမယ်

ပြီးတော့ ဆိုလျဉ်းချိန်ချင့်တဲ့။ ပြောဆိုရင်လည်း ချင့်ချိန် ပြီး ပြောသင့်တဲ့စကားကိုသာပြောရမယ်။ ဒါကြောင့် မန္တဘာဏီလို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ မန္တာယ-ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ- သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်ပြီးတော့၊ ဘာဏီ-ပြောလေ့ရှိရမယ်တဲ့။

ပြောသင့်တဲ့စကား၊ မပြောသင့်တဲ့စကားကို ဉာဏ်နဲ့ဆင် ခြင်ပြီးပြောသင့်တဲ့ စကားကိုသာပြောရမယ်။ ဒါကလည်း အကြာ ကြီး ဆင်ခြင်နေရတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြောရင်း နားထောင်ရင်းပဲ ဘာပြောသင့်တယ်ဆိုတာ ပေါ်နေပါတယ်။ ဒီလိုပေါ်နေတော့ မပြောသင့်တာကိုမပြောဘဲ ပြောသင့်တာကိုပြောသွားရုံပါပဲ။ အဲဒီ လိုပြောရင်ချင့်ချိန်ပြီး ပြောသည်မည်ပါတယ်။ ဒီလိုချင့်ချိန်ပြီးပြော ရင် ဒုစရိုက်စကားတွေဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မုသာဝါဒါဆိုတဲ့ လိမ်လည်ပြောမှုလည်း မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပိသုဏဝါစာ ဆိုတဲ့ ကုန်းတိုက်ပြောမှုလည်း မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဖရုသဝါစာဆိုတဲ့ ကြမ်း

စကားကိုလည်း ခိုင်းချန်ပြောရမယ်

♦ ၁၀၃

တမ်းသော ဆဲဆိုမှုလည်း မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အင်း ဒီကြမ်းတမ်း တဲ့ပြောဆိုမှုကတော့ သတိပြုဖို့အရေးကြီးတာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့စကားကို ကြားရလို့ရှိရင် ရုတ်တရက် ဒေါသကဖြစ်ပေါ်လာပြီး လွတ်ခနဲစကားကြမ်းတွေက ထွက်သွား တတ်တယ်။ အဲဒီလို လွတ်ကနဲထွက်သွားရအောင် စောင့်စည်းဖို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

ပြီးတော့ ချင့်ချိန်ဆင်ခြင်ပြီး ပြောတဲ့သူမှာ သမ္မပ္ပလာပ ဆိုတဲ့ အပြန်အဖျင်း အကျိုးမဲ့စကားတွေလည်း မပြောဖြစ်ဘဲ ကင်း နေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုအပြောမျိုးမှာ ဝါသနာပါ နေတဲ့သူမှာတော့ ဒီအကျိုးမဲ့စကားတွေကို ရှောင်ဖို့ရာတယ်မလွယ် ဘဲရှိကောင်းရှိလိမ့်မယ်။ ဝါသနာမပါတဲ့သူတွေမှာတော့ ဒီစကား တွေကို မပြောဘဲနဲ့ ပြောသင့်တဲ့စကားမျိုးကို ပြောဖြစ်ခဲ့တယ် အဲဒီမပြောသင့်တဲ့စကားတိုင်းကိုသာ ပြောမယ်တဲ့။ ဘယ် လိုစကား တွေလည်းဆိုရင် ကထာဝတ္ထုဆယ်ပါးက တရားစကားတွေပါပဲ။

(၁) အလိုနည်းခြင်းနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။

(၂) ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့ စကား။

(၃) တစ်ဦးတည်း ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်ငြိမ်နေခြင်း၊ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်အောင် တရားအားထုတ်နေခြင်းနှင့် စပ် ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။

(၄) တပည့် ဒကာ ဒကာမတို့နှင့် အတွယ်အတာမရှိဘဲ ကင်းရှင်းစွာ နေထိုင်မှုနှင့် စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့ စကား။

(၅) မနစ်မဆုတ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်မှုနှင့် စပ် ပြီးတော့ အားပေးတဲ့စကား။

(၆၄၁၀) သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ-
ဒဿနဆိုတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်စပ်ပြီးတော့ အားပေးတဲ့ စကား
ငါးပါး။ ဒီကထာဝတ္ထုဆယ်ပါးထဲက တရားစကားတွေကို ပြောရ
မယ်တဲ့။ အဲဒါရဟန်းတော်များအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။

လူအများအတွက် ဆိုရင်တော့ စီးပွားရေးတွေနှင့်လည်း
မလွဲမကင်းသာတော့ အဲဒီစီးပွားရေးလည်း ပြောသင့်တဲ့အခါပြော
ရမှာဘဲ။ ဒီလိုပြောတဲ့အခါမှာ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်စေနိုင်တဲ့သူတစ်ပါး
ရဲ့ အကျိုးမဲ့မဟုတ်တဲ့ စကားမျိုးတွေ ပြောရမှာပေါ့။

စိတ်မပျံ့လွင့်စေရ

ပြီးတော့ စိတ်မပျံ့လွင့်စေရဘူးတဲ့။ အဲဒါကတော့ သမာဓိ
ရှိနေမှဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိရှိအောင် တရားအားထုတ်ရ
မယ်။ တရားအားထုတ်နေမှဘဲ မပျံ့လွင့်ဘဲ စိတ်တည်ကြည်မှုဖြစ်
မယ်။ တရားအားမထုတ်ဘဲ အလွတ်နေတဲ့အခါမှာ စိတ်မပျံ့လွင့်
အောင် သတိနဲ့ဆင်ခြင်ပြီး နေရလိမ့်မယ်။ တောင်တောင်မြောက်
မြောက်စိတ်တွေ မရောက်အောင် သတိကလေးနဲ့ ထိန်းသိမ်းရမှာ
ဘဲ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ကျတော့ ဘယ်ကိုမှမပျံ့လွင့်တော့ဘူး။ အမြဲ
တမ်းသမာဓိရပြီးတော့နေတယ်။ အဲဒီလိုသမာဓိရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ငြိမ်းအေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ အခုပြောခဲ့တာတွေဟာ ငြိမ်း
အေးသော ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တွေပါပဲ။ ကံခုတင်ကဆိုခဲ့တဲ့
ဆောင်ပုဒ်ကလေး ထပ်ပြီးဆိုကြဦးစို့။

အမျက်မပွား၊ မပူငြားနဲ့၊ မကြွားဝါခြင်း၊
ကုက္ကုဇ်ကင်း၍၊ ဆိုလျှင်းချိန်ချင့်၊ မပျံ့လွင့်၊
မြောက်ဆင့် သူ့ဂုဏ်ရည်တဲ့။

စိတ်ပျံ့လွင့်စေရ

♦ ၁၀၅

ဒီဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ပြီးသွားပါပြီ။ နောက်ဂါထာ တစ်ခုနဲ့လည်း ငြိမ်းအေးသော ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေကို ထပ်ပြီးတော့ ဟောပြန်တယ်။

နိရာသတ္ထိ အနာဂတေ၊ အတိတံ နာနသောစတိ။

ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသု၊ ဒိဋ္ဌိသု စန နိယတိ။

ဒီဂါထာကတော့ “ဝီတတဏှော ပုရာဘေဒါ” အစချီတဲ့ ဂါထာနဲ့ အဓိပ္ပါယ်ခပ်တူတူဖြစ်နေလို့ ပထမဟောစဉ်တုန်းကချန်ထားခဲ့ပါတယ်။ ယခုစာစောင် စာအုပ်ထဲမှာတော့ ချန်ထားရင်လို့ နေလို့ အပြစ်တင်ဖွယ် ဖြစ်နေမှာကြောင့် ထပ်ပြီးအကျဉ်းချုပ်ဖြည့်စွက်ဖော်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂတေ-မလာရောက်သေး၊ မဖြစ်သေးသော အနာဂတ်၌၊ နိရာသတ္ထိ-မည်သို့ဖြစ်ပါစေ ဟု ကပ်ငြိတွယ်တာ သာယာမျှော်လင့်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (အနာဂတ် နောင်ရေးနဲ့ စပ်ပြီး မျှော်တွေး တောင့်တခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့။ မျှော်တွေးတောင့်တလျှင် အဲဒါကိုရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။)

အတိတံ- လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်တရားကို၊ နာနသောစတိ- မစိုးရိမ်မပူဆွေးမတမ်းတ၊ (ကိုယ်တွင်းသန္တာန်ကမျက်စိ၊ နား အစရှိတဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်ပက ပစ္စည်းဥစ္စာ အသုံးအဆောင်ပဲဖြစ်ဖြစ် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားရင် အဲဒါနဲ့ စပ်ပြီး တော့ စိုးရိမ်ပူဆွေး လွမ်းဆွတ်တမ်းတပြီး နေတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို စိုးရိမ်ပူဆွေး တမ်းတမှုလည်း မရှိစေရဘူးတဲ့။ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း အဲဒါကိုရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။)

ဖဿေသု- အတွေ့ဟူသမျှတို့၌၊ ဝိဝေကဒဿီ-နိစ္စ၊ သုခ၊

အတ္တမှ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ အချင်းချင်းမှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို ရှုမြင်လေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (မြင်ပြီးတွေ့တာ၊ ကြားပြီးတွေ့တာ၊ နံ့စား၊ ထိပြီးတွေ့တာ၊ ကြစည်ပြီးတွေ့တာ အဲဒီလို အထင်အရှား စိတ်နဲ့ တွေ့သိတာတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ “ချက်ချင်းပျောက်ပျက် သွားလို့ မမြဲဘူး” ဆိုတာကိုသိရမယ်။ “ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းက မပြတ် နှိပ်စက်နေလို့ နှစ်သက်ဖွယ်အားကိုးဖွယ်မရှိဘူး။ ဆင်းရဲပဲ” ဆိုတာ လည်းသိရမယ်။ “သူ့သဘောအတိုင်းဖြစ်ပြီး ပျက်သွားလို့ အစိုးရ တဲ့ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘူး။ သဘောတရားမျှပဲ” ဆိုတာလည်းသိ ရမယ်။ ဒီလိုသိပြီးတော့ ဖဿလို့ခေါ်တဲ့ တွေ့ထိမှုတွေဟာ မြဲတဲ့ သဘောတွေနဲ့လဲ မရောဘူး၊ မစပ်ဆိုင်ဘူး။ ချမ်းသာတဲ့သ ဘော အတ္တကောင်အဖြစ်ဆိုတာတွေနဲ့လည်း မရောဘူး။ အဲဒါတွေ နဲ့လည်း ဘာမျှမစပ်ဆိုင်ဘူးဆိုတာကိုလည်း သိရမယ်တဲ့။ ပြီးတော့ အလျင်က မြင်၊ ကြား၊ နံ့၊ စားထိသိပြီး တွေ့ခဲ့တာနဲ့ ယခုလော လောဆယ်ဆယ် ထင်ရှားတွေ့သိတာတွေဟာလည်း တခြားစီပဲ။ နောက်မှတွေ့သိမည့် ဖဿတွေလည်း ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ မှတ်ရင်းပျောက်ရင်း မှတ်ရင်းပျောက်ရင်း နဲ့ မပြတ်တွေ့နေရတဲ့အတွက် အင်မတန်ဘဲ ထင်ရှားနေပါ တယ်)

ဒီဦးသူ စ-မှားသော အယူတို့၌လည်း၊ န နိယတိ-မဆွဲ ဆောင်အပ်၊ ဝါ-အဆွဲအဆောင်မခံရ၊ (ဒါကတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသမျှ တွေကင်းအောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်) တံ-ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တောတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဗြူမိ၊ ငါဘုရား ဟောဆို၏တဲ့။

အနာဂတ်ကိုမမျှော်ခြင်း၊ အတိတ်ကိုမပူဆွေး မတမ်းတ

ခြင်း၊ မြင်တွေ့မှုစသော ဖဿတို့ကို ခွဲခြား၍သိခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိတို့၌ ဆွဲဆောင်မခံရခြင်းဆိုတဲ့ ဒီဂုဏ်အင်္ဂါ လေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (ဥပသန္တ) ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ပညတ်ဟောကြားတယ်။ အသိအမှတ်ပြုတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ (ဒီဂါထာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်က မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် နောက်ထပ် ဖြည့်စွက်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။)

ဒီဂါထာကို ဟောပြီးတဲ့နောက် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုပဲ ထပ်ပြီး ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူပြန်ပါတယ်။

ပတိလီနော အကုဟကော၊ အပ္ပိဟာလု အမစ္ဆရီ။

အပ္ပဂဗ္ဘော အဇေဂုစ္ဆော၊ ပေသုဏေယျေစ နောယုတော။

ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပတိလီနောစ၊ တွန့်ဆုတ်သည်လည်း ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (တွန့်ဆုတ်တယ်တဲ့၊ တွန့်ဆုတ်တယ်ဆိုတာကောင်းတာလည်းရှိတယ်၊ မကောင်းတာလည်းရှိတယ်၊ ယခု ဒီနေရာမှာတော့ ကောင်းတဲ့တွန့်ဆုတ်ခြင်းပဲ) အကုဟကောစ-ဟန်ဆောင်မပြသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အပ္ပိဟာလုစ-မတောင့်တမသာယာသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အမစ္ဆရီစ-ဝန်တိုခြင်း မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အပ္ပဂဗ္ဘောစ-မကြမ်းကြုတ်သည်လည်းကောင်း အဇေဂုစ္ဆောစ-စက်ဆုပ်ဖွယ် မရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ပေသုဏေယျ-ကုန်းတိုက် စကား၌၊ နောယုတောစ- မယှဉ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တံ-ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တာတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဗြူမိ- ဟောဆို၏။

ကိလေသာဖြစ်ရေးမှာ တွန့်ဆုတ်ရမယ်

အဲဒါက (ဥပသန္တ) ငြိမ်းအေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဂုဏ်အင်္ဂါတွေပဲ။ တွန့်ဆုတ်ရမယ်တဲ့။ တွန့်ဆုတ်တယ်ဆိုတာကလည်း သူတော်ကောင်းတရားတွေနဲ့ စပ်ပြီးတွန့်ဆုတ်နေတယ် ဆိုရင်တော့ မကောင်းဘူး။ ဒီလိုတွန့်ဆုတ်တာမျိုးကို ထိနမိဒ္ဓလို့ခေါ်ပါတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ တွန့်ဆုတ်တာကတော့ အဲဒီလိုထိနမိဒ္ဓ ကိလေသာတွေနဲ့ တွန့်ဆုတ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ရာဂစသည် မဖြစ်ဘဲနဲ့ တွန့်ဆုတ်နေတယ်။ အဲဒါမျိုးကိုပြောတာပါ။ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ရာဂဖြစ်စရာရှိတဲ့ အခါကျရင် စိုစိုပျိုပျိုနဲ့ ထက်ထက်သန်သန် ကြီးဖြစ်သွားတယ်။ တရားနှလုံးသွင်း အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တရားအဆင့်အတန်းတိုးတက်ရင် တိုးတက်သလောက် အဲဒီလို ရာဂဖြစ်ဖွယ်နေရာမှာ ညှိုးသွားတယ်။ ရာဂဖြစ်ပေမယ်လို့ သန် သန်စွမ်းစွမ်းကြီး ထက်ထက်မြက်မြက်ကြီးမဖြစ်တော့ဘူး။ ခပ်လျော့ လျော့ပဲဖြစ်တော့တယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကလေးသူငယ်တွေကို မိဘများက သွန်သင်ဆုံးမမထားလို့ရှိရင် အဲဒီသူငယ်တွေမှာ စောင့်စည်းမှု ဘာမှရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ ပြောချင်တာတွေ ပြောလုပ်ချင်တာတွေ လုပ်နေကြမှာပဲ။ မိဘတွေက ဒီစကားမျိုးမပြောရဘူး။ ဒီလိုဟာမျိုးမလုပ်ရဘူးလို့ ဆုံးမထားလို့ရှိရင် အဲဒါကိုသိထားတဲ့ အချိန်ကစပြီးတော့ ထိန်းသိမ်းမှုကလေးရှိလာတယ်။ မဆုံးမခင်ကလောက်တော့ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းတွေ မပြောတော့ဘူး။ တစ်မျိုးပြောင်းလာတယ်။ အဲ ယခုသူတော်ကောင်းတရားတွေ အရာမှာလည်း ဒီလိုပါပဲ။

သူတော်ကောင်းတရားကို မပွားများ အားမထုတ်ဘဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေဆိုတာက သူတို့ဖြစ်ချင်

ကိလေသာဖြစ်ရေးမှာ တွန့်ဆုတ်ရမယ်

◆ ၁၇၉

တိုင်းဖြစ်နေကြတာပဲ။ ဖြစ်တဲ့အခါမှာလည်း အားကောင်းကောင်း
 ကြီးဖြစ်နေကြတယ်။ ဘာမှအထိန်းအသိမ်းမရှိဘူး။ သူတော်
 ကောင်း တရားတွေပွားများအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့
 အထိန်းအသိမ်းတွေရှိလာကြတယ်။ အထိန်းအသိမ်းကရှိလာတော့
 ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေဟာ ပြည့်ပြည့်ဝဝကြီးမဟုတ်တော့ဘူး။
 ပြင်းပြင်းပြပြကြီး မဟုတ်တော့ဘူး။ ဟိရိဩတ္တပ္ပဆိုတဲ့ အရှက်အ
 ကြောက်တရားကကပ်လာတယ်။ အဲဒီလို ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
 ဖြစ်စရာတွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ သန်သန်စွမ်းစွမ်းမဟုတ်ဘဲနဲ့ တွန့်
 ဆုတ်နေရမယ်တဲ့။ ဘယ်လောက်တွန့်ဆုတ်နေရမှာလဲဆိုလို့ရှိရင်
 စွမ်းနိုင်ရင်တော့ အကုန်လုံးတွန့်ဆုတ်ရမှာပဲ။ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မော
 ဟတွေဟာ လုံးလုံးမလှုပ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေထိအောင် တွန့်ဆုတ်
 ပြီးတော့သွားရမှာပဲ။ ဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒီရာဂ၊ ဒေါသ၊
 မောဟတွေ မတွန့်ဆုတ်ဘဲနဲ့ အင်အားကောင်းပြီး သာသာယာယာ
 လန်းလန်းဆန်းဆန်း သန်သန်စွမ်းစွမ်းကြီး ဖြစ်ပြီးနေလို့ရှိရင်ငြိမ်း
 အေးတယ်လို့ ဘယ်မှာဆိုနိုင်မှာလဲ။

လောကမှာ ဒီရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေကြောင့် လူစွမ်း
 ကောင်းတွေပေါ်ပေါက်လာကြတယ်။ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ
 အားကြီးပြီးတော့ လောကဘက်မှာကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ဆောင်ရွက်
 နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လူစွမ်းကောင်းတွေလို့ခေါ်ရတာပဲ။ သူတို့ကို
 စွမ်းပါပေတယ်။ တော်ပါပေတယ်လို့ချီးမွမ်းရတာပဲ။ တရားဘက်
 ကတော့ အဲဒီလိုလူစွမ်းကောင်းတွေကို မချီးမွမ်းပြန်ဘူး။ ရာဂ၊
 ဒေါသ၊ မောဟတွေနဲ့ စပ်ရာမှမလုပ်ဝံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ လူစွမ်း
 ကောင်းလို့ ခေါ်ပြန်တယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လောကဘက်က
 နေကြည့်ရင်တော့ဖြင့် လူညံ့တွေလို့ မြင်မှာပေါ့။ ဒါကြောင့် လော

ကဘက်ကကြည့်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ မြင်ပုံကိုရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပတိလီ
 နော-တွန့်ဆုတ်နေတယ်တဲ့။ ယခု အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ
 ဆိုလို့ရှိရင် တရားအားမထုတ်ခင်ကတော့ လောကဓေးရာတွေမှာ
 အလုပ်လုပ်ရတာ စိတ်ထဲကကို ထက်ထက်သန်သန်ပျော်ပျော်ပါးပါး
 ရွှင်ရွှင်ပျပျနှင့် အင်မတန်ကို အားတက်သရောရှိကြတယ်။ တရား
 အားထုတ်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ အဲဒါတွေကို တယ်ပြီးမလုပ်ချင်တော့
 ဘူး။ တချို့များကျတော့ လုံးလုံးတောင်မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ လျော့
 သွားတယ်။ အင်း- အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်လို့ရှိရင်
 တော့ ဒီလောကဘက်က ကိလေသာတွေနဲ့ ပြုလုပ်တဲ့အမှုတွေဟာ
 အကုန်လုံးကင်းသွားမယ်။ တွန့်ဆုတ်ပြီးတစ်ခါတည်း ငြိမ်းသွား
 မယ်။ အဲဒါကိုရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပတိလီနောတွန့်ဆုတ်နေတယ်တဲ့။
 ဒီလိုလောကဘက်က တွန့်ဆုတ်နေတာလည်း သန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်
 တစ်ခုပဲ။

ဒါကြောင့်ယခုတရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားအားထုတ်
 နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်။ ငါ
 မှာရာဂဒေါသမောဟ ကိလေသာဘက်ကနေပြီး ဘယ်လောက်များ
 တွန့်ဆုတ်မှု ရှိနေပြီလဲ။ အလျင်ကလိုပဲလား။ လျော့ကျနေသလား။
 ဘယ်နှယ်နေတုန်းလို့ အဲဒါကိုစဉ်းစားကြည့်ရမယ်။ အင်း-မလျော့
 သေးဘူး။ အလျင်ကလိုပဲဆိုရင်ဖြင့် နေရာမကျသေးဘူး။ မပြည့်စုံ
 သေးဘူးလို့ဆိုရမှာပေါ့။ ထပ်ပြီးတော့တရားအားထုတ်ဦးမှဖြစ်မယ်။
 တရား အဆင့်အတန်းတွေမြင့်လာလို့ ရှိရင်တော့ မြင့်လာသ
 လောက်ပဲ ရာဂဒေါသ မောဟတွေက နည်းနည်းပြီး နိမ့်ကျသွားပါ
 တယ်။ အဲဒါကို တွန့်ဆုတ်ပြီးနေတယ်လို့ဆိုရတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဆောင်ပုဒ်မှာ “တွန့်ဆုတ် သယောင်ဟန်ဆောင်မပြ” လို့ဆိုထား
 ပါတယ်။

၁- ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှု၌ ဟန်ဆောင်ခြင်း

◆ သာ

အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်အောင် ဟန်မဆောင်ရ

ပြီးတော့ အကုဟကောတဲ့။ အံ့ဩဖွယ် ဟန်ဆောင်ပြခြင်း လည်းမရှိရဘူးတဲ့။ ဒီနေရာမှာတော့ ရဟန်းတွေကို ရည်ရွယ်ပြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဟန်ဆောင်တယ်ဆိုတာ သူများတွေက အထင်ကြီးအောင် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင်လို့ တကယ်မဟုတ်ပဲနဲ့ ဟုတ်သလိုထင်အောင် သရုပ်ဆောင်ပြတာပဲ။ ဒီလိုဟန်ဆောင်မှုကလည်း သုံးမျိုးရှိတယ်။

၁။ ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှုနှင့် စပ်ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်ပြတာ ကတစ်မျိုး။

၂။ တရားထူး ဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်ပြတာ ကတစ်မျိုး။

၃။ ဣရိယပုထ်နှင့် စပ်ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်ပြတာ ကတစ်မျိုး။

အဲဒီလို သုံးမျိုးရှိတယ်။

၁-ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှု၌ ဟန်ဆောင်ခြင်း

ပစ္စည်းသုံးဆောင်မှုနှင့် စပ်ပြီး ဟန်ဆောင်တာကတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကလှူဒါန်းတဲ့အခါ ဟန်ဆောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်နှယ်ပြောသတန်းဆိုတော့ “ဒကာကြီး ဒကာမကြီး ဒီလောက် ကောင်းမွန်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို မလှူပါနဲ့၊ ငါတို့မှာသင်္ကန်းဆိုရင် ပုံသကူသင်္ကန်းနဲ့ တော်တာပဲ။ ကျောင်းဆိုလို့ရှိရင်လည်း သစ်ပင် အောက်နေတာကကောင်းတာပဲ။ ဆွမ်းဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဆွမ်းခံ ပြီးစားတာက အကောင်းဆုံးပဲ။ ဆေးပစ္စည်းဆိုလို့ရှိရင်လည်း နွား ကျင်ငယ်ရေသောက်ရင် ရောဂါတော့ ပျောက်နိုင်တာပဲ။ ဒီလိုအ

ကောင်းကြီးတွေမလိုပါဘူး။ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေ မလိုပါဘူးဆိုပြီး တော့လျှာတဲ့ပစ္စည်းကိုလက်မခံဘဲနေသတဲ့။ အဲဒါဟန်ဆောင်ပြီး တော့ပြောတာပဲ။ ပစ္စည်းတွေကိုတော့ သူကသဘောကျနှစ်သက်နေ လျက်ပါပဲ။ လိုချင်လျက်ပါပဲ။ အဟုတ်တကယ်လို့ မလိုချင်လို့ ပြောတာကတော့ အပြစ်မရှိပါဘူး။ အခုပြောနေတာမျိုးကတော့ လိုချင်လျက်သားနဲ့ မလိုချင်ယောင်ဟန်ဆောင်ပြီး ပြောတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလိုဟန်ဆောင်ပြောတော့ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ တယ်လောဘနည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ထင်ပြီးကြည်ညိုမှုသဒ္ဓါတရား တွေ တိုးတက်လာတယ်။ သဒ္ဓါတရား တိုးတက်လာတော့ ပိုပြီးတော့ အများကြီးလှူကြတယ်။ အဲဒီလို အများကြီးပိုလှူတော့ ဟန်ဆောင် တဲ့ ရဟန်းက မလွဲမကင်းသာတဲ့အနေနဲ့ ညည်းညူပြီး လက်ခံသတဲ့။ “အင်း ဒါလောက်လှူတာတွေကို လက်မခံလို့ရှိရင်တော့ ဒီဒကာမ တွေမှာကုသိုလ်ရရှာကြမှာမဟုတ်တော့ဘူး” ဆိုပြီးတော့အားနာလို့၊ သနားလို့လက်ခံတဲ့အနေမျိုးပေါ့လေ လှူတိုင်းလှူတိုင်းအကုန်လုံး လက်ခံပြီး နေတော့တာပဲတဲ့။ အဲဒီလိုဟန်ဆောင်တဲ့ ဟန်ဆောင် နည်းကတစ်မျိုး၊ ဒါကတော့ ရဟန်းတွေနဲ့သာဆိုင်တယ်။ ဒီလို ဟန်ဆောင်မှုတွေ သူတစ်ပါးအထင်အမြင်ကြီးအောင် လုပ်မှုတွေ မရှိရဘူးတဲ့။ အဲဒါတွေ ကင်းရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၂-တရားထူးဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း

တရားထူးဂုဏ်ထူးနှင့်စပ်ပြီး ဟန်ဆောင်ပြောပြပုံကတော့ ဒီလိုတဲ့။ ကိုယ်ကသူများနဲ့မတူ၍ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ကျောင်းအစရှိ တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ပြီးတော့ ဒီလိုသင်္ကန်းမျိုးကို သုံးဆောင်နိုင်တဲ့ ရဟန်းဟာ ရဟန္တာပဲ။ အရိယာပဲ။ ဒီလိုသပိတ်၊

၃-ဣရိယာပုထ်နှင့် စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း

◆ ၁၃၃

ဒီလိုကျောင်း၊ ဒီလိုအသုံးအဆောင်ကို သုံးဆောင်တဲ့ ရဟန်းဟာ ရဟန္တာပဲ၊ အရိယာပဲ စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အရိယာပဲ၊ ရဟန္တာပဲ လို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ထင်မြင်လာအောင် သွယ်ဝိုက်ပြီးပြောသတဲ့။ ဒီလိုအပြောမျိုးလည်း မပြောရဘူးတဲ့။ ဒါကတော့ အများအားဖြင့် ရဟန်းတော်တွေနဲ့သာဆိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ယခုကာလမှာတော့ လူဝတ်ကြောင်ထဲကလည်း အနာဂါမ်လို့ ဝန်ခံတာလည်းရှိတယ်။ ရဟန္တာလို့ ဝန်ခံနေတာလည်းရှိတယ်။ တချို့က ဘုရားလို့တောင် ဝန်ခံလိုက်သေးတယ်။ အနာဂါမ် ရဟန္တာလို့ ဝန်ခံပြီးတော့ သူတို့ မှာ သားမယားတွေကလည်းရှိနေတဲ့အတွက် မယုံကြည်တဲ့ သူတွေက ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ မကင်းပါဘဲကလားလို့ စောဒနာ ကြတော့ မသာယာရင်ပြီးတာပဲလို့ ဖြေရှင်းပြန်သတဲ့။ အံ့ဩစရာပါပဲ။ အဲဒါထက် အဲဒီလူတွေကို ဘုရားရဟန္တာအနေနဲ့ ယုံကြည်ကိုးကွယ်နေကြတဲ့သူတွေက သာပြီး အံ့ဩစရာကောင်းတယ်။ ဒါတွေကတော့ သတိပြုပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်ဖို့ပါပဲ။

၃-ဣရိယာပုထ်နှင့်စပ်၍ ဟန်ဆောင်ခြင်း

ဣရိယာပုထ်နဲ့စပ်ပြီး ဟန်ဆောင်ပုံကတော့ ကိုယ်က တရား အားမထုတ်ပါဘဲနဲ့ အားထုတ်နေလေယောင်၊ သမာဓိမရှိပဲနဲ့ သမာဓိရှိလေယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နေထိုင်သွားလာနေတာပါပဲ။ ရိုးရိုးထိုင်နေရင်းထဲက သူများမြင်တဲ့အခါ တရားအားထုတ်နေယောင် ဟန်ဆောင်ပြီးငြိမ်ငြိမ်ကလေး ထိုင်နေတယ်။ ရိုးရိုးကလေး လမ်းလျှောက်နေရင်းက သူများမြင်တဲ့အခါ တရားနဲ့လျှောက်နေသလို ဟန်ဆောင်ပြီး ဖြည်းဖြည်းကလေးသွားနေတယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ကိုယ်အမူအရာတွေကို ပြုပြင်ရာမှာ သူများအထင်ကြီးအောင်

ဟန်ဆောင်ပြီး ကုရိယာပုထ်တွေကို ပြုပြင်နေတယ်။ ဒီလိုဟန်ဆောင်မှုမျိုးလည်း မရှိစေရဘူး။ ကင်းရမယ်တဲ့။ ကျမ်းဂန်ထဲမှာတော့ ဒီဟန်ဆောင်မှု သုံးမျိုးနဲ့စပ်ပြီး အကျယ်ကြီးပြထားပါတယ်။ ယခုဟောနေတဲ့ တရားထဲမှာတော့ အတော်အတန်နာလည်ရုံ အကျဉ်းလောက်သာ ပြောနိုင်ပါတယ်။

အားကျပြီး မတောင့်တရ

ပြီးတော့ အဝိဟာလု- မတောင့်တရဘူးတဲ့။ တောင့်တတယ်ဆိုတာ သူများတွေမှာ အဝတ်အစားအဆင်တန်ဆာ အစရှိတဲ့ ပစ္စည်းကောင်းတွေရှိတယ်ဆိုရင် မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း အဲဒါမျိုးတွေကိုလိုချင်လာတယ်။ အဲဒါတောင့်တတာပဲ။ ဒီတောင့်တတာက အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ မြင်ရာကနေပြီး မြင်တဲ့အာရုံဝတ္ထုတွေကို လိုချင်နေတယ်။ ပြည့်စုံချင်နေတယ်။ ဒါတောင့်တတာပဲ။ ထို့အတူ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ စိတ်ကူးကြံစည်ရာ၊ စဉ်းစားရာ ကနေပြီး သူများပြည့်စုံသလို ပြည့်စုံဖို့ရာ လိုလားတယ်။ ဒါလည်း တောင့်တတာပဲ။ အဲဒီလို တောင့်တမှုမျိုးတွေ ကင်းရမယ်တဲ့။

နတ်ပြည်နဲ့စပ်တဲ့စာအုပ်ကို ဖတ်ရလို့ဖြစ်စေ၊ သူများက ပြောလို့ဖြစ်စေ၊ နတ်ပြည်လောကတွေမှာ ချမ်းသာပုံတွေကြားသိရတဲ့အတွက် နတ်စည်းစိမ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံချင် ပြီးတော့ နတ်ပြည်ကို ရောက်ချင်တာလည်း တောင့်တတာပဲ။ ဒီတောင့်တမှုမျိုးလည်း မရှိဘူးတဲ့။ ဒီလိုတောင့်တမှုမျိုးရှိလာရင် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတော့ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။

ကောင်းတဲ့ကောင်းတမှု

ဒီတောင့်တမှုတွေထဲမှာ ကောင်းတာလည်းရှိသေးတယ်။

ကောင်းတဲ့ တောင်းတမှု

♦ ၁၁၅

ဘယ်လိုဟာတုန်းဆိုတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို တောင့်တတာပါပဲ။ အဲဒါကတော့ အလွန်ကောင်းတဲ့တောင့်တခြင်းပဲ။ အဲဒီတောင့်တမှုမျိုးကတော့ ရှိရမှာပဲ။ တရားအားထုတ် ကျင့်ကြံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မိမိသန္တာန်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ထူးတွေဖြစ်စေချင်တယ်။ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေ ရောက်ချင်တယ်။ ချင်တယ်။ ဒီလိုတောင့်တတာကတော့ အလွန်ကောင်းတဲ့တောင့်တခြင်းမျိုးပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီတောင့်တခြင်းမျိုးကလည်း လွန်လွန်ကဲကဲကြီးဖြစ်လို့ ရှိရင်တော့ နေရာမကျဘူး။ ဒါကြောင့် လွန်လွန်ကဲကဲကြီးဖြစ်လာရင်တော့ သူ့ကိုရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ မပယ်နိုင်ပဲနဲ့ အဲဒါကိုချည်းသာ မပြတ်တောင့်တနေရင်တော့ သမာဓိဉာဏ်တွေက မတိုးတက်ပဲ ရပ်တန့်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ဖို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အချို့ယောဂီတွေမှာ သမာဓိဉာဏ်တွေ ကောင်းလျက်သားနဲ့ အဲဒီတောင့်တမှုတွေက များပြီးဖြစ်ချင်လွန်းအားကြီးနေတာနဲ့ တရားကမတက်ဘူး။ တရားအားထုတ်ရာမှာ လိုချင်လွန်းအားကြီးပြီး သိပ်တောင့်တနေရင်လည်း အားထုတ်လို့ အဆင်မပြေဘူး။ လုံးလုံးမလိုချင်ရင်လည်း နေရာမကျဘူး။ အခက်သားပဲ။ စိတ်ထားတတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

အဘိနတံ စိတ္တံရာဂါနုပတိတံ- လို့ဟောတော်မူတယ်။ အဘိနတံ-အလွန်ညွတ်သော(ဝါ)ညွတ်လွန်းသော၊ စိတ္တံ-စိတ်သည် ရာဂါနုပတိတံ- ရာဂအစဉ်လိုက်နေပါတယ်တဲ့။ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးတွေကိုလိုချင်လွန်းအားကြီးနေလို့ရှိရင် အဲဒါဟာ နောက်ကရာဂပါနေတာပဲတဲ့။ အဲဒါကို ကုသိုလ်ဆန္ဒလို့ ထင်စရာကြီးပေါ့လေ။ ငါတောင့်တတာဟာ ကောင်းတဲ့ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို မျှော်လင့်တောင့်တတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကုသိုလ်ဆန္ဒပဲလို့ ထင်စ

ရာကြီးပေါ့။ အေး- ဒါပေမယ်လို့ အဲဒါဟာရာဂါနုပတိတံ- ရာဂက နောက်လိုက်ပါနေတယ်တဲ့။ ပြီးတော့ အဲဒီအလွန်အကဲ တောင့်တမှုဟာ သမာဓိဿ ပရိပဏ္ဏော သမာဓိ၏ ဘေးရန်ပါပဲတဲ့။

တံ သမ္ပဇာနော ဟုတွာ ရာဂံ ပဇာဟတိ၊ တံ-ထိုတောင့်တလွန်းအားကြီးသောစိတ်ကို၊ သမ္ပဇာနော- တောင့်တတယ်ဟုသိသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပဇာဟတိ-ပယ်၏။ မှတ်သိပြီးပယ်လိုက်ပါတဲ့။

အဲဒီလို တောင့်တလွန်းအားကြီးနေလို့ရှိရင်တော့ သမာဓိဉာဏ်တရားက မတက်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်တဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက ပြုပြင်ပေးတယ်ဆိုတာ ဒီလိုဟာတွေကို ပြုပြင်ပေးရတာပါပဲ။ တရားအမှတ်ကလေးတော်တော်ကောင်းလာလို့ရှိရင် ဒီတောင့်တမှုတွေက ပေါ်လာတော့တာပဲ။ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က တရားကို မြန်မြန်ကြီးပြည့်စုံစေချင်တယ်။ ဒီလိုပြည့်စုံချင်အားကြီးတော့ တောင့်တမှုတွေ၊ စိတ်ညစ်မှုတွေလွန်ကဲနေတယ်။ အဲဒါကြောင့် သမာဓိဉာဏ်တရားက မတိုးတက်ဘဲနဲ့ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

ကိုယ်အလုပ် ကိုယ်လုပ်ပါ

ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ထားပြီးတော့ သမာဓိဉာဏ်တရားတွေ ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်၊ မဖြစ်ချင်လည်းနေပါစေ။ သူ့သဘောနဲ့သူပဲ။ သမာဓိဉာဏ် တရားထူးတွေဖြစ်အောင်၊ တိုးတက်အောင် ငါလုပ်လို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သူမှလည်း လုပ်လို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ သူ့ဟာသူအကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါကျတော့ဖြစ်မှာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီအာရုံကလေးတွေကိုသာ မပြတ်ရှုမှတ်သွားမယ်”လို့ စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုအေးအေးဆေးဆေးထား

ကိုယ်အလုပ်ကိုယ်လုပ်ပါ

◆ သဂု

ပြီး မှတ်သွားရမယ်။ ဒီလိုမှတ်သွားလို့ရှိရင် မကြာခင်မှာပင် တရားတွေ တိုးတက်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ စိတ်ပျက်တဲ့အနေမျိုးနဲ့ လုံးလုံးလျားလျား မတောင့်တပဲ နေလို့တော့လည်းမဖြစ်ဘူး။

အဲဒီလို စိတ်ပျက်တဲ့ အနေမျိုးနဲ့ မျှော်လင့်တောင့်တခြင်း လုံးဝမရှိပြန်တော့ ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် အပနတံ စိတ္တံ ဗျာပါဒါနုပတိတံတဲ့။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ဖဲလွန်းတဲ့စိတ်ဆိုတာ တရားနဲ့ လူနဲ့ မကပ်ဘဲနဲ့ ကွဲကွာနေတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုဖဲခွာလွန်းတဲ့အခါ ကျတော့ တရားကို ကျောပေးထားလိုက်တာလိုဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ စိတ်ပျက်မှုတွေပါဝင်နေတယ်တဲ့။ ဒါတွေကိုလည်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့်တရားနဲ့စပ်ပြီးတော့ တောင့်တမှုအတော်အသင့်တော့ရှိမှာပဲ။ သို့ပေမယ့် များများကြီးတောင့်တနေရင် ဒီတောင့်တမှုကလေးကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တောင့်တမှုကလေးတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားမယ်ဆိုရင် တရားတွေက တိုးတက်ပြီးလာတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က“တွန့်ဆုတ်သယောင်၊ ဟန်ဆောင်မပြ၊ မတောင့်တလျှင်း ဝန်တိုကင်း၍”တဲ့။

ဝန်တိုခြင်းလည်း ကင်းရမယ်၊ ဝန်တိုခြင်းဆိုတာ မစ္ဆရိယပဲ။ မစ္ဆရိယဆိုတာ ကိုယ့်မှာ ပြည့်စုံတဲ့ဥစ္စာတွေ ကိုယ့်မှာရှိနေတာတွေကို သူများနှင့်မဆက်ဆံ စေချင်တာရယ်၊ ကိုယ်ကောင်းစားတာကို သူများမကောင်းစားစေချင်တာရယ်၊ ကိုယ်ပြည့်စုံတာကို သူများမပြည့်စုံစေချင်တာရယ်၊ အဲဒါတွေကို မစ္ဆရိယလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီမစ္ဆရိယတရားကတော့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်လို့ရှိရင် ကင်းသွားတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီသောတာပတ္တိမဂ်ရောက်အောင် အားထုတ်သွားဖို့ပါပဲ။

ကြမ်းတမ်းတာတွေကို ပယ်ရမယ်

ဆောင်ပုဒ်က “ဝန်တိုကင်း၍၊ ကြမ်းခြင်းရွံ့ဖွယ်၊ အလျှင်း ပယ်လျက်”တဲ့ အပ္ပဂစ္ဆော-ကြမ်းတမ်းခြင်းလည်း မရှိရဘူးတဲ့။ ကြမ်းတမ်းခြင်းဆိုတာ တစ်နေ့တုန်းက တရားထဲလည်း ပါသွားပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဒီအထဲမှာလည်း ပါလာပြန်တယ်။ ကြမ်းတမ်းခြင်းဆိုတာ ကိုယ်၏ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ နှုတ်၏ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ စိတ်၏ကြမ်းတမ်းခြင်းလို သုံးမျိုးရှိပါတယ်။

ကိုယ်၏ကြမ်းတမ်းခြင်းဆိုတာကို ရဟန်းတော်များနှင့် စပ်ပြီးတော့ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါတယ်။ သံဃာတော်အများရဟန်းတော်များနဲ့ တွေ့ဆုံဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ အရှိအသေကင်းမဲ့တာတွေကို ကိုယ်၏ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေလို့ ပြထားပါတယ်။ အရှိအသေကင်းမဲ့ပြီးတော့ရှိသေရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မရှိသေဘဲနဲ့ တိုက်ခိုက်သွားတယ်။ ရှေ့တည့်တည့်က ရပ်ပြီးတော့နေတယ်။ ထိုင်နေတယ်၊ ကျော်တက်ပြီးသွားတယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။

အဲဒီလိုကိုယ်အမူအရာအားဖြင့် မရှိမသေပြုတာတွေကို ကိုယ်ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေတဲ့။ မထေရ်ကြီးနေမည့် နေရာတွေမှာ ကိုယ်ကတက်ပြီးနေတယ်။ ရဟန်းငယ်တွေကိုလည်း အနေအထိုင် ကြမ်းတမ်းအောင်လို့ ကိုယ်ကတိုးဝှေ့ပြီး ထိုင်နေတယ်။ ဒါတွေဟာ ကိုယ်ဖြင့် ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေပဲတဲ့။ ကိုယ်အမူအရာတွေမှာ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိတာတွေပေါ့။ စားရာ သောက်ရာတွေမှာ သူများတွေ စက်ဆုပ်ရွံ့ဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ တံတွေးထွေးလိုက် နှပ်ညှစ်လိုက် ချွေသလိပ်ဟတ်လိုက်နဲ့ ဒီလိုဟာတွေဟာ စက်ဆုပ်စရာတွေပဲ။ မြန်မာပြည်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ဒါမျိုးတွေက အလေ့အထလို ဖြစ်နေတော့ရိုးနေပါတယ်။

ကြမ်းတမ်းတာတွေ ယယ်ရမယ်

◆ ၁၃၉

ကိစ္စမရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံခြားက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာတော့ အဲဒါတွေက အလွန်ရွံ့စရာကောင်းသတဲ့။ ရွံ့လည်းရွံ့စရာ တွေပါပဲ။ စားရာ သောက်ရာတွေမှာ မဆင်မခြင်ဘဲ ပြုလုပ်တဲ့ ဒီလိုရွံ့ဖွယ်အမူအရာတွေဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေလို့ ဆိုရမှာဘဲ။

နှုတ်ကြမ်းတမ်းတာတွေကတော့ အများကြီးပါပဲ။ ရှိသေရ မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရိုမသေနဲ့ ပြောဆိုတာတွေဟာ ယဉ်ကျေးမှုမဖြစ် တာ ကြမ်းတမ်းတာတွေနဲ့ပဲ။ သံဃာတွေ စုဝေးပြီးနေတဲ့ နေရာ ဆိုလို့ရှိရင် မထေရ်ကြီးက ခွင့်ပြုမှ ပြောရဟောရတယ်။ အခွင့်မပြု ပဲဝင်ပြီး ပြောဆိုရင် ဒါလည်းမယဉ်ကျေးဘူးလို့ဆိုရမှာပေါ့။ ဒီလို အခွင့်မရဘဲ ပြောဆိုတာတွေဟာ မရိုသေရာရောက်တယ်။ ယဉ် ကျေးမှုနည်းပါးတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ အေး ဒါတွေကလည်း ကင်းရ မယ်။ ပြီးတော့ မပြောသင့်တာတွေကို ပရိသတ်ထဲမှာ ပြောဆိုမှု တွေကလည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒီလို မသင့်မတော်တဲ့ အပြောအဆို မျိုးတွေကလည်း ကင်းရမယ်တဲ့။

စိတ်ဖြင့် ကြမ်းတမ်းမှုတွေကတော့ ဘယ်လိုလည်းဆိုရင် စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းမှုမရှိဘဲ မတော်ရာတွေကိုလျှောက်ပြီး ကြံစည်နေ တာပဲ။ ကိုယ်နဲ့ သူများနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်ရင် မတန်မရာတွေလျှောက် ပြီး ကြတာမျိုးပါပဲ။ ကိုယ်ကအမျိုးအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စည်းစိမ်အခြေ အနေအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အဆင့်အတန်းမမြင့်ပါဘဲနဲ့ အဆင့်အတန်း မြင့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တန်းတူထားပြီးတော့ စဉ်းစားကြံစည်နေတတ် တယ်။ ဒါကတော့ လောကရေးရာဘက်က ပြောတာပါ။ တရားရေး ရာဘက်ကဆိုရင်လည်း ကိုယ့်သီလက မစင်ကြယ်ပါဘဲနဲ့ သီလစင် ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တန်းတူထားပြီး စိတ်ကူးနေတယ်။ သူနဲ့

၁၂၀ ♦

ပုရာဏာသုတ် တရားစာ

ကိုယ်ဟာ အတူတူပဲလို့ အောက်မေ့နေတယ်။ ကိုယ်က ခူတင်
ကျင့်ဝတ်တွေကို မကျင့်နိုင်ပါဘဲနဲ့ ကျင့်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတူ
ပဲလို့ထင်တယ်။ ကိုယ်က ပရိယတ်ကျမ်းဂန်တွေကို မတတ်ပါဘဲနဲ့
တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတူပဲလို့ စိတ်ကထင်ထားတယ်။ တချို့
က အဋ္ဌကထာ ဋီကာတွေကို မကြည့်နိုင်ဘဲနဲ့တောင် အဲဒီကျမ်း
ဆရာတွေကို သူတို့နဲ့ တန်းတူအောက်မေ့တယ်။ မရှိမသေလည်း
ပြောတတ်သေးတယ်။ ကိုယ်က ပဋိပတ်အကျင့်ကို ကောင်းကောင်း
မကျင့်ပါဘဲနဲ့ ကောင်းကောင်းကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အတူတူပဲလို့
ထင်ထားတယ်။ ဒါမျိုးတွေကတော့ အခုနေအခါမှ တော်တော်အ
ဖြစ်များနေကြပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်နှလုံး ကြမ်းတမ်းမှုတွေ
ပါပဲ။

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒီလိုစိတ်ကြမ်းတွေ
ဖြစ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ ဒါပေမယ့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ
အကျင့်တွေကို အချိုးကျကျ ကျင့်ထားရင်တော့ ဒီလိုစိတ်ကြမ်းတွေ
က ဖြစ်စရာမရှိပါဘူး။ ကိုယ်က သီလစသည်နှင့် တကယ်ပြည့်စုံ
နေလို့ရှိရင် ပြီးတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုတကယ်ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
မှာ အပြစ်ကင်းနေတတ်ပါတယ်။ တော်တော်ကို နေရာကျပါတယ်။
မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ကျင့်နေတာနဲ့ ဒီလိုမတော်တဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့စိတ်
ကူး ကြစည်မှုတွေ ဖြစ်ဖို့ဝေးကွာနေပါတယ်။ တစ်ရံတစ်ခါ မတော်
တဆ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လည်း အဲဒီလိုစိတ်ကြမ်းတွေ စက်ဆုပ်ဖွယ်
တွေကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်သွားရုံပါပဲ။

စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေလည်း ပယ်ရမယ်

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ကြမ်းတမ်းရွံ့ဖွယ်၊ အလျှင်း

စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာလည်း ယယ်ရမယ်

♦ ၁၂၀

ပယ်လျက်” လို့ဆိုထားတယ်။ ကြမ်းတမ်းခြင်းရယ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရယ် ဒါတွေကင်းရမယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဆိုတာက ဘာတုန်းလို့ဆိုရင် သီလမစင်ကြယ်မှုတွေပါပဲ။ သီလမစင်ကြယ်တဲ့ သူဟာ သီလကိုရှိသေးလေးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် လူတစ်ယောက်မှာ အညစ်အကြေးတွေ လူးပေနေလို့ရှိရင် အဲဒီလူကို အခြားလူတွေက ရွံရှာစက်ဆုပ်ကြတယ်။ အဲဒီလူနဲ့ ရောနှောပြီးမနေချင်ကြဘူး။ သီလမှာ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဆိုတာက ဘာတုန်းလို့ဆိုရင် သီလမစင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သီလမစင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မပေါင်းချင်ကြဘူး။ ရွံကြစက်ဆုပ်ကြတယ်။ အတူတူ မနေချင်ကြဘူး။ နေချင်စရာလည်းမကောင်းဘူး။ သီလမစင်ကြယ်တဲ့လူနဲ့ ရောနှောရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကိုအတူတူပဲလို့ထင်ကြလိမ့်မယ်။ အဲဒါ သီလမစင်ကြယ်တာကို စက်ဆုပ်လို့ပါပဲ။ လူကိုမုန်းလို့တော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်တဲ့ သီလမစင်ကြယ်မှုတွေကင်းစေရမယ်တဲ့။

သီလဆိုတာ မတော်မသင့်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေ နှုတ်အမူအရာတွေကို မပြုမိအောင် မပြောမိအောင် စောင့်ရှောက်ကြည့်ရှောင်ရတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မတော်မသင့်တဲ့ ပြုမူပြောမှုတွေကင်းအောင် ကျင့်သွားရမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟာ စင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ နေရာဌာနဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုလည်း နှလုံးသွင်းသင့်ပါတယ်။ ဒီသာသနာတော်ဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသောစင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ နေရာဌာနပဲ။ ဒီလိုနေရာဌာနမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီစင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလိုပဲ စင်ကြယ်အောင်ကျင့်သင့်

တယ်။ ငါလည်း စင်ကြယ်အောင် ကျင့်မယ်လို့နှလုံးသွင်းပြီးတော့ စင်ကြယ်အောင်ကျင့်သွားရမယ်။ သီလအကျင့်တွေကို စင်ကြယ်အောင် ကျင့်သွားရင်တော့ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်တွေရော ကင်းစင်သွားမှာပါပဲ။ ဒါကတော့ ဘာဝနာအလုပ်မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဘာဝနာရဲ့ အခြေခံသီလအကျင့်ပဲရှိပါသေးတယ်။ ယခု ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနမျိုးမှာရောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ သီလတွင်တောင်မကသေးဘူး။ သမာဓိပညာတွေ ပါတောင်ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ကျင့်နေရတယ်။ ဒီတော့ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတွေမှာ မကြည်ညိုဖွယ်ဆိုတာမရှိနိုင်တော့ဘူး။ ကြည်ညိုဖွယ်တွေချည်းဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီလိုပညာ ရှိသူတော်ကောင်းတွေရဲ့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေလုံးဝကင်းပြီး ကြည်ညိုဖွယ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင်ကျင့်သွားဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကျင့်ပြီးစက်ဆုပ်ဖွယ်ကင်းနေလို့ရှိရင် ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့တဲ့ ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ကြမ်းခြင်း၊ ရွံရှာဖွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်၊ ချစ်ပြယ်စကား၊ မပြောကြား” တဲ့။

ပါဠိဂါထာမှာ ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတော-တဲ့။ ပေသုဏေယျေ စ-ကုန်းတိုက်စကား၌လည်း၊ နောယုတောမယှဉ်သည့်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏တဲ့။ ကုန်းတိုက်စကားဆိုတာ ပိယသုည-ချစ်သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပြယ်အောင် ပြောတဲ့စကားပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးဟာ မူလကတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသင့်မျှနေကြတယ်။ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည်ညိုလေးစားမှုရှိနေကြတယ်။ အဲဒီလိုချစ်ခင်ကြည်ညိုနေကြရာမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်မှုပျက်အောင် ကြည်ညိုလေးစားမှုပျက်အောင် ကြားဝင်ပြီး မပြောရဘူး၊ အဲဒီလိုပြောချင်တဲ့စိတ်များပေါ်လာခဲ့လို့ရှိရင် မသင့်တော်ဘူးလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လည်း ပယ်

စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာလည်း ပယ်ရမယ်

♦ ၁၂၃

ရမယ်။ ရှုမှတ်ပြီးတော့ရင်လည်း ပယ်ရမယ်။

ဆောင်ပုဒ်

တွန့်ဆုတ်သယောင်၊ ဟန်ဆောင်မပြ၊ မတောင့်တလျှင်း၊
ဝန်တိုကင်း၍၊ ကြမ်းခြင်းရွံဖွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်၊
ချစ်ပြယ်စကား၊ မပြောကြား၊ ခုနစ်ပါးသူ့ဂုဏ်ရည်။

ဒီဆောင်ပုဒ်အရ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ နည်းနည်းထပ်ပြီး
ပြောဦးမယ်။ တွန့်ဆုတ်သယောင်ဆိုတာ လောကဓေးရာတွေနဲ့စပ်
ပြီးတော့ တက်တက်ကြွကြွ ထက်ထက်သန်သန် မရှိဘဲတွန့်ဆုတ်
နေသလို အားလျော့နေသလိုဖြစ်နေရမယ်။ ရာဂဖြစ်စရာအာရုံတွေ
နဲ့စပ်ပြီးတော့ ရာဂစိတ်မဖြစ်ဘဲ တွန့်ဆုတ်နေသလို အစွမ်းသတ္တိ
ညံ့နေသလိုဖြစ်နေရမယ်။ ဒေါသဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့
လည်း စိတ်မဆိုးဘဲ အစွမ်းအစရှိသလို တွန့်ဆုတ်နေရမယ်။ မာန
ဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့လည်း တက်ကြွထောင်လွှားခြင်း
မရှိဘဲတွန့်ဆုတ်နေရမယ်။ အဲဒီလိုပဲ နေရာတကာမှာ ကိလေသာ
ဖြစ်စရာ အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး ကိလေသာ မဖြစ်ဘဲကိလေသာဖြင့်
စိတ်တက်ကြွခြင်း၊ ထက်သန်ခြင်းမရှိဘဲ စိတ်ကလေးငြိမ်ဝပ်နေ
အောင် ကျင့်ရမယ်၊ ဒါပါပဲ။

ပြီးတော့ ဟန်ဆောင်မပြဆိုတာက ကိုယ့်မှာမရှိတဲ့ ဂုဏ်နဲ့
ဟန်ဆောင်မပြရဘူး။ ရှိတဲ့ဂုဏ်ထက် ပိုလွန်ပြီးတော့လည်း ဟန်မ
ဆောင်ရဘူး။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဒီအပိုဒ်က ရဟန်းသူမြတ်အနေ
နဲ့ အကြည်ညိုခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်း
တော်များမှာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကိုယ့်မှာရှိ
တာထက်ပိုပြီး သူများအထင်ကြီးအောင် ကြည်ညိုအောင်ဟန်

ဆောင်ကြားဝါခြင်း၊ ပြောခြင်းမရှိစေရဘူး။ ဒကာ ဒကာမတွေ ကြည်ညိုအောင် ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင်အလုပ်ကိုမလုပ်ရဘူး။ ဒါကြောင့် တကယ်အလိုနည်းတဲ့ ရဟန်းတော်ကောင်းတွေဟာ ပဋိပတ်ဘက်ကဆိုလျှင် မိမိမှာ ရှိနေတဲ့ဂုဏ်တွေတောင် သူတစ်ပါး မသိအောင် လျှို့ဝှက်ထားလေ့ရှိပါတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်နေပေမယ့်လို့ စောစောပိုင်းက ပြောကြားခြင်းမရှိဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးကျမှ သီတင်းသုံးဖော်များအား ပြောသွားတတ်ကြပါတယ်။

ပြီးတော့ မတောင့်တလျှင်း ဆိုတာကလောကီအာရုံကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေနဲ့စပ်ပြီး သူများမှာပြည့်စုံသလို မိမိမှာလည်း ပြည့်စုံရအောင်ကောင်းစွာချမ်းသာရအောင်လို့ သူများကို အားကျပြီး တောင့်တမှု မရှိစေရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေဆဲပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားထူးကိုရဖို့ရာ လွန်လွန်ကဲကဲ လိုချင်တောင့်တခြင်းမျိုးလည်း မရှိစေရပါဘူးလို့ ဒီလိုလည်း ဆိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် တရားအားထုတ်နေဆဲမှာ တရားထူးရဖို့ လွန်လွန်ကဲကဲတောင့်တနေလျှင် သမာဓိ ပညာတွေမတိုးတက်ဘဲရှိနေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပါပဲ။ ပြီးတော့ ဝန်တိုခြင်း ကင်းတယ်ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

“ကြမ်းတမ်းရွံ့ဖွယ်၊ အလျှင်းပယ်လျက်” ဆိုတာကတော့ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကြမ်းတွေကိုလည်း ပယ်ရမယ်။ သီလမစင်ကြယ်ခြင်းဆိုတဲ့ ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်လည်း ကင်းစေရမယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ ချစ်ပြယ်စကား မပြောကြားတဲ့၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော သူတို့အား အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည်ညိုလေးစားမှုယုံကြည်မှု ပျက်ပြားအောင် ပြောဆိုတဲ့ ကုန်းတိုက်စကားကို မပြောကြားရဘူးတဲ့။ ဒါတွေက ရှေ့ပိုင်းက အကျယ်ရှင်းပြခဲ့လို့ ထင်ရှားနေပါပြီ။ အဲဒါတွေ

စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာလည်း ယယ်ရမယ်

◆ ၁၂၅

ဟာ ခုနစ်ပါးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်အဆုံးမှာ “ခုနစ်ပါး သူ့ဂုဏ်ရည်” ဆိုလိုထားပါတယ်။ ငြိမ်းအေးတဲ့ ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါခုနစ်ပါးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နောက်လည်း အဖြေဂါထာ တွေက ၉-ပုဒ်တောင်ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါတွေကိုတော့ နောက် သီတင်းနေ့ကျမှ ဆက်ပြီးဟောရမယ်။ ဒီကနေ့တော့ ၄-နာရီလည်း တီးသွားပြီ ဒီတွင်ပဲရပ်ပြီးတရားပွဲသိမ်းကြဦးစို့။

ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီးကို ရှိသေ့စွာ နာခံ မှတ်သားကြရသော ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ကြောင့် ဘေးအန္တရာယ် ခပ်သိမ်းတို့မှ ကင်းငြိမ်းလွတ် မြောက်ကြ၍ ဤပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး၌ ပြဆိုထားသော (မသေပျက်ခင် တဏှာစင်ခြင်း အစရှိသော) ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင်လည်း ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု... သာဓု... သာဓု... ။

(ဒုတိယပိုင်းပြီးပြီ။)

တတိယပိုင်း

မဟာသမယသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူစဉ် အခါတုန်းက နတ်ဗြဟ္မာပရိသတ်တွေကို မဂ်ဖိုလ်တရားတွေရဖို့ ဟောထားတဲ့ သုတ်တရားတော် ၆-ပုဒ်ထဲက ပုရာဘောဒသုတ်ကို ထုတ်ပြီး ဟောလာတာဟာ နှစ်သိတင်းရှိသွားပြီ။ ဒီကနေ့တော့ အဲဒီသုတ်ကို အပြီးတိုင်ဟောပြီး အဆုံးသတ်ရမယ်။ အလျင် ၂-သိတင်းက ဟောခဲ့တာဟာ အဖြေဂါထာ နံပါတ် ၄-အထိပြီးခဲ့ပါပြီ။ ဒီကနေ့အဖြေနံပါတ် ၅-ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

သာတိယေသု အနဿာဝီ၊ အတိမာနေ စနော ယုတော။

သဏှော စပဋိဘာနဝါ၊ န သဒ္ဓေါ န ဝိရဇ္ဇတိ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာတိယေသု- သာယာဖွယ် အာရုံကာမဂုဏ်ဝတ္ထုတို့၌၊ အနဿာဝီ- ယိုထွက်စီးသွားခြင်းမရှိသည် ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (သာယာဖွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အဲဒီအာရုံတွေဆီကို ယိုထွက်ခြင်း စီးဆင်းသွားခြင်းမရှိစေရဘူးတဲ့။ ဒါကဂုဏ်ပုဒ်တစ်ခုပဲ)၊ အတိမာနေစ- အလွန်မာန်ထောင်လွှားလျက် သူတစ်ပါးကို အထင်သေးခြင်း၊ မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်း

၌လည်း၊ နော ယုတော-မယှဉ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (ကိုယ့်ကိုယ်
ကိုသိပ်အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးကို အထင်အမြင်သေးခြင်း၊
မရှိမသေ ပြုခြင်းမရှိစေရဘူးတဲ့။ ဒါကလည်း ဂုဏ်ပုဒ်တစ်ခုပဲ)
သက္ကောစ- နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (ကိုယ်နှုတ်
နှလုံးသုံးပါးလုံး နူးညံ့သိမ်မွေ့ရမယ်တဲ့။ ဒါကလည်း ဂုဏ်ပုဒ်တစ်ခု
ပဲ) ။ပဋိဘာ နဝါ စ-ထင်မြင်သော ဉာဏ်ပညာရှိသည်လည်း၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ပရိယတ် ပဋိပတ်နှင့် ပြဿနာအရာမှာ ထင်မြင်
သဘောပေါက်လွယ်တဲ့ ဉာဏ်ပညာနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ဒါကလည်း
ဂုဏ်ပုဒ်တစ်ခုပဲ။ သဒ္ဓေါ စ-သူတစ်ပါးကိုပုံ၍ ယုံကြည်သည်လည်း၊
န ဟောတိ- မဖြစ်။ (သူတစ်ပါးကိုချည်း ပုံပြီးယုံကြည်သူလည်း
မဖြစ်စေရဘူးတဲ့။ ဒါကလည်း ဂုဏ်ပုဒ်တစ်ခုပဲ)။ ဒီသုတ်က ဗုဒ္ဓိ
စရိုက် ပညာအားကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဟောထားတဲ့ သုတ်ဖြစ်
တဲ့အတွက် ဒီသုတ်ထဲမှာ နက်နဲပြီးအသိခက်တဲ့ အသုံးအနှုန်းစကား
လုံး အထူးအဆန်းကလေးတွေလည်း ပါဝင်နေတယ်။ နသဒ္ဓေါ-
မယုံကြည်ရဘူးလို့ ဆိုတော့ ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါတရားကို ပယ်မြစ်တာ
လိုလိုဖြစ် နေပါတယ်။ ဒီစကားက ပဟေဠိသဘောရှိတဲ့အတွက်
လိမ်တိမ်တိမ် ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒါကို တော်တော်ကြာမှပဲ အကျယ်
ရှင်းပြီးပြောရမယ်။ န ဝိရဇ္ဇတိ- တပ်မက်ကင်းဆဲလည်းမဟုတ်။
(ဒီစကားကလည်း ခုတင်ကတစ်လိမ်ပေါ် နှစ်လိမ်ထပ်လာသလိုပဲ
တပ်မက်မှု မကင်းဘူးဆိုရင် တပ်မက်နေတယ်လို့ ယူရမလိုလို
ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုတော့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘူး။
တပ်မက်မှုကင်းဆဲ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တပ်မက်မှုကင်းပြီးဖြစ်နေပြီ။
ဒီလိုတပ်မက်မှုလုံးဝကင်းပြီး ဖြစ်သဖြင့် တပ်မက်မှုကင်းအောင်
ကျင့်စရာမရှိတော့ဘူးလို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကလည်း ဂုဏ်ပုဒ်တစ်ခု

ကတိယဂိုဏ်း

♦ ၁၂၉

ပဲ) တံ-ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တောတိ-ငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ အဟံ- ငါသည်ဖြူမိ-ဟောဆို၏တဲ့။

အဲဒီဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သူကို ဥပသန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အသိအမှတ်ပြုပါတယ်တဲ့။ အလွန်မှတ်သားစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီဂါထာထဲမှာ ဘာဝနာလုပ်ငန်းတွေလည်း ပါ သွားတယ်။ အဲဒါတွေကို အလွယ်တကူနဲ့ အများနားလည်အောင် လို့ မြန်မာလိုဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်က အဟောင်းနဲ့ အသစ်နှစ်မျိုးတောင်ဖြစ်နေတယ်။

ဆောင်ပုဒ်အဟောင်းက သာယာဖွယ်တွင်း၊ မစီးဝင်တည့်၊ အထင်မသေး၊ သိမ်မွေ့ရေးနှင့်၊ ကြံတွေးရှုငြား၊ ထင်ဉာဏ်သွား၍၊ သူတစ်ပါးမယုံ၊ တပ်မက်ကုန်၊ သူ့ဂုဏ်ပင်ဖြစ်သည်တဲ့ ၊ ဒါကအ ဟောင်း။

အသစ်ကတော့ “သာယာဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ တပ်မက် ကွာ၊ ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်”တဲ့။

ဒါကအသစ်၊ ယခု အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။
သာယာဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းသည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊
ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ တပ်မက်ကွာ၊
ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်။

အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို တစ်ပိုဒ်ချင်းရှင်းပြသွားမယ်၊ (သာယာ ဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်-တဲ့) သာတိယေသု အနုဿာဝီ-သာ ယာဖွယ် အာရုံတွေထဲ စီးဆင်းသွားခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့။ စီးဆင်း သွားတယ်ဆိုတာ အဲဒီ သာယာဖွယ် အာရုံတွေကို သာယာတပ်မက် ပြီး စွဲလမ်းညွတ်ကိုင်းနေတာကို ဆိုလိုပါတယ်။

(မာန်ကင်းသိမ်မွေ့-တဲ့) မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးတဲ့မာန်
မာန်နဲ့ သူတစ်ပါးကို အောက်တန်းစားထားပြီး အထင်သေးတဲ့ မာန်
မာန်မျိုး မရှိစေရဘူးတဲ့။ ပြီးတော့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ
နှုတ်အမူအရာတွေကို ပယ်ရှားပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့ ကိုယ်အမူအရာ
နှုတ်အမူအရာတွေနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။ အစစ အရာရာမှာ တည်ငြိမ်
တဲ့ ဣန္ဒြေနဲ့ နူးနူးညံ့ညံ့သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ရှိနေရမယ်တဲ့။

(ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ-
တဲ့) ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အရာ၊ အမေးပြဿနာ အရာတွေမှာ ဉာဏ်
ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်တာရယ်၊ သူတစ်ပါးကိုချည်း
ပုံပြီးမယုံဘဲ ကိုယ်တိုင်သိတာရယ်။ တပ်မက်မှုက ကင်းပြီး ဖြစ်နေ
တာရယ်။ ဒီကဂုဏ်သုံးပုဒ်၊ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ ဂုဏ်က သုံးပုဒ်
ပေါင်း ဒီဂါထာမှာ ဂုဏ်ခြောက်ပုဒ် ပါဝင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

သာယာဖွယ်အတွင်း စီးဆင်းပုံ

အခု အကျယ်ရှင်းပြမယ်။ သာယာဖွယ်အတွင်းမစီးဆင်း
စေရဘူးဆိုရာမှာ သာယာဖွယ်ဆိုတာ ယခုလူတွေအများအလိုရှိ
နှစ်သက်သဘောကျနေတဲ့ ဥစ္စာတွေပါပဲ။ မျက်စိနဲ့ ကြည့်လို့ မြင်လို့
ကောင်းတာတွေ၊ နားနဲ့ နားထောင်လို့ ကြားလို့ ကောင်းတာတွေ နှာ
ခေါင်းနဲ့ နှမ်းရှူရလို့ ကောင်းတာတွေ၊ လျှာနဲ့ စားသောက်ရလို့
အရသာခံလို့ ကောင်းတာတွေ၊ ကိုယ်နဲ့ တွေ့ထိလို့ ကောင်းတာတွေ
စိတ်ကူးနဲ့ ကြစည်စဉ်းစားပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပြီး ကောင်း
နေတာတွေ ဒီလိုကောင်းတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ ဥစ္စာတွေဟာ သာယာ
ဖွယ်တွေပါပဲ။ ဒီသာယာဖွယ်အာရုံတွေဟာ နှစ်သက်သာယာပြီး

ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားပုံ

◆ ၁၃၁

ကိလေသာ ရေယဉ်တွေ စီးဆင်းသွားစရာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာမကင်း သေးတဲ့သူတွေက ဒါတွေကို သာယာနှစ်သက်စွဲမက်ပြီး နေကြတာပဲ။ အဲဒီသာယာဖွယ် အာရုံကာမဂုဏ်တွေဆီကို စိတ်ကလေးမသွားစေနဲ့တဲ့။ သွားလျှင် သွားတိုင်းသွားတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

စိတ်ကို မနိုင်နင်းသေးတဲ့သူတွေမှာ မျက်စိကနေပြီးတော့လည်း မြင်ရတဲ့အဆင်းအာရုံဆီကို ကိလေသာရေအလျဉ်တွေက ဒလဟောစီးဆင်းပြီး သွားနေတယ်။ နားကလည်းကြားရတဲ့အသံအာရုံဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်။ နှာခေါင်းကလည်း အနံ့ဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်။ လျှာကလည်း အရသာဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်။ ကိုယ်ကလည်း အတွေ့အထိဆီကို စီးဆင်းသွားတယ်။ စိတ်နှလုံးကလည်း စိတ်ကူးထဲပေါ်လာတဲ့ အာရုံဆီကို ဒလဟောစီးဆင်းသွားတယ်။ ဥပမာ-မိုးရွာတဲ့အခါမှာ မြင့်မောက်ရာ တောင်ကုန်းပေါ်က ရေတွေဟာ နိမ့်ရာအရပ်ကို ဒလဟောစီးဆင်းသွားကြသလိုပါပဲ။ ဒီလိုစီးဆင်းသွားတတ်တဲ့ သဘောတွေကို အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်မှာ အာသဝတရားလို့ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီအာသဝတရားက ကာမာသဝ ဘဝါသဝ ဒိဋ္ဌာသဝ အဝိဇ္ဇာသဝလို့ လေးပါးရှိပါတယ်။ အဲဒီလေးပါးထဲက ဒီဂါထာမှာတော့ သာယာဖွယ်အာရုံဆီကို စီးသွားတတ်တဲ့ ကာမာသဝနဲ့ ဘဝါသဝကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ တရားကိုယ်အားဖြင့်တော့ တဏှာရာဂဆိုတဲ့ လောဘတရားပါပဲ။

ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားပုံ

ဒီတဏှာရာဂဆိုတဲ့ အာသဝတရားက ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်

တိုင်အောင်၊ ဓမ္မ-တရား သဘောအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်။

ဘဝဂ်ဆိုတာ ဘဝဂ္ဂဆိုတဲ့ ပါဠိမှ ဂ-ငယ်တစ်လုံး ဖြုတ်ပယ်ပြီး မြန်မာစကားလုပ်ထားတဲ့ ပါဠိပျက်စကားပဲ။ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်တော့ ဘဝဂ္ဂ- ဘဝဂ်ဆိုတာ ဘုံဘဝထဲမှာ အမြင့်ဆုံးအမြတ်ဆုံး ဘုံဘဝလို့ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ အမြင့်အမြတ်ဆုံး ဘုံဘဝကို သဘောပေါက်အောင် အလတ်စားနဲ့ အနိမ့်ဆုံးဘုံဘဝတွေကိုလည်း သိထားဖို့လိုပါတယ်။ ဘုံ (၃၁)မှာ အနိမ့်ဆုံးဘုံတွေ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆို တဲ့ အပါယ်လေးဘုံပဲ။ ဒီအထဲမှာ အနိမ့်တကု အနိမ့်ဆုံးကတော့ ငရဲဘုံပဲ။ အဲဒီငရဲဘုံတွေထဲမှာလဲ အဝီစိဆိုတာ အနိမ့်ဆုံးအောက် အကျဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဖို့ကိုအမျှဝေတဲ့အခါမှာ အထက်ဘဝဂ် အောက်အဝီစိလို့ဆိုကြတာပဲ။

အဲဒီ အပါယ်လေးဘုံက အထက်တက်လာတော့လူ့ဘုံပဲ။ လူ့ဘုံအထက်မှာ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ၊ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ နိမ္မာနရတီ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ ဆိုတဲ့ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် အစဉ်အတိုင်း တည်ရှိနေတယ်။ ဒီနတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာတော့ လူ့ဘုံလိုပါပဲ။ ယောက်ျား၊ မိန်းမအစုံအလင်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေလည်း အပြည့်အစုံရှိတယ်။

အဲဒီအထက်မှာ ပထမဈာန်သုံးဘုံတဲ့။ သုံးဘုံဆိုပေမယ့် အဆင့်ကတော့ တစ်ဆင့်တည်း၊ တစ်ပြင်တည်းပါပဲ။ အယုတ်အလတ်၊ အမြတ်ဗြဟ္မာသုံးမျိုးတို့ရဲ့ နေရာဖြစ်လို့ သုံးဘုံလို့ ပြောရပါတယ်။ အဲဒီ အထက်မှာလည်း ဒုတိယဈာန် သုံးဘုံတဲ့။ ဒါလည်း တစ်ဆင့်တည်းပါပဲ။ ဗြဟ္မာကသုံးမျိုးကွဲနေလို့ သုံးဘုံလို့ပြောရပါ

တဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားပုံ

♦ ၁၃၃

တယ်။ အဲဒီ အထက်မှာလည်း တတိယချာန် သုံးဘုံတဲ့။ ဒါလည်း တစ်ဆင့်တည်းပါပဲ။ ဗြဟ္မာကသုံးမျိုးကွဲနေလို့ သုံးဘုံလို့ပြောရပါတယ်။

အဲဒီအထက် စတုတ္ထချာန်ဘုံထဲက အောက်ဆုံးအဆင့်မှာ ဝေဟပ္ပိလ်နဲ့ အသညသတ်ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာနှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကိုလည်း နှစ်ဘုံလို့ပဲ ခေါ်ရတယ်။ အဲဒီနှစ်မျိုးထဲမှ ဝေဟပ္ပိလ် ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာတွေကတော့ တခြားဗြဟ္မာတွေလိုပဲ ရုပ်ရော နာမ်ရော နှစ်မျိုးလုံး အပြည့်အစုံရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝေဟပ္ပိလ်ဗြဟ္မာ ရယ် အောက်သုံးဘုံက ဗြဟ္မာကိုးမျိုးရယ်။ ဒီဗြဟ္မာဆယ်မျိုးကတော့ အောက်နတ်ဘုံနဲ့ လူ့ဘုံကိုလာပြီး တရားလည်းနာနိုင်တယ်။ ဟောလည်း ဟောပြောနိုင်တယ်။ သူတို့မှာ ထူးတာကတော့လူများလို ယောက်ျား အင်္ဂါ မိန်းမအင်္ဂါတွေဆိုတာ မရှိဘူး။ နှာခေါင်းပုံ သဏ္ဌာန်ရှိပေမယ့် အနံ့ကိုနမ်းရှူပြီး သိဖို့ယာနပသာဒ ရုပ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ လျှာပုံသဏ္ဌာန်ရှိလို့ စကားပြောနိုင်ပေမယ့် အရသာကို သိဖို့ ဇိဝှာပသာဒရုပ်ကတော့ မရှိဘူး။ ကိုယ်ကြီးက ရှိနေပေမယ့် လို့ အတွေ့အထိကိုသိဖို့ ကာယပသာဒ ရုပ်ကတော့မရှိဘူး။ အနံ့ အရသာ အတွေ့ဆိုတဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ခံစားရုံ လောက်သာ အသုံးကျတဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့အစိတ်အပိုင်းတွေမှာ မရှိဘူး။ တော်တော်နေရာကျတာပဲ။ ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေနိုင်တဲ့ မျက်စိနဲ့ နားကတော့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားကိုလည်း ဖူးနိုင်တယ်။ တရားကိုလည်း နာနိုင်တယ်။ စိတ်နှလုံးကရှိနေတဲ့အတွက် တရားကိုလည်း ကျင့်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဗြဟ္မာတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရားကို နာရတဲ့အခါ အများအားဖြင့် တရားထူးတွေကို ရသွားကြပါတယ်။ အင်မတန်ကို နေရာကျပါတယ်။

၁၅၄ ♦

ပုရာဏေဒသုတ် တရားတော်

အသညသတ်ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာတွေကတော့ သိတတ်တဲ့ စိတ် နာမ်တရားမရှိဘူး။ ရုပ်ချည်းသက်သက်ရှိတယ်။ လူတွေက ထုလုပ်ထားတဲ့သစ်သားရုပ်၊ ကျောက်ရုပ်ကြီးတွေလိုနေမှာပေါ့။ အဲသူတို့မှာတော့ စိတ်နာမ်တရားမရှိတဲ့အတွက် ဘာကိုမျှမသိနိုင်ဘူး။ ဘယ်ကိုမှလည်းမသွားနိုင်ဘူး။ မလှုပ်ရှားနိုင်ဘူး။ တကယ်အရုပ်ကြီးတွေလိုပဲ။ ဘုရားပွင့်တာလည်းသူတို့မသိကြဘူး။ တရားလည်း မနာနိုင်ဘူး။ ကမ္ဘာပေါင်း ငါးရာအသက်တမ်းကုန်တဲ့အခါ အဲဒီဘုံက စုတေပြီးတော့ မူလဌာနဖြစ်တဲ့ လူ့ပြည်နတ်ပြည်ကို ပြန်ရောက်လာရတယ်။ အတိုးအမြတ်ရယ်လို ဘာမှမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အသညသတ်ဘုံကို ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးထဲမှာ ထည့်ထားပါတယ်။

အဲဒီ ဝေဟပ္ဖိုလ်၊ အသညသတ်က အထက်မှာတော့ အနာဂါမ်နဲ့ ရဟန္တာတို့သာရှိတဲ့ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတွေဆိုတာ အစဉ်အတိုင်း ငါးဆင့်ရှိတယ်။ အမည်အားဖြင့်တော့ အဝိဟာ၊ အတပ္ပာ၊ သုဒဿာ၊ သုဒဿီ၊ အကနိဋ္ဌတဲ့ ဒီငါးဘုံကတော့ အောက်ကာမဘုံလည်စေတတ်တဲ့ သံယောဇဉ်ကိလေသာတွေကင်းပြီး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့ အနာဂါမ်နဲ့ ရဟန္တာမြတ်တွေသာနေရတဲ့ ဘုံတွေဖြစ်တဲ့အတွက် သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံတွေလို့ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီသုဒ္ဓါဝါသဘုံတွေရဲ့အထက်မှာတော့ အရူပဘုံတွေဆိုတာရှိတယ်။ အာကာသနဉ္စာယတနဘုံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံလို့ ဒီလိုလေးဆင့်ရှိတယ်။ ဒီအရူပဘုံတွေမှာတော့ စိတ်နာမ်သက်သက်သာရှိတယ်။ ရုပ်မရှိဘူး။ ရုပ်မရှိတဲ့အတွက် သူတို့ကိုမမြင်နိုင်ဘူး။ သူတို့ကလည်း မမြင်နိုင်၊ မကြားနိုင်ဘူး။ ဘုရားထံလည်း မလာနိုင်ဘူး။ တရားကိုလည်း မနာနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘုံရောက်တဲ့ ပုထုဇဉ်

ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားပုံ

♦ ၁၃၅

ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဲဒီဘုံတွေက အသက်တမ်းကုန်လို့ စုတေလျှင် မူလရင်းဖြစ်တဲ့ လူဘုံ၊ နတ်ဘုံကိုပြန်ရောက်လာရတာပဲ။ ဘာမျှ အတိုးအမြတ်မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ပုထုဇဉ်တွေအတွက် ဆိုလျှင် အဲဒီ အရူပဘုံတွေလည်း ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးထဲမှာ ပါဝင်နေတယ်။

သို့သော် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဆိုရင်တော့ အဲဒီဘုံတွေ မှာလည်း တိုးတက်မှုရှိပါတယ်။ အဲဒီဘုံတွေမှာ သောတာပန်၊ သက ဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရောက်သွားမယ်ဆိုရင် မိမိတို့သိပြီး ဖြစ်တဲ့ တရားနည်းလမ်းအတိုင်းမိမိတို့ စိတ်ကိုပဲ ရှုမှတ်ပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်ရောက်ပြီး အဲဒီဘုံတွေမှာပဲ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအရူပ လေးဘုံထဲမှာ နေဝသညာနာသ ညာယတနဘုံဆိုတာ အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံးပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံကို ဘဝဂ္ဂ-ဘဝဂ်လို့ခေါ်တယ်။

မူလက ပြောခဲ့တဲ့ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝဆိုတဲ့ တဏှာ အာသဝတရားဟာ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဘုံသုံးဆယ့်တစ်မှာ အောက်ဆုံး ငရဲဘုံကစပြီး အထက်ဆုံးဘဝဂ်ခေါ်တဲ့ ဒီနေဝသညာနာသညာ ယတနဘုံတိုင်အောင် သာယာတပ်မက်သောအားဖြင့် စီးသွားတတ် တယ်။ ဒီလိုဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင် စီးသွားတတ်လို့ အာ သဝခေါ်တယ်။ အနဿာဝီ-လို့ဆိုတဲ့ ဒီဂါထာအရဆိုရင်တော့ အဿာဝလို့ခေါ်ရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီအဿာဝလို့ခေါ်တဲ့ စီးသွားတတ်တဲ့ တဏှာရာဂကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သုံး ဆယ့်တစ်ဘုံမှာ ဘယ်ဘုံ၊ ဘယ်ဘဝဘယ်အဖြစ်မျိုးကိုမှ သာယာ တပ်မက်ပြီး စီးသွားခြင်းမရှိရအောင် အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။

ငရဲ သာယာသေးသလား

ဒီနေရာမှာမေးစရာရှိပါတတ်။ ဒီဘုံ(၃၁) ဘုံမှာ ငရဲဘုံဆိုတာ အင်မတန်မကောင်းတဲ့ ဘုံဖြစ်ပါတယ်။ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် တိရစ္ဆာန်ဆိုတဲ့ ဘုံတွေဟာလည်း မကောင်းကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီမကောင်းတဲ့ဘုံဘဝမျိုးတွေကို တပ်မက်သာယာတဲ့တဏှာ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လားလို့မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့လွယ်ပါတယ်။ ငရဲကိုငရဲမှန်းသိပြီး မကောင်းဘူးလို့ထင်တဲ့လူအဖို့မှာ ငရဲကိုမတပ်မက်နိုင်တာမှန်ပါတယ်။ ငရဲမှန်းမသိတဲ့လူကတော့ ကောင်းတယ်ထင်ပြီး အဲဒါကို လိုချင်တပ်မက်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ အများကြားဖူးနေတဲ့ မိတ္တဝိန္ဒက အကြောင်းအရာနှင့်ထောက်ဆကြည့်ရင် ထင်ရှားနေပါတယ်။

မိတ္တဝိန္ဒက ဝတ္ထု

မိတ္တဝိန္ဒက ဆိုတဲ့လူဟာ သူ့အမေစကားကိုနားမထောင်ဘဲ အမေကိုပြောဆိုပြစ်မှားပြီးတော့ အိမ်ကထွက်သွားပြီး ရောက်တတ်ရာရာကို လျှောက်သွားနေတယ်။ ယခုကာလ လေလွင့်နေတဲ့ အိမ်ပြေးသူငယ်တွေလိုနေမှာပေါ့။ အဲဒီလိုရောက်တတ်ရာရာကို သွားနေရင်း ပင်လယ်သင်္ဘောဆိပ်ရောက်တော့ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောနဲ့လိုက်သွားတယ်။ ပင်လယ်ထဲမှာ သင်္ဘောလိုရာမသွားဘဲဒုက္ခရောက်နေတော့ သူ့ယုတ်မာပါလာလို့ ဒုက္ခရောက်ရတယ်လို့ ယူဆပြီး ကံဆိုးမဲချကြတယ်။ အဲဒီအခါ မိတ္တဝိန္ဒက ကိုကံဆိုးမဲကကျတာနဲ့ သူ့ကို ဝါးစီးဖောင်ကလေးနဲ့ ပင်လယ်ထဲမျှောလိုက်ကြတယ်။ အဲဒီလိုမျှောလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်သင်္ဘောကလည်း အလျင်အမြန် ထွက်သွားပါရောတဲ့။ မိတ္တဝိန္ဒကမှာ ရေ၊ လေ အဆင်သင့်ရာ မျှော

နေရင်း ရှေးက ဥပုသ်စောင့်ခဲ့ဖူးတဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဝေမာနိက ပြိတ္တာမ လေးယောက်ရဲ့ ဗိမာန်တစ်ခုကိုရောက်သွားတယ်။ ပြိတ္တာ ဆိုပေမယ့် ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ်ရောပြီး အကျိုးပေးတဲ့ဌာနဖြစ်တဲ့ အတွက် (၇)ရက်အတွင်းမှာ နတ်လိုပဲချမ်းသာတာတွေကို ခံစားရ ပြီးတော့ နောက် (၇) ရက်အတွင်း ငရဲဆင်းရဲမျိုးကို ခံစားနေရတဲ့ ဘုံဖြစ်တယ်။ အဲဒီရောက်သွားတော့ ဗိမာန်ရှင်မတွေက မိတ္တဝိန္ဒက ကို ကောင်းမွန်စွာကျွေးမွေးပြုစုကြတယ်။ (၇)ရက်စေ့တဲ့အခါကျ တော့ အဲဒီနတ်ပြိတ္တာမတွေက သူ့ကို အဲဒီဗိမာန်မှာပဲစောင့်နေရစ် ပါ။ (၇)ရက်ကြာရင်ပြန်လာပါမယ်လို့မှာထားပြီး ငရဲခံရန်သွားကြ ရှာတယ်။ မိတ္တဝိန္ဒကမှာခဲ့တဲ့အတိုင်း စောင့်မနေဘူး။ သူ့ဝါးဖောင် ကလေးနဲ့ဆက်ပြီးခရီးထွက်ပြန်သတဲ့။ သူ့မှာ ဥပုသ်စောင့်ဖူးတဲ့ ကံကထောက်မအတွက် ဝေမာနိကနတ်ပြိတ္တာမရှစ်ယောက်ရှိတဲ့ ဗိမာန်တစ်ခုကို ရောက်သွားပြန်တယ်။ အဲဒီမှာလည်း (၇)ရက် သာနေပြီး နည်းတူပဲ ဝါးဖောင်နဲ့ ခရီးထွက်ပြန်တယ်။ ဥပုသ်စောင့် ဖူးတဲ့ကံကြောင့် ဝေမာနိကနတ်ပြိတ္တာမ (၁၆) ယောက်ရှိတဲ့ ဗိမာန် (၃၂) ယောက်ရှိတဲ့ ဗိမာန်တွေကို အစဉ်အတိုင်းရောက်သွားတယ်။ အဲဒီဗိမာန်တွေမှာလည်း (၇)ရက်သာ နေပြီး နောက်ဆုံးခရီးထွက် လိုက်တဲ့အခါ အမိကိုဖြစ်မှားမိခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ပင်လယ် ထဲမှာ ငရဲကျွန်းကလေးတစ်ခုကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ လျှောက်သွားနေရင်း လည်ဂုတ်ပေါ်မှာ သင်တုန်းစက်လည်ပြီး အလှီးခံနေရတဲ့ ငရဲသားကိုတွေ့ရတယ်။ အဲဒီငရဲသားမှာ သင်တုန်း စက်က လှီးနေလို့သွေးတွေကလည်း နီနီရဲရဲပန်းပြီးဖြာထွက်နေ တယ်။ နာကျင်ရှာလွန်းလို့ တအော်အော် တကြော်ကြော်နဲ့ ဆူညံ အောင်လည်း ငိုကြွေးနေရရှာတယ်။

ငရဲပန်း ရွှေပန်းထင်တယ်

အဲဒီငရဲခဲနေရတာကို တွေ့ရတော့ မိတ္တဝိန္ဒကမှာ အထင်
အမြင်တစ်မျိုးပေါက်လာတယ်။ ဒီလူနွယ်နော် အင်မတန်လှပတဲ့
ပန်းကြီးကိုပန်ထားပြီးတော့ ဘာကြောင့်အသံကုန်ဟစ်အော်ပြီးငိုနေ
ပါလိမ့်မလဲ။ ဒီပန်းပွင့်ကြီးကို ငါပန်ရလျှင်သိပ်ကောင်းမှာပဲလို့
သူကြံစည်စဉ်းစားမိသတဲ့။ အဲဒါကိုအကြောင်းပြုပြီး ရှေးပညာရှိ
တွေက “ငရဲပန်း ရွှေပန်းထင်တယ်”လို့ စကားပုံလုပ်ထားခဲ့တယ်။
မိတ်ဆွေခင်ဗျား၊ ဂုတ်ပေါ်က ပန်းပွင့်ကြီးကို ကျွန်တော့်ကို ပေးပါ
လို့တောင်းသတဲ့။ ဒီတော့ ငရဲသားက မိတ်ဆွေ ကျွန်တော့်ဂုတ်ပေါ်
ကဥစ္စာဟာ ရွှေပန်းမဟုတ်ဘူး။ သင်တုန်းစက်ကြီးပါဗျာ။ ကျွန်
တော့်ဂုတ်ပေါ်လှည့်ပြီး လှီးနေတာဘယ်လိုတိမ်းလို့ရှောင်လို့မှ
မရဘူး။ အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ သင်တုန်းစက်ကြီးပါ။
အလွန်ဆင်းရဲလှပါတယ်။ ဒီလောက်ကြီးမားတဲ့ဆင်းရဲကို ခင်ဗျား
မလိုချင်ပါနဲ့လို့ အမှန်အတိုင်းပြောပြပြီးတောင်းပန်ရှာတယ်။
ဒါပေမယ့် မိတ္တဝိန္ဒက က မယုံဘူး။ ဒါကြောင့်ပြန်လည်ချေပပြီး
ပြောပြန်တယ်။ မိတ်ဆွေရယ် ပန်းပွင့်ကြီးကို ကျွန်တော့်မျက်စိနဲ့
မြင်နေတာပဲ။ ငြောင်လိမ်မနေပါနဲ့။ မပေးချင်လို့သင်တုန်းစက်
လို့ပြောနေတာပါ။ ဒီပန်းပွင့်ကြီးခင်ဗျားပန်နေတာ ကြာလှပါရော
မယ်။ ကျွန်တော့်ကို ပေးပါတော့လို့ ထပ်ပြီး တောင်းပြန်တယ်။

ဒီတော့ ငရဲသားက စဉ်းစားတယ်။ အင်း-ဒီလူဟာ ငါလိုပဲ
အကုသိုလ်ကံကြီးမားတဲ့ လူနဲ့တူတယ်။ ငါလည်း ဒီငရဲကလွတ်ချိန်
တန်နေပုံပေါ်တယ်လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ “ကဲ မိတ်ဆွေ သင်လိုချင်
တဲ့ ပန်းပွင့်ကြီးကို ယူပေတော့”လို့ဆိုပြီး သင်တုန်းစက်ကြီးကို
မိတ္တဝိန္ဒက အပေါ်ပစ်ပေးလိုက်ပါရောတဲ့။ ဒီတော့သင်တုန်းစက်

ပြိတ္တာဘုံကိုလည်း သာယာပါတယ်

♦ ၁၃၉

က မိတ္တဝိန္ဒကရဲ့ဂုတ်ပေါ်ရောက်ရောက်ချင်းလည်ပြီးလှီးတော့ဒါပဲ။
 အဲဒီတော့မှ မိတ္တဝိန္ဒက ရွှေပန်းမဟုတ်မှန်း သင်တုန်းစက်မှန်းသိ
 သတဲ့။ သိပေမယ့်လို့ အဲဒီသင်တုန်းစက်မှ လွတ်အောင်တော့
 မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ သူ့အကုသိုလ်ကံမကုန်မချင်း အဲဒီသင်တုန်း
 စက်နဲ့ အလှီးခံနေရတော့တာပဲ။ အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်ရင်
 အကုသိုလ်ကံရှိတဲ့သူတွေမှာ ငရဲကိုငရဲမှန်းမသိတာနဲ့ကောင်းတယ်
 ထင်ပြီး တပ်မက်သာယာတတ်တယ်ဆိုတာထင်ရှားပါတယ်။ နောက်
 ပြီးတော့ ငရဲဘုံကိုငရဲမှန်းသိပေမယ့် ကိုယ်တိုင်လည်း ငရဲရောက်
 ပြီး ငရဲသားဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ်သာယာနေသေး
 တယ်။ ငရဲဆင်းရဲကို အလိုမရှိပေမယ့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ ချမ်း
 ချမ်းသာသာနဲ့ရှိနေစေချင်တာပဲ။ အဲဒါဟာ ငရဲခန္ဓာကိုယ်ကို သာ
 ယာနေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ငရဲကိုလည်း ဒီတဏှာက သာယာတပ်
 မက်ပြီး ငရဲခန္ဓာတွေဆီကို စီးသွားတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ပြိတ္တာဘုံကိုလည်း သာယာပါတယ်

နောက်ပြီးတော့ ပြိတ္တာဆိုတာလည်း တချို့က ငရဲလောက်
 နီးပါးပဲ ဆင်းရဲပါတယ်။ အဲဒီပြိတ္တာဘုံမှာလည်း ကိုယ်ကိုတိုင် က
 ပြိတ္တာဖြစ်နေတဲ့အခါ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ကိုယ်တော့ သာယာနေပါတယ်။
 သူတို့မှာ ဘဝတူအချင်းချင်း အိမ်ထောင်ပြုမှုတောင်ရှိနေသေး
 တယ်လို့ဆိုတော့ ဘဝတူအချင်းချင်း သာယာတပ်မက်နေတယ်ဆို
 တာ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ ပြိတ္တာတွေထဲ
 မှာ နေခံ၊ ညစံ၊ ခုနစ်ရက်ခံ၊ ခုနစ်ရက်စံစသည်ဖြင့် အကုသိုလ်နဲ့
 ကုသိုလ်ရောပြီး အကျိုးပေးနေတဲ့ ဝေမာနိကပြိတ္တာ တွေဆိုတာ
 လည်းရှိသေးတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ကုသိုလ်ကံအကျိုးပေးတဲ့

အလှည့်မှာ နတ်လိုပဲချမ်းသာနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါမျိုးတွေ ကိုတော့ တွေ့ရတဲ့လူကတောင် သာယာတပ်မက်နေကြပါသေး တယ်။ အသွရကာယ် ဆိုတာကတော့ ပြိတ္တာနဲ့ ခပ်တူတူပဲ။

တိရစ္ဆာန်အဖြစ်ကိုလည်း သာယာတယ်

တိရစ္ဆာန်ထဲမှာလည်း တန်ခိုးကုသိုလ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ နဂါးတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော်က ဧရက ပတ္တနဂါးမင်းကြီး ရဲ့ သမီးက လူယောင်ဖန်ဆင်းပြီး ပဟေဠိသီချင်းဆိုပြီးကသတဲ့။ ဒီပဟေဠိသီချင်းကိုဖြေနိုင်ရင် နဂါးမလေးကိုရမယ်လို့ နဂါးမင်း ကြီးကကြေငြာတဲ့အတွက် နဂါးမလေးကိုလိုချင်လို့လိုက်သွားကြတဲ့ လူတွေဟာ တိုးလို့တောင် မပေါက်နိုင်အောင်များတယ်ဆိုပဲ။

ပြီးတော့ ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်မှာ လူမင်းသားနဲ့ နဂါးမ နဂါးမင်းနဲ့ လူမင်းသမီးတို့ အိမ်ထောင်ပြုပြီး သားသမီးရတာတွေ ကိုလည်း ပြဆိုထားရှိတယ်။

စမ္ပေယျ ဇာတ်တော်မှာတော့ ဘုရားအလောင်းတော်က တောင် နဂါးအဖြစ်တောင့်တမိလို့ နဂါးဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာကို ပြဆိုထားပါတယ်။

ဝိဇ္ဇရဇာတ်တော်မှာတော့ ပုဏ္ဏကဆိုတဲ့ နတ်ဘီလူးက နဂါး မကိုချစ်ကြိုက်ပြီး အဲဒီနဂါးမနဲ့ သူ့အဖေအမေတို့၏စကားအရ ဝိဇ္ဇရပညာရှိကို နဂါးပြည်ဆောင်ယူသွားတယ်ဆိုတာကို ပြဆိုထား တယ်။

ဒီတော့ တိရစ္ဆာန်ဘုံကို တဏှာက သာယာတပ်မက်နိုင် တယ်ဆိုတာကိုတော့ ပြောဖို့လိုမယ်မထင်ပါဘူး။ ယခုခေတ်လူတွေ လည်း ခွေးကလေးကိုချစ်လို့ ယုယုယယနဲ့မွေးထားကြတယ်။ ဒီပြင်

တိရစ္ဆာန်အဖြစ်ကိုလည်း သာယာတယ်

◆ ၁၄၁

တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတွေကိုလည်း မွေးမြူပြုစုထားကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာလည်း သာယာတပ်မက်မှုတွေပါပဲ။

အထူးအားဖြင့်တော့ ကံမကောင်းအကြောင်းမသင့်လို့ မိမိကိုယ်တိုင်က ခွေးဘဝဖြစ်စေ၊ ဝက်ဘဝ ကြွက်ဘဝဖြစ်စေ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်းဘဝဖြစ်စေ ရောက်သွားရင် အဲဒီရောက်ရာ ဘဝမှာ ကိုယ့်ကိုယ်နဲ့ ကိုယ်လည်း သာယာတပ်မက်တော့တာပဲ။ ဘဝတူ အပေါင်းအဖော်တွေကိုလည်း သာယာတပ်မက်တော့တာပဲ။ အဲဒါကို စမ္မေယျဇာတ်တော် စသည်ကို ထောက်ဆပြီးသိနိုင်ပါတယ်။ ဘုရား အလောင်းတော်က သူ့ခမည်းတော်ရသေ့ကြီးထံသို့ လူယောင်ဖန် ဆင်းပြီး အခမ်းအနားနဲ့ လာရောက်ပူဇော်တဲ့ စမ္မေယျ နဂါးမင်းကြီးရဲ့ အခြေအနေကိုမြင်ရလို့ အဲဒီနဂါးမင်းကြီးအဖြစ်ကို စိတ်ညွတ်တောင့်တမိတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘဝကသေတဲ့အခါ စမ္မေယျနဂါးမင်းကြီးဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြွေရဲ့ကိုယ်ကြီးနဲ့ ဖြစ်နေရတာကို တွေ့ရတော့အလွန်ပဲ စိတ်နှလုံးမသာဖြစ်သတဲ့။ ဒါပေမယ့် အလုပ်အကျွေး နဂါးမလေးတွေက ကချေသည်လူမိန်းကလေးအသွင်နဲ့ဖန်ဆင်းပြီး တီးမှုတ်ကခုန်ဖျော်ဖြေကြတော့ အဲဒါတွေသဘောကျပြီး စိတ်နှလုံးမသာယာမှုတွေပြေပျောက်ပြီး နှစ်သက်သာယာမှုတွေ ရောက်လာသတဲ့။ အဲဒါကြောင့် ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ကိုယ်တော့ သာယာတပ်မက်ကြတာချည်းပါပဲ။

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝတွေ သာယာပုံကတော့ ပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဗြဟ္မာဘဝတွေလည်း သာယာကြတာပဲ။ တချို့ဘာသာဝင်တွေက အဲဒီဗြဟ္မာဘုံတွေကို မအို၊ မနာ၊ မသေတဲ့ကောင်းကင်ဘုံတွေ ထင်မှတ်ပြီး သာယာတောင့်တနေကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က “ဗက” ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးက သူ့ဘဝသူ့ဘုံကို

မအို၊ မနာ၊ မသေဘဲ အမြဲတည်နေတဲ့ဘုံလို့ထင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကိုတောင် သူကဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ဖိတ်မန္တကပြုလိုက်သေးတယ်။ အဲဒီလိုမထင်တောင်မှ အသက်ရှည်ပြီး ချမ်းသာစွာနေရလို့ မိမိတို့ ဘုံဘဝကိုတော့ သာယာနေကြပါတယ်။ ဗြဟ္မာကြီးတစ်ဦးကတော့ လူ့ပြည် နတ်ပြည်က လူတွေ၊ နတ်တွေ ခဏခဏဖြစ်လိုက်၊ သေလိုက်နဲ့ အသက်တိုနေတာကို မြင်ရတဲ့အတွက် သူတို့ရဲ့ဗြဟ္မာဘုံကိုရောက်ပြီး အသက်ရှည်ရှည်နေရအောင် အားထုတ်သင့်တဲ့ အကြောင်းကို “ရင်ဝမှာလုံစူးနေရင် အဲဒီလုံကိုနုတ်ဖို့ အရေးတကြီး ကြောင့်ကြစိုက်သင့်သလို ခေါင်းမီးလောင်ရင် အဲဒီမီးကိုငြိမ်းသတ်ဖို့ အရေးတကြီး ကြောင့်ကြစိုက်သင့်သလို ကာမရာဂကိုပယ်နိုင်တဲ့ ဈာန်ကိုရအောင် အရေးတကြီးကြောင့်ကြစိုက်သင့်အားထုတ်သင့်တဲ့အကြောင်း”ဟောပြောနေပါသတဲ့။

ဒါပေမယ့် သုဒ္ဓါဝါသဘုံမှာတော့ စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာရှိလို့ သာယာမှု ရှိပါဦးမည်လားလို့ မေးစရာရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီဘုံမှာလည်း အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘဝရာဂမကင်းသေးလို့ သူတို့ဘဝနဲ့ သူတို့သာယာနေကြသေးတာပါပဲ။

အရူပဘုံကို နိဗ္ဗာန်ထင်တယ်

ပြီးတော့ အရူပဘုံတွေမှာလည်း ပုထုဇဉ်တွေ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တွေက သာယာနေကြတာပါပဲ။ တချို့ကလည်း ရုပ်မရှိဘဲ စိတ်နာမ် သက်သက်သာရှိတဲ့ အဲဒီအရူပဘုံတွေကို နိဗ္ဗာန်လို့ယူဆပြီး အလိုရှိတောင့်တနေကြတယ်။

အာဠာရနဲ့ ဥဒက

ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းတော် တောထွက်သွားခါစက အာဠာရနဲ့ ဥဒကဆိုတဲ့ ရသေ့ဆရာကြီးများထံသွားပြီး ဈာန်လမ်း နည်းနိဿယကိုခံယူခဲ့တယ်။ အဲဒီ အာဠာရနဲ့ ဥဒကရသေ့ကြီးတွေဟာ အာကိဉ္ဇညာယတနဘုံနဲ့ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံကို နိဗ္ဗာန်လို့ထင်ပြီး အဲဒီဘုံတွေကိုရောက်ဖို့ ကိုယ်တိုင်လည်း အားထုတ်တယ်။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ဟောပြောညွှန်ပြပေးကြတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကတော့ အဲဒီဈာန်တွေလည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းမဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုသိတယ်။ အဲဒီဘုံတွေလည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းမဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုသိတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ပေးတဲ့နည်းအတိုင်း အားထုတ်ပြီးရလာတဲ့ အဲဒီအာကိဉ္ဇညာဈာန် နေဝသညာဈာန်တွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား အစစ်ကိုရှာပြီး ဘုရားဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် တရားဟောမယ်လို့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီအာဠာရနဲ့ ဥဒကရသေ့ကြီးတွေဟာ နိဗ္ဗာန်လို့ သူတို့ထင်တဲ့ အဲဒီအာကိဉ္ဇညာဘုံ နေဝသညာဘုံတွေကို ရောက်နေတာတွေ့ရတယ်။ အဲဒီဘုံတွေက ရုပ်မရှိတဲ့အတွက် တရားတွေကိုလည်း မနာနိုင်ဘူး။ အဲဒီဘုံတွေကလည်း အလွန်အသက်ရှည်တယ်။ အာကိဉ္ဇညာဘုံက ကမ္ဘာပေါင်းခြောက်သောင်း၊ နေဝသညာဘုံက ကမ္ဘာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်အသက်ရှည်တယ်။ အဲဒီသက်တမ်းကုန်တဲ့အခါ အဲဒီဘုံတွေက စုတေပြီး လူ့ဘုံကိုပြန်ရောက်လာကြမယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ဘုရားသာသနာတော်ကလည်း ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ သူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ အလွန်ပဲဝေးနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အာဠာရနဲ့ ဥဒကဟာ မဟာ

၁၅၄ ♦

ပုရာဏောဒုတ် တရားစာတ်

ဇာနိယော-အများကြီး ဆုံးရှုံးသွားရှာတယ်လို့ သူတို့အတွက် ညည်း
ညူတော်မူပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုံအားဖြင့် အောက်
ဆုံးငရဲဘုံမှ အထက်ဘဝဂ်ခေါ်တဲ့နေဝသညာ ဘုံအထိတဏှာက
တပ်မက်သာယာပြီး စီးသွားတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလိုစီးသွားမှုတွေ
ကင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။

ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်

ဒီတဏှာက ဓမ္မအားဖြင့်တော့ ဂေါတြဘူ တိုင်အောင်
စီးသွားတတ်တယ်။ ဓမ္မနယ်ပယ်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် ကာမာဝစရ
တရားဟူသမျှကို အကုန်လုံးလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်။ ရူပါ
ဝစရ အရူပါဝစရဆိုတဲ့ မဟဂ္ဂုတ် ဈာန်တရားတွေကိုလည်း အကုန်
လုံးလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်။ အရိယာမဂ်ရဲ့ ရှေ့နားက
ကပ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဂေါတြဘူဆိုတဲ့တရားအထိလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်
တယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း
ကောင်းတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ကာမာဝစရတရားတွေကို သူကအကုန်
လုံးလိုက်ပြီး သာယာတပ်မက်တယ်။ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဈာန်
တရားကိုရအောင် အားထုတ်တဲ့သူမှာ မရခင်ကတည်းက သာယာ
တောင့်တလာခဲ့တယ်။ ရတဲ့အခါမှာလည်း အဲဒီဈာန်ကို သာယာ
တပ်မက်နေတယ်။

ဝိပဿာနတရားအားထုတ်တဲ့ သူမှာလည်း သမာဓိ
ကောင်းကောင်းမဖြစ်သေးရင် ကောင်းကောင်းဖြစ်ချင်တယ်။ သမာ
ဓိ ဖြစ်လို့စိတ်ကလေးငြိမ်ပြီး တည်နေတော့ အဲဒီဝိပဿနာ သမာဓိ
ကို သာယာပြန်တယ်။ ရှုမှတ်လို့ မကောင်းသေးရင်ရှုမှတ်ကောင်း
ဖို့ရာ တောင့်တတယ်။ ရှုမှတ်လို့ကောင်းလာပြန်တော့လည်း အဲဒီ

ဂေါတြဘူတိုင်းအောင် စီးသွားတတ်တယ်

◆ ၁၄၅

အမှတ်ကောင်းတာသာယာနှစ်သက်ပြန်တယ်။ ရုပ်နာမ်မကွဲသေးတဲ့ သူက ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ကွဲကွဲပြားပြားပိုင်းခြားပြီးသိချင်တယ်။ အဲဒီလို သိလာပြန်တော့ အဲဒီအသိကလေးကို သဘောကျနှစ်သက်နေပြန် တယ်။ အဖြစ်အပျက်အနိစ္စသဘော စသည်ကိုလည်း သိချင်တယ်။ သိလာပြန်တော့ မှတ်ရင်းသိရင်းနဲ့ အဲဒီအသိကလေးတွေ သဘော ကျနေပြန်တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ဆီမှာဆိုရင် အရောင်အလင်း တွေလည်း တွေ့ရပြီး ပီတိပဿဒ္ဓိ သုခ သဒ္ဓါတွေနဲ့ လျင်လျင် မြန်မြန်သိနေတဲ့ အဲဒီဝိပဿနာဉာဏ်ကိုအလွန်ပဲ နှစ်သက်သဘော ကျနေတတ်တယ်။

အတိုချုံးပြောကြပါစို့။ သင်္ခါရူပေက္ခာရောက်တဲ့အခါကျ တော့ အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘဲနဲ့ ရှုမှတ်စရာ အာရုံကလေး တွေကလည်း သူ့အလိုလို တစ်ခုပြီးတစ်ခုပေါ်နေတယ်။ ပေါ်သမျှ ကိုအထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘဲနဲ့ အမှတ်အသိကလည်း သက်သက် သာသာကလေးနဲ့ သူ့အလိုလိုသိနေတယ်။ အချိန်အားဖြင့် တစ်နာ ရီ နှစ်နာရီစသည် အရှိန်မပျက်ဘဲ ကောင်းမြဲကောင်းနေတယ်။ အဲဒီလိုအမှတ်ကောင်းနေတာကိုလည်း သဘောကျနှစ်သက်နေ တယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန်အားပြည့်တဲ့အခါမှာ အမှတ်အသိတွေကပြေးလာသလိုပဲ အထူးလျင်မြန်ပြီး တစ်မျိုး ကောင်းလာပြန်တယ်။ အဲဒါကတော့ ဝုဋ္ဌာနာဂါမီနီ ဝိပဿနာတဲ့၊ အဲဒါကိုလည်း သာယာသဘောကျတတ်တာပဲ။ အဲဒီလိုအလျင် အမြန်သိရင်းသိရင်းနဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အလုံးစုံချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန် ဆီကို ညွှတ်ကိုင်းတဲ့စိတ်ကလေးဖြစ်ပြီး အဲဒီနိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ကျရောက်သွားတဲ့ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ် ပြီးတဲ့နောက်မှာ အဲဒီလိုဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံတွေကို ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စ

ဝေက္ခဏာဆိုတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဖြစ်သွားတာတွေထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ဆီသို့ ညွှတ်ကိုင်တဲ့ သဘောက ဂေါတြဘူစိတ်ပဲ။ ပစ္စဝေက္ခဏာနဲ့ ဆင်ခြင်ပြီးတဲ့အခါ မှာ အဲဒီ ဂေါတြဘူစိတ်ကိုလည်း သာယာနှစ်သက်မှုဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီကနောက် သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်နဲ့၊ အဲဒီချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်သွားတဲ့ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်ဆိုတာတွေကတော့ သာယာဖွယ် အနေအားဖြင့် မထင်ရှားဘူး။ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့အနေ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်သွားတဲ့ သဘောအနေလောက်သာထင်ရှားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားတွေကိုတော့ သာယာနှစ်သက်မှု မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ ရှေ့နားက ဂေါတြဘူအထိသာ သာယာနှစ် သက်မှုဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သာယာနှစ်သက်တဲ့တဏှာကို မွေ့သဘောအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။

သူဌေးစိတ်ပေါက်နေတာနဲ့ တူတယ်

တချို့လူတွေကတော့ သူတို့မှာဖြင့် အားကိုးစရာအား ထုတ်ထားတဲ့ ကိုယ်တွေ့လက်ကိုင်တရားရယ်လို့ ဘာမျှမရှိပါဘဲနဲ့ အထင်ကြီးပြီး ဒီလိုပြောတတ်ကြတယ်။ လောကီတရားတွေဆိုရင် ဘာကိုမှ မသာယာနဲ့၊ ဘယ်ဟာကိုမှ မတောင့်တနဲ့လို့ ဒီလိုပြော တတ်ကြတယ်။ ဒီစကားထဲမှာ မသာယာနဲ့မတောင့်တနဲ့ဆိုတာဟာ သင့်လျော်တဲ့နေရာမှာ ထိုက်တန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကပြောဆိုရင်တော့ သင့်တော်တဲ့စကားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ သုဂတိဘုံတွေဖြစ်ဖို့ ရာလောက်တောင် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ မရှိပါဘဲနဲ့ ပြောနေတယ်ဆိုရင်တော့ နေရာမကျလှဘူး။ ပြီးတော့

ဘယ်ကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ပွားသင့်တာချည်းပဲ

♦ ၁၅၇

မိမိလက်ရှိ ကာမဂုဏ်အာရုံချမ်းသာ အသေးနုတ်ကလေးတွေကို တောင် တွယ်တာမက်မောနေလျက်နဲ့ ပြောဆိုတယ်ဆိုရင်လည်း မတော်လှဘူး။

ပြီးတော့ တချို့က ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ကို မပြတ်လိုက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေတာကို သမထအလုပ်တွေပါလို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြီး ပြောတတ်ကြသေးတယ်။

အဲဒီလိုပြောတာကတော့ သမထမှန်း၊ ဝိပဿနာမှန်းမသိ လို့ ပြောတာလည်းရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ သမထ ဘာဝနာဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေရဲ့ အခြေခံဘာဝနာ အလုပ်ကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတာ နားမလည်လို့ ရောယောင်ပြီးပြောတာ လည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့မှာ ဘာမျှ အခြေခံမရှိဘဲနဲ့ အထင်ကြီးပြီး ပြောနေကြတာပါပဲ။ ဘာနဲ့တူသလဲ ဆိုရင် အရင်းအနှီးဥစ္စာမရှိဘဲနဲ့ သူဌေးစိတ် ပေါက်နေတာနဲ့ တူ ပါတယ်။ ကိုယ့်မှာ အခြေခံဥစ္စာကဘာမှမရှိပါဘဲနဲ့ ဒီလုပ်ငန်းက တော့ သေးလွန်းပါတယ်။ ငွေဝင်နည်းလွန်းပါတယ်။ စသည်ဖြင့် ဟိုလုပ်ငန်း ဒီလုပ်ငန်းတွေကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြီး သူဌေးစိတ်ပေါက်နေ တာနဲ့ တူပါတယ်။

ဘယ်ကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ပွားသင့်တာချည်းပဲ

အမှန်ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားဆိုရင် ဘယ် ကုသိုလ်တရားပဲဖြစ်ဖြစ် ပြုသင့်၊ ပွားများသင့်တဲ့ တရားချည်းပါပဲ။ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်တိုင်းကို လိုက်ပြီးရှုမှတ်နေတာကို သမထဘာဝနာရယ်လို့ ဘယ်ကျမ်းဂန်မှာမှ မဆိုပါဘူး။ ဝိပဿနာ ဖြစ်တယ်လို့သာအဆိုရှိပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မသာယာပါနဲ့၊ မတောင့်တပါနဲ့လို့ဆိုတာက အပြောလွယ်သလောက် လက်တွေ့ကျတော့မလွယ်ပါဘူး။ အလွန်ခက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဘဲဆိုရင် တဏှာဆိုတဲ့ သာယာတောင့်တတဲ့ ဒီအာသဝတရားက ဘုံအားဖြင့်ဘဝဂ်၊ ဓမ္မအားဖြင့်ဂေါတြဘူတိုင်အောင် လိုက်ပြီးစီးသွားတတ်၊ သာယာတတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဈာန်သမာပတ်ရအောင် အားထုတ်တဲ့သူမှာ မရမီကဘဲရချင်တဲ့တဏှာတွေက ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ရပြန်တော့လည်း အဲဒီရလာတဲ့ဈာန်ကို သာယာပြန်တယ်။ ဝိပဿနာရှုတဲ့သူမှာလည်း အားထုတ်ခါစမှာ စိတ်ကမငြိမ်သက်သေးဘူး။ နီဝရဏစိတ်တွေနဲ့ရောနေတယ်။ မစင်ကြယ်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်စင်ကြယ်မှု၊ သမာဓိဖြစ်မှုကိုရချင်တယ်။ စိတ်တွေမပျံ့လွင့်ဘဲ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်နဲ့ အမှတ်ကောင်းနေစေချင်တယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်နဲ့ မှတ်ကောင်းလာပြန်တော့ အဲဒီမှတ်လို့ကောင်းတာကလေးကို သာယာပြန်တယ်။

အဲဒီအခါမှာ စိတ်ကလေးဟာ ဘယ်လိုမှမပျံ့လွင့် မပြေးသွားတော့ဘဲ မှတ်သင့်တဲ့ အာရုံကလေးတွေရဲ့ အပေါ်မှာသာ ကျလျက် ကျလျက်ဖြစ်ပြီး တည်ငြိမ်နေတယ်။ မှတ်စရာအာရုံတွေက ပြောင်းလဲနေပေမယ့်လို့ မှတ်စိတ်ကလေးရဲ့ တည်ငြိမ်ပုံကတော့ မပြောင်းလဲဘူး။ တသမတ်တည်းဖြစ်ပြီး တည်ငြိမ်နေတယ်။ အဲဒါကို ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိ လို့ခေါ်ပါတယ်။ သမထဘာဝနာ အလုပ်က ရလာတဲ့ဥပစာရသမာဓိနဲ့ တူညီနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ လို့ဆိုရတယ်။ ဒီလိုစိတ်စင်ကြယ်ပြီး အမှတ်ကောင်းလာတော့ ရုပ်နာမ်တွေကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိလာတယ်။ မှတ်ရတဲ့အာရုံရုပ်က တခြားမှတ်သိတဲ့စိတ်က တခြားစသည်ဖြင့်

ဘယ်ကုသိုလ်ပုံဖြစ်ဖြစ် ပွားသင့်တာချည်းပဲ

♦ ၁၄၉

ရုပ်နဲ့နာမ်တခြားစီကွဲပြားပြီး သိလာတယ်။ အဲဒါဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ အဲဒီလိုသိတာကိုလည်း သာယာပြန်တာပဲ။

အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီး ရှုမှတ်သွားပြန်တော့ အကြောင်းတရားနဲ့ အကျိုးတရားမျှပဲ ဆိုတာကိုလည်း ရှုမှတ်နေရင်းသိလာတယ်။ ဖြစ်ပြီးရင်း ပျက်သွားရင်း ဖြစ်ပြီးရင်း ပျက်သွားရင်းနဲ့ အနိစ္စ-မမြဲတာတွေချည်းပဲ။ ဒုက္ခ နှစ်သက်စရာ အားကိုးစရာမရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ။ အနတ္တ အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှချည်းပဲဆိုတာတွေကိုလည်း ရှုမှတ်နေရင်း သဘောကျပြီးသိလာတယ်။ အရောင်အလင်းတွေကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲမှာ ပီတိပဿဒ္ဓိတွေ ချမ်းသာမှု၊ ဝမ်းသာမှုတွေ ဖြစ်လာတာကိုလည်းတွေ့ရတယ်။ အဲဒါတွေကိုလည်း သဘောကျသာယာပြန်တာပဲ။ အဲဒါကိုလည်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

အဲဒါကိုပယ်ပြီး ဆက်လက်ရှုမှတ်သွားရင် မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ကုန်ကုန်ပျောက်ပျောက် နေတာကိုချည်းတွေ့ရတယ်။ အဲဒါက ဘင်္ဂဉာဏ်တဲ့။ အတိုချုံးပြောရမယ်။ အဲဒီက ဆက်အားထုတ်သွားရင် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်လည်း ရောက်သွားတယ်ဆိုကြပါစို့။ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံဆိုတော့ နောက်နားကျမှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောရမယ်။

အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တော့ ဘာမှကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘဲနဲ့ အမှတ်အသိကလေးတွေဟာ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ အဆင်သင့် သူ့ဟာသူမပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကိုလည်း သဘောကျပြန်တာပဲ။

ဂေါတြဘူကို သာယာနိုင်သေးတယ်

အဲဒီသဘောကျတာကို ရှုမှတ်ပယ်ပြီးတော့ မှတ်မြဲမပြတ် မှတ်သွားရင် အရိယ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အခါကျတော့ အမှတ်အသိကလေးတွေဟာ သူ့အလိုလိုပဲ အထူးသွက်လက်လျင် မြန်လာတယ်။ ဒီလိုအလျင်အမြန် သိနေရင်းထဲက သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်း တဲ့ သဘောဆီကို ညွတ်သွားတယ်။ အဲဒါက ဂေါတြဘူစိတ်တဲ့။ အဲဒီလို ညွတ်ပြီးတော့ အဲဒီသင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောထဲကိုကျ ရောက်သွားတယ်။ အဲဒါကတော့ မဂ်ဖိုလ်တဲ့။ အဲဒီဂေါတြဘူမဂ်ဖိုလ် ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်မှာတော့ သာယာတဲ့တဏှာဖြစ်ဖို့ အခွင့်မရဘူး။ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့သဘောလည်းကျရောက်သွားတဲ့ မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ပုံကလည်း သာယာဖွယ်အနေနဲ့မထင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားတွေကိုတော့ သာယာတပ်မက်မှု မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ပြန်လည် စဉ်းစားမိတဲ့အခါမှာ ရှေ့ပိုင်းက အထူးသွက်လက်ပြီး တက်လာတဲ့ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာနဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာဆီကို ညွတ်သွား တဲ့ ဂေါတြဘူစိတ်ကိုတော့ သာယာတပ်မက်မှု ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒီဉာဏ်တွေ မဖြစ်မီကလည်း မျှော်လင့် တောင့်တမှုဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသာယာတပ်မက်မှုတဏှာကို ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်လို့ ဆိုထား တာတဲ့။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်၊ ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် အရိယမဂ်နားအထိ လိုက်ပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဒီ အာသဝ ကိလေသာတွေဟာ အတော်ကိုအစွမ်းကောင်းတဲ့ တရား ဆိုးတွေပဲ အဲယခုပြောခဲ့တာတွေဟာ သာယာဖွယ်အာရုံတွေဆီကို အာသဝတဏှာက နှစ်သက်သာယာပြီး စီးဆင်းသွားပုံပါပဲ။

(၇) နှစ် (၇) လ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတယ်

◆ ၁၅၁

အဲဒီလို စီးဆင်းသွားတတ်တဲ့ တဏှာကို မစီးဆင်းစေရ၊ မဖြစ်စေရဘူး။ စီးဆင်းခွင့် ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရမယ်။ အမှန်ကတော့ မပြတ်ရှုမှတ်နေမယ်ဆိုရင် မြင်ရာလည်းဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့မမြဲဘူး။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပဲဆိုတာသိရတယ်။ ကြားရာ နံရာ စားသိရာ တွေ့ထိရာ ကြသိရာတွေကလည်း ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားလို့မမြဲဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တပဲဆိုတာသိရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်မှာမှ သာယာစရာမရှိဘူး။ မရှုနိုင် မမှတ်နိုင် မသိနိုင်ကြလို့သာ ဒီအာရုံခြောက်ပါးတွေကို သာယာဖွယ်လို့ ထင်နေကြတာပဲ။ သာယာဖွယ်ထင်မှတော့ အဲဒီအာရုံတွေနောက် လိုက်ပြီးတော့ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ဒုက္ခရောက်ကုန်ကြရတော့တာပဲ။

(၇) နှစ် (၇) လ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတယ်

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါတုန်းက ကောလိယမင်းမျိုးထဲက သုပ္ပဝါသာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ အဲဒီသုပ္ပဝါသာမှာ ရှေးအကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးပြီး ဝဋ်လိုက်လာလို့ ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေကို လွယ်ရတာဟာ သူများလိုကိုးလ ဆယ်လ မဟုတ်ပဲ၊ ၇ နှစ်နဲ့ ၇လတောင် ကြာသတဲ့။ နောက်မီးဖွားတဲ့အခါကျတော့လည်း ၇ ရက်ပတ်လုံး ဒုက္ခကြီးစွာခံစားပြီးတော့ ဖွားရသတဲ့၊ ဖွားမြင်လာတဲ့ သားကလေးကတော့ သာမညပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ပါဘူး။ အရှင်သီဝလီလို့ထင်ရှားမည့် အလောင်းလျာကလေးဖြစ်ပါတယ်။

သူတို့သားအမိ ၂-ဦးဟာ ရှေးဘဝတစ်ခုတုန်းက ဗာရာဏသီမင်းမိဖုရားကြီးနဲ့ သားတော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကောသလမင်းကြီးက ဗာရာဏသီပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်း

၁၅၂ ◆

ပုရာဏေဒသုတ် တရားစာတ်

ယူတယ်။ ဗာရာဏသီမင်းကို ကွပ်မျက်သတ်ပစ်တယ်။ မိဖုရားကြီး
 ကိုတော့ မိဖုရားကြီးအဖြစ်နဲ့ပဲ သိမ်းပိုက်ထားတယ်။ မင်းသားက
 လေးကတော့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရင်း စစ်သည်အင်အားစုပြီး
 ခမည်းတော်၏ အမွေဖြစ်တဲ့ဗာရာဏသီပြည်ကို ပြည်လည်သိမ်း
 ပိုက်ရန် ချီတက်လာတယ်။ မယ်တော်က အကြံဉာဏ်ပေးတဲ့အတိုင်း
 မြို့ကို ဝန်းရံပိတ်ဆို့ပြီးတော့ ကောသလမင်းကို အညံ့ခံမလား၊
 သို့မဟုတ် စစ်တိုက်မလားလို့ ရာဇသံပေးလိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့်
 မင်းက အရှုံးလည်းမပေး၊ ထွက်ပြီးတော့လည်း စစ်မတိုက်ဘူး။
 မြို့သူမြို့သားတွေမှာလည်း လိုတဲ့ပစ္စည်းတွေကိုလစ်လပ်နေတဲ့
 တံခါးငယ်များမှ သယ်ယူခွင့်ရနေတဲ့အတွက် နေသာထိုင်သာရှိနေ
 ကြတယ်။ အဲဒါဟာ(၇)နှစ်၊ (၇)လတောင်ကြာသွားသတဲ့။ ဒီအခါမှာ
 မယ်တော်၏ နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက်အရဖြင့် တံခါးငယ်လေး
 တွေကိုပါ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ပိတ်ဆို့ထားလိုက်တယ်။ အဲဒီလို
 မြို့ကို ပိတ်ထားလို့ (၇)ရက်ကြာတော့ တိုင်းသူပြည်သားတွေက
 မခံမရပ်နိုင်တာနဲ့ ကောသလမင်းကိုသတ်ပြီး အဲဒီမင်းသားကို
 မင်းမြှောက်ကြတယ်။ အဲဒီလိုမြို့ကိုပိတ်ဆို့ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံ
 ကြောင့် အရှင်သီဝလိအလောင်းဟာ အဝီစိငရဲမှာ ကျရောက်ပြီး
 တော့ (မြေကြီးတစ်ယူဇနာ လောက်တက်လာသည်တိုင်အောင်)
 + နှစ်ပေါင်းမရေတွက်နိုင် အောင်ကြာမြင့်စွာဒုက္ခခံခဲ့ရတယ်။
 ယခုနောက်ဆုံးဘဝမှာလည်း (၇)နှစ်၊ (၇)လတိုင်အောင်
 ပဋိသန္ဓေနေရတယ်။ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် ကြပ်တည်းစွာပိတ်ဆို့ခဲ့တဲ့
 အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖွားတဲ့အခါ(၇)ရက်ပတ်လုံး ဒုက္ခကြီးစွာခံရပါ
 တယ်တဲ့။ အကုသိုလ်ဟာ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။

အဲဒီလိုဖွားမြင်ပြီးတဲ့နောက် ပိဇာယနမင်္ဂလာအထိမ်းအ

(၇) နှစ် (၇) လကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတယ်

♦ ၁၅၃

မှတ်နဲ့ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်ကိုဆွမ်းကျွေးပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်က သီဝလိသုဇယကလေးကို အနီးအပါးခေါ်ပြီး စကားပြောပါတယ်။ ဒီကလေးကလည်း မွေးခါစဆိုပေမယ့် သူ့အသက်က (၇)နှစ်တောင်ရှိနေပြီ။ ဒါကြောင့် သူများပြောတာကိုလည်း သူကနားလည်တယ်။ ပြောလည်းပြောတတ်တယ်။ သွားလည်းသွားနိုင်တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာပြောပုံကတော့ “ဘယ့်နှယ်လဲကွဲ့ လူကလေး၊ မင့်မှာအမိဝမ်းထဲ ပဋိသန္ဓေနေရတာဟာ မဆင်းရဲဘူးလား၊ ကြောက်စရာမကောင်းဘူးလား” လို့သူနဲ့ထိုက်တန်တဲ့ အကြောင်းအရာကိုပဲမေးပါတယ်။ ဒီတော့ သူဇယက “ဆင်းရဲပါတယ်ဘုရား၊ အင်မတန်ကိုကြောက်စရာကောင်းပါတယ်”လို့ ပြန်လျှောက်သတဲ့။ အဲဒါကိုကြားရတော့ မိခင်ဖြစ်တဲ့သူရဲ့စိတ်ထဲမှာ အလွန်သဘောကျပြီး အားရကျေနပ်နေတယ်။ အင်း-ငါသားဟာ အင်မတန်ထူးတဲ့ သားရတနာပဲ၊ ကြည့်စမ်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးနဲ့တောင် တရားစကားပြောနိုင်တယ်။ ဖြေနိုင်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကလေးပဲလို့ ဒီလိုစဉ်းစားပြီး အားရကျေနပ်နေသတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သမီး သုပ္ပဝါသာ ဒီလိုသားမျိုးများ နောက်ထပ်ရမယ်ဆိုရင် လိုချင်ပါသေးသလား”လို့ မေးတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ သုပ္ပဝါသာက “မှန်လှပါဘုရား” ဒီလိုသားမျိုးကိုရဦးမယ်ဆိုရင် ခုနစ်ယောက်လောက်တော့ လိုချင်ပါသေးတယ်ဘုရား”လို့ ပြန်ပြီးလျှောက်သတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီတရားဂါထာကို ဥဒါန်းကျူးတော်မူပါတယ်။

အသာတံ သာတရူပေန၊ ပိယရူပေမ အပ္ပိယံ။

ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန၊ ပမတ္တ မတိဝတ္တတိ။

လို့ ဥဒါန်းကျူးတော်မူပါတယ်။

အသတ်- သာယာဖွယ် မဟုတ်သော အရာဝတ္ထုသည်၊
သာတရူပေန- သာယာဖွယ်အယောင် ဟန်ဆောင်သဖြင့်၊ ပမတ္တ-
မေ့လျော့နေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အတိဝတ္ထတိ-လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်လေတော့
၏။

သာယာဖွယ်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တယ်

ဒီနေရာမှာ မေ့လျော့တယ်ဆိုတာက ဘာကိုမှမသိဘဲဖြစ်
နေတာမျိုးကို ဆိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ ယခုယောဂီတွေမှတ်သိနေတဲ့
သတိသမ္ပလေ့မျိုးမရှိဘဲ ကင်းနေတာ၊ မြော်မြင်ဆင်ခြင်မှုသတိသမ္ပ
လေ့မရှိဘဲ ကင်းနေတာကိုပဲ မေ့လျော့နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။
အဲဒီလို မေ့လျော့နေတဲ့သူကို ဘာမှသာယာဖွယ်မဟုတ်တာကလေး
တွေ သာယာဖွယ်လိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ ဟန်ဆောင်ပြီးတော့ လွှမ်းမိုး
နှိပ်စက်တတ်တယ်တဲ့ ရိုးရိုးသားသားနဲ့ အမှတ်တမဲ့နေတဲ့သူကို
လူလိမ်က လူရိုးလူကောင်းယောင်ဟန်ဆောင်ပြီး လိမ်သွားသလိုပဲ။
သာယာဖွယ်မဟုတ်တာလေးတွေက သာယာဖွယ်ယောင်ဟန်
ဆောင် ဟန်ဆောင်ပြီး လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်သွားတတ်တယ်တဲ့၊ ရိပ်မိ
ကြရဲ့လား။

ယခု သုပ္ပဝါသာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးဟာ သားတစ်ယောက်
အတွက်နဲ့ (၇)နှစ်၊ (၇)လတိုင်တိုင် ကိုယ်ဝန်ကိုလွယ်ပြီး ဒုက္ခကြီးစွာ
ရောက်ခဲ့ရတယ်။ မွေးဖွားတဲ့အခါမှာလည်း (၇)ရက်တိုင်တိုင်
အတိဒုက္ခရောက်ခဲ့ရတယ်။ ဒါလောက်တောင် ဒုက္ခခံရတဲ့သားမျိုး
ကို နောက်ထပ်လည်း ၇-ယောက်လောက်တောင်လိုချင်သေးတယ်
ဆိုတော့ သာယာဖွယ်မဟုတ်တာကို သူ့စိတ်ထဲမှာ သူမရိပ်မိလို့

သာယာဖွယ်ယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တယ်

♦ ၁၅၅

သာယာနေတာပေါ့။ ဒါဟာသာယာဖွယ်မဟုတ်တာက သာယာဖွယ် အယောင်ဟန်ဆောင်ပြီး လိမ်လည်နှိပ်စက်တာပါပဲ။ ဘယ်လိုလူကို နှိပ်စက်တတ်သလဲဆိုတော့ ပမတ္တိ-မေ့လျော့နေတဲ့သူကို နှိပ်စက် တတ်တယ်။ အမှန်အတိုင်းဆင်ခြင်မှုသတိ ကင်းမဲ့ပြီး မေ့လျော့နေ တဲ့သူကို နှိပ်စက်တတ်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ရမလဲ ဆိုရင် ဆင်းရဲတရားဟူသမျှတွေကို ဒါကဆင်းရဲပဲလို့လည်း နှလုံး သွင်းဆင်ခြင်ရမယ်။ အဲဒီဆင်းရဲတွေဖြစ်ပေါ်လာခြင်းရဲ့ အ ကြောင်းကိုလည်း ဒါကဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းပဲလို့လည်း နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ရမယ်။

လောကဘက်ကနေပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် စားသောက်နေ ထိုင်ရေးစသည်တို့အတွက် ကြံစည်မှုကြောင့်ကြစိုက်မှုမရှိဘဲ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နေတဲ့သူဟာ မေ့လျော့နေတဲ့သူပဲ။ လောကရေးရာနဲ့စပ် ပြီး မျှော်တွေးဆင်ခြင်မှုမရှိတဲ့သူဟာ မေ့လျော့နေတဲ့သူပဲ။ အဲဒီလို လူကို လူငယ်တွေက ဘာမှမဟုတ်တာကလေးတွေနဲ့ ဘမ်းပြပြီး လိမ်သွားတတ်တယ်။ သံသရာဘက်ကပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ နောင်ဘဝသံသရာရေးအတွက် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာကို မစဉ်းစားပဲ ယခုဘဝကောင်းစားရေးလောက်သာ အားထုတ်နေတဲ့ သူဟာ မေ့လျော့နေတဲ့သူပဲ။ အဲဒီလို လူကိုလည်း တစ်ဘဝစာ ကာမဂုဏ်အာရုံကလေးတွေက အင်မတန်အဖိုးတန်ကြီးအနေနဲ့ ဟန်ဆောင်ပြီးလိမ်သွားတတ်တယ်။ ဘယ်အခါကျမှ အလိမ်ခံရမှန်း သိသလဲဆိုရင် သေခါနီးကျမှလည်း သိတတ်တယ်။ တချို့ကတော့ သေပြီးလို့ နောက်ဘဝရောက်မှလည်း သိတတ်တယ်။

သေပြီးပြိတ္တာဖြစ်နေမှ ကံကံ၏အကျိုးကို သိတယ်

ဓမ္မာသောကမင်းကြီးလက်ထက်က သုရဋ္ဌတိုင်းမှာ နန္ဒက ဆိုတဲ့ လူကြီးတစ်ယောက်ရှိခဲ့တယ်။ သူကကုသိုလ်ကံမရှိ၊ အကုသိုလ် ကံမရှိ၊ ကံ၏အကျိုးမရှိ၊ နောင်ဘဝမရှိဆိုတဲ့ အယူကိုသဘောကျနေ တယ်။ ဒါကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝအတွက်လောက်သာ သူကအား ထုတ်တယ်။ သေတဲ့အခါကျတော့ ဝိဇ္ဈာတောကြီးထဲမှာ ပြိတ္တာဖြစ် နေတယ်။ ဒီတော့မှ ကံကံ၏အကျိုးရှိတယ်၊ နောင်ဘဝရှိတယ်ဆို တာ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီးတော့ သာယာဖွယ် မဟုတ်တာတွေရဲ့ အလိမ်ခံရမှုန်းသိတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သူ့သမီးဥတ္တရာက သောက် ရေနဲ့မုန့်ကို သံဃာတော်အား လှူပြီးအမျှပေးဝေတယ်။ အဲဒါကို သာဓုခေါ်ပြီး သူ့မှာနတ်၌ဖြစ်သော စားသောက်ဖွယ်တွေမုန့်တွေ ကို အလိုရှိတဲ့အတိုင်းအများကြီးရရှိသွားတယ်။ ဒီတော့ သူဟာရှေး ဘဝကအယူမှားခဲ့မှုန်း သာပြီးသိလာတယ်။ အလိမ်ခံရတာ သိတဲ့ သဘောပါပဲ။

မမေ့ဖို့အရေးကြီးပါတယ်

ဒါကြောင့် သံသရာရေးနဲ့စပ်ပြီးတော့လည်း မမေ့ဖို့အရေး ကြီးပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် နောင်ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်မှာ ဆင်းရဲ ဒုက္ခနည်းတန်သမျှနည်းပြီး ချမ်းသာနဲ့ ပြည့်စုံသွားရအောင် မကောင်းမှုအကုသိုလ်မှ ကြည်ရှောင်ရမယ်၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ တတ်နိုင်သမျှ ပြုလုပ်ရမယ်၊ ဒါပါပဲ။ ဒီလိုပြုလုပ်သွားရင် သံသရာ ရေးနဲ့စပ်ပြီး မမေ့တဲ့သူလို ဆိုထိုက်ပါတယ်။

အထူးအားဖြင့် သာပြီးအရေးကြီးတာကတော့ သံသရာက လွတ်မြောက်ရေးအတွက် မမေ့ဖို့ပါပဲ။ အဲဒါက ဘယ်လိုလဲဆိုရင်

ဝိပဿနာအမြင်နဲ့ဆိုရင် ဒုက္ခသစ္စာ

♦ ၁၅၇

မိမိသန္တာန်မှာ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို ရှုမှတ်ပြီးသတိရနေရမယ်။ ဒါပါပဲ။ အဲဒီလို မရှုနိုင် မမှတ်နိုင်ရင် အဲဒီမပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ရုပ်နာမ်တွေကိုပဲ သာယာနေတယ်။ မြင်ရာကလည်း သာယာတယ်။ ကြားရာ နံရာ စားရာ တွေ့ထိရာ ကြံသိရာ တွေကလည်း သာယာတယ်။ အကုန်လုံး နေရာတကာမှာပဲ သာယာနေတယ်။ အဲဒီလိုသာယာနေတော့ အဲဒီသာယာတဲ့အာရုံတွေအတွက် မျက်မှောက်မှာလည်း ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ ကံမကောင်းအကြောင်းမညီညွတ်တဲ့အခါမှာ အပါယ်ငရဲရောက်ပြီးတော့လည်း ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ အဲဒါဟာ သာယာဖွယ်မဟုတ်တာတွေက နှိပ်စက်သွားတာပါပဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး သတိရလျှင်တော့ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တမျှပဲဆိုတာ အမှန်အတိုင်း သိတယ်။ ဒီလိုသိတော့ အဲဒီအာရုံတွေအတွက် မျက်မှောက်မှာလည်း ဒုက္ခမရောက်ရဘူး။ အပါယ်သံသရာလည်းမကျရဘူး။ အကြောင်းညီညွတ်ရင် ဒီလိုအမှတ်ရနေရင်းနဲ့ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားကိုလည်း ရသွားနိုင်တယ်။ ဒီလိုရသွားရင် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အပါယ်သံသရာမှ လုံးဝလွတ်မြောက်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သာယာဖွယ် မဟုတ်တာကလေးတွေက မနှိပ်စက်နိုင်အောင် မမေ့မလျော့ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ပြီးတော့ ဝိယရူပေန အပ္ပိယံ တဲ့။

အပ္ပိယံ-ချစ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံဝတ္ထုသည်၊ ဝိယရူပေန- ချစ်ဖွယ်အယောင် ဟန်ဆောင်သဖြင့်၊ ပမတ္တံ- မေ့လျော့နေသောသူကို၊ အတိဝတ္တတိ-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်လေတော့၏။

ဝိပဿနာအမြင်နဲ့ဆိုရင် ဒုက္ခသစ္စာ

တကယ်ချစ်စရာမဟုတ်ပါပဲနဲ့၊ ချစ်စရာလိုလို ဟန်ဆောင်

ပြီး နှိပ်စက်တတ်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲဆိုရင် ယခုလူတွေ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ စားရ၊ ထိရ၊ သိရတာတွေပါပဲ။ အဲဒါတွေဟာ ပကတိအမြင်နဲ့ဆိုရင်တော့ ငါလိုလို၊ သူလိုလို၊ မိန်းမလိုလို၊ ယော ကျားလိုလိုနဲ့ ချစ်စရာအနေအားဖြင့်လည်း မြင်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီချစ်စရာထင်ရတာတွေနောက်လိုက်ပြီးနေကြရ တယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်မျက်စိနဲ့ကြည့်ရှုမယ်ဆိုရင်တော့ ဒါတွေက ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်သဘောတရားတွေပဲ။ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တတရားမျှပဲ။ ရွံဖွယ် မုန်းဖွယ်တွေပဲဆိုတာမြင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အမြင်မှန်ရရင်တော့ အဲဒီအာရုံတွေက မနှိပ်စက်နိုင်တော့ပါဘူး။ ပြီးတော့ ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန-တဲ့။

ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော တရားအပေါင်းသည်၊ သုခ ဿ ရူပေန-ချမ်းသာ၏ အသွင်အယောင်ဟန်ဆောင်သဖြင့်၊ ပမတ္တံ- မေ့လျော့နေသောသူကို၊ အဘိဝတ္တတိ-လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်လေ တော့၏။

ယခုလူတွေ တွေ့ကြုံနေရတဲ့ အရာဝတ္ထုဟူသမျှတွေဟာ အရိယာအမြင် ဝိပဿနာအမြင်နဲ့ဆိုရင် ဒုက္ခသစ္စာလို့ခေါ်တဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းပဲ။ မျက်စိကမြင်တိုင်း၊ မြင်တိုင်းဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေချည်းပဲ။ ထို့အတူ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း၊ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းပဲ။ ဒါပေမယ့် မရှုနိုင်၊ မမှတ်နိုင်ဘဲ မေ့လျော့နေကြတဲ့သူတွေမှာတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်က မရှိတဲ့အတွက် ဒီဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲတွေ ကိုပဲ ချမ်းသာတွေ၊ အကောင်းတွေအနေနဲ့ ထင်မြင်နေကြပါတယ်။ ဒီလိုထင်မြင်နေကြတဲ့အတွက် တစ်နေ့သော် ချမ်းသာနိုးနိုး၊ တစ် နေ့သော်ချမ်းသာနိုးနိုးနဲ့ ဒီဆင်းရဲတရားတွေကိုလက်မလွှတ်နိုင်ဘဲ

ဝိပဿနာအမြင်နဲ့ဆိုင်ရင် ဒုက္ခသစ္စာ

♦ ၁၅၉

လိုက်နေကြရတယ်။ ဒါဟာဆင်းရဲစင်စစ်က ချမ်းသာယောင်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်နေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဆင်းရဲတရားတွေကို ဖြစ်တိုင်း၊ ပျက်တိုင်း၊ မမေ့မလျော့ မပြတ်ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီလိုရှုမှတ်ပြီး မမေ့တဲ့သူကိုတော့ ဒီဆင်းရဲတရားတွေက မလိမ်နိုင် မနှိပ်စက်နိုင်တော့ဘူး။ ဘယ်လိုအခြေအနေရောက်မှ လုံးဝမနှိပ်စက်နိုင်သလဲဆိုရင် ရဟန္တာအဖြစ် ရောက်မှပဲ မေ့လျော့မှု လုံးဝကင်းပြီးတော့ အဲဒီဘာမဟုတ်ညာမဟုတ်တာတွေက တစ်မျိုးတစ်မည် ဟန်ဆောင်ပြီး မနှိပ်စက်နိုင်တဲ့ အဖြစ်မျိုး ရောက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာရှုဆဲ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာပဲ သူ့ရှုမှတ်နိုင်သလောက်သာ မမေ့မလျော့တဲ့အတွက် အတော်အတန်တော့ သက်သာရာရပါတယ်။ မူရင်းဒေသနာတော်ကို ပြန်ကောက်ကြဦးစို့။

အဲဒီ ဥဒါန်းဒေသနာမှာ သာယာဖွယ် မဟုတ်တာက သာယာဖွယ်အယောင် ဟန်ဆောင်ပြီး နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာနဲ့ ဒီပုရာဘေဒသုတ်မှာ သာတိယေသု- သာယာဖွယ်တွေဆိုတာဟာ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါပဲ။ ဒါကြောင့် သာယာဖွယ်အာရုံတွေဆီကို သာယာပြီးမစီးသွားဖို့ အထူးသတိပြုရမယ်။ ဝိပဿနာကို အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေမှာလည်း သာယာဖွယ်အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး တပ်မက်သာယာမှုဖြစ်လာရင် အလွန်အကျွံကြီးမဖြစ်ရအောင် သတိပြုဖို့ပါပဲ။ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေကို သာယာတပ်မက်ပြီး စီးသွားမှုမဖြစ်ရအောင် မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ တစ်ရံတစ်ခါ သာယာတပ်မက်မှု ဖြစ်လာရင်လည်း အဲဒါကိုရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။ ဘယ်ထိအောင် ပယ်ရမှာလဲဆိုရင် သာယာမှုက ဓမ္မအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် စီးသွားတတ်တယ်လို့ဆိုတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကို မရောက်မချင်း

ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ သာယာမှုတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။
ဒီလိုပယ်သွားရင် နောက်ဆုံးကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကို ရောက်
သွားပါလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က-

သာယာဖွယ်တွင်း၊ မစီးဆင်းတည့် ၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊
ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ၊
ခြောက်ဖြာသူ့ဂုဏ်ရည်-တဲ့။

ဒီဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ကိလေသာငြိမ်းလို့ ဥပသန္တမည်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဂုဏ်အင်္ဂါ ခြောက်ပါးရှိတယ်။ အဲဒီခြောက်ပါးထဲက
သာယာဖွယ်အတွင်း မစီးဆင်းရဘူးဆိုတဲ့ ပထမဂုဏ်ပုဒ်ကိုတော့
နားလည်လောက်ပါပြီ။ နောက်တစ်ခုက အတိမာနေ စ နောယု
တော-တဲ့။

သူတစ်ပါးကို အထင်မသေးနှင့်

အတိမာနေစ- အလွန်မာန်ထောင်လွှားလျက် သူတစ်ပါး
ကို အထင်သေးခြင်း၊ မထိမဲ့မြင်ပြုပြင်ခြင်း၌လည်း ၊ နော ယုတော-
မယှဉ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးအထင်သေးခြင်း
မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်း မရှိစေရဘူးတဲ့။ လောကဘက်ကလည်း အထင်
မသေးရဘူး၊ တရားဘက်ကလည်း အထင်မသေးရဘူး၊ လောက
ဘက်က အထင်သေးတာကတော့ အမျိုးနဲ့ စပ်ပြီးတော့လည်း
အထင်သေးတတ်တယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ပညာဂုဏ်သိန်နဲ့ စပ်ပြီး
တော့လည်း အထင်သေးတတ်တယ်။ ဘာနဲ့မှ အထင်အမြင်မသေး
ရဘူးတဲ့ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ကိုယ်ကအထင်အမြင်သေးထား
ပေမယ့် တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ

သူတစ်ပါးကို အထင်မသေးနှင့်

◆ ၁၆၀

အထင်ကြီးစရာ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို အထင်မသေးသင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အထင်သေးနေရင် ဒုက္ခရောက်တတ်တယ်။ ဒုက္ခရောက်ဖူးတဲ့ ပုံဝတ္ထုတစ်ခုကို ပြောရဦးမယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက ရဟန်းသံဃာတော်ငါးရာကို ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးကပင့်ပြီး နေ့စဉ်ဆွမ်းကပ်တယ်။ အရှင် အာနန္ဒာ ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့ နေ့စဉ်ကြွရောက်ပြီး ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတယ်။ မင်းကြီးက (၇)ရက်ပတ်လုံး သူကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ပြီးဆွမ်းအပ်တယ်။ နောက်ရက်တွေမှာတော့ သူကိုယ်တိုင်ကလည်း မကပ်နိုင်ဘူး။ မည်သူ့ကိုမျှလည်း တာဝန်လွှဲအပ်ပေးမထားဘူး။ မင်းအိမ်ဆိုတော့ အမိန့်ပေးမထားရင် မည်သူမျှ ဝင်ပြီးမလုပ်ဝံ့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရှစ်ရက်မြောက်နေ့မှာ သံဃာတော် များထိုင်ဖို့ နေရာခင်းပြီးသား တောင်မရှိဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတော်ခပ်များများက ငါတို့ထိုင်စရာတောင် မရှိဘူးဆိုပြီး တခြားထွက်သွားကြတယ်။ နောက်တစ်နေ့လည်း ထို့အတူပဲ။ နေရာမရှိတာနဲ့ သံဃာတော်များများကထွက်သွားကုန်ကြတယ်။ တတိယနေ့ကျတော့ သံဃာတော်တွေ ထွက်သွားလိုက်ကြတာ အရှင်အာနန္ဒာတစ်ပါးပဲ ကျန်တော့သတဲ့။ အရှင်အာနန္ဒာကတော့ ဒါယကာတို့၏ သဒ္ဓါတရားကိုဲ့ပြီးဖြစ်သလိုနဲ့ သည်းခံပြီးနေတယ်။ ဒီအခါမှာ မင်းကြီးကလာပြီး ကြည့်တော့ အရှင်အာနန္ဒာတစ်ပါးတည်းနဲ့ ဆွမ်းတွေ ဟင်းတွေ အကုန်လုံးလိုလိုပင် ပိုနေတာကို တွေ့ရတော့ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံသွားလျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်အိမ်ကို သံဃာတော်ငါးရာကြွဖို့ပင့်ထားပါတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာ တစ်ပါးတည်းသာကြွလာပါတယ်။ ရဟန်းတော်တွေက တပည့်တော်အိမ်ကို

ဘာကြောင့်အသိအမှတ်မပြုကြပါသလဲ ဘုရားလို့ လျှောက်တယ်။

ချဉ်းကပ်သင့်တဲ့ ဒကာ၏ဂုဏ် ၉-ပါး

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားကမင်းကြီး . . . ငါ၏တပည့်ရဟန်းတော်တို့ဟာ သင်မင်းကြီးနဲ့ အကျွမ်းမဝင်ကြတဲ့အတွက် မလာကြတာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ မိန့်တော်မူပြီးတော့ ဂုဏ် ၉-ပါးနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့အိမ်ကို ရဟန်းတော်များ မချဉ်းကပ်သင့်ကြောင်း၊ ပြည်စုံတဲ့အိမ်ကို ချဉ်းကပ်သင့်ကြောင်းများကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီဂုဏ် ၉-ပါးက ဘယ်ဟာတွေလဲဆိုရင်-

- (၁) အမြတ်တနိုး နေရာမှထ၍ ကြိုခြင်း၊
- (၂) အမြတ်တနိုး ရှိခိုးခြင်း၊
- (၃) အမြတ်တနိုး နေရာပေးခြင်း၊
- (၄) ရှိတာကို မလျှို့ဝှက်ခြင်း၊
- (၅) များများရှိလျှင် များများလှူခြင်း၊
- (၆) ကောင်းတာရှိလျှင် ကောင်းတာကိုလှူခြင်း၊
- (၇) ရှိရှိသေသေလှူခြင်း၊
- (၈) တရားနာဖို့ ချဉ်းကပ်ထိုင်နေခြင်း
- (၉) ဟောတဲ့တရားကို လိုလိုချင်ချင် နာယူခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအင်္ဂါကိုးပါးပဲဖြစ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက အကျွမ်းမဝင်တဲ့ ဗာရာဏသီမင်းထံမှာ ဆွမ်းဘောဇဉ် ဆေးပစ္စည်း အကောင်းအမွန်တွေ သုံးဆောင်ရသော်လည်း ကျန်းမာရေးမပြည့်စုံဘဲသေလုနီးပါးဖြစ်ပြီးတော့ အကျွမ်းဝင်တဲ့ တပည့်ပရိသတ်တွေထံရောက်တဲ့အခါ သစ်သီးသစ်ဥမျှနဲ့ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ကျန်းမာသွားဖူးသော

သာကီဝင်တို့၏ ဟန

◆ ၁၆၃

ကေသဝရသေ့ရဲ့ ဝတ္ထုကိုလည်း ဟောပြလိုက်ပါတယ်။

သာကီဝင်တို့၏ဟန

ဒီတော့ မင်းကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ငါဟာရဟန်းသံဃာတော်တွေနဲ့ အကျွမ်းဝင်အောင် လုပ်သင့်တယ်။ ဆွေမျိုးတော်အောင် လုပ်မှပဲလို့ အကြံအစည်ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းတို့ထံမှ သမီးတော်တစ်ပါး ဆက်သရန်တောင်းလိုက်ပါတယ်။ သာကီဝင်မင်းတို့၏နေရာ သတ္တတိုင်းဆိုတာက ကောသလပြည်နယ်ထဲမှာ အပါအဝင်ဖြစ်နေပါတယ်။ မြန်မာပြည်ထဲမှ ပါဝင်နေတဲ့ ရှမ်းစော်ဘွား နယ်ကလေးတစ်နယ်လိုနေမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ကောသလမင်းကြီးက တောင်းတဲ့အတိုင်း သမီးတော်တစ်ပါးကို ပေးဆက်မှပဲဖြစ်မယ်။ မပေးမဆက်ဘဲနေရင် ဒုက္ခရောက်စရာအကြောင်းရှိနေတယ်။ သာကီဝင်တွေကလည်း မာနကြီးကြတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သူတို့အမျိုးလောက်မြင့်မြတ်တာမရှိဘူး။ သူတို့အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ တခြားအမျိုးနဲ့ မဆက်ဆံသင့်ဘူးလို့အယူရှိကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေက အရေးပေါ်အစည်းအဝေးလုပ်ပြီး တိုင်ပင်ကြတယ်။

အဲဒီလို စည်းဝေးတိုင်ပင်ကြတဲ့အခါမှာ မဟာနာမ်မင်းကြီးက သူ့မှာ ကိုယ်လုပ်တော် ကျွန်မနှင့်ရထားတဲ့သမီးတစ်ယောက်ရှိကြောင်း၊ အဲဒီသမီးကိုပေးဆပ်သင့်ကြောင်းကိုပြောပါတယ်။ ကျွန်မ ဆိုပေမယ့်လို့ ကျွန်မအစစ်တော့မဟုတ်ပါဘူး၊ ရှေးက အာဏာပိုင်မင်းတွေက တိုင်းသူပြည်သားတွေအားလုံးကို ကျွန်လို့လည်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲအသိမှတ်ပြုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်သူထဲကပါပဲ။ သူဌေးသမီး၊ ကုန်သည်သမီး တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်မှာပါပဲ။

အဲဒီသာကီဝင်မင်းမျိုးထဲကမဟုတ်တဲ့ တိုင်းပြည်သူကိုယ်လုပ်
တော်နှင့် ရထားတဲ့သမီးတစ်ယောက်ရှိတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီသမီးကို
ပေးသင့်တဲ့ အကြောင်းပြောပါတယ်။ အဲဒါကိုအားလုံးက သဘော
တူကြတာနဲ့ အဲဒီအရပ်သူနဲ့ရထားတဲ့သမီးတော်ကို ပေးဆက်လိုက်
ကြပါတယ်။ သာကီဝင် မင်းသမီးအစစ်ကိုတောင်းရာမှာ အဓိဘက်
က အမျိုးမစစ်တဲ့သမီးကိုပေးလိုက်တယ်ဆိုတော့ လိမ်ညာပြီးပေးရာ
ရောက်ပါတယ်။ လိမ်တယ်ဆိုတာ အလိမ်ခံရမှန်းမသိရင်တော့
သိပ်သဘောကျနေတတ်တယ်။ သိတဲ့အခါကျရင်တော့ လိမ်တဲ့သူကို
အလွန်စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။

အဲဒီလို ပေးဆပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကောသလမင်းကြီးရဲ့
သံတမန်တွေက အဲဒီမဟာနာမ်မင်းရဲ့ ကပြားသမီးကိုယူဆောင်
ပြီး သူတို့အရှင်မင်းကြီးထံဆက်သကြပါတယ်။ မင်းကြီးကလည်း
သာကီဝင်မင်းသမီးအစစ်ပဲလို့ ယုံကြည်ပြီးအင်မတန်နှစ်သက်
သဘောကျတာနဲ့ မိဖုရားကြီးအဖြစ် တင်မြှောက်ထားပါတယ်။ သူ့
အမည်က ဝါသဘာစတ္တိယ-တဲ့။ နောက်တစ်ချိန်ကျတော့ အဲဒီ
ဝါသဘာစတ္တိယာမှာ သားရတနာတစ်ပါး ဖွားမြင်ပါတယ်။ အဲဒီ
မင်းသားကလေးကတော့ ဝိဋ္ဌဇ္ဈာ-လို့ခေါ်တွင်ပါတယ်။ မင်းကြီး
က ဝိဋ္ဌဇ္ဈာကို အင်မတန်မြတ်နိုးတာနဲ့ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပဲ စစ်သေ
နာပတိရာထူးကို ပေးထားတယ်။

ဝိဋ္ဌဇ္ဈာက (၇)နှစ်အရွယ်ရှိတဲ့ အခါမှာသူ့အမေကို မေး
တယ်။ “မေမေသူများတွေမှာတော့ အမေဘက်ကအဖွားတို့ အရီး
အဒေါ်တို့ထံမှ ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်စသည်ကစားစရာလက်ဆောင်
တွေရကြတယ်။ မေမေသားမှာတော့ မေမေဘက်ကဆွေမျိုးများထံမှ
လက်ဆောင်ဆိုရင် ဘာမျှမရဘူး။ မေမေမှာ မေမေမရှိဘူးလား”

ဝိဇ္ဇာတိကို မထိမဲ့မြင်ပြုပုံ

♦ ၁၆၅

လို့ဒီလိုမေးသတဲ့။ ဒီတော့ မိခင်ဖြစ်သူက အမှန်အတိုင်းပြောလိုက်ရင် လိမ်လည်မှုပေါ်ပြီး ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်ဆိုတာကို သိတဲ့အတွက် ပရိယာယ်နဲ့ ကြံပြီးပြောရတယ်။ ငါ့သားရယ် မေမေရဲ့ အမိအဘဆွေတော်မျိုးတော်တွေဟာ သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေပဲ။ ကပိလဝတ်ပြည်မှာရှိကြပါတယ်။ ကပိလဝတ်ပြည်က မဟာနာမ်မင်းဆိုတာ မေမေဖခင်ပဲ။ သားတို့ရဲ့ အဘိုးပဲ အရပ်ကဝေးနေလို့ သူတို့ဆီက လက်ဆောင်မပေးမပို့နိုင်တာပါလို့ ပြောရသတဲ့။

နောက် (၁၆)နှစ်အရွယ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဝိဇ္ဇာတိကဘိုးတော်မဟာနာမ်မင်းနှင့်တကွ မယ်တော်ဘက်က ဆွေတော်မျိုးတော်တွေကို ဖူးမြင်ချင်တာနဲ့ သွားဖို့အခွင့်တောင်းတယ်။ မယ်တော်က မသွားဖို့ အတန်တန်ပြောပြီး တားမြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ တားမြစ်လို့မရတာနဲ့ခွင့်ပြုလိုက်ရတယ်။ ဝါသဘာဝတ္တိယက စောစောကကြိုတင်ပြီး သတင်းပေးပို့ထားတယ်။ ဝိဇ္ဇာတိရောက်တဲ့အခါ အဆင်ပြေအောင်ကြည့်ပြီး ဆောင်ရွက်ကြဖို့ အကြောင်းကြားထားတယ်။ ဘာကြောင့်ဒီလိုအကြောင်းကြားထားရသလဲဆိုတော့ သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေ ဝိဇ္ဇာတိကိုအမျိုးမစစ်ဘူးလို့ အထင်သေးပြီး မရိုမသေပြုကြမှာကို စိုးရိမ်လို့ပါပဲ။

ဝိဇ္ဇာတိကို မထိမဲ့မြင်ပြုပုံ

ဒါကြောင့် သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေက ဝိဇ္ဇာတိရောက်လာမည့်ရက်မှာ ဝိဇ္ဇာတိထက်ငယ်တဲ့ မင်းသားတွေကို အရပ်ဝေးပို့ထားကြတယ်။ ဝိဇ္ဇာတိရောက်လာတဲ့အခါတော့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ပဲ ညှော်ခံကြတယ်။ ဒါက သားတော်ကလေးရဲ့ အဘိုးပဲ၊ ဒါက ဦးကြီးပဲ စသည်ဖြင့် ဆွေမျိုးဆက်ပေးကြပါတယ်။ ဝိဇ္ဇာတိက

အဘိုး၊ ဦးကြီးအစရှိတဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော်တွေကို ကန်တော့ပါတယ်။
 အဲဒီလိုကန်တော့ပြီးတော့ ကျွန်ုပ်ကိုကန်တော့တဲ့ သူတော့မရှိပါ
 လားလို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့သာကီဝင်မင်းတွေက မင်းသားငယ်
 ကလေးတွေက အရပ်ဝေးရောက်နေကြလို့ပါလို့ ပြောပြီးတော့
 ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးပြုစုကြပါတယ်။ နှစ်ရက်သုံးရက်ခန့် နေပြီး
 ပြန်သွားတဲ့ အခါမှာ သာကီဝင်မင်းတွေရဲ့ ကျွန်မတစ်ယောက်က
 “ဒီနေရာဟာ ဝါသဘာဝတ္ထိယာဆိုတဲ့ ကျွန်မရဲ့သားထိုင်သွားတဲ့
 နေရာဟဲ့” လို့ဆိုပြီး နွားနို့နဲ့ ဆေးကြောနေပါသတဲ့။ ဒီအချိန်မှာ
 ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘရဲ့ မင်းချင်းတစ်ယောက်က မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ လက်နက်ကို
 ပြန်လာပြီးယူခိုက်နဲ့ ကြုံနေလို့ အဲဒီကျွန်မဆဲဆိုပြီး နွားနို့နဲ့
 ဆေးကြောနေတာကို မြင်တွေ့ ကြားသိသွားတယ်။ အဲဒီလူက
 သူ့အဖော်တွေကို တစ်ဆင့်ပြောတာနဲ့ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘရဲ့အမေ ဝါသဘာ
 ဝတ္ထိယာဟာ မင်းသမီးအစစ်မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ကျွန်မသမီးတဲ့လို့
 တစ်ဆင့်တစ်ဆင့်ပြောကြတယ်။ အများပဲ သိသွားတယ်။ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘ
 လည်းသိပြီး အလွန်စိတ်ဆိုးတယ်။ သူတို့က ငါထိုင်တဲ့နေရာကို
 နွားနို့နဲ့ဆေးကြတယ်။ ဆေးကြပေစေ၊ ငါမင်းအဖြစ်ရောက်တဲ့
 အခါ သင်းတို့ရဲ့ လည်ချောင်းသွေးနဲ့ ဒီနေရာကို ထပ်ဆေးဦးမယ်
 လို့ ဒီလိုစိတ်ဆိုးဖြတ်ထားသတဲ့။

မာနကြောင့် သာကီဝင်မင်းတွေ ဘေးသင့်ပုံ

ဒါကြောင့် နောင်တစ်ချိန် ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘ မင်းအဖြစ်ရောက်တဲ့
 အခါမှာ သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေကို အကုန်သတ်ပစ်မယ်ဆိုတဲ့ ရည်
 ရွယ်ချက်နဲ့ ကပိလဝတ်ပြည်ကို စစ်ချီတက်သွားတယ်။ မြတ်စွာ
 ဘုရားက မြင်တော်မူလို့ ကြွသွားတော်မူပြီး ဟောပြောတားမြစ်

ဟနကြောင့် သာကီဝင်မင်းတွေ ဟေးသင့်ပုံ

◆ ၁၆၇

တော်မူပါတယ်။ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မြတ်စွာဘုရားက တားမြစ်တော်
မူလို့ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘက စစ်တပ်ကို ရုပ်သိမ်းပြီးပြန်သွားပါတယ်။ စတုတ္ထ
အကြိမ်မြောက်ချီတက်တဲ့အခါကျတော့ သာကီဝင်မင်းတွေရဲ့
ရှေးအကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးချိန်ရောက်နေတာနဲ့ မြတ်စွာဘုရား
ကသွားပြီးမတားမြစ်တော့ဘဲ လျစ်လျူရှုနေတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ
အခါမှာ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘက ဘိုးတော် မဟာနာမ်မင်းထံရှိနေတဲ့သူတွေမှ
တစ်ပါး သာကီဝင်မင်းမျိုးတွေကို အကုန်သတ်စေလို့ အမိန့်ပေး
လိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘရဲ့ သူရဲကောင်းတွေက သာကီဝင်
မင်းမျိုးပါလို့ ဝန်ခံတဲ့သူတွေကိုအကုန်သတ်ပစ်ကြတယ်။ နို့စို့
ကလေးတွေတောင် မချန်ဘဲသတ်ပစ်ကြတယ်။ ကျန်တာကတော့
မြက်ကိုကိုင်နေကြရင်း သာကီဝင်မဟုတ်ပါဘူး၊ မြက်ပါလို့
ယောင်ယမ်းပြောတဲ့သူတွေ၊ ကျူကိုကိုင်နေရင်း ကျူပါလို့ ယောင်
ယမ်းပြောတဲ့သူတွေနဲ့ မဟာနာမ်မင်းထံမှာ ရှိနေတဲ့ သူတွေလောက်
သာ ကျန်တော့သတဲ့။

ဒီလိုသာကီဝင်တွေ တစ်မျိုးလုံး ဒုက္ခရောက်သွားကြတာ
ဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့်အမျိုးကို အထင်ကြီး
ပြီး သူများတွေကို အထင်အမြင်သေးလို့ပါပဲ။ အထင်အမြင်သေးပြီ
ဆိုတော့ ရှိသေရမည့်သူကို မရှိသေ မလေးမစားလုပ်တယ်။ ရှုတ်
ချပြီးပြောဆိုတယ်။ အဲဒါကြောင့်ပါပဲ။ ယခုအခါမှာလည်း ကိုယ့်
ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူများကိုအထင်သေးတဲ့သူတွေရှိတာပဲ။
ဒီလိုသူများကိုအထင်သေးတဲ့သူတွေဟာ သာကီဝင်တွေလောက်
အကြီးအကျယ် အကျိုးမဲ့မဖြစ်ပေမယ့် တော်တော်တန်တန်တော့
ဒုက္ခရောက်ကြ အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်ကြချည်းပဲ။ တချို့မှာ အတူတူ
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေတဲ့ လူချင်း အထင်သေးပြီး မရှိမသေ

ဆက်ဆံလို့ မကျေမနပ်ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဒါကြောင့် အကူအညီ ပေးနေကျ လူကလည်း အကူအညီမပေးဘဲ နေတတ်တယ်။ အဲဒါ အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် အနှောင့်အယှက်မပေးရင် တော်သေးရဲ့လို့ အောက်မေ့ရမှာပဲ။ ရန်သူကို အထင်သေးမိတဲ့အတွက် ဒုက္ခရောက် တာတွေလည်း ရှိတာပဲ။

ဒီလိုအကျိုးမဲ့တွေကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့အတွက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူများကို အထင်မသေးရဘူးတဲ့။ ယခုပြောခဲ့တာက လောကဘက်က အထင်မသေးသင့်ပုံတွေပဲ။ တရားဘက်က ကိုယ့် ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီးသူများကို အထင်သေးတာကိုပယ်ဖို့က ဒီဒေသနာမှာလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် “ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ငါ့လိုသီလမစင်ကြယ်ဘူး၊ ငါ့လိုသူတော်ကောင်းတရားတွေကို မကျင့်နိုင်ဘူး၊ ငါ့လို ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားမထုတ်နိုင်ဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ် မှာ သူတော်ကောင်း တရားမရှိဘူး၊ သူကတရားဘက်မှာ လူရှိုင်းကြီး ပဲ၊ အန္တ ပုထုဇဉ်ကြီးပဲ” စသည်ဖြင့် သူများတွေကို အထင်အမြင် သေးတတ်တယ်။ သူများကို အထင်အမြင် သေးတယ်ဆိုရင် ကိုယ့် ကိုယ်ကို အထင်ကြီးတော့တာပဲ။ အထင်ကြီးပုံက “ငါ့မှာသီလက သူများထက် စင်ကြယ်တယ်၊ သူတော်ကောင်း တရားတွေလည်း ပြည့်စုံတယ်။ ငါတရားအားထုတ်တာဟာလည်း တရားတွေက ပေါက်ရောက်ပြည့်စုံနေပြီ။ အရိယာ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး” စသည် ဖြင့်အထင်ရောက်နေတတ်တယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်း တကယ်ဟုတ်နေ ရင်လည်း အပြစ်တော့မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအထင် ကြီးပြီး သူများကိုတော့ အထင်မသေးသင့်ပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင်သူများက ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်ချင်မှလည်းဟုတ်မှာ။ ယခုလောလောဆယ်မှာ ကိုယ့်လောက်အဆင့်အတန်း မမြင့်သေး

မာနကြောင့် သာကီဝင်မင်းတွေ တေးသံပုံ

♦ ၁၆၉

ပေမယ့် တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ့်ထက်မြင့်ချင်လည်း မြင့်သွား
တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူများကို အထင်မသေးပါနဲ့တဲ့။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးတယ်ဆိုတာ တရားကိုယ်အား
ဖြင့်တော့မာနပဲ။ ဒီမာနက ပုထုဇဉ်မှာသာရှိတာမဟုတ်ဘူး။
သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်အထိ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ
လည်း ရှိတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ထူးတာကတော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ
ရှိတဲ့မာနက မိမိမှာ တကယ်ရှိ တကယ်ဟုတ်တဲ့ ဂုဏ်ကိုသာအဓိ
ပြုပြီး ဖြစ်တယ်။ မရှိဘဲမဟုတ်ဘဲနဲ့ အထင်ကြီးတာမျိုးတော့ မဟုတ်
ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုမာနကို ယာထာဝမာနလို့ ခေါ်တယ်။
အမှန်အတိုင်း ဂုဏ်ယူသင့်တဲ့ နေရာမှာသာဂုဏ်ယူတဲ့မာနလို့ ဆို
လိုပါတယ်။

ပုထုဇဉ်တွေမှာတော့ ဘာမှမဟုတ်ဘာတွေနဲ့လည်း ဂုဏ်
ယူပြီးအထင်ကြီးနေတတ်တာပဲ။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ အထင်ကြီး
တာကို အယာထာဝမာနလို့ခေါ်တယ်။

ဝိပဿနာတရားကိုအားထုတ်လို့ သောတာပန်ဖြစ်သွား
တဲ့ အခါမှာဒီ အယာထာဝမာနဆိုတဲ့ မဟုတ်တဲ့ အထင်ကြီးနေမှု
မာနဟာ ကင်းသွားတယ်။ သို့သော် ဟုတ်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ စပ်ပြီးဖြစ်တဲ့
ယာထာဝမာနကတော့ ရှိသေးတာပဲ။ အဲဒီယာထာဝမာနလည်း
အစဉ်အတိုင်းအားထုတ်လို့ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တဲ့အခါ လုံးဝကင်း
သွားတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် အထင်ကြီးမှု သူတစ်ပါးကို
အထင်သေးမှုဆိုတဲ့ ဒီမာနလုံးဝကင်းသွားအောင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ အားထုတ်သွားရမယ်လို့
ဒေသနာတော်ကဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က-

“သာယာဖွယ်အတွင်း မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့။”

လို့ဆိုထားပါတယ်။

မာန်ကင်းဆိုတာ ပြီးတော့ (သိမ်မွေ့)တဲ့၊ သင်္ကျောစ-သိမ်မွေ့ရမယ်တဲ့၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်း သိမ်မွေ့ရမယ်၊ နှုတ်ဖြင့်လည်း သိမ်မွေ့ရမယ်၊ စိတ်ဖြင့်လည်း သိမ်မွေ့ရမယ်၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါးစလုံး သိမ်မွေ့ရမယ်။

ကိုယ်နှုတ်သိမ်မွေ့ပုံ

အဲဒီအထဲမှာ ကိုယ်ဖြင့် သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာက သူတစ်ပါးရဲ့ အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ပြုမူတွေကို အကုန်လုံးကြဉ်ရှောင်ပြီး ကောင်းတဲ့အမှုကိုသာ ပြုနိုင်သမျှပြုနေတာကိုပဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးယူလုယက်ခြင်း၊ သူ့သားမယား အိမ်ရာကို ပြစ်မှားခြင်းဆိုတဲ့ ကာယကံဒုစရိုက်တွေကိုကြဉ်ရှောင်ရမယ်။

နှုတ်ဖြင့် သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာကတော့ သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေတတ်တဲ့ လိမ်ပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲဆိုခြင်း၊ အပြိန်အဖျင်းပြောဆိုခြင်းဆိုတဲ့ ဝစီဒုစရိုက်တွေကို အကုန်လုံးကြဉ်ရှောင်ပြီး ကောင်းတဲ့စကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်းကိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကတော့ သီလစင်ကြယ်နေရင် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ ကိုယ်သိမ်မွေ့ဖို့ထက် နှုတ်သိမ်မွေ့ဖို့က ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် တရားဘက်လိုက်စားနေတဲ့ သူတွေထဲမှာ ကိုယ်ဖြင့် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းနေတဲ့ သူကနည်းပါးတယ်။ နှုတ်ကတော့ စိတ်ထဲကပြောစရာရှိလာရင် လွှတ်ခနဲ အမှတ်တမဲ့ ပြောလိုက်မိတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပြောမှားမှုကလေးတွေကိုလည်း အထူးသတိပြုပြီး ကြဉ်ရှောင်သွားကြဖို့လိုပါတယ်။

စိတ်ဖြင့် သိမ်မွေ့ပုံ

စိတ်ဖြင့်သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာကတော့ သူတစ်ပါးစည်းစိမ် ဥစ္စာကို မတရားလိုချင်တဲ့ အဘိဇ္ဈာ စိတ်ကြမ်းတွေကင်းရမယ်၊ သူတစ်ပါးကိုသေပျက်စေလိုတဲ့ ဗျာပါဒစိတ်ကြမ်းတွေကင်းရမယ်။ “ကံမရှိ ကံ၏အကျိုးမရှိ နောင်ဘဝမရှိ” စသည့်ဖြင့် ယူဆတဲ့ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိအယူဆိုးလည်း ကင်းရမယ်။ အဲဒီမနောဒုစရိုက်တွေကင်းပြီး ကောင်းတဲ့စိတ်အကြံနဲ့ ပြည့်စုံနေတာကိုဆိုလိုပါတယ်။

ကောင်းတဲ့စိတ်အကြံဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလည်းဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးအစရှိတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေ ပါပဲ။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကိုလည်း ပွားများနေရမယ်။ သမ္ပပ္ပဓာန် လေးပါးစသည်ကိုလည်း ပွားများနေရမယ်။ ဒီအထဲမှာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနဲ့ မပြတ်ရှုမှတ်နေရင် အကုသိုလ်စိတ်ကြမ်း တွေဖြစ်စရာ အခွင့်တောင်မရှိတော့ဘူး။ စိတ်ဟာ အင်မတန် သိမ်မွေ့နေတော့တာပဲ။ ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွားများနေရင် သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ ဒီဗောဓိပက္ခိယတရားတွေလည်း ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အကုန်လုံးပါဝင်နေတော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားကိုပွားများနေရင် စိတ်တွင် မကဘူး၊ ကိုယ်ရော နှုတ်ရော အကုန်လုံးသိမ်မွေ့နေတော့တာပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွားများနေတဲ့သူဟာ တစ်စုံတစ်ခုကိုပြုမယ်ကြရင် ပြုသင့်မပြုသင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပြုသင့်မှပြုရတယ်။ ပြုတဲ့အခါလည်း အမှတ်တမဲ့မပြုရဘူး။ ရှုမှတ်ပြီးပြုရတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်အမူအရာ အကြမ်းတွေမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပြောမယ်ဆိုရင်လည်း ပြောသင့်မပြောသင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပြော

သင့်မှပြောရတယ်။ ပြောတဲ့အခါလည်း တတ်နိုင်သမျှ နောက်က
လိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရသေးတယ်။ ဒီတော့ နှုတ်အမူအရာကြမ်းတွေ
လည်း မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေလည်း ဖြစ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်းလိုက်ပြီးရှုမှတ်နေရတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်အမူအရာကြမ်း
တွေဆိုတာလည်း များများဖြစ်ခွင့်မရှိဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှကို
လည်း ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်နေတဲ့အတွက် ကြာကြာမဖြစ်ရဘူး။
ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အချိုးကျကျပွားများနေရင် ကိုယ်
နှုတ်စိတ်သုံးပါးစလုံး စင်ကြယ်ပြီးသိမ်မွေ့နူးညံ့စိတ်သုံးပါးလုံး စင်
ကြယ်ပြီး သိမ်မွေ့နူးညံ့နေပါတယ်။ ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား
ပွားများနေသူမှာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း သမ္ပပ္ပဓာန် အစရှိသော
ဗောဓိပက္ခိယတရားကလည်း ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ပါဝင်နေ
တယ်။ ဒါကြောင့် သဏ္ဌော စ-သိမ်မွေ့ရမယ်ဆိုရာမှာ စိတ်သိမ်မွေ့
ပုံကို “သဏ္ဌေဟိ-သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနေဟိ- သတိ
ပဋ္ဌာန်တို့နှင့်၊ သမန္တာဂတော - ပြည့်စုံ၏” စသည်ဖြင့် နိဒ္ဒေသပါဠိ
တော်မှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

သာယာဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊
ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်... တဲ့။

ထင်မြင်သဘောပေါက်လွယ်သော အသိဉာဏ်

သိမ်မွေ့တယ်ဆိုတာ ပြီးတော့ ပဋိဘာနဝါ-ထင်မြင်သော
အသိဉာဏ်ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ထင်မြင်တဲ့အသိဉာဏ်
လည်းရှိရမယ်တဲ့။ ပရိယတ်နဲ့စပ်ပြီးတော့လည်း ထင်မြင်လွယ်
သဘောပေါက်လွယ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရှိရမယ်။ အမေးပြဿနာနဲ့
စပ်ပြီးတော့လည်း ထင်မြင်လွယ် သဘောပေါက်လွယ်တဲ့ ပဋိဘာန

တရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်

◆ ၁၇၇

ဉာဏ်ရှိရမယ်တဲ့။ ဒီအထဲမှာ ပရိယတ်နဲ့စပ်ပြီး ပဋိဘာနဉာဏ် ဖြစ်ပုံကတော့ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းဂန်တွေကို သင်ကြား လေ့လာထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားစကားဟောပြောဖို့ စဉ်းစားလိုက် ရင် တရားသဘောတွေက ဉာဏ်ထဲမှာပေါ်လာတယ်။ ပါဠိတစ်ခု ကို ဆင်ခြင်လိုက်ရင် အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေက ပေါ်လွင်ထင်ရှား လာပါတယ်။ သူတစ်ပါးရွတ်ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ကြားရရင်လည်း အနက် အဓိပ္ပါယ်တွေပေါ်လာတယ်။ ဒီလိုအလွယ်တကူနဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ် တွေပေါ်လာပြီး သဘောပေါက်သွားတာဟာ ပဋိဘာနဉာဏ်ပါပဲ။ ဒါကတော့ သင်ကြားလေ့လာထားလို့ ဖြစ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ပဲ။

ဝိပဿနာတရားကို ကျကျနနအားထုတ်တဲ့သူမှာလည်း စာမသင်ရဘဲနဲ့ ဒီပဋိဘာနဉာဏ်က ဖြစ်တတ်ပါသေးတယ်။ ဘယ် လိုလဲဆိုရင် ရုပ်နာမ်နဲ့ ဝိပဿနာနဲ့ စပ်တဲ့တရားကိုကြားရရင် တရားအားထုတ်ထားတဲ့ သူမှာနက်နဲတဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေကို သဘောပေါက်သွားတယ်။ ဟောတဲ့သူက ပါဠိလျှောက်အနက် လောက် ဟောသွားပေမယ့်လို့ တရားအားထုတ်တဲ့သူက နက်နက် နဲနဲ သဘောပေါက်သွားတတ်တယ်။

တရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်

တရားအားထုတ်ပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ စာပေကျမ်းဂန် တွေကိုဖတ်ကြည့်လို့ရှိရင်လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေက အလွယ် တကူနဲ့ပေါ်နေတတ်တယ်။ ရှေးကသဘောမပေါက်တဲ့အနက် အဓိပ္ပါယ်တွေလည်း တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့အခါ သဘောပေါက်လာ တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီးတစ်ဦးက ဒီလိုပြောဖူးပါတယ်။ သူဟာ စားမေးပွဲတွေလည်း အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်နဲ့ အကြီး

အကျယ်အောင်လာခဲ့တယ်။ သူများကိုလည်း ပို့ချပေးခဲ့တယ်။ မိမိကိုယ်မိမိ စာတတ်ပြီလို့ယူဆခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ယခုတရားအားထုတ်ပြီးမှ စာကောင်းကောင်းတတ်တယ်လို့ သူကပြောတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အလျင်ကသဘောမပေါက်ခဲ့တာတွေကို ယခုတရားအားထုတ်ပြီးမှ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသဘောပေါက်လာလို့ပါပဲတဲ့။

ဟုတ်တယ်။ တရားအားထုတ်ပြီးတဲ့အခါမှာ စာပေကျမ်းဂန်တွေကို ကြည့်ရှုပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်လိုက်ရင် အနက်အဓိပ္ပါယ်သဘောတွေဟာ အလွယ်တကူနဲ့ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ တရားအားထုတ်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်တွေပဲ။ ဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံက စာသင်ပြီးမှ တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သာပြီးထင်ရှားတယ်။ အားမထုတ်မီက စာကြည့်လို့နားလည်တာနဲ့ အားထုတ်ပြီးမှ စာကြည့်လို့နားလည်တာဟာမတူဘူး။ တော်တော်ကိုထူးခြားနေပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တာဟာ ပရိယတ်နဲ့စပ်ပြီး ပဋိဘာနဉာဏ်ဖြစ်ပုံပါပဲ။

စာတွေ့နဲ့လွယ်သလောက် လက်တွေ့ကျတော့မလွယ်ဘူး

ပဋိပတ်နဲ့စပ်ပြီး ပဋိဘာနဉာဏ်ဖြစ်ပုံကတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့စပ်ပြီး ဆင်ခြင်လိုက်ရင် ကျင့်သင့်ကျင့်ထိုက်တာတွေ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တာတွေဟာ အလွယ်တကူနဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါတယ်။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့စကားထဲက တရားအားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပဋိပတ်ဆိုင်ရာ စာပေတွေကိုကြည့်ရှုပြီး သဘောပေါက်လွယ်တာတွေဟာလည်း ပဋိပတ်နဲ့စပ်တဲ့ပဋိဘာနဉာဏ်ရဲ့ သတ္တိတွေပါပဲ။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

◆ ၁၇၅

ပြီးတော့ ပဋိဝေဓသဘောဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တွေ့တရားတွေအရာမှာ လည်း အားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အလွယ်တကူနဲ့ ထင်ထင်ရှားရှား ကြီး သဘောပေါက်နေတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ရုပ်တရား နာမ် တရားအဖြစ်အပျက်ဆိုတာတွေဟာ စာသဘောနဲ့ပြောတာ ဘာမှ မခက်ဘူး၊ လွယ်လွယ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် စာတွေနဲ့ပြောရလွယ် သလောက် လက်တွေ့ကျတော့မလွယ်ပါဘူး။ အလွန်ပဲခက်ခဲပါ တယ်။ ကျကျနနအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အဲဒီအသိခက်တဲ့ ရုပ်တရားနာမ်တရားဆိုတာတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ထင်ထင်ရှား ရှားချည်းကို ကွဲပြားသိရတယ်။ ရှုတိုင်း၊ မှတ်တိုင်း မှတ်သိရတဲ့ ရုပ်ကတခြား၊ မှတ်သိတဲ့ နာမ်ကတခြား၊ ကွဲပြားပြီးထင်နေတယ်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

စာပေကျမ်းဂန်အရ ခွဲပြောရမယ့်ဆိုရင်တော့ ပထဝီ၊ အာ ပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော အစရှိတဲ့ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးက ရုပ်တရား၊ လောကီစိတ် ကောသီတိ-ခေါ်တဲ့ စိတ်ရှစ်ဆယ့်တစ်ပါးနဲ့ စေတ သိက် ၅၂-ပါးကနာမ်တရား၊ ဒီရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပဲရှိတယ်လို့ ဒီလို အရေအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာတွေနဲ့ပြောရတယ်။

အဲဒါတွေကတော့ စာအုပ်ထဲကရုပ်နာမ်တွေပဲ။ မိမိသန္တာန် မှာတကယ်ရှိနေတဲ့တရားတွေမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလိုသိရုံမျှဖြင့် နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ခွဲခြားပြီးသိတဲ့နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဆိုတာ မဖြစ်သေးဘူး။ သညာသိမျှပဲရှိသေးတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ဆိုတာ ထဲက ယောက်ျားမှာ ကုက္ကိုဘာဝရုပ် မရှိဘူး။ မိန်းမမှာလည်း ပုဗ္ဗာဝ ရုပ်မရှိဘူး။ ပြီးတော့ စိတ် ၈၁-ပါးထဲကလည်း ရူပါဝစရ အရူပါဝ စရစိတ်တွေဆိုတာ ဈာန်မရတဲ့လူမှာမရှိဘူး။ မဟာကြိယာစိတ်တွေ

ဆိုတာလည်း ရဟန္တာမှာသာရှိတယ်။ ပုထုဇဉ်မှာမရှိဘူး။ ဒီတော့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာမရှိတဲ့တရားတွေကိုပါ ခွဲပြီးသိတာဟာ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်အစစ်ဟုတ်နိုင်ပါမည်လား။ မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။ သညာသိမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။

စာမတတ်ပေမယ့် တရားကိုသိတယ်

ဟောဒီမှာ ယခုတရားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ စာ တစ်လုံးမှမတတ်ပေမယ့် ဒီရုပ်နဲ့ နာမ်တရားကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြားသိတယ်။ ရှုတိုင်း၊ မှတ်တိုင်း၊ သိစရာရုပ်တရားကတစ်မျိုး၊ သိသိသွားတဲ့စိတ်နာမ်တရားကတစ်မျိုး၊ ဒီနှစ်မျိုးပဲရှိတယ်ဆိုတာ ရှုရင်းရှုရင်းနဲ့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရတယ်။ မြင်တဲ့အခါလည်း အဲဒီစိတ်နဲ့ မသိတဲ့ရုပ် ဒီနှစ်မျိုးပဲ ကြားတဲ့အခါလည်း သိတာနဲ့ မသိတာဒီနှစ်မျိုးပဲ။ နံတဲ့အခါစားတဲ့အခါလည်း သိတာနဲ့ မသိတာ ဒီနှစ်မျိုးပဲ။ တွေ့ထိမှုဆိုတာတွေကတော့ အင်မတန်ကျယ်ဝန်းပါ တယ်။ ကွေးတာ၊ ဆန့်တာ၊ သွားတာ၊ ရပ်တာ၊ ထိုင်တာ၊ လဲလျောင်း တာ၊ လှုပ်ရှားပြုပြင်တာတွေလည်း ဒီတွေ့ထိမှုထဲကပဲ။ ဒါကြောင့် ကွေးတဲ့ဆန့်တဲ့အခါမှာ ကွေးမယ်၊ ဆန့်မယ်ကြုံတဲ့စိတ်ကလေးက တစ်ခု၊ ကွေးလိုက်၊ ဆန့်လိုက်၊ လှုပ်ရှားလိုက်တာကလေးကတစ်ခု၊ မှတ်သိလိုက်တာကလေးကတစ်ခု၊ တခြားစီခွဲခြားပြီးသိသွားတယ်။ သွားတဲ့အခါ စသည်မှာလည်း ဒီနည်းအတိုင်းပါပဲ။ ကြံသိတာနဲ့ မှတ်သိတာက သိတတ်တဲ့ နာမ်လှုပ်ရှားတောင့်တင်းတာက မသိတဲ့ ရုပ်၊ ဒီလိုနာမ်နဲ့ရုပ် ၂-မျိုး ၂-မျိုးတွဲလျက် တွဲလျက်ဖြစ်နေတာကို ကိုယ့်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိရတယ်။

ဖြစ်ပျက်ဆိုရုံနဲ့ ဖြစ်ပျက်သိသလား

◆ ၁၇၇

ဖြစ်ပျက်ဆိုရုံနဲ့ ဖြစ်ပျက်သိသလား

ပြီးတော့ တချို့က ဖြစ်ပျက်တာကို ကိုယ်တိုင်မတွေ့ပါပဲ
နဲ့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နဲ့ ရှုဖို့ပဲပြောနေကြတယ်။ ပါးစပ်က စိတ်ထဲ
ကဆိုပြီးတော့လည်း ရှုနေကြတယ်။ အဲဒါလည်း သိပ်ပြီးသဘာဝ
မကျဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက်မှာ
မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ သမာဓိဉာဏ်ရင့်လာတဲ့အခါ
အစဖြစ်ပေါ်လာတာကလေးတွေကိုလည်း ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။
ပျောက်ကွယ်သွားတာလေးတွေကိုလည်း ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။
ဥပမာ- နာကျင်တဲ့ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ နာတယ်၊
နာတယ်လို့ စူးစိုက်ပြီးမှတ်နေရင် နာမှုကလေးတွေဟာ မှတ်တိုင်း
မှတ်တိုင်း ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွား၊ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားနဲ့ တစ်ပိုင်းစီ၊
တစ်ပိုင်းစီ အပြတ်အပြတ်ဖြစ်ပြီး ထင်ပေါ်နေတယ်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်
ပျက်လို့မဆိုရဘဲနဲ့ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတာကို လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်သလို
ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိရတယ်။

ပြီးတော့ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ ဆိုတာတွေကလည်း စာတွေ့သက်
သက်နဲ့ဆိုရင် သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ယောဂီမှာ
တော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါ ပီတိနဲ့ ပဿဒ္ဓိဟာ ထင်
ထင်ရှားရှားကြီးဖြစ်ပေါ်လာလို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့သေသေချာချာသိရ
တယ်။ ပြီးတော့ တကြမဇ္ဈတ္တက-ဆိုတဲ့စေတသိက် တရားဟာ
လည်း စာတွေ့မျှနဲ့ဆိုရင် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါဟာ
လည်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ သင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ်များကိုရောက်တဲ့အခါ
ကြောင့်ကြမပြုရဘဲ သူ့အလိုလိုအမှတ်အသိကလေးတွေကဖြစ်နေ
တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဘယ်ဘက်မှမလိုက်ဘဲ အညီအမျှဖြစ်နေပုံကို
အထင်အရှားတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရူပေက္ခာဉာဏ်များကိုရောက်

တဲ့အခါမှာ အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ သိစရာအာရုံကလေးတွေ ကလည်း သူ့ဟာသူပေါ်လို့ အမှတ်အသိကလေးတွေကလည်း သူ့ဟာသူသိလျက် သိလျက်ဖြစ်ပြီးသွားနေတယ်။ ဒီအခါမှာ သိရ တဲ့အာရုံရော မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော သိရင်း ပျောက်ရင်း၊ သိရင်း ပျောက်ရင်းနဲ့ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေတာကိုချည်း မပြတ်တွေ့နေရ တယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စ-မမြဲဘူးဆိုတာဟာ အလွန်ပဲထင်ရှားနေ တယ်။ ထို့အတူ ဒုက္ခ- ဆင်းရဲ၊ အနတ္တ-သဘောတရားမျှပဲ ဆိုတာ တွေလည်းရှင်းနေတာပဲ။

ဒီလိုရှုမှတ်အားထုတ်နေရင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့ အသိရှင်းခဲ့တဲ့ အတွက် အားမထုတ်လည်း နားနေတဲ့အခါမှာလည်း ဆင်ခြင်ကြည့် လိုက်ရင် အဲဒီအဖြစ်အပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတွေဟာ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းလင်းထင်ရှားနေတာပဲ။ ရှုမှတ်လိုက်ရင်လည်း ဖြစ် နေကျဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ။ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းတဲ့နေရာကို ရောက်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ ရှုမှတ်နေရင်း အဲဒီချုပ်ငြိမ်းရာကို လည်းပြန်ရောက်သွားတာပဲ။ မိမိရောက်ခဲ့တာတွေကို ဆင်ခြင်ပြန် ရင်လည်း တွေ့ခဲ့တုန်းကလိုပဲ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ ဒီလို ဆင်ခြင် တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့သိထားတဲ့ သဘောတရားတွေ အလွယ်တကူနဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်ပေါက်လာတာဟာ ပဋိဝေဓနဲ့ စပ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေပါပဲ။

အမေးပုစ္ဆာနဲ့စပ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ကတော့ စာသင်ထား တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပရိယတ်နဲ့ စပ်တဲ့အမေးကို ဖြေဖို့ရာအလွယ်တကူ နဲ့ပေါ်လာတယ်။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တရားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မှာ ပဋိပတ်နဲ့စပ်တဲ့ အမေးကိုဖြေဖို့ရာ အလွယ်တကူနဲ့ပေါ်လာ တယ်။ ပရိယတ်ပဋိပတ် နှစ်ဘက်လုံး စွယ်စုံပုဂ္ဂိုလ်မှာ နှစ်ဘက်

ယုံတာထက် သိတာက သာ၍မြင့်မြတ်သည်

♦ ၁၇၉

စလုံးနဲ့ စပ်တဲ့အမေးကိုဖြေဖို့ရာ အလွယ်တကူနဲ့ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အမေးပုစ္ဆာနဲ့စပ်တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေပါပဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ပဋိဘာနဉာဏ် ၃-မျိုးနဲ့လည်း ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်-

“သာယာဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊ ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်”လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။

သူတစ်ပါးအပြောကြောင့် ယုံတာမဟုတ်

အဲဒီ ပဋိဘာနဉာဏ်ထင်ပြီးတော့ နသဒ္ဓေါ နဝိရုဇ္ဈတိ-တဲ့။ သဒ္ဓေါ-ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားရှိသည်လည်း၊ နဟောတိ-မဖြစ်တဲ့။ ဒီလိုဆိုတော့ သဒ္ဓါတရားမရှိဘူးလို့ ဆိုရာရောက်နေပါတယ်။ အဲဒီလိုလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်ကတော့ သူတစ်ပါးကို ပုံပြီး ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါတရားမျှသာရှိတာမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတဲ့ဉာဏ်နဲ့လည်း ပြည့်စုံရမယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နသဒ္ဓေါ-ဆိုတဲ့ဒီပုဒ်ကို တိုက်ရိုက်အနက်ပြန်ရင် မယုံကြည်ကြဘူး။ သဒ္ဓါတရားမရှိဘူးဆိုတဲ့ဒီအနက်ကိုသာ ရနေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ယုံတာနဲ့ ကိုယ်တိုင်သိတာကိုခွဲခြားပြောချင်လို့ ဒီလိုဟောထားပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်ကမသိသေးရင် သူများပြောတာကိုပဲယုံရမယ်။ ကိုယ်တိုင်သိနေရင်တော့ သူများပြောတာကို ယုံဖို့မလိုတော့ဘူး။ အဲဒါကိုသိစေချင်လို့ နသဒ္ဓေါ-လို့ဟောတော်မူပါတယ်။

ယုံတာထက် သိတာက သာ၍မြင့်မြတ်သည်

ဥပမာ-မြန်မာပြည်သားတွေဆိုပေမယ့် ရွှေတိဂုံဘုရားကို မရောက်ဖူးသေးရင် ရွှေတိဂုံဘုရားနဲ့စပ်တဲ့အကြောင်းအရာတွေ

ကို သူများပြောတဲ့အတိုင်း ယုံကြည်ပြီးမှတ်ထားရတယ်။ ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ပေါ်ကို ကိုယ်တိုင်ရောက်ပြီး သေသေချာချာလေ့လာပြီး တဲ့သူမှာဆိုရင် ရွှေတိဂုံဘုရားနဲ့စပ်ပြီး သူများပြောတာကိုယုံကြည် ဖို့မလိုတော့ဘူး။ အဲဒီလိုပါပဲ။ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေ ကို မတွေ့ဖူးသေးတဲ့ သူမှာ စာပေကျမ်းဂန်အရ၊ သူများဟောတဲ့ တရားတော်အရ ယုံကြည်ရတယ်။ ယခုဒုံးပျံတွေနဲ့ အာကာသတက် ကြတာ မျက်မြင်မဟုတ်တဲ့သူတွေက ယုံကြည်နေသလိုပေါ့။ အဲဒီ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိထားတဲ့ သူမှာတော့ သူများပြောလို့ယုံရတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်သိဖြစ် နေတော့တာပဲ။ အဲဒါဟာ ယုံတာမဟုတ်ဘူး။ သိတာလို့ခေါ်တယ်။ ဒါမျိုးကို ဆိုလိုပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ဒီလိုမေးတော်မူ ပါတယ်။ သာရိပုတ္တရာ- သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွားများလျှင် အမတောဂဓံ အမတပရိယောသာနံ- သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုဆိုက်ရောက် တယ်။ သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှာ အဆုံးသတ်သွားတယ်ဆိုတာ သင်ယုံရဲ့လားလို့ ဒီလိုမေးတော်မူတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကဒီလို ဖြေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာတော့ မြတ်စွာဘုရား၏စကားကို ယုံတာ မဟုတ်ဘူးလို့ဖြေကြားတယ်။ ဒီလိုဖြေလိုက်တော့ ကြားရတဲ့ ပုထု ဇဉ်ရဟန်းတွေက အရှင်သာရိပုတ္တရာအပေါ်မှာ အထင်လွဲကုန် ပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ ဗြဟ္မဏလူမျိုးဖြစ်တဲ့အတွက် ယခု ထက်တိုင် ဘုရားကိုမယုံသေးဘူးလို့ထင်ကြသတဲ့။ ထင်မယ်ဆိုရင် လည်း ထင်စရာပါပဲ။ ဗြာဟ္မဏဝါဒအစွဲသန်တဲ့ လူတွေက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရားတော်ကို မယုံကြည်ကြဘူး။ အရှင် သာရိပုတ္တရာကလည်း ဗြာဟ္မဏမျိုးဆိုတော့ ဒီလိုထင်ကြမှာပဲ။

ယုံတာထက် သိတာက သာ၍ပြတ်သည်

◆ ၁၈၁

အမှန်ဆိုလိုတာကတော့ သဒ္ဓါန္တေကိုပွားများရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ် ဆိုတာဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီးသားဖြစ် နေတယ်။ ဒီတော့ ဒီနေရာ ဒီအချက်မှာ ဘုရားစကားကို ယုံကာမျှ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်သိဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ ရွှေတိဂုံဘုရား ဥပမာနဲ့ ပြန်ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ ကိုယ်တိုင်ရောက်လို့ သေသေချာချာဖူးမြော်လေ့လာမှတ်သားထား တဲ့သူကို အခြားသူက ဟေ့ ရွှေတိဂုံဘုရားမှာ ရွှေပြားတွေကို ကပ်ပြီး ထားတယ်လို့ ငါပြောတာမင်းယုံကြည်ရဲ့လားလို့မေးရင် မင်းပြော လို့ယုံရတာမဟုတ်ပါဘူး။ ငါကိုယ်တိုင်တွေ့ခဲ့ပြီးပါပြီလို့ပြောပေ လိမ့်မယ်။ ဒီလိုပါပဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ယုံတာမဟုတ်ပါဘူး လို့ပြောတာဟာ သဒ္ဓါန္တေကိုပွားရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကိုယ် တိုင်တွေ့သိပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ် အဲဒီလျှောက် ချက်နဲ့စပ်ပြီး ဓမ္မပဒမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ဒီလိုချီးကျူးပြီး ဟောထားပါတယ်။

အဿဒ္ဓေါ အကတညူစ၊ သန္တိစ္ဆေဒေါစယောနရော။

ဟတာဝကာသော ဝန္တာသော၊ သဝေ ဥတ္တမပေါရိသော။

ဒီဂါထာကတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို အကြောင်းပြုပြီး ဓမ္မပဒမှာ ဟောထားတဲ့ဂါထာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပုရာဘေဒသုတ်က ဂါထာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အနက်အဓိပ္ပါယ်သဘောတူတဲ့ ဝေါ ဟာရအသုံးအနှုန်းတွေပါနေလို့ အထူးမှတ်သားရအောင် ထည့် သွင်းပြီး ဟောလိုက်ရတယ်။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဿဒ္ဓေါ-ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ တရားမရှိ။ သ သော-ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ ဥတ္တမပေါရိသော- ယောက်ျားမြတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ ရည်ရွယ်

ချက်ကို မသိဘဲ တိုက်ရိုက်ပြန်တဲ့ အနက်ပဲ။ ဒီအတိုင်းဆိုရင် တက်တက်စင် လွဲကုန်တယ်။ အလင်္ကာကျမ်းများမှာ ဒီလိုဝှက်ပြီးဆိုတဲ့ စကားမျိုးကို ပဟေဠိလို့ခေါ်တယ်။ စကားထာ စကားဝှက်မျိုးပါပဲ။ ဒီမှာ ဆိုလိုတဲ့အနက်ကတော့ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဿဇ္ဈေ-သူတစ်ပါးပုံ၍ ယုံကြည်သူမဟုတ် ကိုယ်တိုင်သိသောသူသည် ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သသော-ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေ-စင်စစ်၊ ဥတ္တမပေါရိသော-ယောက်ျားမြတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဒီပုဒ်အနက်ကတော့ ရှင်းလောက်ပါပြီ၊ နောက်တစ်ပုဒ်ကတော့-

အကတညူ-သူပြုဖူးသော ကျေးဇူးကို မသိသောသူတဲ့။ ဒါဟာ ပြန်ရိုးပြန်စဉ်အနက်ပဲ။ ဒီအနက်အတိုင်းဆိုရင် သူ့ကျေးဇူးကိုမသိတတ်တဲ့သူဆိုတော့ လူယုတ်ပဲ၊ သူမြတ်မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီအနက်က ဒီမှာ အလိုရှိတာနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေတယ်။ တကယ်ဆိုလိုတဲ့ အနက်ကတော့ (အကတ)အကြောင်းတရားတို့က မပြုအပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို (ညူ)မျက်မှောက်သိပြီး ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သန္တိစ္ဆေဒေါ-ဆိုတဲ့ပုဒ်ကလည်း ရိုးရိုးအနက်ပြန်ရင် အိမ်နံရံစပ်ကို ဖောက်ထွင်းခိုးယူတဲ့သူလို့ အနက်ရပါတယ်။ ဒါလည်း မလိုအပ်တဲ့အနက်ပဲ၊ တကယ်လိုတဲ့အနက်ကတော့ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးသောသူလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲအစပ်ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရအားဖြင့်

- (၁) အတိတ် ဘဝကံ သင်္ခါရကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် ဘဝပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်တယ်ဆိုရာမှာ တစ်စပ်။
- (၂) ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဝေဒနာကြောင့်တဏှာဖြစ်ပေါ်တယ်ဆိုရာမှာ တစ်စပ်။

ယုံတာထက် သိတာက သာရှိပြန်သည်

♦ ၁၈၃

(၃) ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဘဝကြောင့် အနာဂတ်ဇာတိ ဖြစ်တယ် ဆိုရာမှာ တစ်စပ်၊ ဒီလိုသုံးစပ်ရှိတယ်။ ဒီအထဲမှာ အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန်အစပ်ကတော့ စပ်ပြီးဖြစ်နေလို့ မဖြတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဖြတ်ဖို့လည်း မလိုပါဘူး။ ဝေဒနာကတဏှာကို စပ်မသွားအောင် ကံအသစ်ဖြစ်ပြီး ဘဝအသစ် ပဋိသန္ဓေ စပ်မသွားအောင် ဒီအစပ်နှစ်ခုကိုဖြတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီအထဲမှာလည်း ဝေဒနာကတဏှာစပ်မသွားဖို့ဟာ လိုရင်းပါပဲ။ ယခုယောဂီတွေ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း ရှုမှတ်နေကြတာဟာ ဝေဒနာကတဏှာစပ်မသွားရအောင်လို့ ရှုမှတ်နေကြတာပဲ။ ဒီလိုမှတ်ရင်းမှတ်ရင်းနဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းတိုးတက်ပြီး အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ဒီသံသရာဝဋ် အစပ်တွေဟာ အကုန်လုံး ပြတ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သန္တိစ္ဆေဒေါ-သံသရာဝဋ်၏ အဆက်အစပ်ကိုဖြတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ပြီးတော့ နောက်တစ်ပုဒ်က ဟတာဝကာသောတဲ့၊ ဟတကဗျက်ဆီးတယ်။ အဝကာသက အခွင့်အရေးလို့ ဒီလိုသာမန်အနက်ရှိပါတယ်။ ကြီးပွားဖို့ ကောင်းစားဖို့ အခွင့်အရေးတွေကို ဖျက်ဆီးတယ်ဆိုရင်တော့ ဒီနေရာမှာ မလိုအပ်တဲ့ အနက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာလိုတဲ့ အနက်ကတော့ ဟတာဝကာသော စ ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်အရေးကို ဖျက်ဆီးပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် မည်တယ်ဆိုတဲ့ အနက်ပါပဲ။

နောက်တစ်ပုဒ်ကတော့ ဝန္တာသောတဲ့။ ဒီပုဒ်မှာလည်း ဝန္တထွေးအန်ဖတ်ကို၊ အသ-စားတယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကို ယူရင်တော့ လူ့လောကနဲ့ မလျော်တဲ့ အနက်ဖြစ်ပါတယ်။ လိုတဲ့အနက်ကတော့

လိုချင်မှု၊ လိုလားမှုကို အာသာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့က အလိုမပြည့်ဝတာကို အာသာမပြေဘူးလို့ ပြောနေကြပါတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ လောကဘက်ကလိုချင်မှုအာသာတွေရော၊ တရားဘက်က လိုလားမှုအာသာတွေရော အကုန်လုံးကင်းနေပါတယ်။ အဲဒါကို ရည်ပြီးတော့ ဝန္တာသော-ထွေးအန်စွန့်ပယ်ပြီးတော့ လိုလားမှုအာ သာရှိတယ်လို့ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဓမ္မပဒ ဂါထာကိုလိုရင်းအနက်ရအောင် ဒီလိုပြန်ဆိုရပါတယ်။

ယောနုရော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဿဒွေါစ-သူတစ်ပါး ကိုပုံ၍ မယုံဘဲကိုယ်တိုင်သိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အကတညူ စ-အကြောင်းအရာတို့က မပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

သန္နိစ္ဆေဒေါစ သံသရာဝဋ်၏ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဟတာဝကာသောစ-ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်အရေးကိုပယ်ဖျက်ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဝန္တာသောစ-ထွေးအန်စွန့်ပယ်အပ်ပြီးသော အလိုအာသာရှိသည်လည်း ဝါ-အလိုအာသာဟူသမျှကို စွန့်ပယ်ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သသော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေ-စင်စစ်၊ ဥတ္တမပေါရိသော-ယောကျ်ားမြတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်၏။

ဒီဂါထာထဲက ပြောလိုရင်းကတော့ အဿဒွေါစ-သူတစ်ပါး ကိုပုံပြီးယုံကာမျှမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်သိဖြစ်နေတယ်ဆိုတဲ့ ပုဒ်ပါပဲ။ အဲဒါက အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်သိသင့်တဲ့တရားတွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် အားထုတ်ရမယ်။ ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတာတွေဟာ ကိုယ်တိုင်သိသင့်တဲ့ တရား

ယုံတာထက် သိတာက သာ၍မြတ်သည်

◆ ၁၈၅

တွေပဲ။ အဲဒါတွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင်အားထုတ်ကြရမယ်။
ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့တရားတွေကိုလည်း ကိုယ်
တိုင်သိသင့်တဲ့ တရားတွေပဲ။ အဲဒါတွေကိုလည်း ကိုယ်တိုင်သိအောင်
တရားအားထုတ်ကြရမယ်။ အဲဒီလိုအားထုတ်လို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့
ပြီး သိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆရာသမားအားကိုးပြီး ယုံရတာလည်း
မဟုတ်ဘူး။ စာပေကျမ်းဂန်တွေကိုအားကိုးပြီး ယုံရတာလည်းမဟုတ်
ဘူး။ ဘုရားကိုအားကိုးပြီးယုံရတာလည်းမဟုတ်ဘူး။ အမှန်မှာတော့
ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး ကိုယ်တိုင်သိနေတာပါပဲ။

ကိုယ်တိုင်သိအောင်အားထုတ်ရမယ်။ သူများကိုအားကိုး
ပြီးမယုံရဘူးလို့ ယခုပြောခဲ့တာက ကိုယ်တိုင်သိနိုင်တဲ့အရာကိုသာ
ပြောပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်မသိနိုင်တဲ့ အရာဌာနတွေကိုတော့ တတ်
သိနားလည်တဲ့သူတွေကို အားကိုးရယုံရပါသေးတယ်။ အရှင်
သာရိပုတ္တရာတောင်မှ သူ့ကိုယ်တိုင်မသိနိုင်တဲ့ အရာတွေမှာ
မြတ်စွာဘုရားကိုပဲအားကိုးပြီး ယုံရပါတယ်။ တချို့ကတော့ ဒီလို
တစ်စွန်းတစ်စစကားလုံးကလေးကို ရတာနဲ့ ကိုယ်တိုင်မတွေ့တာ
တွေဟူသမျှကို မယုံဘူးလို့ ဒီလိုလည်း ပြောတတ်ကြတယ်။ အဲဒါ
လည်း သဘာဝမကျဘူး။ ကိုယ်မရောက်ဘူးသေးတဲ့ အရပ်အ
ကြောင်းကို ရောက်ဖူးတဲ့သူက ပြောရင်ယုံရတာပဲ။ ယခုခေတ်မှာ
ဟိုအနောက်နိုင်ငံတွေက ခွံပျံ၊ ဂြိုဟ်တုတို့ဆိုတာတွေကို လွှတ်နေ
ကြတယ်။

အဲဒီအရပ်တွေက မျက်မြင်ဖြစ်နေတဲ့လူတွေဟာ အထူး
ပြောစရာမလိုပါဘူး။ အဲဒီကသတင်းတွေကို စာအုပ်စာတမ်းအရ၊
တစ်ဆင့်ပြောအရအားဖြင့် ကြားသိရတဲ့လူတွေကလည်း ယုံကြရ
တာပဲ။ အဲဒါကိုယ်တိုင်မတွေ့ရဘူးလို့ဆိုရင် ရယ်စရာဖြစ်နေမှာ

ပေါ့။ တရားဘက်မှာလည်းဒီလိုပါပဲ။ တွေ့ပြီးသိပြီး ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ကပြောရင် မတွေ့ရ မသိရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကယုံသင့်ပါတယ်။ အဲဒီ လိုယုံပြီးတော့ ကိုယ်တိုင်သိရ၊ တွေ့ရအောင်အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီ လိုအားထုတ်လို့ ကိုယ်တိုင်သိရတွေ့ရတဲ့အခါမှာ အဿဒွေခါဆိုတဲ့ ဒီဒေသနာနဲ့အညီ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

စိတ္တသူကြွယ်နှင့် နာဋပုတ္တ

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက စိတ္တဆိုတဲ့ အနာဂါမ်သူကြွယ်ကြီးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ တစ်နေ့သောအခါမှာ အဲဒီစိတ္တသူကြွယ်က နာဋပုတ္တဆိုတဲ့ နိဂဏ္ဌဂိုဏ်းဆရာကြီးထံ ရောက်သွားတယ်။ နာဋပုတ္တဆရာကြီးဆိုတာ ဂျိန်းဘာသာဝင်တွေ အထွတ်အမြတ်ဘုရားအဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ မဟာဝီရပုဂ္ဂိုလ် ကြီးပါပဲ။ သူက မြတ်စွာဘုရားမပွင့်ခင်ကတည်းက ထင်ရှားနေ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်တယ်။ အဲဒီကိုရောက်သွားတော့ အဲဒီ နာဋပုတ္တ ဆရာကြီးက စိတ္တသူကြွယ်ကို မေးတယ်။ ဘယ်နှယ်လဲစိတ္တသူကြွယ်၊ သင်တို့ဆရာ ရှင်ဂေါတမမှာ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ ဈာန်သမာဓိ ရှိတယ်ဆိုတာ၊ ဝိတက်ဝိစာရချုပ်နေတယ်ဆိုတာကို သင်ယုံရဲ့လား လို့မေးပါတယ်။ ဒီတော့ စိတ္တသူကြွယ်က ဝိတက်ကင်းတဲ့ ဈာန်သမာ ဓိရှိတယ် ဆိုတာရယ်၊ ဝိတက်ဝိစာရချုပ်တယ်ဆိုတာရယ် ဒီအချက် မှာတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကိုယုံကြည်လို့ အသိမှတ်ပြုရတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ပြန်ကြားလိုက်တယ်။ ဒီတော့နာဋပုတ္တဆရာကြီးက စိတ္တသူကြွယ်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို မယုံကြည်ဘူးလို့ပြောတယ် လို့ နားလည်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် သူကဆက်ပြီးဒီလိုပြန်ပြော တယ်။ ဟေ့-တပည့်တို့ ကြည့်ကြစမ်း။ စိတ္တသူကြွယ်ဟာ အလွန်ရိုး

ကိုယ်တိုင်သိနှင့် သူတစ်ပါးပြောလို့ယုံတာ

♦ ၁၈၇

သားဖြောင့်မတ်တယ်။ သူမယုံတာကို မယုံဘူးလို့ပြောတယ်။ ယုံစရာလည်းမကောင်းဘူး။ လေကိုပိုက်နဲ့ထောင်ဖမ်းရင် မဖြစ်နိုင်တာကို ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို လက်ဝါးလက်ဆုပ်နဲ့ တားမြစ်လို့မဖြစ်နိုင်သလို ဝိတက်ဝိစာရကို ချုပ်အောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူးလို့ သူ့တပည့်ပရိသတ်တွေကို ပြောကြားလိုက်တယ်။

ကိုယ်တိုင်သိနှင့် သူတစ်ပါးပြောလို့ယုံတာ

ဒီတော့ စိတ္တသူကြွယ်က အရှင်နာဠပုတ္တဆရာကြီး . . သိတာနဲ့ယုံတာ ဘယ်ဟာကသာပြီးမြင့်မြတ်ပါသလဲလို့ မေးလိုက်ပါတယ်။ ယုံတာထက် သိတာကပိုပြီးမြင့်မြတ်တယ်လို့ နာဠပုတ္တဆရာကြီးက ဆိုပါတယ်။ ဒီတော့ စိတ္တသူကြွယ်က အရှင်ဆရာကြီး ကျွန်ုပ်ဘယ်အချိန်မဆို အလိုရှိတဲ့အခါမှာ ဝိတက်ဝိစာရရှိတဲ့ ပထမဈာန်ကိုလည်း ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ ဒုတိယဈာန်ကိုလည်း ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ ပီတိကင်းတဲ့ တတိယဈာန်ကိုလည်း ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ သုခကင်းတဲ့ စတုတ္ထဈာန်ကိုလည်း ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုကျွန်ုပ်ဟာ ဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ ဈာန်ကိုလည်း ကိုယ်တိုင်တွေ့သိမြင်နေပါလျက် ဒီဝိတက်ဝိစာရကင်းတဲ့ ဈာန်သမာဓိရှိတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ တခြားသော ရဟန်းသူမြတ်ကို အားကိုးယုံကြည်ဖို့လိုပါဦးမည်လားလို့ ပြန်လည်ချေပလိုက်ပါတယ်။

ဒီတော့ အရှင်နာဠပုတ္တဆရာကြီးက ကြည့်ကြစမ်းတပည့်တို့ . . . ဒီစိတ္တသူကြွယ်ဟာ အလွန်ကောက်ကျစ်တဲ့ မရိုးဖြောင့်တဲ့ လူကြီးပဲ။ ခုတင်က သူမယုံဘူးလို့ ပြောခဲ့တယ်။ အခုတော့ သူယုံနေပြန်ပြီတဲ့။ အလွန်မရိုးသားတဲ့ လူကြီးပဲလို့ နှိမ်ချပြီးပြောသတဲ့။

စိတ္တသူကြွယ်ကလည်း အညံ့မခံဘူး ပြန်ပြီးချေပပြန်တယ်။

အရှင်ဆရာကြီး ခုတင်ပဲ ဆရာကြီးကစိတ္တသူကြွယ်ဟာ အလွန်ရိုး
 ဖြောင့်တယ်လို့ တပည့်တွေကိုပြောကြားတယ်။ အခုတစ်ခါမရိုး
 ဖြောင့်ဘူးလို့ဆိုပြန်တယ်။ ဆရာကြီးစကားဟာ ရှေ့နောက်မညီဘူး။
 ပထမပြောတာ မှန်ရင် နောက်ပြောတာမှားရမယ်။ နောက်ပြော
 တာမှန်ရင်လည်း ပထမပြောတာမှားရမယ်လို့ ပြန်လည်ချေပပါ
 သတဲ့။

ယခုပြောတဲ့ စိတ္တသူကြွယ်ဝတ္ထုမှာ အရှင်နာဋပုတ္တ ဆရာ
 ကြီးက ဝိတက်ဝိစာရ ကင်းတဲ့ဈာန်ဆိုတာကို သူ့မှာ မတွေ့ဘူးတော့
 သူ့ကိုယ်နှင့်နှိုင်းပြီး ဝိတက်ဝိစာရကြစည်ခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်း ကင်းတဲ့
 သမာဓိဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူးလို့ ယူဆပြီး သူ့ထင်မြင်ချက်ကိုဖွင့်ပြော
 တယ်။ စိတ္တသူကြွယ်ကတော့ သူ့မှာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်နေတဲ့အတွက်
 အဲဒီဈာန်သမာဓိကိုရဲရဲကြီး ဝန်ခံပြောတယ်။ ဒီဈာန်အကြောင်းအ
 ရာမှာ ယုံကြည်ကာမျှမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိနေပါတယ်ဆို
 တဲ့ အကြောင်းရဲရဲကြီးဝန်ခံတယ်။ အဲဒီစိတ္တသူကြွယ်ကိုပဲ သိအောင်
 အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီလိုကိုယ်တိုင်သိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်ပြီး
 တော့ဒီပုရာဏေဒသုတ်မှာနသဒ္ဓေါလို့ ဟောထားတာတဲ့။ သဒ္ဓေါစ
 သူတစ်ပါးကိုပုံ၍ ယုံကြည်သည်လည်း၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ တစ်နည်း
 အားဖြင့် နသဒ္ဓေါ စ-ယုံကြည်ရုံမျှမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်သိသည်
 လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏တဲ့။ ဒီပုဒ်ကတော့ ရှင်းလောက်ပါပြီ။

တပ်မက်မှုကင်းပြီးဖြစ်စေရမယ်

နောက်ဆုံးပုဒ်ကတော့ န ဝိရဇ္ဇတိ- တပ်မက်ကင်းဆဲ
 လည်း မဟုတ်တဲ့၊ တပ်မက်ကင်းဆဲ မဟုတ်ဆိုတော့ တပ်မက်မှု
 မကင်းဘဲ တပ်မက်နေတယ်လို့ ယူရမလိုလိုဖြစ်နေပါတယ်။

တပ်မက်မှုကင်းဆဲ

◆ ၁၇၉

ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ဆိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ တပ်မက်ကင်းဆဲ မဟုတ်ဆိုတာ တပ်မက်ကင်းဆဲပြီးပြီဆိုလိုပါတယ်။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ် လို့ဆိုတာပါပဲ။ ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့်တကွ ကျင့်တုန်းကျင့်ဆဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သေက္ခလို့ခေါ်တယ်။ ကျင့်ခြင်းကိစ္စပြီးလို့ ရဟန္တာ ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအသေက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ။

တရားဘက်ကို လိုက်စားခြင်းမရှိတဲ့ ဗာလပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ ခွါရခြောက်ပါးကလာတဲ့ အာရုံတွေကို ကောင်းတယ် ထင် ရင် အကုန်လုံး တပ်မက်နေပါတယ်။ မကောင်းဘူးထင်ပြန်ရင် လည်း ကောင်းတာကို မျှော်လင့်တောင့်တပြီး တပ်မက်နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် တရားအားမထုတ်တဲ့ သူတွေမှာ တပ်မက်မှုက အမြဲတမ်း ကျရောက်နေတယ်။ တပ်မက်မှုကင်းတာရယ်လို့ မရှိဘူး။

တပ်မက်မှုကင်းဆဲ

ခွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ပြီးရုပ်နာမ်မျှပဲ။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့ သဘောမျှပဲ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊မျှပဲလို့ သိနေတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်းရှုမိတဲ့ အာရုံမှာ တပ်မက်မှုကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း တပ်မက်မှုကင်းဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မည်ပါ တယ်။ ဝိပဿနာရှုလို့ အစဉ်အတိုင်းဝိပဿနာဉာဏ်တွေ တက်ပြီး သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်သွားတဲ့အခါ အပါယ်လား ကြောင်းဖြစ်တဲ့ တပ်မက်မှုလည်း ကင်းသွားတယ်။ ခုနစ်ဘဝထက် ပိုပြီးဖြစ်ချင်တဲ့ တပ်မက်မှုတွေလည်း ကင်းသွားတယ်။ ဒါပေမယ့် ခုနစ်ဘဝအတွင်း သုဂတိမှာ သာယာတပ်မက်တဲ့တဏှာ

၁၉၈ ♦

ပုရာဏာဒုတိယ တရားတော်

ကတော့မကင်းသေးဘူး။ ဒါကြောင့်တပ်မက်မှုလုံးဝကင်းသွားပြီလို့
တော့ မဆိုရသေးဘူး။ တပ်မက်မှုကင်းဆဲလို့သာဆိုရမယ်။
ထို့အတူ သကဒါဂါမိမဂ် ဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရောက်တဲ့အခါ
လည်း တပ်မက်မှုကင်းဆဲပဲ။ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့
တပ်မက်မှုတွေ အကုန်ကင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ
တပ်မက်မှုကင်းပြီးတော့ မဟုတ်သေးဘူး၊ ကင်းဆဲရှိသေးတယ်။

တပ်မက်မှုကင်းဆဲမဟုတ်

အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှ တပ်
မက်မှုကင်းပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါမှာတော့ တပ်
မက်မှုကင်းဆဲမဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒါကိုရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒီမှာ န
ဝိရုဇ္ဈတိ-တပ်မက်ကင်းဆဲမဟုတ်၊ တပ်မက်ကင်းပြီးဖြစ်၏။ လို့ဟော
ထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ တပ်မက်ကွာ-လို့စီထား
တယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

သာယာဖွယ်အတွင်း၊ မစီးဆင်းတည့်၊ မာန်ကင်းသိမ်မွေ့၊
ထင်ဉာဏ်တွေ့လျက်၊ ယုံလေ့ကင်းကာ၊ တပ်မက်ကွာ၊
ခြောက်ဖြာ သူ့ဂုဏ်ရည်။

သာတိယေသု၊ အနဿဝီ-ဆိုတဲ့ ဂါထာရဲ့အနက်အဓိပ္ပါယ်
ကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။

လာဘ်လာဘကြောင့် ကျင့်ခြင်းမဟုတ်

လာဘကများ န သိက္ခတိ၊ အလာဘေ စန ကုပ္ပတိ။
အဝိရုဒ္ဓေါ စ တဏှာယ၊ ရသေသု နာနုဂိဇ္ဈတိ။
ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ လာဘကများ-လာဘလာဘ

လက်လာတကြောင့် ကျပ်ခြင်းမဟုတ်

◆ ၁၃၁

ကို အလိုရှိသဖြင့်၊ န သိက္ခာတိ-ကျင့်သည်မဟုတ်၊ အချို့ရဟန်းက လာဘ်လာဘပေါများအောင် ဘုန်းကြီးအောင်ရည်ရွယ်ပြီး ပရိယတ် ကိုသင်တယ်။ ဆောင်တယ်။ ဓူတင်အကျင့်ကိုကျင့်တယ်။ ယခု ရဟန်းကတော့ အဲဒီလာဘ်လာဘကိုမျှော်ပြီး ကျင့်တာမဟုတ်ဘူး။ သံသရာမှထွက်မြောက်ဖို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့အတွက်သာ မျှော်လင့် ပြီး ကျင့်တယ်။ ဒါလည်း သန္တပ္ပဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တစ်ခုပါပဲ။

အလာဘော စ-မရခြင်းကြောင့်လည်း န ကုပ္ပတိ-အမျက် မထွက် အချို့ရဟန်းက ကြည်ညိုတဲ့ဒကာ ဒကာမတွေကို မရရှိ တဲ့အတွက်လည်း စိတ်ပျက်တယ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ အပေါင်းအ ဖော်ဝိုဏ်းဂဏကိုမရလို့လည်း စိတ်ပျက်တတ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ အချီးမွမ်းမခံရလို့လည်း စိတ်ပျက်တယ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ ဆွမ်း သင်္ကန်းစသည်မရလို့လည်း စိတ်ပျက်တတ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ ယခုရဟန်းကတော့ အဲဒီလိုဟာတွေကို မရတဲ့အတွက် စိတ်မပျက် ဘူး။ စိတ်မဆိုးဘူးတဲ့။ ဒါ အသန္တ-ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်တစ်ခုပဲ။

အဝိရုဇ္ဈေါ စ-ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မဆန့်ကျင် တတ်၊ စိတ်မဆိုးတတ်သည်လည်း ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်က မမြင်ချင်တာကိုမြင်ရလို့လည်း စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ မကြားချင်တာ ကိုကြားရလို့လည်း စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ မတွေ့ချင်တာတွေကို တွေ့ရလို့လည်း စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ အတူနေ အချင်းချင်းလည်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တစိမ်းနဲ့လည်း အဆင်မပြေဘဲ စိတ်ခုတတ်၊ ရန်ဖြစ်တတ်တယ်။ ယခုရဟန်းကတော့ ဘယ်နေရာမှာ မှ ဆန့်ကျင်တာရယ်လို့မရှိဘူး၊ စိတ်မဆိုးတတ်ဘူးတဲ့။ တယ်ကောင်းတဲ့ဂုဏ်ပဲ။

တဏှာယ-တဏှာဖြင့်၊ ရသေ့သု-အရသာတို့၌၊ န အနု

ဝိဇ္ဇတိ- မမက်မော မစွဲလမ်းတတ်၊ တချို့ကအစားကောင်းသိပ်
 ကြိုက်တတ်တယ်။ အကောင်းတွေကို စားဖို့ရာချည်းကြံနေတတ်
 တယ်။ ထူးမြတ်တဲ့ အရသာကောင်းကလေးများ စားရလို့ရှိရင်
 လည်း စိတ်ထဲမှာ တအောက်မေ့မေ့ တစေ့စေ့နဲ့ စွဲလမ်းနေတယ်။
 ယခုရဟန်းကတော့ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ နေဝ ဝဒါယ-အာဟာရကို
 စားရတာဟာ ပျော်မြူးဖို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ နမဒါယ-မာန်ယစ်ဖို့
 လည်း မဟုတ်ဘူး။ န မဏ္ဍနာယ-အသားအရည်ကြည်လင်ဖို့လည်း
 မဟုတ်ဘူး။ န ဝိဘူသနာယ-အသားအရည်ပြည့်ဖို့ တင့်တယ်ဖို့
 လည်းမဟုတ်ဘူး။ အမှန်မှာတော့ ဣမဿ ကာယဿဋ္ဌိတိယာ
 ဤကိုယ်ကြီးတည်မြဲတည်ဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ ဝိဟိသုပရတိယာ-
 ဆာလောင်မှု ဆင်းရဲငြိမ်းဖို့မျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ
 မြတ်သော သာသနာအကျင့်၊ အရိယာမဂ်အကျင့်ကို ကျင့်ဖို့ရာမျှ
 သာဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ပြီးသုံး
 ဆောင်တယ်။ မရသေးတဲ့ အရသာကိုလည်း မတောင့်တဘူး။ သုံး
 ဆောင်ရတဲ့ အရသာကိုလည်း သာယာမက်မောမနေဘူး။ ဒါလည်း
 ဂုဏ်တစ်ခုပဲ။ သသော-ထိုသိသော -ရဟန်းကို၊ ဝေ-စွင်စစ်၊ သန္တော
 တိ-သန္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဂုစ္စတိ-ခေါ်ဆိုအပ်၏။ ဒီဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့
 ပြည့်စုံတဲ့ရဟန်းဟာ သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်ပါတယ်တဲ့။

ဥပေက္ခကောသဒါသတော၊ န လောကေ မညတေ သမံ။

န ဝိသေသီ န နီစေယျော၊ တဿ နော သန္တိ ဥဿဒါ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သတော

အမှတ်ရသည်၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ (အခါခပ်သိမ်းအမှတ်
 ရမယ်တဲ့)

လောကေ-လောက၌၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ သမံ-သူတစ်

အခါခပ်သိမ်းအမှတ်ရပုံ

◆ ၁၉၃

ပါးနှင့်တူသည်ဟူ၍လည်း၊ နမညတေ-မထင်မှတ်၊ ဝိသေသီ-သူတစ်ပါးထက် ထူးသည်ဟူ၍လည်း၊ နမညတေ-မထင်မှတ်၊ နီစေယျာ-သူတစ်ပါးထက် အောက်ကျသည့် နိမ့်သည်၊ ညံ့သည်ဟူ၍လည်း၊ နမညတေ-မထင်မှတ်၊ (သူတစ်ပါးနဲ့ ကိုယ်ဟာအတူတူပဲလို့ထင်တဲ့ မာနလည်းမရှိရဘူး။ ကိုယ်ကသူတစ်ပါး ထက်မြက်တယ်လို့ ထင်တဲ့မာနမရှိရဘူး။ ကိုယ်ကသူတစ်ပါးထက် အောက်ကျတယ်၊ ညံ့တယ်လို့ ထင်တဲ့မာနလည်းမရှိရဘူး။ ဒီလိုနှိုင်းပြိုင်တဲ့မာနသုံးမျိုးလည်း ကင်းရမယ်တဲ့။ ပြီးတော့) တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥဿဒါ-သံသရာ၌ စည်ပင်ကြီးထွားပွားများစေတတ်သော ကိလေသာကံတရား တို့သည်၊ နောသန္တိ-မရှိကုန် (သံသရာ၌ စည်ပင်ကြီးထွားပွားများကြောင်းဖြစ်တဲ့ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ကိလေသာ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကံဆိုတဲ့ တရားတွေလည်း မရှိဘူးတဲ့) တံ-ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တောတိ-ကိလေသာအပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ အဟံ- ငါဘုရားသည် ဗြဟ္မိ-ဟောဆိုပေ၏။ (အဲဒီဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပသန္တ-အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ဆယ်နှစ်လောက်က မဟာသမဃသုတ် တရားတော်ကို ဟောစဉ်တုန်းက ရေးထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်က ဒီဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုယူပြီး ရေးထားတာ ပါပဲ၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကတော့-

ရှုမှတ်အစဉ်၊ လျစ်လျူထင်၍၊ သုံးအင်မာန၊ ပယ်နိုင်မှ၊
သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်-တဲ့။

အခါခပ်သိမ်း အမှတ်ရပုံ

သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သတော အမှတ်ရသည်ဆိုတာကို

ဆောင်ပုဒ်မှာ ရှုမှတ်အစဉ်လို့စီထားတယ်။ အစဉ်ထာဝရ အခါခပ်သိမ်း ရှုမှတ်သည်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ သဒါ-အခပ်ခပ်သိမ်းဆိုတဲ့ပုဒ်ကို နိဇ္ဈေသမှာ အကျယ်ကြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ နိစ္စကာလံ ဓုဝကာလံ-အမြဲတမ်း ကာလပတ်လုံးတဲ့။ သတတံ-သမိတံ-အမြဲမပြတ်တဲ့။ အဇ္ဈောကိဏ္ဍံ-အမှတ်တမဲ့ အလွတ်စိတ်တွေနဲ့ မရောဘူးတဲ့။ အဝီစိ အန္တတိ- အခြားမရှိ တစ်ဦးတည်းတဲ့။ ပြီးတော့ တစ်နေ့ အတွင်းဆိုရင် နံနက်ပိုင်းရော မွန်းညှပ်ပိုင်းရော၊ ညဦးယံရော၊ သန်းခေါင်ယံရော၊ မိုးသောက်ယံရော၊ အမြဲမပြတ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကိုထုတ်ပြရတာကတော့ အမှတ်သတိနဲ့ တရားအားထုတ်ရတယ်ဆိုတာဟာ တစ်နာရီလောက်အားထုတ်လာပြီးတော့ နားနေလိုက်နဲ့ ဒီလိုပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း အားထုတ်ရတာမဟုတ်ဘူး၊ အိပ်ပျော်နေချိန်လောက်သာ ချန်လှပ်ပြီး အမြဲမပြတ်အားထုတ်ရတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်အောင်လို့ ဒီပုဒ်၏အဖွင့်ကို ထုတ်ပြတာပါ။ ဒါကြောင့် ခုနစ်ရက်လောက် အားထုတ်မယ်ဆိုရင် အဲဒီခုနစ်ရက်အတွင်းမှာ ညအိပ်ချိန်လောက်သာ ချန်လှပ်ပြီးနေရော ညရော အမြဲမပြတ် အားထုတ်နေရမယ်။ ၁၅-ရက်လောက်သာ အားထုတ်ရင်လည်း ၁၅-ရက်အတွင်းမှာ အမြဲမပြတ်အားထုတ်ရမယ်။ တစ်လလောက် အားထုတ်မယ်ဆိုရင်လည်း အဲဒီတစ်လအတွင်းမှာ အိပ်ချိန်လောက်ချန်ပြီး မရပ်မနားဘဲ မပြတ်အားထုတ်နေရမယ်။ ဒါကြောင့် သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သတော-အမှတ်ရသည် ဖြစ်၍လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အမှတ်ရတယ်ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်ပဲ
 သတော-အမှတ်ရတယ်ဆိုတာလည်း နိဇ္ဈေသ ပါဠိတော်

အမှတ်ရတယ်ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်ပဲ

♦ ၁၃၅

မှာ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကိုပွားနေရင် သဘော-အမှတ် ရနေသည်မည်ပါတယ်တဲ့။ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တွေကို ပွားများနေရင်လည်း သဘော-အမှတ်ရနေသည် မည်ပါတယ်တဲ့။ သည်လိုဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို အရင်းခံပြုပြီး ပွားစေရမယ်။ ဒီလေးပါးထဲမှာလည်း အားထုတ်ခါစပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာယာနုပဿနာကစပြီး ပွားများစေရင်အများအားဖြင့် သင့်လျော်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အမူအရာထဲက ထင်ရှားရာက စပြီး ရှုမှတ်ရမယ်။ ဝိပဿနာဆိုတာ ဒွါရခြောက်ပါးမှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့တရားဟူသမျှကို ရှုရတယ်။ ဒါပေမယ့် အားထုတ်ခါစမှာတော့ ဒွါရခြောက်ပါးက ထင်ပေါ်လာသမျှကို အကုန်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် အထင်ရှားဆုံး ကိုယ်အမူအရာကစပြီး တော့ရှုရတယ်။

ထိုင်နေခိုက်မှာ ထိုင်နေတဲ့အမူအရာကိုလည်း ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့ မပြတ်ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်။ ဝင်သက်ထွက်သက်လေ ထိခိုက်လာတာကိုလဲ စူးစိုက်ပြီးတော့ ထိတယ်သိတယ်လို့ မပြတ်ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ခြေဖျားကစပြီး ဦးခေါင်းအထိ တစ်နေရာက ထိုမှုကို စူးစိုက်ပြီး ထိတယ် ထိတယ်လို့ ဒီလိုလည်း မပြတ်ရှုမှတ်နေနိုင်ပါတယ်။ ယခုသာသနာ့ရိပ်သာက ယောဂီများရဲ့ လက်တွေ့နဲ့ ပြောရင်တော့ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက်ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယောဓာတ်ကစပြီး ရှုတာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့်ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတက်လာတာနဲ့ ပိန်ကျသွားတာကိုပဲ ဒီကတပည့်ယောဂီတွေဟာ စပြီးရှုမှတ်လာခဲ့ကြတယ်။ ဒါတွင်ပဲလား ဆိုတော့ဒါတွင်မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဖောင်း

၁၉၆ ♦

ပုရာဏေဒသုတ် တရားတော်

တာပိန်တာကို မှတ်နေရင်းဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေကို လည်းမှတ်ရတယ်။ ပြီးရင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်မှတ်ရတယ်။ ကိုယ်ထဲကညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာကျင်တာ၊ ယားတာ ဒီဝေဒနာတွေ ပေါ်လာရင်လည်း မှတ်ရတယ်။ လက်ခြေကိုယ်လှုပ်ရှားပြုပြင်မှုတွေကိုလည်း မှတ်ရတယ်။ ပြီးရင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကိုပြန်မှတ်ရတယ်။ ထိုင်ရာက ထရင်လည်း မှတ်ရတယ်။ လမ်းလျှောက်တဲ့အခါလည်း ခြေလှမ်းတိုင်း လှမ်းတိုင်း ခြေကြွသည်မှ ခြေချသည်အထိ မပြတ်မှတ်ရတယ်။ သွားရာက ထိုင်ပြန်ရင်လည်း အဲဒီထိုင်ချင်လိုက်တဲ့ ကိုယ်အမူအရာကို မှတ်ရတယ်။ ထိုင်ရာက လှဲအိပ်ရင်လည်း မှတ်ရတယ်။

အတိုချုပ်အားဖြင့် ပြောရရင် လှုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ငြိမ်နေသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်အမူအရာဟူသမျှကို မှတ်ရတယ်။ စိတ်ကူးကြံစည်မိတိုင်း စိတ်အမူအရာဟူသမျှကို မှတ်ရတယ်။ ဝေဒနာဟူသမျှကိုလည်း မှတ်ရတယ်။ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ စသည်ကိုလည်း မှတ်နိုင်သမျှ မှတ်ရတယ်။ အကြောင်းထူးမရှိတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကိုပဲ မပြတ်မှတ်နေရတယ်။ ဒါဟာ ကာယာနုပဿနာ အရင်းခံပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွားများနေပုံအကျဉ်းချုပ်ပါပဲ။ ဒီလိုမပြတ် ရှုမှတ်နေရင် ဘာဖြစ်မလဲလို့ဆိုတော့-

သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သတော-အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခကော-အညီအမျှ လျစ်လျူရှုသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ အခြေအနေကို ရောက်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်နာရီ နှစ်နာရီလောက်ရှုမှတ်ရုံနဲ့ ရောက်ပါလိမ့်မယ်လို့တော့ ဝန်မခံနိုင်ဘူး။ တစ်ရက်နှစ်ရက် လောက်ရှုမှတ်ရုံနဲ့ ရောက်ပါလိမ့်မယ်လို့တော့ တာဝန်မခံနိုင်ဘူး။

စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ

◆ ၁၃၇

တစ် ရက်နှစ်ရက်လောက်နဲ့လည်း ရောက်ပါလိမ့်လို့ တာဝန်မခံနိုင်ဘူး။ ဉာဏ်အလွန်ထက်မြက်တဲ့သူဆိုရင် ခုနစ်ရက်လောက်အတွင်းမှာ ဒီလျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ကိုရောက်တတ်ပါတယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်လည်း အလွန်ရှားပါတယ်။ တစ်ရာမှာတစ်ယောက်လောက်တောင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၅-ရက်လောက် အတွင်းရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တောင် ခပ်ရှားရှားပဲ။ အများအားဖြစ်တော့ အရက်နှစ်ဆယ်ကျော်တစ်လအတွင်း ရောက်တဲ့သူပဲများပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဒီဉာဏ်မရောက်ခင် အစဉ်အတိုင်းတက်လာခဲ့ရတဲ့ ဉာဏ်တွေကဆယ်ဆင့်တောင်ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ်တွေထဲမှာ ပထမဆုံးဉာဏ်က နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တဲ့။ အဲဒီဉာဏ်မရောက်ခင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိစခန်းရောက်အောင်ကိုတော်တော်အားထုတ်ယူရတယ်။ ဒါကြောင့်ပါပဲ။

စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ

အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန်တာ ဒီဟာက လေးနှစ်ခုကိုပဲ အချိုးတကျ မှတ်နိုင်အောင် တော်တော်ကြိုးစားရပါတယ်။ ဖောင်းတာပိန်တာမှတ်နေရင်း တခြားကိုစိတ်ကူးတွေ ရောက်ပြီး မေ့နေလို့မှတ်နိုင်တာတွေကလည်းရှိတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ထက်သန်တဲ့ သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယနဲ့ ရှုမှတ်နေရင် တစ်ရက်နှစ်ရက်အတွင်းဖြစ်စေ၊ သုံးလေးငါးရက်အတွင်း၊ ဖြစ်စေအချိုးကျအောင် မှတ်နိုင်လာပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ တခြားကိုစိတ်က မသွားတော့ဘူး။ ဖောင်းတာပိန်တာအစရှိတဲ့ မှတ်စရာအာရုံတွေကိုသာ မှတ်လျက်မှတ်လျက် ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံစိတ်ကူးဖြစ်လာရင်လည်း ချက်ချင်းပဲမှတ်နိုင်တယ်။ ပြီးတော့လည်း မှတ်နေကျကို အခြေမပျက်ဆက်ပြီး မှတ်သွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလို အခါမှာကာမစ္ဆ

န္ဒုအစရှိတဲ့ နီဝရဏတွေကင်းနေတယ်။ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်ရတယ်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် စသည်ဖြစ်ပုံ

အဲဒီလို စိတ်စင်ကြယ်နေတဲ့ အခါမှာ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း မှတ်သိရတဲ့ အာရုံရုပ်က တခြား၊ မှတ်သိတဲ့စိတ်နာမ်ကတခြား စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ် နှစ်ပါးကိုမှတ်နေရင်းပဲ ခွဲခြားပြီးသိရတယ်။ အဲဒါဟာ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိပြီးတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တဲ့။

အဲဒီနောက် မှတ်သွားရင်းအကြောင်းနဲ့ အကျိုးဆက်စပ် ပြီးဖြစ်တာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒါက ပစ္စယာပရိဂ္ဂဟဉာဏ် တဲ့။

အဲဒီကနောက် ဆက်မှတ်နေရင် မှတ်ရတဲ့အာရုံကလေး တွေပေါ်ပေါက်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို မှတ်နေရင်းပဲ တွေ့ရတယ်။ တွေ့ပုံကတော့ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုကလေးတွေ အသစ်အသစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုတွေ့ရတယ်။ ပိန်တယ်လို့မှတ်ရာ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ မှတ်ရာ စသည်မှာလည်း ထို့အတူပဲ တွေ့ရတယ်။ စိတ်ကူးကြစည်တာကို မှတ်တဲ့အခါသာပြီး ထင်ရှားသေးတယ်။ နာကျင်မှု ပူမှုစသော ဝေဒနာတွေကို နာတယ်နာတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်းပဲပျောက်ပျောက်သွားတာကိုပဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ ယောဂီက ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားလို့မမြဲတဲ့တရားတွေပဲလို့ လည်း သဘောကျကျသွားတယ်။ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်နဲ့ ဆင်းရဲချည်းပဲလို့ သဘောကျသွားတယ်။ အစိုးမရဘူး။ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေပဲလို့လည်း သဘောကျကျသွား

နာမရူပ ယိုဉ္ဇနဒဏ္ဍာန်ထည်ဖြစ်ပုံ

◆ ၁၉၉

တယ်။ အဲဒါဟာ သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်ပဲ။

အဲဒီက နောက်ဆက်ပြီး မှတ်နေရင် ပေါ်မှု ပျောက်မှု ကလေးတွေဟာ လျင်လျင်မြန်မြန်နဲ့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပေါ်လာ တတ်တယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာအရောင် အလင်းတွေကိုလည်း တွေ့ ရတတ်တယ်။ ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိတွေကလည်း အလွန်အကဲဖြစ် တတ်တယ်။ စိတ်အေးငြိမ်းမှု ပဿဒ္ဓိလည်း ထင်ထင်ရှားရှားဖြစ် တတ်တယ်။ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပေါ့ပါးခြင်း (လဟုတာ) နူးညံ့ခြင်း (မုဒုတာ) စသည်ကိုလည်း အထင်အရှားတွေ့ရတတ်တယ်။ အမှတ် သတိနဲ့ အသိဉာဏ်တွေလည်း အလွန်ထက်မြက်စွာ ဖြစ်နေတတ် တယ်။ စိတ်ကြည်လင်မှု ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါနဲ့စိတ်ချမ်းသာမှု သုခ ဆိုတာတွေလည်း အလွန်အကဲဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုထူးထူး ခြားခြား ဖြစ်လာတာတွေကို သာယာနှစ်သက်ပြီးတော့လည်း နေ တတ်တယ်။ အဲဒါတွေကို အကုန်လုံးရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုနိုင်သွားတဲ့အခါမှာ မှတ်ရတဲ့ အာရုံရော၊ မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော နှစ်ခုစလုံး အတွဲလိုက်အတွဲလိုက် မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်း မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်းနဲ့ ပျောက်ပျောက်သွား တာကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ပုံသဏ္ဌာန်အထည်ဒြပ်မရှိဘဲတရိပ် ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ ဒီအခါ မှာပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေရော၊ မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်ရော ခဏမစဲ ပျက်နေတာကိုချည်း တွေ့နေရလို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တချည်းပဲဆို တာအလွန်ပဲ ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒါက ဘင်္ဂဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ချုံးပြောကြစို့။ အဲဒီကနောက် ဆက်မှတ်နေရင် ကြောက်ဖွယ်ထင်တဲ့ ဘယဉာဏ်၊ အပြစ်မြင်တဲ့ အာဒီနဝဉာဏ်၊ ပြီးငွေ့တဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ သင်္ခါရဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ချင်တဲ့၊

မုနိတုကဗျတာဉာဏ်၊ တဖန်ဆက်ပြီး ထက်ထက်သန်သန်ရှုတဲ့ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဆိုတာတွေဟာ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။

သင်္ခါရပေက္ခာဖြင့် အညီအမျှရှုပုံ

အဲဒီ ကနောက်ဆက်မှတ်နေရင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဆိုတာကိုရောက်သွားပါတယ်။ ဒီဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါမှာ ဥပေက္ခာကော-လျစ်လျူရှုတယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒွါရ ၆-ပါးကပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို နှစ်သက်စရာ အနေအားဖြင့်လည်း မထင်ဘူး၊ ရွံစရာ မုန်းစရာ အနေအားဖြင့်လည်း မထင်ဘူး။ မချစ်မမုန်း ညီတူညီမျှနေနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုဒွါရ ၆-ပါးမှာ လျစ်လျူရှုနေရတဲ့အတွက် ဒီဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့သူတွေဟာ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်လို့လည်း ဆိုရပါတယ်။ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာနဲ့ဆိုင်တဲ့ ပါဠိကိုထုတ်ပြီး ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါတယ်။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နေဝ သုမနော ဟောတိ၊

န ဒုဗ္ဗနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိသတော သမ္ပဇာနော။

စက္ခုနာ-မျက်စိဖြင့်၊ ရူပံ-အဆင်းကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်ပြီး၍၊ နေဝ သုမနော ဟောတိ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလည်းမဖြစ်၊ န ဒုဗ္ဗနော ဟောတိ- နှလုံးမသာလည်းမဖြစ်၊ သတော- အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍၊ သမ္ပဇာနော-မှန်စွာသိသည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခကော-လျစ်လျူလျက်၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ (ဒီပါဠိက အဆင်းမြင်ရာမှာ လျစ်လျူရှုပုံကိုပြတဲ့ ပါဠိပဲ။ အသံကြားရာ စသည်မှာလည်း ပါဠိကနည်းတူပါပဲ။ သဒ္ဓံ သုတ္တာ စသည်လောက်ပဲထူးပါတယ်။)

ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ

ဆိုလိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်ကတော့ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကိုမြင်တဲ့ အခါမှာ ဘယ်လိုသာယာနှစ်သက်ဖွယ်ကိုမြင်ရ တွေ့နေရပေမယ့် လို့လည်းပဲ နှစ်သက်သာယာမှု၊ ဝမ်းမြောက်သာယာမှု မဖြစ်ပါဘူး တဲ့။ ပကတိ လူတွေမှာတော့ နှစ်သက်သာယာဖွယ်ကိုမြင်တွေ့ ရရင်၊ သူမြင်ချင် တွေ့ချင်တာကလေးတွေကို မြင်တွေ့ရရင်၊ သားချစ် သမီးချစ်ကလေးတွေ အိမ်သူအိမ်သားတွေကို တွေ့ရမြင်ရရင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာတယ်။ နှစ်သက်သာယာတယ်။ ယခုပြောနေ တဲ့ သင်္ခါရ ပေက္ခာဉာဏ် ရောက်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ဘယ်လိုနှစ် သက်သာ ယာစရာကိုတွေ့ရပေမယ့်လို့ နေဝ သုမနော ဟောတိ- ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမှု၊ နှစ်သက်သာယာမှု မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဘယ်လို မကောင်းတာကို မြင်တွေ့ရပေမယ့်လို့ န ခုမ္မနော ဟောတိ- နှလုံးမသာမဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲလို့ဆိုရင် ဥပေက္ခာကော ဝိဟရတိ- အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေပါတယ်တဲ့။ မြင်ပြီး ပျောက်သွားတဲ့အာရုံကို မြင်ကာမျှ သိကာမျှကလေး အညီအမျှရှုနေပါတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့်ဒီလို ရှုနေနိုင်ပါသလဲလို့ ဆိုတော့သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သမ္ပဇာနော- အမှန်အတိုင်း သိနေလို့ပါပဲတဲ့။

ဟုတ်တယ်။ ဒီဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာပေါ်လာတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ အမှတ်အသိကလေး တွေက သူ့ဟာသူ သိသိသွားနေသလိုလည်းဖြစ်နေတယ်။ အာရုံ ရော အသိရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလည်း သိနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်ရာမှာနှစ်သက်စရာလည်းမရှိဘူး။ ရှံ့မုန်းစရာလည်းမရှိဘူး။ ကြားရာစသည်မှာလည်း ထို့အတူပဲ။ ဒါ

ကြောင့် ဝမ်းသာမှု၊ နှစ်သက်မှုလည်း မဖြစ်ဘူး။ ရွံ့မုန်းမှု၊ နှလုံး
မသာမှုလည်း မဖြစ်ဘူး။ ဒွါရ ၆-ပါးက တစ်စုံတစ်ရာနဲ့ ပျက်ပျက်သွား
တာကလေးတွေကို သိရုံသိရုံကလေး အညီအမျှရှုနေပါတယ်။
ဒီဉာဏ်က အင်မတန်ကောင်းတဲ့တရားပဲ။ ဝိပဿနာကို ကျကျနန
ရှုလို့ ဒီနေရာ ရောက်လာရင်တော့ ဒီဉာဏ်အကြောင်းကောင်း
ကောင်းကြီးသိကြမှာပဲ။ ယခုလို ဟောရုံ နာရုံနဲ့တော့ သိဖို့ သဘော
ကျဖို့ မလွယ်လှပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရိပ်မိတန်ကောင်းရဲ့လို့ မျှော်လင့်
ပြီး ဟောနေရပါတယ်။ ပြီးတော့ ယခုတရားနာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ကတော့ အများအားဖြင့် ဒီဉာဏ်ကို ရောက်ဖူးတွေ့ဖူးတဲ့ သူတွေ
ချည်းဖြစ်နေလို့ ဒီလိုနက်နဲတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်ပုံတွေကို ဟောနေရတာပါ
ပဲ။ ယခုဟောတာကို နားမလည်နိုင် သဘောမကျနိုင်တဲ့သူတွေ
ကိုတော့ ဝိပဿနာကို ကျကျနနအားထုတ်ကြည့်ပါလို့သာ တိုက်
တွန်းလိုပါတယ်။ အားထုတ်လို့ ဒီဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ်တိုင်
တွေ့သိပါလိမ့်မယ်။

ပြီးတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်းကို
အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေနိုင်တယ်ဆိုတာဟာ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ
အမြဲတမ်းပြည့်စုံနေတဲ့ဂုဏ်ပဲ။ ဆဋ္ဌင်္ဂပေဏ္ဍာလို့ခေါ်ပါတယ်။ ပုထု
ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာတော့ ဝိပဿနာရှုခိုက်
ဒီဉာဏ်ရောက်ခိုက်မှာသာ ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီဉာဏ်နဲ့ပြည့်
စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်နဲ့ အခိုက်အတန့်အားဖြင့်
ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်လည်း အားရစရာ
ကြည်ညိုစရာကောင်းတယ်။ တခြားသူတွေက သိမယ်ဆိုရင်လည်း
ကြည်ညိုစရာကောင်းပါတယ်။ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်လာ
ရင် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရောက်ဖို့လည်း တယ်မဝေးတော့ဘူး။ တစ်ရက်

အတွင်း ရောက်နိုင်တယ်။ ပါရမီပြည့်စုံတဲ့သူဆိုရင် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်
 လေးဆင့်ကို အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လို့
 ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပေါ်လာသမျှ
 အာရုံတွေကိုလျစ်လျူရှုနိုင်တဲ့ ဒီဂုဏ်နဲ့ အခါခပ်သိမ်းပြည့်စုံသွားပါ
 တယ်။ အဲဒီလိုပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ်ဆိုတာကို ရည်ရွယ်ပြီး
 တော့ “သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သတော အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခာ
 ကော-လျစ်လျူရှုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏” လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။
 ဒီလိုရဟန္တာဖြစ်ပြီး အရာရာမှာ လျစ်လျူရှုနိုင်ရင် မာန်မာနဟူသမျှ
 တွေလည်း အကုန်ကင်းပါတယ်။

မာန ဂုဏ်ကျမ်း

ဒါကြောင့် လောကေ-လောက၌၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊
 သမံ-သူတစ်ပါးနှင့်တူညီသည်ဟူ၍လည်း၊ န မညတေ-မထင်မှတ်၊
 ငါဟာ မည်သူ မည်သူတွေနဲ့ အဆင့်အတန်းအတူတူပဲလို့ နှိုင်းပြိုင်
 တဲ့ မာနလည်း မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။

န ဝိသေသိ- သူတစ်ပါးထက် ထူးမြတ်သည်ဟူ၍လည်း ၊
 နမညတေ-မထင်မှတ်၊ ကိုယ်ကသူများထက် သာတယ်လို့ထင်မှတ်
 တဲ့ နှိုင်းပြိုင်မှု မာနလည်း မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။

န နီစေယျော- သူတစ်ပါးထက် အောက်တန်းကျသည်
 နိမ့်သည်ဟူ၍လည်း ၊ န မညတေ-မထင်မှတ်။

မာနဆိုတာ ဥဏ္ဏတိလက္ခဏာရှိတယ်။ တက်ကြွခြင်း
 သဘောရှိတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့မာနကတော့ ကိုယ့်
 ကိုယ်ကို နှိမ်ချထားပြီးသားဖြစ်နေတဲ့အတွက် တက်ကြွခြင်းသဘော
 မရှိဘူးလို့ ထင်စရာရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီမာနကလည်းနှိမ်ချတဲ့

နီဝါတသဘောမဟုတ်ပါဘူး။ ယုတ်ညံ့တဲ့ အဆင့်အတန်းနဲ့ ဂုဏ်ယူတာတစ်မျိုးပါပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ငါဟာမည်သူတွေထက်မိုက်တယ်။ သတ်ဝံ့တယ်။ ငါ့မှာဘာမှင့်ကွက်စရာဂုဏ်ထူးမရှိဘူး။ ဘာမဆိုငါကလုပ်ရဲတယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုအောက်ကျတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ဂုဏ်ယူတာ တစ်မျိုးပါပဲ။ ကျွန်အချင်းချင်းတောင်မှ ငါက အိမ်ပေါက်ကျွန်ပဲ ကျွန်ရင်းပဲစသည်ဖြင့် ကျွန်တွင်းနက်ပုံနဲ့ စပ်ပြီးဂုဏ်ယူတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒါကအောက်ကျတယ်။ နိမ့်တယ်လို့ နှိုင်းပြိုင်တာဟာလည်း တက်ကြွမြင့်မောက်ခြင်းသဘောရှိတာပါပဲ။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီအောက်ချပြီး ဂုဏ်ယူတဲ့မာနလည်း မရှိတော့ဘူးတဲ့။

ရဟန္တာမဖြစ်သေးခင်ကတော့ ဒီမာနသုံးမျိုးဟာ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ရှိနေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီမာနသုံးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ဉာဏ်ထူးတစ်ခုခုဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ငါဟာမည်သူ့အဆင့်ရောက်လာပြီသူနဲ့ ငါဟာ အတူတူပဲလို့ ဒီလိုလည်း မာန်တက်တတ်တယ်။ ငါက မည်သူထက် သာလာပြီသူများတွေဟာငါလောက်တော့ အတွေ့အသိကောင်းမှာမဟုတ်ပါဘူးစသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမြင့်အမြတ် ထားပြီးတော့လည်း မာန်တက်တတ်တယ်။ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ငါဟာအားထုတ်စရှိသေးတာပဲ။ သူ့လိုလောက်အမှတ်ကို ဂရုမစိုက်နိုင်ပါဘူး။ ငါ့မှာ မမှတ်ဘဲနေလို့ သမာဓိဉာဏ် ပျက်စရာမရှိပါဘူးစသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုအောက်ချပြီးတော့လည်း မာန်မာနက ဖြစ်တတ်တယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီဖြစ်လာတဲ့ မာန်မာနကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ဒီမာနကလည်း တဏှာလို့ပဲ အင်မတန်အစွမ်းကောင်းကောင်းတယ်။

မာန ဂုဏ်ကျမ်း

♦ ၂၀၅

အနာဂါမ်မှာတောင် ဒီမာနကရှိနေသေးတာပဲ။ အရဟတ္တဖိုလ်
ရောက်မှ ဒီမာနကလုံးလုံးကင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီရောက်အောင်
အားထုတ်သွားဖို့ပါပဲ။

အဲဒီအရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အခါကျ
တော့ ဥဿဒခေါ်တဲ့ ကိလေသာနဲ့ ကံတွေပါ အကုန်ကင်းသွား
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တဿ-လျစ်လျူရှုနိုင်လျက် မာနသုံးမျိုးကင်း
သော ထိုသူအား ဥဿဒါ-သံသရာ၌ စည်ပင်ကြီးထွားပွားများစေ
တတ်သော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ကိလေသာ၊ ကံ
တရားတို့သည်၊ နော သန္တိ-မရှိကုန်၊ သံသရာမှာတစ်ဘဝပြီတစ်ဘဝ
စည်ပင်ကြီးထွားပွားများစေတတ်တဲ့တရားတွေလည်းမရှိတော့ဘူးတဲ့။
ဘယ်လိုဟာတွေလည်းဆိုရင် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊
ကျန်တဲ့ကိလေသာနဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ ဒီတရား ၇-
မျိုးပါပဲ။ ဒီတရားတွေရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သံသရာမှာ တစ်
ဘဝပြီးတစ်ဘဝ မပြတ်ဖြစ်နေရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတရားတွေကို
ဥဿဒတရားလို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေလည်းမရှိတော့ပါဘူးတဲ့။
ဒီပုဒ်ကတော့ အကျိုးသဘောဖြစ်နေလို့ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ထည့်မ
ထားဘူး။ အထူးမှတ်သားဖို့ကောင်းတဲ့ ရှေ့ပိုင်းလောက်သာ ဆောင်
ပုဒ်ထဲထည့်စီထားပါတယ်။ အဲဒီရှေ့ပိုင်းလောက်နဲ့ပဲ အနက်အဓိ
ပ္ပာယ်ပြည့်စုံလုံလောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ရှုမှတ်အစဉ်၊ လျစ်လျူထင်၍၊ သုံးအင်မာန၊ ပယ်နိုင်မှ၊
သန္တပုဂ္ဂိုလ်မည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။

ဒီဆောင်ပုဒ်နဲ့ ဆိုင်ရာဂါထာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့
နားလည်လောက်ပါပြီ။

ယဿ နိဿယနာ နတ္ထိ ဥတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော။

ဘဝါယ ဝိဘဝါယ ဝါ၊ တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။

ယဿ -အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ နိဿယနာ-တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော မှီရာတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်။ ဓမ္မံ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားကို ဥတှာ-သိ၍၊ အနိဿိတော-တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မမှီတွယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ရှိသမျှတရားတစ်စုံတစ်ခုကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ တဏှာဆိုတာကလည်း မှီရာတစ်ခု၊ အဲဒီတရားတွေကိုပင် ငါပဲ၊ သူပဲ၊ အသက်ရှင်နေတဲ့အကောင်ပဲ၊ မသေမပျက်ဘဲ အမြဲတည်နေတဲ့အကောင်ပဲ၊ သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမှမကျန်ဘဲ ပျောက်ပျက်သွားမည့် အကောင်ပဲလို့ ထင်မှားစွဲလမ်းတဲ့ဒိဋ္ဌိကလည်း မှီရာတစ်ခု၊ အဲဒီမှီရာနှစ်ခုမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။ အဲဒီ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှပဲဆိုတာ အမှန်အတိုင်းသိပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်လိုရုပ်နာမ်ကိုမှ မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင် ငါကောင်ပဲလို့ သာယာစွဲလမ်းပြီး မှီတွယ်ခြင်းမရှိပါဘူးတဲ့)။

ယဿ-အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဘဝါယ ဝါ-ဘဝဒိဋ္ဌိသဿတဒိဋ္ဌိအတွက်ဖြစ်စေ၊ ဝါ-အဖန်ဖန် ဖြစ်ရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဝိဘဝါယ ဝါ-ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအတွက်ဖြစ်စေ၊ တဏှာ-တပ်မက်နှစ်သက်မှုတဏှာသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိတော့ချေ။ (ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မိမိသူတစ်ပါးလို့ ခေါ်ဆိုရတဲ့အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင်ဟာ သေခြင်းပျက်ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲတမ်းတည်နေတယ်။ ရုပ်ကြမ်းကိုယ်ကြမ်းကြီးက သေပျက်သွားပေမယ့် အသက်ကောင် အတ္တကောင်ကတော့ မပျက်ဘူး။ တခြားဌာန တခြားဘဝမှာ ပြောင်းရွှေ့ပြီးတော့ တည်နေတယ်။ ဘယ်တော့မှ မပျက်နိုင်ဘူး

လို့ ဒီလိုအယူအစွဲလည်း ရှိတတ်တယ်။ အဲဒီအယူအစွဲကို ဘဝဒိဋ္ဌိ လို့လည်းခေါ်တယ်။ သဿတဒိဋ္ဌိလို့လည်းခေါ်တယ်။ သေပြီး နောက် ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ အကုန်လုံးပျက်သွားတယ်။ ဘဝပြတ် သွားတယ်လို့ ဒီလိုအယူအစွဲလည်းရှိတတ်တယ်။ အဲဒါက ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ တဲ့။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလို့လည်းခေါ်တယ်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီအယူ နှစ်ခုထဲက တစ်ခုခုကိုကြိုက်နှစ်သက်နေကြတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီလိုအယူအစွဲလည်းမရှိဘူး။ အဲဒီလိုအယူအစွဲကို နှစ်သက် မှုလည်းမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဘဝတဖန်ဖြစ်ဖို့ရာလည်း မသာယာ မတောင့်တဘူး။ မဖြစ်ဖို့ရာလည်းမသာယာမတောင့်တဘူး။ အဲဒီ လို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သန္တပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တဲ့အကြောင်း နောက် ဂါထာမှာ ဆက်ပြီးဖော်ပြထားတယ်။)

တံ ဗြူမိ ဥပသန္တောတိ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနံ။

ဂန္တာတဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ အတရီ သော ဝိသတ္တိကံ။

ကာမေသု-ကာမဂုဏ်၌၊ အနပေက္ခိနံ-ငဲ့ကွက်တွယ်တာ ခြင်းမရှိသော၊ တံ- ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်အလုံးစုံတို့နှင့်ပြည့်စုံ သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပသန္တောတိ- ကိလေသာအပူမီးငြိမ်းအေး ပြီးသောသူဟူ၍၊ ဗြူမိ-ငါ ဟောဆိုပေ၏။

တဿ- ထိုဥပသန္တမည်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဂန္တာ- ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရားတို့သည်၊ န ဝိဇ္ဇန္တိ-မရှိကုန်၊ (ကြိုးတစ် ချောင်းအဆုံးမှာ နောက်ကြိုးတစ်စနဲ့ ထုံးဖွဲ့ပြီး ဆက်ပေးလိုက်ရင် ကြိုးစဟာမဆုံးပဲနဲ့ ရှည်လာတယ်။ အဲဒီဒုတိယကြိုးအဆုံးမှာ တစ်ဖန်တတိယကြိုးနဲ့ဆက်ပေး၊ အဲဒီကြိုးအဆုံးမှာလည်း စတုတ္ထ ကြိုးအဆုံးနဲ့ဆက်ပေး စသည်ဖြင့် နောက်ထက်အဆက်ဆက်ပေး နေရင် ကြိုးစဟာမဆုံးနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါလိုပဲ တစ်ဘဝတစ်ဘဝ

ဆုံးဆုံးသွားရာမှာ နောက်ထပ်ထုံးဖွဲ့ပြီး ဆက်ဆက်ပေးတတ်တဲ့ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိကို ဂန္ထတရားလိုခေါ်တယ်။ ပုထုဇဉ်တွေမှာ ဒီဂန္ထတရားတွေ ထုံးဖွဲ့ပြီး ဆက်ဆက်ပေးပေးနေလို့ ဘဝသံသရာမှာ အစဉ်မပြတ် ကျင်လည်နေကြရတယ်။ သောတာပန်မှာ အများဆုံး (၇)ဘဝ၊ သကဒါဂါမ်မှာ (၂)ဘဝ၊ အနာဂါမ်မှာ ရူပဘဝ အရူပဘဝ တစ်ဘဝဖြစ်ပြီး ကျင်လည်နေကြရတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီလို ထုံးဖွဲ့ပြီး ဘဝကိုဆက်ဆက်ပေးတတ်တဲ့ ဂန္ထတရားတွေဟာ လုံးဝ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့။

သော- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသတ္တိကံ- ငြိကပ်တွယ်တာ သာယာတတ်သောတဏှာကို၊ အတရီ- ကျော်လွန်သွားလေပြီ။ (ဒီအပိုဒ်ကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ)။

န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေါ။ ခေတ္တ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတိ။

အတ္တာ ဝါဝိ နိရတ္တာဝါ။ န တသ္မိ ဥပလဗ္ဘတိ။

တဿ- ထိုဥပသန္တမည်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုတ္တာ စ- သားသမီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပသဝေါ စ-ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဆိတ်၊ သိုး၊ ကြက်၊ ဝက်စသော သက်ရှိပစ္စည်းဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ ခေတ္တ-လယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဉ္စ- ယာသည်လည်းကောင်း၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ။ (ရဟန္တာမဖြစ်ခင်က သားသမီးစသည်တို့ရှိခဲ့ဖူးတဲ့သူဖြစ်ပေမယ့် ရဟန္တာဖြစ်သည့် အချိန်က စပြီး အဲဒီသားသမီးတို့နှင့်စပ်ပြီး သာယာသိမ်းပိုက်မှု လုံးဝမရှိတော့ပါဘူးတဲ့)၊ တသ္မိ- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ အတ္တာ ဝါဝိ- အတ္တဒိဋ္ဌိ ကိုလည်းကောင်း၊ နိရတ္တာ ဝါ -ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း၊ န ဥပလဗ္ဘတိ-မရအပ်ပေ။ (အဲဒီဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုးစလုံးမရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါ တယ်။ ရှေးကဂါထာတွေမှာလည်း ဒီအဓိပ္ပါယ်ပါခဲ့ပြီးပါပြီ။

န တဿ စသော ဂါထာအစိပ္ပါယ်

◆ ၂၀၉

ဒါပေ မယ့် အတ္တာ နိရတ္တာဆိုတဲ့စကားနဲ့ပြောမှ နားလည်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ထပ်ပြီးတော့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ယေန နံ ဝဇ္ဇံ ပုထုဇ္ဇနာ၊ အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ။

တံ တဿ အပုရက္ခတံ၊ တသ္မာ ဝါဒေသု နေဇတိ။

ပုထုဇ္ဇနာ- ပညာမဲ့သော အများစုနတ်လူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အထော-ထို့ပြင်၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ- ပညာရှိ ရသေ့၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ နံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ယေန- အကြင်ရာဂအစရှိသော အပြစ်အနာအဆာဖြင့်၊ ဝဇ္ဇံ- တပ်မက်နေသောသူ၊ စိတ်ဆိုးနေသောသူစသည်ဖြင့် စွပ်စွဲပြောဆိုရာ၏။ တံ- ထိုစွပ်စွဲပြောဆိုနိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ရာဂစသော အပြစ်အနာအဆာကို၊ တဿ- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အပုရက္ခတံ- ရှေ့သွားမပြုအပ်တော့ပြီ။ (ပုထုဇ္ဇနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရာဂစသည်တို့ စေခိုင်းရာကို ပြုလုပ်နေသောကြောင့် ရာဂစသည်ကို ရှေ့ဆောင်လမ်းပြဆရာသခင် တင်မြှောက်ထားသလိုပင် ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီ ရာဂစသော ရှေ့ဆောင်ဆရာတွေရှိနေတဲ့အတွက် ပုထုဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရာဂဖြစ်နေတဲ့အခါလည်းရှိတယ်။ ဒေါသဖြစ်နေတဲ့အခါလည်းရှိတယ်။ တကယ်ဖြစ်နေခိုက်မဟုတ်သော်လည်း အနုသယ အနေအားဖြင့် အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ ဖြစ်ဖို့ အသင့်ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ပုထုဇ္ဇနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကိုတော့ တပ်မက်နှစ်သက်နေတယ်။ အမျက်ဒေါသရှိနေတယ် စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါး စွပ်စွဲပြောဆိုနိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ရာဂစသည်ကို ရှေ့ဆောင်ဆရာတင်ထားတဲ့အနေမျိုးတောင်မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေတယ်၊ ဒေါသဖြင့် စိတ်ဆိုးနေတယ်စသည်ဖြင့် စွပ်စွဲပြောဆိုနိုင်ဖွယ်လည်းမရှိတော့ဘူးလို့

ဆိုလိုပါတယ်။) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဝါဒေသု- စွပ်စွဲပြောဆိုမှုကြောင့်၊ နေဇတိ နဇေတိ- မတုန်မလှုပ်
တော့ပေ။ (ထင်ရှားပေါ်နေပါပြီ။)

ဝီတဂေဓော အမစ္ဆရီ၊ နဥဿေသု ဝဒေတေမုနိ။

န သမေသု န ဩမေသု၊ ကပ္ပံ နေ'တိ အကပ္ပိယော။

သော မုနိ- ရဟန္တာမြတ်ဖြစ်သော ထိုရဟန်းသည်၊ ဝီတ
ဂေဓော-မက်မောခြင်းလည်းကင်းပေ၏။ အမစ္ဆရီ- ဝန်တိုခြင်း
လည်းမရှိပေ။ ဥဿေသု- မိမိထက်မြင့်မြက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊
နဝဒေတေ- အမျိုးတူအတန်းတူအဖြစ်ဖြင့် ထည့်သွင်း၍ နှိုင်းပြိုင်
လျက်မပြောတတ်ပေ။ (သိက္ခာ ဝါအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပရိယတ်ဂုဏ်
အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြံအရံပရိသတ်စသည်အားဖြင့်ဖြစ်စေ မိမိထက်
သာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ “ငါလည်း သူတို့နဲ့အမျိုးအစားတူတူပဲ”
လို့ထည့်သွင်းပြီးတော့ မိမိကပင်သာသလိုလိုပြောဆိုခြင်း၊ တန်းတူ
လိုလိုပြောဆိုခြင်း၊ မိမိကအောက်ကျတဲ့အနေနဲ့ ပြောဆိုခြင်းမျိုး
လည်း မရှိပါဘူးတဲ့။ နောက်နှစ်ပုဒ်ရဲ့ အနက်ကလည်း နည်းတူပါပဲ။)
နသမေသု- တန်းတူပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်းထည့်သွင်းနှိုင်းစာ၍ မပြော
တတ်။ န ဩမေသု- အောက်ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း ထည့်သွင်း
နှိုင်းစာ၍မပြောတတ်။ အကပ္ပိယော-တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံဆခြင်း
ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ကပ္ပံ- တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံဆခြင်းသို့၊ နေတိ န
ဇေတိ- မရောက်တော့ပေ။ (လိုချင်နှစ်သက်စရာတွေကို လိုချင်နှစ်
သက်ပြီးကြနေတာကို တဏှာဖြင့်ကြံတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ရုပ်ဟာ
အတ္တပဲ၊ သိတတ်တဲ့စိတ်ဟာ အတ္တပဲ စသည်ဖြင့်ကြတာကို ဒိဋ္ဌိဖြင့်
ကြံတယ်လို့ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီကြစည်မှုမျိုးမရှိတော့ဘူးလို့ဆိုလိုပါ
တယ်။)

ယဿ လောကေ သကံ နတ္ထိ၊ အသတာ စ နသောစတိ၊
ဓမ္မေသု စ န ဂစ္ဆတိ၊ သ ဝေသန္တောတိ ဝုစ္ဆတိ။

ယဿ- ယင်းဆိုခဲ့ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သကံ-
ငါ၏ဥစ္စာဟူသောယာသိမ်းပိုက်အပ်သော မိမိဥစ္စာမည်သည်၊ နတ္ထိ-
မရှိတော့ပေ။ (ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့
မျက်စိစသည်ဖြင့် သာယာသိမ်းပိုက်ခြင်းမရှိဘူး။ သာယာသိမ်းပိုက်
တတ်တဲ့ တဏှာဒိဋ္ဌိ လုံးဝကင်းနေပြီလို့ ဆိုလိုပါတယ်။) အသတာစ-
မရှိခြင်းကြောင့်လည်း၊ န သောစတိ- မစိုးရိမ်မပူဆွေးတော့ပြီ၊ (
တစ်စုံတစ်ရာကို မရသောကြောင့်လည်း မစိုးရိမ်မပူမဆွေးဘူး။
ရပြီးဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ဝတ္ထုတစ်စုံတစ်ခု ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွား
သောကြောင့်လည်း မစိုးရိမ်မပူဆွေးတော့ဘူးလို့လည်း ဆိုလိုပါ
တယ်။) ဓမ္မေသု စ-ရုပ်နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌လည်း၊ ဝါ-
ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ကြောင့်လည်း၊ န ဂစ္ဆတိ- မရောက်
သင့်မရောက်ထိုက်ရာသို့ မရောက်တော့ပေ။ (လောကမှာ လူ၊
ရှင်၊ ရဟန်း၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားလို့ခေါ်ရတာတွေရော၊ အဝတ်အ
ထည်၊ ဆန်စပါး၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ အိမ်၊ ကျောင်းစသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုရတဲ့
သုံးဆောင်ဖွယ်တွေရော၊ ဒါတွေအလုံးစုံဟာ ဘာဝနာဉာဏ်နဲ့ကြည့်
မယ်ဆိုရင် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားချည်းပဲ။ ဒီရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရား
တွေကိုပင် ငါပဲ၊ သူပဲ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲစသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်နေကြပါတယ်။
ဒါကြောင့် ကိုယ့်အတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ သူများအတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ စားဖွယ်
သုံးဖွယ်တစ်စုံတစ်ခုအတွက်ဖြစ်ဖြစ် ပြောဆိုပြုလုပ်မှုတွေဟာ ရုပ်
နာမ်သင်္ခါရတရားတွေအတွက် ပြောဆိုပြုလုပ်မှုတွေချည်းဖြစ်ပါ
တယ်။ အဲဒါကိုဒီမှာ ဓမ္မေသု-ငါသူတစ်ပါး၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စသည်ဖြင့်
ခေါ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတွေအတွက်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီ

သုတ် ဒေသနာတော်က ပညာလွန်ကဲတဲ့ ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိတဲ့သူတွေ အတွက် ဟောထားတာမို့နက်နဲတဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေများစွာပါဝင်နေပါတယ်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားအစုမျှ ဖြစ်တဲ့ကိုယ်ကိုယ်ကို ငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ သူတစ်ပါးကိုငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ ရလာတဲ့ လာဘ်လာဘကို ငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ မပြုသင့်တာတွေကိုလည်းပြုလုပ်နေကြပါတယ်။ ခင်မင်ရင်းနှီးတဲ့သူကိုငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ လာဘ်လာဘကိုငဲ့ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်၊ မတရားပြုလုပ်တတ်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ မရောက်သင့်ရာရောက်သွားတဲ့ ဆန္ဒအဂတိပဲ။ မုန်းလိုလည်း မတရားပြုတတ်ကြတယ်။ ဒေါသ အဂတိပဲ။ ကြောက်လိုလည်း မတရားပြုတတ်ကြတယ်။ ဘယ အဂတိပဲ။ မသိနားမလည်လိုလည်း မတရားပြုတတ်ကြတယ်။ မောဟ အဂတိပဲ။ ယခုပြောနေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်မှာတော့ အဲဒီလို အဂတိလေးပါးနဲ့ မတရားပြုမှု၊ ပြောမှုလုံးဝမရှိတော့ပါဘူးတဲ့။ ပြီးတော့ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစသောအခြားအကုသိုလ်တွေနဲ့လည်း မတော်တာကိုပြုလုပ်ခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ ကြံစည်ခြင်းလုံးဝမရှိတော့ပါဘူးတဲ့။) ဒါကြောင့် ဓမ္မေသုစ- ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ကြောင့်လည်း၊ န ဂစ္ဆတိ- မရောက်သင့်မရောက်ထိုက်တာကိုမရောက်တော့ပေ။ ဝါ-မပြုသင့်သည်ကိုမပြုတော့ပေ။ သ-သော၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော၊ ဂုဏ်အလုံးအစုံတို့နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ရဟန္တာမြတ်ကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊ သန္တောတိ- ကိလေသာ အပူမီး အလုံးစုံငြိမ်းအေးပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟူ၍၊ ဂုစ္ဆတိ- ခေါ်ဆိုအပ်ပေသတည်း။

တရားတော်နိဂုံး။ ။ ပုရာဇောဒသုတ်တရားတော်က ဒီဂါထာမှာ အဆုံးသတ်ပါတယ်။ ဒီသုတ်မှာအမေးက တစ်ဂါထာ၊ အဖြေက ၁၃-ဂါထာ အားလုံးပေါင်း

၁၄-ဂါထာရှိပါတယ်။ အမေးပုစ္ဆာက-

ဘယ်လိုသိမြင် လေ့ကျင့်လျှင် မည်တွင်သန္တခေါ်သနည်း။

ဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်အရ ဘယ်လိုသိလအကျင့်နဲ့ပြည့်စုံရင် ဘယ်လိုအသိအမြင် ဉာဏ်ပညာနဲ့ပြည့်စုံရင် ငြိမ်းသက်ငြိမ်းအေးတဲ့ သန္တပုဂ္ဂိုလ် မည်ပါသလဲလို့ မေးပါတယ်။

အဲဒီအမေးကို အဖြေ ၁၃-ဂါထာထဲက ပထမဂါထာတစ်ပုဒ်တည်းနဲ့ပဲ ဖြေခြင်းကိစ္စပြီးစီးပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ထိုစဉ်အခါက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေရဲ့ အဇ္ဈာသယကို ကြည့်တော်မူပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့နဲ့သင့်တော်မည့် ဝေါဟာရတွေနဲ့ထပ်ကာထပ်ကာ ၁၃-ဂါထာတိုင်အောင် ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ထပ်ကာထပ်ကာဖြေဆိုဟောကြားတော်မူတဲ့အတွက် ပထမအဖြေဂါထာနဲ့ သင့်တော်တဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေက အဲဒီပထမအဖြေဂါထာကို ကြားနာပြီး မဂ်ဖိုလ်တရားထူးတွေကိုရကြပါတယ်။ ဒုတိယအဖြေဂါထာနဲ့ သင့်တော်တဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေက အဲဒီဒုတိယအဖြေဂါထာကို ကြားနာပြီး အသီးအသီးမဂ်ဖိုလ်တရား ထူးတွေကိုရကြပါတယ်။ ဒီလိုအဲဒီတုန်းက ဒီတစ်သုတ်တည်းနဲ့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရသွားကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေဟာ ဘယ်လောက်များပြားသလဲဆိုရင် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်း ကုဋေတစ်သိန်းရှိသတဲ့။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်အနာဂါမ်ဖြစ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် များပါတယ်တဲ့။

ဘုန်းကြီးကလည်း ဒီသာသနာ့ရိပ်သာကို သီတင်းနေတိုင်း လာရောက်ပြီး တရားနာကြတဲ့လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း ပရိသတ်တွေရဲ့ အခြေအနေကို ကြည့်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ အဲဒီ

အဖြေ ၁၃-ဂါထာထဲက ဆောင်ပုဒ်ပေးထားတဲ့ ဂါထာငါးပုဒ်ကို ဟောရလျှင် ဘုန်းကြီးရဲ့ တပည့်ပရိသတ်တွေလည်း သဘောပေါက် လောက်ပါတယ်။ နားလည်လောက်တယ်လို့ ခန့်မှန်းပြီး အဲဒီဂါထာ ငါးပုဒ်ကို အကျယ်တဝင့်ဖွင့်ပြီးဟောလာခဲ့ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ဂါထာ ၈-ပုဒ်ကိုတော့ ပြည့်စုံရုံမျှပဲ။ ဖြည့်စွက်ပြီး အကျဉ်းဖော်ပြလိုက်ပါ တယ်။

ယခုဟောကြားဖော်ပြလို့ ဒီပုရာဘောဒသုတ်တရားတော် ကို ကြားနာရတဲ့ သူတွေနဲ့ ဖတ်ရှုလေ့လာကြရတဲ့ သူတွေဟာလည်း ပါရမီဓာတ်ခံက ရင့်ကျက်နေလေတော့ ကြားနာရင်း ဖတ်ရှုလေ့ လာရင်းပဲ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရနိုင်လောက်ပါတယ်။ ယခုတရား နာနေစဉ် လေ့လာနေစဉ်မှာ မရသေးတောင် နောင်အခါမှာရဖို့ ပါရမီမျိုးစေ့ကို တော့ အောင်အောင်မြင်မြင်ကြီး ရသွားနိုင်ပါတယ်။ ပြောစရာ တွေလည်း စုံလောက်ပါပြီ။ တရားသိမ်းကြစို့။

ဤပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာနာခံမှတ်သား ကြရသောဓမ္မဿဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော် ကြောင့် ယခုတရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြ၍ ဤဒေသနာတော်၌ ဟောကြား ထားသောငြိမ်းအေးတဲ့ (သန္တ) ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့်ပြည့်စုံ အောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် အရိယမဂ်ဉာဏ်စဉ်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တိုးတက်ပြီးလျှင် ဆင်းရဲခပ် သိမ်းတို့၏ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို မိမိတို့အလိုရှိ အပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက် ၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု... သာဓု... သာဓု။

ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကြီး ပြီး၏။